EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 3.9.2025
COM(2025) 356 final

ANNEX 1

PRILOGA

k

Predlogu sklepa Sveta

o podpisu, v imenu Evropske unije, in začasni uporabi Partnerskega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Skupnim južnoameriškim trgom, Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj na drugi strani

PARTNERSKI SPORAZUM MED EVROPSKO UNIJO IN NJENIMI DRŽAVAMI ČLANICAMI NA ENI STRANI TER SKUPNIM JUŽNOAMERIŠKIM TRGOM, ARGENTINSKO REPUBLIKO, FEDERATIVNO REPUBLIKO BRAZILIJO, REPUBLIKO PARAGVAJ IN VZHODNO REPUBLIKO URUGVAJ NA DRUGI STRANI

KRALJEVINA BELGIJA,

REPUBLIKA BOLGARIJA,

ČEŠKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA DANSKA,

ZVEZNA REPUBLIKA NEMČIJA,

REPUBLIKA ESTONIJA,

IRSKA,

HELENSKA REPUBLIKA,

KRALJEVINA ŠPANIJA,

FRANCOSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA HRVAŠKA,

ITALIJANSKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA CIPER,

REPUBLIKA LATVIJA,

REPUBLIKA LITVA,

VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,

MADŽARSKA,

REPUBLIKA MALTA,

KRALJEVINA NIZOZEMSKA,

REPUBLIKA AVSTRIJA,

REPUBLIKA POLJSKA,

PORTUGALSKA REPUBLIKA,

ROMUNIJA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAŠKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

pogodbenice Pogodbe o Evropski uniji in Pogodbe o delovanju Evropske unije, v nadaljnjem besedilu: države članice,

in

EVROPSKA UNIJA, v nadaljnjem besedilu: Unija ali EU,

na eni strani

TER

ARGENTINSKA REPUBLIKA,

FEDERATIVNA REPUBLIKA BRAZILIJA,

REPUBLIKA PARAGVAJ,

VZHODNA REPUBLIKA URUGVAJ,

podpisnice tega sporazuma, ki so države pogodbenice Skupnega južnoameriškega trga, v nadaljnjem besedilu: države podpisnice Mercosurja,

in

SKUPNI JUŽNOAMERIŠKI TRG, v nadaljnjem besedilu: MERCOSUR,

na drugi strani,

v nadaljnjem besedilu skupaj: pogodbenici,

v tem sporazumu se MERCOSUR nanaša na Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj, STA SE –

OB UPOŠTEVANJU globokih zgodovinskih, kulturnih, političnih in gospodarskih vezi, ki združujejo njune prebivalce in navdihujejo nujne skupne vrednote;

OB UPOŠTEVANJU, da želita Mercosur in Evropska unija te vezi in odnose okrepiti na podlagi dialoga in sodelovanja, da bi vzpostavili strateško partnerstvo;

OB SKLICEVANJU na trdno zavezanost pogodbenic načelom mednarodnega prava, Ustanovni listini Združenih narodov (ZN), demokraciji, pravni državi in človekovim pravicam ter temeljnim svoboščinam;

OB UPOŠTEVANJU, da je spoštovanje demokratičnih načel in človekovih pravic, kot so določene v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih zadevnih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah, mednarodnega humanitarnega prava ter načel pravne države temelj notranjih in mednarodnih politik pogodbenic ter pomeni bistveni element tega sporazuma;

OB PONOVNI POTRDITVI svoje podpore demokratičnim institucijam in vrednotam, ki so nepogrešljive za razvoj njunih procesov vključevanja in medsebojnih odnosov;

MOTIVIRANI, da prispevata h krepitvi multilateralizma, k mednarodnemu miru in varnosti ter spodbujanju pravičnega in demokratičnega mednarodnega reda;

OB PRIZNAVANJU pomembnega prispevka k razoroževanju in neširjenju orožja ob razglasitvi Latinske Amerike in Karibov za območje miru brez jedrskega orožja v skladu s Pogodbo iz Tlatelolca in njenimi dodatnimi protokoli ter ob ponovni potrditvi njune zavezanosti spodbujanju jedrske razorožitve;

OB PONOVNI POTRDITVI vrednot, namenov in načel Ustanovne listine Združenih narodov, podpisane 26. junija 1945 v San Franciscu ob sklenitvi Konference Združenih narodov o mednarodni organizaciji (v nadaljnjem besedilu: Ustanovna listina ZN);

OB PONOVNI POTRDITVI skupnega cilja spodbujanja gospodarskega in socialnega razvoja, na katerem temelji ta sporazum, in ob upoštevanju, da je treba liberalizacijo trga dopolniti s spodbujanjem socialnega razvoja in zmanjšanjem neenakosti z ustreznim dostopom do zaposlitve, izobraževanja in zdravja ter odpravo skrajne revščine;

OB PONOVNI POTRDITVI njune zavezanosti krepitvi in razvoju večstranskega trgovinskega sistema z uporabo preglednih, pravičnih in nediskriminatornih pravil z namenom spodbujanja vse bolj dinamične in odprte mednarodne trgovine, ki zagotavlja povečano udeležbo držav v razvoju v mednarodni trgovini, pri naložbah in tehnoloških tokovih;

OB PONOVNI POTRDITVI njune zavezanosti spodbujanju mednarodne trgovine na način, ki bo prispeval k trajnostnemu razvoju v okviru gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti, ob udeležbi vseh zadevnih deležnikov, vključno s civilno družbo in zasebnim sektorjem, ter izvajanju tega sporazuma v skladu z njuno ustrezno zakonodajo in mednarodnimi zavezami na področju dela in okolja;

TEMELJEČ na pravicah in obveznostih, ki sta jih pogodbenici prevzeli kot članici Svetovne trgovinske organizacije (STO);

V ŽELJI, da bi izboljšali konkurenčnost svojih podjetij, tako da bi jim zagotovili predvidljiv pravni okvir za njihove trgovinske in naložbene odnose, pri čemer bi bila posebna pozornost namenjena mikro, malim in srednjim podjetjem;

OB PONOVNI POTRDITVI potrebe po spodbujanju spoštovanja mednarodno priznanih smernic in načel družbene odgovornosti podjetij in odgovornega poslovnega ravnanja, vključno s smernicami Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (v nadaljnjem besedilu: OECD) za večnacionalna podjetja, med podjetji, ki delujejo na njunem ozemlju;

OB UPOŠTEVANJU, da je krepitev večstranskega trgovinskega sistema mogoče doseči z večstranskimi trgovinskimi pogajanji, katerih cilj so ambiciozni, celoviti in uravnoteženi rezultati, spodbujanje gospodarskega razvoja in izboljšanje blaginje ljudi;

OB UPOŠTEVANJU, da pogodbenici menita, da sta regionalno povezovanje in odprt regionalizem pomembna instrumenta gospodarskega in socialnega razvoja, ki krepita mednarodno povezovanje njunih gospodarstev, spodbujata tesnejše vezi med njunimi narodi in prispevata k mednarodni stabilnosti;

OB POZDRAVLJANJU sprejetja dokumenta o agendi za trajnostni razvoj do leta 2030 „Spremenimo svet: agenda za trajnostni razvoj do leta 2030“, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 25. septembra 2015 (v nadaljnjem besedilu: Agenda 2030), in Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, podpisanega 12. decembra 2015 v Parizu (v nadaljnjem besedilu: Pariški sporazum), ter ob pozivanju k njunemu hitremu izvajanju;

ZAVEDAJOČ SE potrebe po spodbujanju rasti in razvoja pogodbenic ter zmanjšanju obstoječih razlik, pri čemer je treba posebno pozornost nameniti potrebam in težavam, s katerimi se sooča Paragvaj kot neobalna država;

OB PRIZNAVANJU dolge zgodovine migracij med državami Evropske unije in Mercosurja ter njihovega pozitivnega prispevka k njunim odnosom ter njunemu socialnemu, kulturnemu in gospodarskemu razvoju;

OB UPOŠTEVANJU mednarodno dogovorjenih določb o posebni in diferencirani obravnavi držav v razvoju;

OB PRIZNAVANJU, da se s tem sporazumom ohranja pravica pogodbenic do pravnega urejanja na njunem ozemlju v skladu z njunimi notranjimi zakoni in drugimi predpisi ter prožnost pogodbenic za doseganje legitimnih ciljev politike, kot so cilji v zvezi z javnim zdravjem, varnostjo, okoljem, javno moralo ter spodbujanjem in varovanjem kulturne raznolikosti;

OB PONOVNI POTRDITVI pravice pogodbenic do izkoriščanja svojih naravnih virov v skladu s svojimi okoljskimi politikami in cilji trajnostnega razvoja;

OB UPOŠTEVANJU Medregionalnega okvirnega sporazuma o sodelovanju med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Skupnim južnoameriškim trgom in njegovimi državami pogodbenicami na drugi strani, podpisanega 15. decembra 1995 v Madridu, ter priložene skupne izjave o političnem dialogu in namenu vzpostavitve partnerstva, ki temelji na okrepljenem političnem dialogu, liberalizaciji trgovine, spodbujanju naložb in poglabljanju sodelovanja;

OB UPOŠTEVANJU, da se sodelovanje med Evropsko unijo in Mercosurjem izvaja z različnimi instrumenti;

OB SKLICEVANJU na sklep s srečanja voditeljev držav in vlad Mercosurja in Evropske unije junija 1999 v Riu de Janeiru, s katerim se je njunim odnosom na političnem, gospodarskem, trgovinskem, kulturnem področju in področju sodelovanja namenila nova prednostna naloga, da bi vzpostavili globlje in celovitejše partnerstvo med obema regijama, ki bi moralo temeljiti na demokraciji, trajnostnem razvoju in gospodarski rasti s socialno pravičnostjo;

OB PONOVNI POTRDITVI njune zavezanosti nadaljnji krepitvi, liberalizaciji in diverzifikaciji njunih trgovinskih in naložbenih odnosov;

OB PRIČAKOVANJU, da bosta v zvezi s tem okrepili svoje trgovinske in naložbene odnose z vzpostavitvijo območja proste trgovine v skladu s Splošnim sporazumom o carinah in trgovini iz leta 1994 ter pravili STO;

V ŽELJI okrepiti sodelovanje med pogodbenicama na podlagi odprtega in stalnega dialoga na vseh področjih skupnega interesa, zlasti na političnem, gospodarskem, trgovinskem, finančnem, pravnem in pravosodnem področju, na področju svobode in varnosti, znanosti in tehnologije ter socialnem in kulturnem področju;

ZAVEDAJOČ SE pomena vključevanja civilne družbe v okvir partnerstva med pogodbenicama;

ZAVEDAJOČ SE, da je za okrepitev njunih odnosov na vseh področjih skupnega interesa bistveno, da obstoječi politični dialog med pogodbenicama preide v novo fazo;

OB UPOŠTEVANJU posebnih izkušenj pogodbenic z regionalnim povezovanjem, od katerih imata obe lahko vzajemne koristi glede na svoje potrebe;

OB PONOVNI POTRDITVI pomena skupnih načel in vrednot na področju socialnega razvoja;

OB UPOŠTEVANJU pomena kulturnega dialoga kot sredstva za doseganje boljšega medsebojnega razumevanja med pogodbenicama, spodbujanja kulturne raznolikosti in krepitve kulturnih povezav med njunimi državljani;

OB UGOTAVLJANJU, da če pogodbenici v okviru tega sporazuma skleneta sprejeti posebne sporazume na področju svobode, varnosti in pravice, ki jih lahko Evropska unija sklene v skladu z naslovom V tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije, določbe takih prihodnjih sporazumov ne bi zavezovale Irske, razen če Evropska unija skupaj z Irsko glede na njune ustrezne prejšnje dvostranske odnose Mercosur uradno obvesti, da so taki sporazumi postali zavezujoči za Irsko kot del Evropske unije v skladu s Protokolom št. 21 o stališču Irske glede območja svobode, varnosti in pravice, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije; ob ugotavljanju, da morebitni naknadni notranji ukrepi Evropske unije, ki se v skladu z naslovom V tretjega dela Pogodbe o delovanju Evropske unije lahko sprejmejo za izvajanje tega sporazuma, ne bi zavezovali Irske, razen če ta uradno sporoči, da želi sodelovati pri njih ali jih sprejeti v skladu s Protokolom št. 21, ter tudi ob ugotavljanju, da bi taki prihodnji sporazumi ali naknadni notranji ukrepi Evropske unije spadali na področje uporabe Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen Pogodbi o Evropski uniji in Pogodbi o delovanju Evropske unije;

OB PRIZNAVANJU razlik v gospodarskem in socialnem razvoju med pogodbenicama in znotraj njiju;

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

DEL I

SPLOŠNA NAČELA IN INSTITUCIONALNI OKVIR

POGLAVJE 1

ZAČETNE DOLOČBE

ČLEN 1.1

Splošna opredelitev pojmov

V tem sporazumu:

(a) „Medregionalni okvirni sporazum o sodelovanju iz leta 1995“ pomeni Medregionalni okvirni sporazum o sodelovanju med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani ter Skupnim trgom juga in njegovimi državami pogodbenicami na drugi, podpisan v Madridu 15. decembra leta 1995;

(b) „Začasni trgovinski sporazum“ pomeni Začasni sporazum o trgovini med Evropsko unijo na eni strani in Skupnim južnoameriškim trgom, Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj na drugi strani, ki se bo sklenil;

(c) „MSP“ pomeni mala in srednja podjetja, vključno z mikro, malimi in srednjimi podjetji ter podjetniki;

(d) „tretja država“ pomeni državo ali ozemlje zunaj ozemeljskega področja uporabe tega sporazuma;

(e) „UNCLOS“ pomeni Konvencijo Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu, sklenjeno 10. decembra 1982 v Montego Bayu, in

(f) „STO“ pomeni Svetovno trgovinsko organizacijo.

ČLEN 1.2

Splošna načela

1. Spoštovanje demokratičnih načel, človekovih pravic in temeljnih svoboščin, kot so določeni v Splošni deklaraciji o človekovih pravicah in drugih mednarodnih instrumentih o človekovih pravicah, h katerim sta pogodbenici pristopili, ter načel pravne države je temelj notranjih in mednarodnih politik pogodbenic in je bistveni element tega sporazuma.

2. Pogodbenici potrjujeta svojo trdno zavezanost skupnim načelom in ciljem iz Ustanovne listine ZN. Spodbujanje trajnostnega gospodarskega in socialnega razvoja ter pravična razdelitev koristi iz tega sporazuma sta med vodilnimi načeli pri izvajanju tega sporazuma.

3. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost načelom dobrega upravljanja, vključno z načeli, kot so preglednost javnih organov in boj proti korupciji, etično in odgovorno vladanje, neodvisnost sodstva in varstvo pravic manjšin.

ČLEN 1.3

Področje uporabe

Ta sporazum vzpostavlja partnerstvo med pogodbenicama, ki temelji na skupnih vrednotah, vključno z vzajemnostjo, in skupnem interesu. Krepi partnerstvo med pogodbenico EU in pogodbenico Mercosur ter vodi v strateške odnose na političnem področju, področju sodelovanja in trgovine ter na drugih področjih, o katerih se je treba dogovoriti.

ČLEN 1.4

Splošni cilji

Ta sporazum določa:

(a) institucionalni okvir, ki je podlaga za partnerstvo;

(b) krepitev političnega dialoga z novimi institucionalnimi mehanizmi;

(c) sodelovanje med pogodbenicama, katerega namen je prispevati k doseganju splošnih ciljev tega sporazuma z izkoriščanjem obstoječih ali prihodnjih inovativnih instrumentov sodelovanja, ki lahko zagotovijo dodano vrednost odnosu, in

(d) razširitev in diverzifikacijo dvoregionalnih trgovinskih odnosov pogodbenic ter posebne cilje in določbe iz dela III tega sporazuma, kar bi moralo prispevati k večji gospodarski rasti, postopnemu izboljšanju kakovosti življenja v obeh regijah in boljšemu vključevanju obeh regij v svetovno gospodarstvo.

POGLAVJE 2

INSTITUCIONALNI OKVIR

ČLEN 2.1

Vrh

1. Najvišja raven političnega dialoga in dialoga o politikah med pogodbenico EU in pogodbenico Mercosur je na ravni vrhov. Zasedanja vrhov potekajo po potrebi in po medsebojnem dogovoru.

2. Zasedanja vrhov so priložnost za oceno napredka pri izvajanju tega sporazuma, določitev ciljev za njegov prihodnji razvoj in razpravo o drugih temah skupnega interesa.

ČLEN 2.2

Skupni svet

1. Ustanovi se Skupni svet, ki nadzoruje doseganje ciljev tega sporazuma in njegovo izvajanje. Skupni svet obravnava zadeve, ki jih zajema ta sporazum, in preuči vsa pomembna vprašanja, ki se pojavijo v okviru tega sporazuma, pa tudi medregionalna, večstranska ali mednarodna vprašanja skupnega interesa.

2. Skupni svet se sestaja na ministrski ravni v rednih časovnih presledkih, vsaj vsaki dve leti ali *ad hoc*, v skladu z medsebojnim dogovorom. Lahko se sestaja tudi prek telekonference, videokonference ali na kakšen drug način, glede na dogovor med pogodbenicama.

3. Skupni svet sestavljajo predstavniki vsake pogodbenice na ministrski ravni v skladu z notranjimi ureditvami pogodbenic in ob upoštevanju posebnih vprašanj, ki naj bi se obravnavala na sejah. Skupni svet se sestaja v vseh potrebnih sestavah, o katerih se pogodbenici dogovorita soglasno.

4. Kadar Skupni svet obravnava vprašanja, povezana z naslovom III tega sporazuma, ga sestavljajo predstavniki vsake pogodbenice, odgovorni za zadeve, povezane s trgovino (v nadaljnjem besedilu: Skupni svet v trgovinski sestavi).

5. Skupni svet sprejme svoj poslovnik in poslovnik Skupnega odbora.

6. Skupnemu svetu v skladu z določbami njegovega poslovnika sopredseduje en predstavnik pogodbenice EU in en predstavnik pogodbenice Mercosur, pri čemer se upoštevajo posebna vprašanja, ki jih je treba obravnavati na določeni seji.

7. Skupni svet preuči predloge in priporočila ter je pooblaščen za sprejemanje sklepov, vključno z razlago določb, in za pripravo ustreznih priporočil, kot je določeno v tem sporazumu. Sklepi in priporočila se sprejmejo s soglasjem pogodbenic in v skladu s poslovnikom Skupnega sveta. Sklepi so zavezujoči za pogodbenici, ki sprejmeta vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje v skladu z njunimi notranjimi postopki. Na področju uporabe dela II tega sporazuma je Skupni svet pooblaščen tudi za sprejemanje sklepov in predložitev priporočil v skladu z dogovorom med pogodbenicama.

8. Skupni svet lahko na Skupni odbor prenese katere koli svoje naloge, vključno s pooblastilom za sprejemanje zavezujočih sklepov, v skladu s poslovnikom Skupnega sveta.

ČLEN 2.3

Skupni odbor

1. Ustanovi se skupni odbor.

2. Skupni odbor pomaga Skupnemu svetu pri opravljanju njegovih nalog.

3. Skupni odbor pripravlja sestanke Skupnega sveta in je odgovoren za pravilno izvajanje tega sporazuma.

4. Skupni odbor sestavljajo predstavniki vsake pogodbenice na ravni visokih uradnikov ali osebe, ki jih imenuje vsaka pogodbenica v skladu s svojimi notranjimi ureditvami in ob upoštevanju posebnih vprašanj, ki naj bi se obravnavala na sejah.

5. Kadar Skupni odbor obravnava vprašanja, povezana z delom III tega sporazuma, ga sestavljajo predstavniki vsake pogodbenice, odgovorni za zadeve, povezane s trgovino (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor v trgovinski sestavi).

6. Kadar Skupni odbor obravnava zadeve, povezane z delom II tega sporazuma, ga sestavljajo predstavniki vsake pogodbenice, odgovorni za te zadeve, v skladu z notranjimi ureditvami pogodbenic.

7. Skupni odbor je pooblaščen za sprejemanje sklepov v primerih, določenih v tem sporazumu, ali če tako pooblastilo nanj prenese Skupni svet. Skupni odbor sprejme sklepe s soglasjem pogodbenic. Sklepi so zavezujoči za pogodbenici, ki sprejmeta potrebne ukrepe za izvajanje teh sklepov. Skupni odbor pri izvajanju prenesenih pooblastil sprejema sklepe v skladu s poslovnikom Skupnega sveta.

8. Brez poseganja v posebne določbe iz poglavja 29 lahko katera koli pogodbenica Skupnemu odboru predloži katero koli vprašanje v zvezi z uporabo ali razlago Sporazuma.

9. Skupnemu odboru sopredseduje en predstavnik pogodbenice Mercosur in en predstavnik pogodbenice EU, pri čemer se upoštevajo posebna vprašanja, ki jih je treba obravnavati na določeni seji.

10. Skupni odbor se običajno sestane enkrat letno, da pregleda izvajanje tega sporazuma, in sicer na datum in z dnevnim redom, o katerem se vnaprej dogovorita pogodbenici, izmenično v Bruslju in državi podpisnici Mercosurja. Z medsebojnim dogovorom se lahko na zahtevo pogodbenice EU ali Mercosurja skličejo dodatni sestanki. Skupni odbor se lahko sestaja tudi prek telekonference, videokonference ali na kakšen drug način, glede na dogovor med pogodbenicama.

ČLEN 2.4

Pododbori in drugi organi

1. Skupni odbor se lahko odloči ustanoviti pododbore ali druge organe, ki mu pomagajo pri opravljanju nalog in obravnavajo posebne naloge ali zadeve. Odloči se lahko, da spremeni naloge, dodeljene pododborom ali drugim strukturam, ustanovljenim v ta namen, ali da jih razpusti.

2. Skupni odbor sprejme poslovnik, ki določa sestavo, naloge ter delovanje pododborov in drugih organov.

3. Ustanovitev ali obstoj katerega koli pododbora pogodbenicama ne preprečuje, da katero koli zadevo neposredno predložita Skupnemu odboru.

4. Razen če je v tem sporazumu določeno drugače, pododbori in drugi organi, ustanovljeni na podlagi tega sporazuma ali ki jih ustanovi Skupni odbor, redno ali na zahtevo poročajo Skupnemu odboru o svojih dejavnostih.

5. Pododbore za trgovino in z njo povezane zadeve, ustanovljene v skladu s členom 9.9(4), ureja člen 9.9, poročajo pa Skupnemu odboru v trgovinski sestavi.

6. Ustanovi se Pododbor za mednarodno sodelovanje in razvoj, ki spodbuja, usklajuje in nadzira izvajanje dejavnosti sodelovanja na področjih iz dela II tega sporazuma ter nadaljnje ukrepanje, spremljanje in ocenjevanje teh pobud za sodelovanje. Skupnemu odboru pomaga pri opravljanju njegovih nalog glede navedenih zadev.

ČLEN 2.5

Skupni parlamentarni odbor

1. Ustanovi se Skupni parlamentarni odbor za spodbujanje tesnejših odnosov in zagotavljanje rednega dialoga med Evropskim parlamentom in parlamentom Mercosurja.

2. Skupni parlamentarni odbor sestavljajo člani Evropskega parlamenta na eni strani in člani parlamenta Mercosurja na drugi. Sestaja se v časovnih presledkih, ki jih določi sam.

3. Skupni parlamentarni odbor sprejme svoj poslovnik.

4. Skupnemu parlamentarnemu odboru izmenično predsedujeta Evropski parlament in parlament Mercosurja.

5. Skupni parlamentarni odbor bo obveščen o napredku pri izvajanju tega sporazuma.

6. Skupni parlamentarni odbor lahko daje priporočila Skupnemu svetu.

ČLEN 2.6

Odnos s civilno družbo

1. Da bi olajšali izvajanje tega sporazuma, pogodbenici spodbujata posvetovanja s civilno družbo z vzpostavitvijo ustreznega mehanizma posvetovanja in spodbujanjem sodelovanja med predstavniki njunih civilnih družb.

2. Pogodbenici spodbujata dialog med Ekonomsko-socialnim odborom na strani Evropske unije in Posvetovalnim socialno-ekonomskim forumom na strani Mercosurja ter spodbujata njun prispevek k mehanizmom iz členov 2.7 in 2.8.

ČLEN 2.7

Notranji svetovalni skupini

1. Pogodbenica EU in pogodbenica Mercosur imenujeta vsaka svojo notranjo svetovalno skupino, ustanovljeno v skladu z notranjimi ureditvami vsake pogodbenice, ki zadevni pogodbenici svetuje o vprašanjih, ki jih zajema ta sporazum. V njej so uravnoteženo zastopane neodvisne organizacije civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, poslovnimi organizacijami in organizacijami delodajalcev ter sindikati, dejavnimi na področju gospodarstva, razvoja, socialnih zadev, človekovih pravic, okolja in drugih zadev.

2. Pogodbenici spodbujata reden dialog s svojo notranjo svetovalno skupino, vsaka pogodbenica pa upošteva predložena stališča ali priporočila svoje notranje svetovalne skupine o izvajanju tega sporazuma.

3. Za spodbujanje ozaveščenosti javnosti o notranjih svetovalnih skupinah pogodbenica EU in pogodbenica Mercosur javno objavita seznam organizacij, ki sodelujejo v posvetovanjih, in kontaktno točko za to skupino.

ČLEN 2.8

Forum civilne družbe

1. Pogodbenici pomagata pri organizaciji foruma civilne družbe za javni dialog o izvajanju tega sporazuma in na prvem sestanku Skupnega odbora določita operativne smernice o ravnanju foruma civilne družbe.

2. Pogodbenici lahko spodbujata udeležbo v forumu civilne družbe z virtualnimi sredstvi.

3. Forum civilne družbe je odprt za sodelovanje neodvisnih organizacij civilne družbe s sedežem na ozemljih pogodbenice EU in pogodbenice Mercosur, vključno s člani notranjih svetovalnih skupin iz člena 2.7. Pogodbenici spodbujata uravnoteženo zastopanost, vključno z nevladnimi organizacijami, poslovnimi organizacijami in organizacijami delodajalcev ter sindikati, dejavnimi na področju gospodarstva, razvoja, socialnih zadev, človekovih pravic, okolja in drugih zadev.

4. Predstavniki pogodbenic, ki sodelujejo v Skupnem odboru ali Skupnem svetu, se, kot je ustrezno, udeležijo srečanja foruma civilne družbe, da bi predložili informacije o izvajanju Sporazuma in začeli dialog s forumom civilne družbe.

POGLAVJE 3

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 3.1

Varnostna klavzula

Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da:

(a) se od pogodbenice zahteva, naj zagotovi informacije, katerih razkritje bi bilo po njenem mnenju v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi, ali dovoli dostop do takih informacij, ali

(b) pogodbenici preprečuje uvedbo ukrepa, ki se šteje kot potreben za zavarovanje njenih bistvenih varnostnih interesov:

(i) v zvezi s proizvodnjo orožja, streliva in vojnih pripomočkov ali trgovino z njimi ter v zvezi s tako trgovino in posli z drugim blagom in materiali, storitvami in tehnologijo ter v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo neposredno ali posredno za oskrbo vojaških ustanov;

(ii) pridobljenih med vojno ali drugega izrednega stanja v mednarodnih odnosih ali

(iii) v zvezi s fisijskimi in fuzijskimi materiali ali z materiali, iz katerih so ti pridobljeni; ali

(c) pogodbenici preprečuje, da bi sprejela kakršen koli ukrep za izpolnitev mednarodnih obveznosti v okviru Ustanovne listine ZN za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti.

ČLEN 3.2

Drugi sporazumi

1. Medregionalni okvirni sporazum o sodelovanju iz leta 1995 preneha veljati z začetkom veljavnosti tega sporazuma, ki ga nadomesti.

2. Ta sporazum nadomešča Medregionalni okvirni sporazum o sodelovanju iz leta 1995. Sklicevanja na Medregionalni okvirni sporazum o sodelovanju iz leta 1995 v vseh drugih sporazumih med pogodbenicama se štejejo kot sklicevanja na ta sporazum.

3. Začasni trgovinski sporazum preneha veljati z začetkom veljavnosti tega sporazuma, ki ga nadomesti. Sklicevanja na Začasni trgovinski sporazum v vseh drugih sporazumih med pogodbenicama se štejejo kot sklicevanja na ta sporazum.

4. Ob začetku veljavnosti tega sporazuma se šteje, da je Skupni svet, ustanovljen s členom 2.2 tega sporazuma, sprejel vse sklepe, ki jih je sprejel Svet za trgovino, ustanovljen z Začasnim trgovinskim sporazumom. Šteje se, da je Skupni odbor, ustanovljen s členom 2.3 tega sporazuma, sprejel vse sklepe, ki jih je sprejel Odbor za trgovino, ustanovljen z Začasnim trgovinskim sporazumom.

5. Ne glede na odstavek 3 tega člena:

(a) se začasni ukrepi, sprejeti v skladu s členoma 11.4 in 11.5 Začasnega trgovinskega sporazuma, ki veljajo na datum začetka veljavnosti tega sporazuma, uporabljajo do njihovega običajnega prenehanja veljavnosti;

(b) se dvostranski zaščitni ukrepi, sprejeti v skladu z oddelkom C poglavja 9 Začasnega trgovinskega sporazuma, ki veljajo na datum začetka veljavnosti tega sporazuma, uporabljajo do njihovega običajnega prenehanja veljavnosti;

(c) se postopki reševanja sporov, ki so se že začeli v skladu s členoma 21.7 in 18.17 Začasnega trgovinskega sporazuma, od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma štejejo za spor v okviru tega sporazuma in se nadaljujejo do njihovega zaključka in

(d) zavezujoči izid katerega koli postopka reševanja sporov, ki se je že začel v skladu s členoma 21.7 in 18.17 Začasnega trgovinskega sporazuma, ostane zavezujoč za pogodbenici tudi po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma.

6. Pogodbenici ne moreta začeti postopkov reševanja sporov na podlagi tega sporazuma v zvezi z zadevami, ki so predmet končnega poročila senata v skladu s poglavjem 18 in arbitražno odločbo v skladu s poglavjem 21 Začasnega trgovinskega sporazuma.

7. Prehodna obdobja, ki so v skladu z Začasnim trgovinskim sporazumom že v celoti ali delno potekla, se upoštevajo pri izračunu prehodnih obdobij, določenih v enakovrednih določbah tega sporazuma. Taka prehodna obdobja v skladu s tem sporazumom se izračunajo od datuma začetka veljavnosti Začasnega trgovinskega sporazuma.

Postopkovni roki, ki so v skladu z Začasnim trgovinskim sporazumom že v celoti ali delno potekli, se upoštevajo pri izračunu postopkovnih rokov, določenih v enakovrednih določbah tega sporazuma.

8. Pogodbenici lahko ta sporazum dopolnita s sklenitvijo posebnih sporazumov na katerem koli področju sodelovanja, ki spada na njegovo področje uporabe. V takih posebnih sporazumih se lahko določi, da so sestavni del splošnih medregionalnih odnosov, kot jih ureja ta sporazum, in so predmet skupnega institucionalnega okvira.

ČLEN 3.3

Ozemeljska uporaba

1. Ta sporazum se uporablja za:

(a) ozemlja, na katerih veljata Pogodba o Evropski uniji in Pogodba o delovanju Evropske unije, v skladu s pogoji, določenimi v navedenih pogodbah, in

(b) ozemlja Argentinske republike, Federativne republike Brazilije, Republike Paragvaj in Vzhodne republike Urugvaj.

2. Sklicevanja na „ozemlje“ v tem sporazumu vključujejo zračni prostor in teritorialno morje, kot je določeno v UNCLOS.

3. Sklicevanja na „ozemlje“ v tem sporazumu se razumejo v tem smislu, razen če je navedeno drugače.

4. Kar zadeva določbe o tarifni obravnavi blaga, vključno z določbami o olajšanju carine in trgovine, vzajemni upravni pomoči v carinskih zadevah in pravilih o poreklu ter začasni opustitvi te obravnave, se ta sporazum uporablja tudi za tista ozemlja carinskega območja Evropske unije, kot so opredeljena v členu 4 Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije[1], ki niso zajeta v točki 1(a) tega člena.

[1] UL EU L 343, 29.12.2015, str. 1.

DEL II

POLITIČNI DIALOG IN SODELOVANJE

POGLAVJE 4

CILJI POLITIČNEGA DIALOGA IN MEDNARODNEGA SODELOVANJA

ČLEN 4.1

Cilji političnega dialoga

1. Pogodbenici soglašata, da je politična razsežnost bistveni del partnerstva, vzpostavljenega s tem sporazumom, ter krepita in poglabljata redni politični dialog med pogodbenicama. Pogodbenici soglašata, da bosta oblikovali politično agendo, sodelovali na področjih skupnega interesa in si prizadevali za usklajevanje svojih stališč, da bi sprejeli skupne pobude v ustreznih mednarodnih forumih.

2. Cilj političnega dialoga med pogodbenicama je:

(a) okrepitev njunih vezi, da bi prispevale k miru, stabilnosti, varnosti in blaginji, ter utrditev njunega strateškega partnerstva;

(b) spodbujanje mednarodnega miru in varnosti, preventivne diplomacije, ukrepov za krepitev zaupanja in mirnega reševanja sporov, vključno z razvojem skupnih ukrepov za krepitev sistema Združenih narodov (v nadaljnjem besedilu: ZN) in multilateralizma;

(c) krepitev demokracije, pravne države ter spodbujanje in varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin;

(d) spodbujanje človekovega in socialnega razvoja ter ponovna potrditev njune zavezanosti trajnostnemu razvoju, kot je bilo izraženo s sprejetjem Agende 2030. Pogodbenici sodelujeta pri izvajanju in doseganju ciljev trajnostnega razvoja, pri čemer priznavata, da njihova široka in ambiciozna narava zahteva nujno ukrepanje, nadaljnje ukrepanje in pregled;

(e) spodbujanje enakosti spolov in spoštovanje vseh pravic žensk in deklet s poudarkom na vidiku spola ter obravnava diskriminacije in nasilja na podlagi spolne usmerjenosti v skladu z notranjim pravom vsake pogodbenice;

(f) prispevanje k razoroževanju in neširjenju orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev ob doslednem spoštovanju in zagotavljanju nacionalnega izvajanja zadevnih mednarodnih obveznosti pogodbenic;

(g) okrepitev sodelovanja v boju proti rasizmu, rasni diskriminaciji, ksenofobiji in sorodnim oblikam nestrpnosti;

(h) razvoj skupnih ukrepov za okrepitev sodelovanja v boju proti trgovini z ljudmi, tihotapljenju migrantov, nezakoniti trgovini z orožjem, trgovini s prepovedanimi drogami in s tem povezanim kaznivim dejanjem, kibernetski kriminaliteti in drugim oblikam mednarodnega organiziranega kriminala;

(i) spodbujanje in razvoj skupnih ukrepov za izkoreninjenje spolne zlorabe otrok, vključno s pripravo in razširjanjem gradiva o zlorabi otrok ter bojem proti potujočim storilcem kaznivih dejanj zoper spolno nedotakljivost;

(j) okrepitev sodelovanja v boju proti korupciji in pri preprečevanju uporabe njunih finančnih sistemov za pranje prihodkov, pridobljenih s kaznivimi dejanji, in za financiranje terorizma ter pri odkrivanju, odvzemu in vračanju nezakonito pridobljenega premoženja;

(k) ukrepanje proti nekaznovanosti za najhujša kazniva dejanja po mednarodnem pravu, ki zadevajo celotno mednarodno skupnost;

(l) krepitev sodelovanja pri preprečevanju in zatiranju terorističnih dejanj v skladu z mednarodnimi konvencijami, katerih pogodbenice so države članice Evropske unije in države podpisnice Mercosurja, ustreznimi resolucijami ZN ter zakoni in predpisi pogodbenic;

(m) izmenjava mnenj in izboljšanje dialoga o mednarodnih davčnih zadevah, vključno s svetovnimi standardi in preglednostjo;

(n) delovanje v prid njunemu regionalnemu povezovanju, ki velja za enega od načinov za doseganje trajnostnega razvoja, pa tudi za instrument za konkurenčno povezovanje v svetovnem gospodarstvu;

(o) razvijanje medsebojnega razumevanja in spodbujanje soglasja o medregionalnih in mednarodnih vprašanjih, zlasti s sodelovanjem v večstranskih forumih in razvojem skupnih pobud;

(p) razvijanje skupnih ukrepov za okrepitev sistema ZN in multilateralizma, da bi se uspešno, učinkovito in hitro soočili z najpomembnejšimi sedanjimi in prihodnjimi izzivi;

(q) vzpostavitev širokega političnega usklajevanja na mednarodni ravni, da bi podprli in okrepili večstranske, pregledne in demokratične procese z več deležniki za upravljanje interneta, ob sodelovanju vlad, zasebnega sektorja, civilne družbe, mednarodnih organizacij, tehničnih in akademskih skupnosti ter vseh drugih ustreznih deležnikov v skladu z njihovimi vlogami, pristojnostmi in zmogljivostmi;

(r) razpravljanje o pravnih in pravosodnih zadevah skupnega interesa in

(s) obravnavanje drugih tem, o katerih se dogovorita pogodbenici.

ČLEN 4.2

Cilji mednarodnega sodelovanja in razvoja

1. Pogodbenici ob ponovni potrditvi potrebe po okrepitvi partnerstva poudarjata pomen mednarodnega sodelovanja in razvoja ter se strinjata, da je eden glavnih namenov medregionalnega sodelovanja in oblik tega sodelovanja olajšati izvajanje tega sporazuma.

2. Pogodbenici izvajata projekte sodelovanja in skupne dejavnosti z vsemi obstoječimi in prihodnjimi instrumenti in metodologijami ter razpoložljivimi sredstvi, vključno s tristranskim sodelovanjem. Tako sodelovanje lahko med drugim vključuje:

(a) spodbujanje naložb in ustvarjanja delovnih mest z mobilizacijo finančnih sredstev, med drugim s spodbujanjem nepovratnih sredstev in posojil za doseganje rezultatov trajnostnega razvoja;

(b) podpiranje krepitve zmogljivosti s tečaji usposabljanja, delavnicami in seminarji ter izmenjavo strokovnjakov, študij, skupnih raziskav in dobrih praks;

(c) spodbujanje institucionalnega znanja in izkušenj v obeh regijah z dejavnostmi sodelovanja;

(d) spodbujanje financiranja razvoja z vsemi instrumenti, ki so na voljo vsaki pogodbenici, in drugimi oblikami inovativnih finančnih mehanizmov;

(e) spodbujanje dostopa do inovativnih tehnologij in krepitev nacionalnih zmogljivosti;

(f) razvoj posebnih ukrepov za zmanjšanje revščine, boj proti lakoti ter spodbujanje socialne vključenosti in kohezije;

(g) utrditev obstoječih mrež in platform za regionalno sodelovanje ter

(h) spodbujanje sodelovanja med javnimi upravami in institucijami pogodbenic.

3. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali mobilizacijo finančnih sredstev za izvajanje tega sporazuma v tesnem partnerstvu z Evropsko investicijsko banko, evropskimi finančnimi institucijami in institucijami iz držav podpisnic Mercosurja ter mednarodnimi in regionalnimi finančnimi institucijami.

ČLEN 4.3

Sredstva

1. V okviru prispevanja k doseganju ciljev sodelovanja, vzpostavljenega s tem sporazumom, se pogodbenici zavezujeta, da bosta v okviru svojih zmogljivosti in prek lastnih kanalov zagotovili ustrezna sredstva, vključno s finančnimi sredstvi, ter spodbujali javne in zasebne finančne institucije, povezane z razvojem, v obeh regijah, da v ta namen dejavno sodelujejo.

2. Pogodbenici spodbujata Evropsko investicijsko banko in druge finančne institucije, da nadaljujejo svoje dejavnosti v državah podpisnicah Mercosurja v skladu s svojimi postopki in merili financiranja, ob upoštevanju zakonov in drugih predpisov teh držav ter brez poseganja v pooblastila pristojnih organov teh držav.

POGLAVJE 5

SODELOVANJE NA PODROČJU DEMOKRATIČNIH NAČEL, ČLOVEKOVIH PRAVIC, PRAVNE DRŽAVE IN MEDNARODNEGA MIRU IN VARNOSTI

ČLEN 5.1

Sodelovanje na področju demokratičnih načel, človekovih pravic in pravne države

1. Pogodbenici sodelujeta pri spodbujanju in varstvu človekovih pravic, vključno z ratifikacijo in izvajanjem mednarodnih instrumentov o človekovih pravicah, ter pri krepitvi demokratičnih načel in pravne države.

2. Tako sodelovanje lahko zajema:

(a) učinkovito izvajanje mednarodnih instrumentov o človekovih pravicah, katerih podpisnici sta, ter priporočil organov ZN, ki spremljajo izvajanje pogodb o človekovih pravicah, posebnih postopkov Sveta ZN za človekove pravice in splošnega rednega pregleda;

(b) vključevanje človekovih pravic v nacionalne politike in razvojne načrte;

(c) krepitev zmogljivosti za uporabo demokratičnih načel in praks;

(d) izmenjavo dobrih praks v zvezi z nacionalnimi akcijskimi načrti za demokracijo in človekove pravice;

(e) ozaveščanje in izobraževanje o človekovih pravicah, demokraciji in kulturi miru;

(f) krepitev demokratičnih institucij in institucij, povezanih s človekovimi pravicami, ter pravnih in institucionalnih okvirov za spodbujanje in varstvo človekovih pravic;

(g) razvoj skupnih pobud skupnega interesa v okviru ustreznih institucij ZN, povezanih s človekovimi pravicami, in večstranskih forumov;

(h) spodbujanje demokracije, mednarodnega prava, vključno s človekovimi pravicami, temeljnimi svoboščinami in pravno državo, tudi v večstranskih forumih;

(i) sodelovanje in usklajevanje, po potrebi tudi v tretjih državah, v zvezi s praktičnim napredkom demokratičnih načel, človekovih pravic in pravne države, zlasti v zvezi s političnimi pravicami in temeljnimi svoboščinami, vključno s krepitvijo preglednih, verodostojnih in vključujočih volilnih procesov v skladu z mednarodnimi standardi;

(j) krepitev dobrega upravljanja na nacionalni, regionalni in lokalni ravni, vključno z odgovornostjo in preglednostjo institucij, podpiranjem udeležbe državljanov in vključevanjem civilne družbe ter bojem proti korupciji in

(k) spodbujanje preprečevanja genocida, hudodelstev zoper človečnost, vojnih zločinov in drugih zločinov v pristojnosti Mednarodnega kazenskega sodišča.

ČLEN 5.2

Enakost spolov, ženske, mir in varnost

1. Pogodbenici spodbujata enakost spolov in krepitev vloge vseh žensk in deklet. Priznavata, da sta enakost spolov ter krepitev vloge žensk in deklet nujen pogoj za popolno doseganje trajnostnega in vključujočega razvoja, demokracije in varnosti. Pogodbenici preučita nadaljnje sheme sodelovanja in morebitne sinergije med zadevnimi politikami in pobudami v skladu z mednarodnimi standardi in zavezami, kot so Konvencija o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW), Agenda 2030 in Resolucija Varnostnega sveta ZN (RVSZN) 1325 o ženskah, miru in varnosti.

2. Tako sodelovanje lahko zajema:

(a) spodbujanje učinkovitega vključevanja načela enakosti spolov;

(b) spodbujanje udeležbe žensk v politiki in na vodilnih položajih, njihovega dostopa do kakovostnega izobraževanja, krepitve njihovega ekonomskega opolnomočenja ter njihove večje zastopanosti med delovno silo;

(c) krepitev nacionalnih in regionalnih institucij za obravnavo in reševanje vprašanj v zvezi z nasiljem nad ženskami, vključno s preprečevanjem spolnega nasilja in nasilja na podlagi spola ter zaščito pred njim, s preiskovalnimi mehanizmi in mehanizmi odgovornosti, s podporo žrtvam ter s spodbujanjem pogojev varnosti in varovanja za ženske in dekleta;

(d) dejavno krepitev človekovih pravic žensk, vključno s preprečevanjem kršitev človekovih pravic in vseh vrst nasilja nad ženskami, ter dostopa žensk do pravnega varstva;

(e) podporo razvoju in izvajanju akcijskih načrtov o RVSZN 1325; ter

(f) krepitev sodelovanja z ustreznimi organi ZN in drugimi mednarodnimi organizacijami.

ČLEN 5.3

Orožje za množično uničevanje

1. Pogodbenici priznavata osrednjo vlogo Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja, sklenjene 1. julija 1968 v Londonu, in njenih treh enako pomembnih stebrov, ki se medsebojno krepijo: razoroževanje, neširjenje in miroljubna uporaba jedrske energije.

2. Pogodbenici menita, da je širjenje orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev tako med državnimi kot nedržavnimi akterji ena najresnejših nevarnosti za mednarodno stabilnost in varnost. Pogodbenici zato soglašata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njihovih nosilcev s popolnim upoštevanjem in nacionalnim izvajanjem obstoječih obveznosti iz mednarodnih pogodb in sporazumov o razoroževanju in neširjenju orožja ter drugih ustreznih mednarodnih obveznosti. Pogodbenici se strinjata, da je ta odstavek bistveni element tega sporazuma.

3. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali in prispevali k preprečevanju širjenja orožja za množično uničevanje in njegovih nosilcev s:

(a) sprejetjem ukrepov za podpis, ratifikacijo ali za pristop k vsem drugim zadevnim mednarodnim instrumentom, če je to ustrezno, in za njihovo dosledno izvajanje; in

(b) uvedbo učinkovitega sistema za nadzor nacionalnega izvoza, s katerim se nadzorujeta izvoz in tranzit blaga, povezanega z orožjem za množično uničenje, vključno z nadzorom nad končno uporabo orožja za množično uničevanje v zvezi s tehnologijami z dvojno rabo in določitvijo učinkovitih kazni v primeru kršenja nadzora izvoza.

4. Pogodbenici vzpostavita reden politični dialog, ki bo spremljal in utrjeval te elemente.

ČLEN 5.4

Huda kazniva dejanja mednarodnih razsežnosti in Mednarodno kazensko sodišče

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta, da najhujša kazniva dejanja, ki zadevajo mednarodno skupnost, kot so kazniva dejanja, ki spadajo v pristojnost Mednarodnega kazenskega sodišča, ne smejo ostati nekaznovana in da je treba ta kazniva dejanja po potrebi preganjati z nacionalnimi in mednarodnimi sredstvi v skladu z načelom dopolnjevanja.

2. Ob upoštevanju, da je učinkovitost Mednarodnega kazenskega sodišča pomembna za razvoj mednarodnega miru in pravičnosti, se pogodbenici strinjata, da bosta sodelovali pri spodbujanju vsesplošnega pristopa k Rimskemu statutu Mednarodnega kazenskega sodišča, sprejetemu 17. julija 1998 v Rimu (v nadaljnjem besedilu: Rimski statut), in v ta namen:

(a) še naprej sprejemata ukrepe za izvajanje Rimskega statuta in njegovih sprememb ter ratificirata in izvajata s tem povezane instrumente, kot je Sporazum o privilegijih in imunitetah Mednarodnega kazenskega sodišča, sprejet 9. septembra 2002 v New Yorku;

(b) si po potrebi izmenjujeta izkušnje s sprejemanjem nacionalne zakonodaje za učinkovito izvajanje Rimskega statuta in

(c) sprejemata ukrepe za ohranjanje celovitosti Rimskega statuta.

ČLEN 5.5

Osebno in lahko orožje ter drugo konvencionalno orožje

1. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta sodelovali in zagotovili usklajevanje in dopolnjevanje ter raziskali morebitne sinergije v svojih prizadevanjih za ureditev ali izboljšanje ureditve mednarodne trgovine s konvencionalnim orožjem ter preprečevanje, zatiranje in odpravo nezakonite trgovine s konvencionalnim orožjem na svetovni, regionalni in podregionalni ravni.

2. Na svetovni ravni pogodbenici poudarjata edinstveni okvir iz Pogodbe o trgovini z orožjem, sprejete 2. aprila 2013 v New Yorku, z namenom da bi dosegli to sodelovanje in dopolnjevanje med nacionalnimi nadzornimi sistemi za prenos konvencionalnega orožja, vključno z določbami o sodelovanju in pomoči. Strinjata se tudi, da je pomembno spodbujati vsesplošno uporabo in dosledno izvajanje Pogodbe o trgovini z orožjem v vseh državah članicah ZN.

3. Pogodbenici priznavata, da imajo nedovoljena proizvodnja, prenos in kroženje osebnega in lahkega orožja ter njegovo prekomerno kopičenje in nenadzorovano širjenje v številnih regijah sveta obsežne humanitarne in socialno-ekonomske posledice ter resno ogrožajo mir, spravo, varnost, zaščito, stabilnost in trajnostni razvoj na individualni, lokalni, nacionalni, regionalni in mednarodni ravni.

4. Pogodbenici se strinjata, da bosta v celoti izvajali svoje obveznosti v zvezi z obravnavanjem nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem, vključno s pripadajočim strelivom, v skladu z veljavnimi mednarodnimi sporazumi, katerih pogodbenici sta, in resolucijami Varnostnega sveta ZN ter svoje zaveze v okviru drugih mednarodnih instrumentov, ki se uporabljajo na tem področju, kot je Akcijski program ZN za preprečevanje vseh vidikov nedovoljene trgovine z osebnim in lahkim orožjem, boj proti njemu in njegovo izkoreninjenje.

5. Pogodbenici priznavata pomen notranjih sistemov nadzora pri prenosu konvencionalnega orožja v skladu z veljavnimi mednarodnimi standardi. Pogodbenici se strinjata, da tak nadzor uporabljata odgovorno kot prispevek k mednarodnim in regionalnim prizadevanjem za mir, varnost in stabilnost ter k zmanjševanju trpljenja ljudi in preprečevanju širjenja konvencionalnega orožja.

ČLEN 5.6

Sodelovanje na področju boja proti terorizmu

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost boju proti terorizmu v vseh njegovih oblikah in pojavih v skladu z mednarodnim pravom, pravom o človekovih pravicah in mednarodnim humanitarnim pravom, ustreznimi resolucijami ZN in svojo zakonodajo.

2. Pogodbenici se strinjata, da bosta, kadar bo obstajal skupni interes, sodelovali pri preprečevanju vseh terorističnih dejanj, boju proti njim in njihovi inkriminaciji v skladu z instrumenti ZN, katerih podpisnici sta.

3. Pogodbenici se strinjata, da v skladu z resolucijama Varnostnega sveta ZN št. 1373 (2001) in št. 1624 (2005) ne bosta zagotavljali pomoči ali zatočišča avtorjem ali pobudnikom nobenih terorističnih dejavnosti ali nobenim drugim udeležencem teh dejavnosti. Sodelujeta zlasti:

(a) v okviru celovitega izvajanja resolucij Varnostnega sveta ZN št.1267 (1999), št. 1373 (2001), št. 1624 (2005), št. 1904 (2009), št. 2178 (2014), št. 2253 (2015), št. 2322 (2016) in št. 2331 (2016) ter drugih ustreznih resolucij ZN ter mednarodnih in regionalnih konvencij in instrumentov;

(b) s spodbujanjem sodelovanja med državami članicami ZN, da bi učinkovito izvajale Globalno strategijo ZN za boj proti terorizmu;

(c) z izmenjavo izkušenj in dobrih praks na področju varstva človekovih pravic, humanitarnega prava in mednarodnega prava v boju proti terorizmu;

(d) z izmenjavo mnenj o sredstvih in metodah, ki se uporabljajo za boj proti terorizmu, vključno s sodelovanjem na tehničnih področjih in usposabljanjem, ter z izmenjavo izkušenj in dobrih praks v zvezi s preprečevanjem nasilnega ekstremizma, ki vodi v terorizem, zlasti v okviru izvajanja oddelkov I in IV Globalne strategije ZN za boj proti terorizmu v zvezi s preprečevanjem terorizma, in

(e) z odpravljanjem strukturnih vzrokov, ki so vzrok za pojav terorizma in nasilnega ekstremizma.

ČLEN 5.7

Sodelovanje pri vzpostavljanju in ohranjanju miru

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost sodelovanju pri spodbujanju mednarodnega miru in varnosti pod okriljem ZN.

2. V zvezi z vzpostavljanjem in ohranjanjem miru v okviru ZN pogodbenici vzpostavita dialog o mirovnih in varnostnih vprašanjih, da bi med drugim začeli sodelovanje na področju krepitve zmogljivosti in izmenjave dobrih praks.

ČLEN 5.8

Humanitarna pomoč in obvladovanje tveganja nesreč

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost okviru ZN na področju zmanjševanja tveganja nesreč in odzivanja nanje ter se strinjata, da bosta kot prednostni nalogi priznali zmanjšanje ranljivosti in tveganja ter spodbujanje odpornosti.

2. Za namene iz odstavka 1 pogodbenici preučita možnosti za usklajevanje humanitarne pomoči in dejavnosti odzivanja na nesreče.

ČLEN 5.9

Sodelovanje v večstranskih, regionalnih in mednarodnih forumih ter organizacijah

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost načelom Ustanovne listine ZN. Pogodbenici sta zavezani multilateralizmu in prizadevanjem za izboljšanje učinkovitosti regionalnih in mednarodnih forumov in organizacij, kot so ZN ter njihove specializirane organizacije in agencije, ter drugih večstranskih forumov.

2. Pogodbenici zagotavljata učinkovite mehanizme za posvetovanje ob robu večstranskih forumov. V okviru ZN pogodbenici po potrebi vzpostavita ustrezne mehanizme posvetovanja v Generalni skupščini ZN in uradih ZN in o katerih se dogovorita.

ČLEN 5.10

Kibernetska varnost ter informacijske in komunikacijske tehnologije

Pogodbenici priznavata pomen sodelovanja in izmenjave mnenj na področju kibernetske varnosti v zvezi z uporabo informacijskih in komunikacijskih tehnologij (v nadaljnjem besedilu: IKT) v okviru mednarodnega miru in varnosti, vključno z normami, pravili in načeli odgovornega ravnanja držav, z uporabo mednarodnega prava za uporabo IKT, ter z razvojem ukrepov za krepitev zaupanja in s krepitvijo zmogljivosti.

ČLEN 5.11

Kibernetska kriminaliteta

1. Pogodbenici priznavata, da kibernetska kriminaliteta postaja splošno razširjen globalni problem, na katerega se je treba odzvati večstransko, regionalno in nacionalno. Pogodbenici z izmenjavo informacij in praktičnim sodelovanjem krepita sodelovanje pri preprečevanju kibernetske kriminalitete in boju proti njej, v skladu s svojima ustreznima pravnima okviroma in zakonodajo ter z zadevnimi veljavnimi mednarodnimi instrumenti na področju kibernetske kriminalitete. Pogodbenici si prizadevata, da po potrebi sodelujeta pri razvoju učinkovitih zakonov, politik in praks za preprečevanje kibernetske kriminalitete in boj proti njej, kjer koli se pojavi.

2. Pogodbenici si v skladu s svojimi pravnimi okviri izmenjujeta informacije, vključno na področjih izobraževanja in usposabljanja preiskovalcev kibernetske kriminalitete, izvajanja preiskav na področju kibernetske kriminalitete in digitalne forenzike.

POGLAVJE 6

SODELOVANJE NA PODROČJU PRAVOSODJA, SVOBODE IN VARNOSTI

ČLEN 6.1

Migracije in mednarodna zaščita beguncev

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta pomen, ki ga pripisujeta učinkovitemu obravnavanju migracijskih tokov, in soglašata, da bosta okrepili sodelovanje pri migracijskih vprašanjih na podlagi načela nacionalne suverenosti, skupne odgovornosti in povezanih vprašanj, kot je morebitni gospodarski, socialni in kulturni prispevek migrantov v države izvora, države tranzita in namembne države.

2. Pogodbenici se zlasti osredotočata na:

(a) glavne vzroke migracij;

(b) olajšanje gibanja njunih državljanov med njunimi ozemlji v skladu z veljavnim pravom in ustreznimi pristojnostmi;

(c) popolno spoštovanje človekovih pravic vseh migrantov in njihovih družin ter ukrepov proti rasizmu in ksenofobiji;

(d) vključevanje vidika spola v migracije;

(e) združitev družin v skladu z veljavnim pravom, vključno z mednarodnim pravom o človekovih pravicah;

(f) dvoregionalno sodelovanje za preprečevanje in boj proti tihotapljenju migrantov in trgovini z ljudmi, zlasti otroki in osebami v ranljivem položaju, vključno z ogroženimi ženskami, ter za zaščito žrtev v skladu s Konvencijo proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, sprejeto 15. novembra 2000 v New Yorku, in njenimi dodatnimi protokoli o trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov;

(g) redne izmenjave informacij o zakonodajnih in upravnih ukrepih, ki se uporabljajo za migrante, ter izkušenj o migracijskih vprašanjih;

(h) zadeve, ki izhajajo iz izvajanja ustreznih mednarodnih instrumentov o zaščiti beguncev in prosilcev za azil;

(i) preučitev možnosti za sodelovanje na regionalni ravni na področju prostovoljne preselitve in drugih oblik humanitarnega sprejema beguncev kot del doseganja skupnih rešitev za vse večji svetovni pojav obsežnih tokov beguncev in

(j) dvoregionalno sodelovanje za preprečevanje nedovoljenih migracij.

3. Pogodbenici sodelujeta pri zagotavljanju varnih, urejenih in zakonitih migracij, ponovnem sprejemu svojih državljanov, ki nezakonito bivajo na ozemlju druge pogodbenice, ter boju proti trgovini z ljudmi in tihotapljenju migrantov. Sodelujeta tudi pri izmenjavi informacij, skupaj z izmenjavo statističnih in drugih podatkov o migracijah.

4. Vsaka država članica EU in vsaka država podpisnica Mercosurja na zahtevo druge pogodbenice ponovno sprejme svoje državljane, ki nezakonito prebivajo na ozemlju slednje. V ta namen se predložijo ustrezne potne listine, ki zagotavljajo učinkovito vrnitev. Pogodbenici zagotovita varno in dostojanstveno obravnavo migrantov brez urejenega statusa. Tudi vračanje oseb, ki jim je vstop prepovedan, se zagotovi pod človeškimi, dostojanstvenimi in poštenimi pogoji v skladu z veljavnim pravom, vključno s pravnimi sredstvi, določenimi v tem pravu.

5. Na zahtevo ene od pogodbenic si posamezne države podpisnice Mercosurja, EU ali katera koli posamezna država članica prizadevajo za pogajanja o posebnih sporazumih in njihovo sklenitev, da bi dodatno olajšale sodelovanje med pristojnimi organi pri identifikaciji in dokumentiranju državljanov, ki nezakonito prebivajo na ozemlju druge pogodbenice in ki jih je treba ponovno sprejeti. Taki sporazumi bi obravnavali tudi ponovni sprejem oseb, ki niso njihovi državljani, vendar imajo veljavno dovoljenje za prebivanje, ki ga je izdala ena od pogodbenic, ali so vstopile na ozemlje ene pogodbenice neposredno z ozemlja druge pogodbenice.

6. Pogodbenici spodbujata razvoj in izvajanje nacionalne zakonodaje in praks v zvezi z mednarodno zaščito beguncev, da bi izpolnili določbe Konvencije Združenih narodov o statusu beguncev, sklenjene 28. julija 1951 v Ženevi, in njenega protokola iz leta 1967 ter drugih ustreznih regionalnih in mednarodnih instrumentov za zagotovitev spoštovanja načela nevračanja. Pogodbenici se osredotočata zlasti na raziskovanje možnosti za sodelovanje na regionalni ravni na področju prostovoljne preselitve in drugih oblik humanitarnega sprejema beguncev kot del doseganja skupnih rešitev za vse večji svetovni pojav obsežnih tokov beguncev.

ČLEN 6.2

Pravno in pravosodno sodelovanje

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta razvili pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah, predvsem glede pogajanja, ratifikacije in izvajanja večstranskih konvencij o pravosodnem sodelovanju v civilnih zadevah, zlasti konvencije haaške konference o mednarodnem zasebnem pravu na področju mednarodnega pravnega sodelovanja in sodnih postopkov ter zaščito otrok.

2. Pogodbenici se strinjata, da bosta okrepili pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah na podlagi ustreznih standardov ZN ter mednarodnih in regionalnih organizacij, kot sta Svet Evrope in Organizacija ameriških držav, zlasti na področju medsebojne pravne pomoči, izročitve in premestitve zapornikov.

ČLEN 6.3

Sodelovanje na področju boja proti svetovni problematiki drog

1. Pogodbenici sodelujeta na podlagi načela skupne in deljene odgovornosti, da bi zagotovili uravnotežen in celosten pristop k obravnavanju vseh vidikov svetovne problematike drog, vključno z izzivi, kot so nove psihoaktivne snovi. Glede tega je namen politik in ukrepov v zvezi z drogami krepitev struktur, zmanjševanje njihove ponudbe, trgovine z njimi in povpraševanja po njih, reševanje zdravstvenih in socialnih posledic zlorabe drog z namenom zmanjševanja škode in učinkovitejše preprečevanje preusmerjanja predhodnih kemičnih sestavin, ki se uporabljajo za nezakonito proizvodnjo mamil in psihotropnih snovi.

2. Pogodbenici se dogovorita o potrebnih načinih sodelovanja za uresničitev ciljev iz odstavka 1. Ukrepi temeljijo na skupno dogovorjenih načelih, zlasti v skladu s tremi konvencijami ZN o nadzoru nad drogami iz let 1961, 1971 in 1988 ter sklepnim dokumentom posebnega zasedanja Generalne skupščine ZN o svetovni problematiki drog, ki je bil sprejet 19. aprila 2016 v New Yorku.

3. Pogodbenici se strinjata, da bosta podpirali in spodbujali razvoj politik in ukrepov za reševanje svetovnega problema drog.

ČLEN 6.4

Sodelovanje na področju boja proti korupciji in mednarodnemu organiziranemu kriminalu ter preprečevanja pranja denarja in financiranja terorizma

1. Pogodbenici v skladu s svojimi notranjimi zakoni in predpisi ter veljavnimi dvostranskimi in mednarodnimi instrumenti, kot so Konvencija ZN proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu, sprejeta 15. decembra 2000 v New Yorku, in njeni protokoli ter Konvencija ZN proti korupciji, sprejeta 31. oktobra 2003 v New Yorku, okrepita sodelovanje v boju proti mednarodnemu organiziranemu kriminalu in korupciji, vključno z dejavnostmi preprečevanja in preiskovanja, pregonom storilcev kaznivih dejanj in medsebojno pravno pomočjo.

2. Pogodbenici soglašata, da si je treba prizadevati za učinkovito preprečevanje uporabe njunih finančnih institucij ter določenih nefinančnih podjetij in poklicev za financiranje terorizma in pranje premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejavnostmi, ter boja proti temu, vključno s prometom s prepovedanimi drogami, trgovino z ljudmi, zlasti otroki, ogroženimi ženskami in drugimi osebami v ranljivem položaju, trgovino z orožjem in korupcijo, v skladu s priporočili Projektne skupine za finančno ukrepanje (v nadaljnjem besedilu: FATF) in ob upoštevanju dela latinskoameriške skupine za finančno ukrepanje (v nadaljnjem besedilu: GAFILAT).

3. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali pri boju proti pranju denarja in financiranju terorizma ter preprečevanju in zagotavljanju učinkovitega in celovitega izvajanja priporočil FATF ter ob upoštevanju dela GAFILAT. To sodelovanje je razširjeno na sledenje, identifikacijo, zaseg, zaplembo, izterjavo in vračanje finančnih sredstev, ki izvirajo iz kaznivih dejanj.

4. Sodelovanje iz odstavka 3 omogoča izmenjavo ustreznih informacij v okviru zakonov in drugih predpisov vsake pogodbenice ter v skladu z mednarodnimi standardi za preprečevanje pranja denarja in financiranja terorizma ter boj proti njima v skladu s priporočili FATF in ob upoštevanju dela GAFILAT.

5. Pogodbenici se strinjata, da bosta v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi ter veljavnimi dvostranskimi in mednarodnimi instrumenti sprejeli ukrepe v podporo identifikaciji, sledenju, zamrznitvi, zasegu in zaplembi premoženjske koristi, pridobljene s kaznivimi dejanji.

ČLEN 6.5

Osebni podatki

1. Pogodbenici priznavata pomen spodbujanja in varovanja temeljnih pravic do zasebnosti in varstva podatkov, vključno z varnostjo osebnih podatkov, kot osrednjega dejavnika za zaupanje potrošnikov v digitalno gospodarstvo ter bistvenega elementa za nadaljnji razvoj trgovinskih izmenjav in sodelovanje na področju kazenskega pregona.

2. Pogodbenici sodelujeta pri zagotavljanju učinkovitega varstva pravic iz odstavka 1, tudi v kontekstu preprečevanja terorizma in drugih čezmejnih kaznivih dejanj ter boja proti njim. Pri sodelovanju na dvostranski in večstranski ravni se upoštevajo obstoječe mednarodne zaveze ter zakoni in drugi predpisi pogodbenic, kjer je to primerno. Sodelovanje lahko vključuje krepitev zmogljivosti, tehnično pomoč ter izmenjavo informacij in strokovnega znanja.

ČLEN 6.6

Konzularna zaščita

1. Vsaka država podpisnica Mercosurja se strinja, da diplomatski in konzularni organi katere koli zastopane države članice EU zagotovijo zaščito kateremu koli državljanu države članice EU, ki nima stalnega predstavništva na njenem ozemlju, ki bi lahko v konkretnem primeru zagotovil konzularno zaščito, in sicer pod enakimi pogoji, kot veljajo za državljane zadevne države članice EU.

2. Vsaka država članica EU se strinja, da diplomatski in konzularni organi katere koli zastopane države podpisnice Mercosurja zagotovijo zaščito kateremu koli državljanu države podpisnice Mercosurja, ki nima stalnega predstavništva na njenem ozemlju, ki bi v konkretnem primeru lahko zagotovili konzularno zaščito.

POGLAVJE 7

SODELOVANJE NA PODROČJU TRAJNOSTNEGA RAZVOJA

ČLEN 7.1

Cilji in način dela

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost spodbujanju trajnostnega in vključujočega gospodarskega razvoja in tako prispevata k načelom, določenim v Deklaraciji iz Ria o okolju in razvoju, sprejeti na Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju leta 1992 (v nadaljnjem besedilu: Deklaracija iz Ria o okolju in razvoju iz leta 1992), podprti s sklepnim dokumentom Konference Združenih narodov o trajnostnem razvoju iz leta 2012, vključenim v Resolucijo 66/288, ki jo je Generalna skupščina Združenih narodov sprejela 27. julija 2012, z naslovom „Prihodnost, ki si jo želimo“ (v nadaljnjem besedilu: sklepni dokument Konference ZN o trajnostnem razvoju iz leta 2012 z naslovom „Prihodnost, ki si jo želimo“), in Agendo 2030. V tem okviru pogodbenici sodelujeta pri izvajanju in doseganju ciljev trajnostnega razvoja, pri čemer priznavata, da je zaradi njihove široke in ambiciozne narave potrebno nujno ukrepanje.

2. Pogodbenici priznavata pomen dialoga in sodelovanja kot bistvenega pomena za reševanje izzivov, povezanih z doseganjem ciljev trajnostnega razvoja, ter nadalje priznavata pomen vključenosti več deležnikov, vključno z zasebnim sektorjem in civilno družbo, v mednarodnem sodelovanju.

3. Pogodbenici si bosta prizadevali za utrditev gospodarske rasti na način, ki zmanjšuje neenakosti in spoštuje načela trajnostnega razvoja.

4. Pogodbenici bi morali spodbujati trajnostne vzorce potrošnje in proizvodnje ter ozaveščati o gospodarskih in socialnih stroških okoljske škode in z njo povezanega vpliva na blaginjo ljudi.

5. Pogodbenici spodbujata trajnostni razvoj z dialogom, izmenjavo dobrih praks, dobrim upravljanjem in dobrim finančnim poslovodenjem.

6. Pogodbenici imata skupni cilj izkoreninjenja revščine in podpiranja vključujočega gospodarskega razvoja ter sodelujeta, kadar koli je to mogoče, da bi ta cilj dosegli.

7. Pogodbenici si skupaj prizadevata okrepiti izvajanje Agende 2030 in metodologije nadaljnjega ukrepanja, odgovornost do svojih državljanov glede izvajanja rezultatov v zvezi s spremljanjem Agende 2030 in ocenjevanje ukrepov sodelovanja, vključno s kvalitativnimi in kvantitativnimi podatki, ob upoštevanju učinka na terenu.

8. Ob priznavanju enakosti spolov ter opolnomočenja žensk in deklet kot bistvenega pomena za trajnostni razvoj bosta pogodbenici preučili nadaljnje sheme sodelovanja.

9. Pogodbenici spodbujata strukture za sodelovanje jug-jug in tristransko sodelovanje. Tako sodelovanje bo vključevalo oblikovanje skupnih pobud s tretjimi državami, da bi skupaj podprli oblikovanje in izvajanje strategij na več ravneh za Agendo 2030 ter vseh drugih ustreznih prihodnjih dvoregionalnih in mednarodnih sporazumov o trajnostnem razvoju.

10. Pogodbenici razumeta celovito naravo ciljev trajnostnega razvoja. V zvezi s tem bi morali pogodbenici spodbujati inovativna partnerstva, ki vključujejo pristop z več deležniki, da bi spodbujali in izvajali mednarodne razvojne pobude. Ta partnerstva lahko vključujejo zasebni sektor, organizirano civilno družbo, človekoljubne organizacije ter lokalne in regionalne organe.

11. Pogodbenici priznavata pomen celovitega pristopa k socialnemu razvoju, ki mora biti tesno povezan z gospodarskim razvojem in okoljsko trajnostnostjo. Prednost morata dajati spodbujanju polne zaposlenosti, socialne vključenosti in kohezije ter sodelovanja civilne družbe. V skladu s ciljem trajnostnega razvoja 8 spodbujata dostojno delo za vse, kot je določeno v Deklaraciji Mednarodne organizacije dela o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo, ki jo je Mednarodna konferenca dela sprejela na 97. zasedanju 10. junija 2008 v Ženevi (v nadaljnjem besedilu: Deklaracija MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo).

ČLEN 7.2

Izvajanje sporazuma EU-Mercosur in dvostransko sodelovanje

1. Določbe tega sporazuma ne vplivajo na izvajanje programov, projektov in dejavnosti v okviru Medregionalnega okvirnega sporazuma o sodelovanju iz leta 1995 in ne vplivajo na tekoče ali prihodnje dvostransko sodelovanje, razvito na podlagi dvostranskih programskih instrumentov, kot so okvirni programi ali kateri koli drug ustrezen instrument.

2. Sodelovanje poteka v skladu z ustreznimi mednarodno dogovorjenimi načeli in politikami, h katerim sta se zavezali obe pogodbenici, ter v skladu z ustreznim zakonodajnim okvirom EU na eni strani ter Mercosurja in njegovih držav podpisnic na drugi strani.

ČLEN 7.3

Dogovori o poenostavitvah

Pogodbenici po potrebi zagotovita carinske in davčne oprostitve ter vizumske poenostavitve, potrebne za izvajanje pobud za sodelovanje, dogovorjenih na podlagi tega dela Sporazuma in Protokola o sodelovanju.

ČLEN 7.4

Sodelovanje na področju javne uprave

Pogodbenici bosta vzpostavili sodelovanje in dialog za opredelitev ukrepov, namenjenih razvoju zmogljivosti za oblikovanje, učinkovito izvajanje in ocenjevanje javnih politik. V zvezi s tem pogodbenici sodelujeta v zadevah, povezanih z javno upravo in institucijami, da bi okrepili institucionalne zmogljivosti, vključno s spodbujanjem prenosa strokovnega znanja in izkušenj ter usposabljanjem vladnega osebja, izboljšanjem postopkov upravljanja javnih uprav in olajšanjem posodobitve regulativnih okvirov za učinkovito izvajanje tega sporazuma.

ČLEN 7.5

Okolje

1. Cilj okoljskega sodelovanja bi moral prispevati k varstvu, ohranjanju in trajnostni rabi naravnih virov ter k spodbujanju trajnostnega razvoja z usklajevanjem, povezovanjem in vzajemnim upoštevanjem njegovih treh razsežnosti – gospodarske, socialne in okoljske – v skladu z načeli iz Deklaracije iz Ria o okolju in razvoju iz leta 1992, ki jo podpira zaključni dokument Konference ZN o trajnostnem razvoju iz leta 2012 z naslovom „Prihodnost, ki si jo želimo“ in Agendo 2030, ob upoštevanju različnih nacionalnih razmer, zmogljivosti in ravni razvoja ter ob spoštovanju nacionalnih politik in prednostnih nalog.

2. Okoljsko sodelovanje se mora osredotočati zlasti na:

(a) izmenjavo informacij, tehničnega strokovnega znanja, okoljskih praks in izkušenj o programih, projektih in predpisih, ki spodbujajo varstvo, ohranjanje, obnovo in trajnostno rabo naravnih virov ter trajnostni razvoj, zlasti v zvezi z veljavno zakonodajo, mednarodnimi zavezami in cilji;

(b) izvajanje večstranskih okoljskih sporazumov in rezultatov skupščine ZN za okolje ter spodbujanje okoljskih ciljev;

(c) vključevanje okoljskih vidikov v vse sektorje sodelovanja;

(d) ohranjanje in trajnostno rabo biotske raznovrstnosti ter pošteno in pravično delitev koristi, ki izhajajo iz uporabe genskih virov ob upoštevanju katere koli oblike, z ustreznim dostopom do teh virov v skladu z nacionalno zakonodajo ter sodelovanjem na področju vode, kemikalij, odpadkov in drugih medsebojno dogovorjenih prednostnih področij;

(e) sodelovanje in spodbujanje razvoja, razširjanja in širjenja ter prenosa okolju prijaznih tehnologij v države v razvoju pod ugodnimi pogoji, vključno s koncesijskimi in preferencialnimi pogoji, kot je bilo medsebojno dogovorjeno;

(f) povečanje razpoložljivosti sredstev za izvajanje v državah v razvoju za popolno uresničitev nacionalnih strategij trajnostnega razvoja, ob priznavanju nujnosti, ki jo zahteva obravnava njihove široke in ambiciozne narave, in po potrebi omogočanje udeležbe zainteresiranih strani. V skladu s tem sporazumom bi moralo okoljsko sodelovanje spodbujati tudi razvoj okolju prijazne infrastrukture.

ČLEN 7.6

Trajnostni urbani razvoj

1. Pogodbenici priznavata pomen politik za spodbujanje trajnostnega urbanega razvoja in potrebo po prispevanju k učinkovitemu izvajanju Nove urbane agende, sprejete na Konferenci ZN o bivališčih in trajnostnem razvoju mest (HABITAT III), ter vidikov Agende 2030, ki so pomembni za trajnostni urbani razvoj.

2. Pogodbenici spodbujata sodelovanje in partnerstvo, ki vključujeta vse ključne akterje, ki so pomembni za to politiko, na področju trajnostnega urbanega razvoja, zlasti v zvezi s celostnimi in celovitimi načini obravnavanja urbanih izzivov.

3. Pogodbenici spodbujata izmenjavo znanja in izkušenj, med drugim o politikah zmanjševanja in obvladovanja tveganja nesreč, namenjenih krepitvi odpornosti mest in naselij. Pogodbenici to med drugim izvajata z razvojem kakovostne infrastrukture, prostorskim načrtovanjem in izvajanjem urbanističnih razvojnih načrtov. Ti načrti bi morali upoštevati ključne teme, kot so učinkovita uporaba obnovljivih virov energije, vključevanje mest ob upoštevanju različnih stopenj urbanizacije na svetovnem jugu ter mehanizmi financiranja projektov razvoja mest na lokalni, nacionalni in regionalni ravni.

4. V ta namen se pogodbenici zavezujeta, da bosta, kadar je to mogoče, razširili konkretne priložnosti za decentralizirano sodelovanje med mesti na regionalni in mednarodni ravni, da bi izboljšali upravljanje mest in krepitev zmogljivosti z izmenjavo izkušenj in praks ter vzajemnim učenjem o trajnostnih rešitvah za urbane izzive.

ČLEN 7.7

Podnebne spremembe

1. Pogodbenici priznavata, da globalna grožnja podnebnih sprememb zahteva najširše možno sodelovanje vseh držav, da bi zmanjšale svetovne emisije toplogrednih plinov in se prilagodile škodljivim učinkom podnebnih sprememb na način, ki ne ogroža proizvodnje hrane, pri čemer razvite države še naprej prevzemajo vodilno vlogo. Pogodbenici ponovno poudarjata svojo zavezanost izvajanju Pariškega sporazuma, sprejetega na podlagi Okvirne konvencije Združenih narodov o spremembi podnebja, podpisanega 9. maja 1992 v New Yorku (v nadaljnjem besedilu: UNFCCC), ki odraža pravičnost in načelo skupnih, vendar različnih odgovornosti in ustreznih zmogljivosti glede na različne nacionalne okoliščine.

2. Pogodbenici, če je ustrezno, dvostransko in regionalno sodelujeta pri vprašanjih podnebnih sprememb, povezanih s trgovino, ter v mednarodnih forumih. V zvezi s tem ob priznavanju vloge trgovine pri odzivanju na neposredno grožnjo podnebnih sprememb vsaka pogodbenica v dobri veri ostane pogodbenica UNFCCC in njenega Pariškega sporazuma[1].

3. Pogodbenici se strinjata, da je drugi stavek odstavka 2 bistveni element tega sporazuma.

[1] Navedeni mednarodni instrumenti ne vključujejo njihovih sprememb ali sporazumov, ki jih bodo nasledili, niti sklepov, razlag ali aktov, ki jih sprejmejo organi, ki urejajo take instrumente, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.

4. Nobena določba tega člena ne posega v pravice pogodbenice, da uporabi postopke za reševanje sporov, ki so na voljo v skladu s katerim koli drugim mednarodnim sporazumom, katerega podpisnici sta obe pogodbenici, vključno s Sporazumom o STO.

5. Pogodbenici bi morali v okviru svojih pristojnosti ter na podlagi UNFCCC in Pariškega sporazuma okrepiti sodelovanje in politični dialog za spodbujanje prehoda na razvoj z nizkimi emisijami toplogrednih plinov v skladu s svojimi odgovornostmi in zmogljivostmi ter si izmenjevati informacije in izkušnje, med drugim o:

(a) boju proti podnebnim spremembam, ki temelji na pravičnosti in znanstvenih dokazih, zlasti z izvajanjem njunih nacionalno določenih prispevkov in nadaljnjim sodelovanjem pri ukrepih za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje za učinkovito izvajanje Pariškega sporazuma;

(b) krepitvi javnih in zasebnih partnerstev, ki bi lahko učinkovito podprla ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in prilagajanje na njihove škodljive učinke;

(c) spodbujanju skupnih ukrepov na področju tehnoloških raziskav, razvoja, razširjanja, uvajanja in prenosa, da bi izboljšali odpornost na podnebne spremembe in zmanjšali emisije toplogrednih plinov, tudi s poslovnimi dialogi;

(d) spremljanju emisij toplogrednih plinov, poročanju o njih in njihovem preverjanju ter razvoju in izvajanju programov za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje;

(e) uresničevanju izvajanja Pariškega sporazuma in vzpostavitvi pogojev za spodbujanje razvoja z nizkimi emisijami toplogrednih plinov, povečanju sposobnosti prilagajanja škodljivim vplivom podnebnih sprememb in spodbujanju odpornosti proti podnebnim spremembam na način, ki ne ogroža proizvodnje hrane, v skladu s členom 2 Pariškega sporazuma;

(f) zagotavljanju hitrega razvoja okvira za preglednost ukrepov in podpornih določb Pariškega sporazuma, vključno z dialogom o politikah in sodelovanjem na medsebojno dogovorjenih prednostnih področjih;

(g) spodbujanju domačih podnebnih politik in programov v okviru Pariškega sporazuma, ki se nanašajo na blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, vključno s krčenjem ter degradacijo in obnovo gozdov, pa tudi sredstev za spodbujanje energije iz obnovljivih virov, energijske učinkovitosti, trajnostnega prometa ter trajnostnega razvoja infrastrukture, odporne proti podnebnim spremembam, in

(h) krepitvi drugih področij dvostranskega dialoga o politiki blažitve podnebnih sprememb in prilagajanja nanje ali katerih koli drugih področjih skupnega interesa, ki se lahko pojavijo, vključno z drugimi povezanimi večstranskimi forumi, kot so Mednarodna organizacija civilnega letalstva, Mednarodna pomorska organizacija ter Montrealski protokol, sklenjen 16. septembra 1987 v Montrealu, in po potrebi njegova kigalijska sprememba.

6. V ta namen se pogodbenici strinjata, da bosta izboljšali sodelovanje ter si izmenjevali informacije in izkušnje na tem področju ter nadaljevali svoje obstoječe obveznosti v okviru UNFCCC in Pariškega sporazuma. V ta namen bodo razvite države zagotovile finančna sredstva za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje ter mobilizirale podnebno financiranje iz najrazličnejših virov, instrumentov in kanalov, pri čemer bodo upoštevale potrebe in prednostne naloge držav pogodbenic v razvoju ter druga sredstva za izvajanje za doseganje ciljev iz Pariškega sporazuma.

ČLEN 7.8

Oceani in morja

1. Pogodbenici priznavata pomen ohranjanja in trajnostne rabe morskih virov, vključno s trajnostnim in odgovornim upravljanjem ribištva, akvakulture in drugih pomorskih dejavnosti, ter njihov prispevek k zagotavljanju okoljskih, gospodarskih in socialnih priložnosti za sedanje in prihodnje generacije v okviru trajnostne rabe in ohranjanja oceanov, morij in morskih virov z dolgoročnim ciljem izboljšanja stanja oceanov, po potrebi tudi s krepitvijo okvira mednarodnih institucij in forumov.

2. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta v skladu s svojimi obveznostmi po mednarodnem pravu, zlasti v skladu z UNCLOS:

(a) sodelovali pri doseganju cilja trajnostnega razvoja 14 – „ohranjati in vzdržno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj“ iz Agende 2030;

(b) po potrebi spodbujali boljše sodelovanje in posvetovanje znotraj pristojnih mednarodnih organizacij, instrumentov in organov ter med njimi;

(c) sprejeli učinkovite ukrepe za spremljanje, kontrolo in nadzor, da se zagotovi učinkovito izvajanje ohranitvenih ukrepov na področju ribištva;

(d) sodelovali v ZN pri razvoju mednarodnega pravno zavezujočega instrumenta v okviru UNCLOS glede ohranjanja in trajnostne rabe morske biotske raznovrstnosti na območjih zunaj nacionalne jurisdikcije ter

(e) po potrebi sodelovali v ustreznih podregionalnih, regionalnih in večstranskih organih, v katerih sta pogodbenici članici, opazovalki ali sodelujoči nepogodbenici, da bi dosegli cilj trajnostnega razvoja 14 in druge povezane cilje trajnostnega razvoja.

3. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili dialog in sodelovanje glede:

(a) spodbujanja trajnostne ribiške proizvodnje, ribogojstva in zlasti ohranjanja ribolovnih virov, vključno z morebitnim medregionalnim sodelovanjem na več področjih, odvisno od interesa obalne države, kot so znanstveno, tehnološko, industrijsko, gospodarsko in trgovinsko sodelovanje, pa tudi vzpostavljanje institucij in usposabljanje;

(b) spodbujanja razvoja okoljsko odgovorne in ekonomsko konkurenčne gospodarske dejavnosti akvakulture;

(c) spodbujanja znanstvenega raziskovanja morja in razvoja raziskovalnih in tehnoloških zmogljivosti ter spodbujanja znanstveno utemeljenih odločitev;

(d) izmenjave dobrih praks o trajnostnem razvoju pomorskih gospodarskih dejavnostih v skupnem interesu pogodbenic, kot so oceanska energija, vodni promet, obalni in pomorski turizem ter morska biotehnologija;

(e) boja proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu, po potrebi vključno z izmenjavo informacij o dejavnostih nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova ter podporo za krepitev tehničnih in upravnih zmogljivosti za obravnavanje nezakonitega, neprijavljenega in nereguliranega ribolova;

(f) razvoja ohranitvenih ukrepov za posamezno območje ter orodij za upravljanje, vključno z morskimi zavarovanimi območji, ki so skladni z nacionalnim in mednarodnim pravom ter temeljijo na najboljših razpoložljivih znanstvenih informacijah, da se zaščitijo in obnovijo obalna in morska območja in viri;

(g) zmanjšanja pritiska na oceane, med drugim z bojem proti morskim odpadkom in onesnaževanju, tudi iz kopenskih virov in človekovih pomorskih dejavnosti;

(h) spodbujanja pomorskega prostorskega načrtovanja in celovitega gospodarjenja z obalnim pasom ter

(i) obravnavanja vprašanj, povezanih s podnebjem, kot so prilagajanje in blažitev emisij toplogrednih plinov, dvig morske gladine, zakisljevanje oceanov in obalnih območij ter onesnaževanje zraka.

ČLEN 7.9

Sodelovanje na področju energetike

1. Pogodbenici si prizadevata olajšati izmenjavo idej, izkušenj in dobrih praks o tem, kako izboljšati dostop do zanesljive, trajnostne in cenovno dostopne energije, vključno s spodbujanjem novih naložb in prenosa tehnologije med javnimi in zasebnimi gospodarskimi subjekti pogodbenic, zlasti v zvezi z električno energijo, ogljikovodiki, energijo iz obnovljivih virov, vključno s trajnostno proizvodnjo in uporabo, biogorivi in učinkovito rabo energije.

2. Sodelovanje na podlagi tega člena, ki temelji na načelu suverene pravice držav do upravljanja lastnih naravnih virov, da se vsem zagotovi dostop do cenovno dostopne, zanesljive, trajnostne in sodobne energije, med drugim poteka v obliki:

(a) sodelovanja med institucijami, ki se ukvarjajo z vprašanji politike, načrtovanja in modeliranja v energetskem sektorju;

(b) izmenjave rezultatov znanstvenih, tehničnih in drugih energetskih raziskav, izkušenj, publikacij, informacij in podatkov, vključno z razvojem skupnih bank podatkov, ki si jih izmenjujejo nosilci dejavnosti pogodbenic, v skladu z zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice;

(c) spodbujanja skupnih konferenc in tehničnega usposabljanja, tudi na podiplomski stopnji;

(d) prenosa tehnologije, zlasti v zvezi z obnovljivimi viri energije;

(e) spodbujanja študij izvedljivosti in izvajanja skupnih projektov v energetskem sektorju med javnimi in zasebnimi gospodarskimi subjekti ter raziskovalnimi ustanovami pogodbenic;

(f) sodelovanja gospodarskih subjektov iz obeh regij v skupnih tehnoloških, razvojnih in infrastrukturnih projektih, vključno z omrežji z drugimi državami, in

(g) racionalizacije in postopne opustitve neučinkovitih subvencij za fosilna goriva, ki spodbujajo razsipno porabo, ob popolnem upoštevanju posebnih potreb in pogojev držav v razvoju, ter zmanjšanje morebitnega negativnega vpliva na njihov razvoj na način, ki ščiti revne in prizadete skupnosti.

ČLEN 7.10

Sodelovanje na področju surovin

Pogodbenici sodelujeta na področju surovin, da bi med drugim:

(a) spodbudili razvoj učinkovitih, prožnih, konkurenčnih in preglednih mednarodnih trgov;

(b) pospešili izmenjavo tržnih podatkov na področju surovin;

(d) spodbudili raziskave, razvoj in inovacije na področju surovin;

(e) pospešili izmenjavo informacij in dobrih praks o notranjem političnem dogajanju in

(f) spodbudili standarde varnosti in varstva okolja za rudarske dejavnosti na morju s povečanjem preglednosti, izmenjavo informacij, vključno o varnosti industrije in okoljski uspešnosti.

POGLAVJE 8

EKONOMSKO, SOCIALNO IN KULTURNO PARTNERSTVO

ČLEN 8.1

Cilji

1. Pogodbenici v okviru sodelovanja priznavata, da imajo vsi narodi pravico, da si prizadevajo za svoj gospodarski, socialni in kulturni razvoj. Pogodbenici se ob priznavanju, da bi moral socialni razvoj napredovati vzporedno z gospodarskim razvojem, strinjata, da bosta sodelovali pri krepitvi socialne vključenosti in kohezije z zmanjšanjem revščine, nepravičnosti in neenakosti.

2. Glavni cilji gospodarskega sodelovanja so prispevati k širitvi, diverzifikaciji in poglabljanju gospodarskih in trgovinskih vezi med pogodbenicama, krepitvi proizvodnega sektorja s posebnim poudarkom na MSP, ustvarjanju novih priložnosti, povečanju mednarodne konkurenčnosti in inovacij ter krepitvi procesa regionalnega gospodarskega povezovanja.

3. Gospodarsko sodelovanje bi bilo treba okrepiti kot način prispevanja k ublažitvi gospodarskih posledic, ki bi lahko nastale zaradi strukturnih sprememb, ki izhajajo iz tega sporazuma.

4. Spodbujati bi bilo treba vse ukrepe, ki bi lahko prispevali k nadaljnjemu razvoju regionalnega povezovanja ali krepitvi medregionalnih odnosov na socialnih, gospodarskih in kulturnih področjih med pogodbenicama.

ČLEN 8.2

Družbena odgovornost podjetij

1. Pogodbenici spodbujata družbeno odgovornost podjetij v skladu z mednarodnimi standardi, kot so smernice OECD za večnacionalna podjetja in ustrezne smernice o potrebni skrbnosti.

2. Pogodbenici podpirata prostovoljno razširjanje in izvajanje vodilnih načel ZN o podjetništvu in človekovih pravicah, pri čemer poudarjata pomen celovite razprave z vsemi ustreznimi deležniki.

3. Pogodbenici spodbujata prostovoljno vključitev načel družbene odgovornosti podjetij ali odgovornega poslovnega ravnanja v svoje notranje politike, vključno s spodbujanjem uvedbe ustreznih praks v skladu z mednarodnimi instrumenti iz tega člena.

ČLEN 8.3

Industrijsko sodelovanje, poslovne priložnosti,
mikro, mala in srednja podjetja ter podjetniki

1. Pogodbenici priznavata pomen spodbujanja MSP in krepitve industrije za spodbujanje vključujoče in trajnostne gospodarske rasti v regijah, spodbujanje višjih ravni socialne kohezije in odpravljanje teritorialnih vrzeli, s čimer se izboljšuje pravičnost na območjih, ki zaostajajo v razvoju. Pogodbenici priznavata, da spodbujanje konkurenčnosti MSP pozitivno prispeva k okrepljeni socialni strukturi z ustvarjanjem delovnih mest in zmanjševanjem revščine ter zmanjševanjem drugih gospodarskih posledic, ki bi lahko nastale zaradi strukturnih sprememb, ki izhajajo iz tega sporazuma.

2. Pogodbenici podpirata ekonomsko opolnomočenje žensk s podjetništvom in ustanavljanjem podjetij.

3. Pogodbenici spodbujata industrijsko sodelovanje in krepita sodelovanje na področju MSP, da bi povečali produktivnost in izboljšali konkurenčnost ter tako spodbudili trgovino in naložbe med pogodbenicama, hkrati pa uravnotežili priložnosti, ki jih ta sporazum ponuja obema pogodbenicama.

4. Pogodbenici spodbujata privlačno in stabilno okolje za večje vzajemno koristne poslovne priložnosti, tudi za MSP, in se zavezujeta, da bosta okrepili sodelovanje z namenom prispevati k širitvi, diverzifikaciji in poglabljanju gospodarskih in trgovinskih vezi med pogodbenicama.

5. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali razvoj MSP, tako podeželskih kot mestnih podjetij, ter podpirali njihovo uvajanje na mednarodne trge.

6. Izvajanje tega člena lahko vključuje naslednje ukrepe, ki zajemajo vse vrste podjetij, vključno z MSP:

(a) podpiranje rednih stikov med poslovnimi sektorji pogodbenic z dogodki ali misijami, sejmi, seminarji in okroglimi mizami med podjetji in med grozdi z namenom spodbujanja prepoznavanja in razširjanja informacij o poslovnih priložnostih za naložbe, industrijskega in tehnološkega sodelovanja na področjih skupnega interesa ter spodbujanja informacijskih mrež in sodelovanja med gospodarskimi subjekti, zlasti MSP in grozdi;

(b) izmenjavo dobrih praks, ki podpirajo industrijski razvoj, inovacijske procese in industrijske politike, vključno s krepitvijo regionalnih industrijskih politik za povečanje konkurenčnosti v industrijskih sektorjih skupnega interesa;

(c) spodbujanje projektov industrijskega sodelovanja, vključno s tehnološkim razvojem in inovacijami, v sektorjih skupnega interesa;

(d) pospeševanje vzajemnih in skupnih naložb ter spodbujanje skupnih podjetij in grozdov ter vzpostavitev pridružitvenih procesov v strateških sektorjih;

(e) razvoj mehanizmov za podporo razvoju zasebnega sektorja, olajšanje dostopa do inovativnega financiranja v skladu z zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice ter industrijsko sodelovanje za spodbujanje produktivnosti, inovacij in konkurenčnosti, vključno z zagotavljanjem najnovejših informacij o razpoložljivih finančnih instrumentih za MSP;

(f) podpiranje podjetij, da se prilagodijo sedanjemu trendu avtomatizacije in izmenjave podatkov v proizvodnih tehnologijah;

(g) spodbujanje skupnih projektov med tehnološkimi, industrijskimi in uporabnimi raziskovalnimi središči iz EU in Mercosurja in

(h) krepitev dvoregionalnih in globalnih vrednostnih in dobavnih verig, vključno z razvojem dobaviteljev za industrijo.

7. Poleg sodelovanja iz odstavka 4 se pogodbenici strinjata, da lahko sodelovanje v zvezi z MSP med drugim vključuje:

(a) olajšanje izmenjave dobrih praks o javnih politikah in programih, regulativnih okvirih, izkušnjah, ustreznih informacijah in strokovnem znanju za spodbujanje in podpiranje podjetništva ter ustanavljanja, razvoja in inovacij MSP;

(b) spodbujanje udeležbe MSP na sejmih, komercialnih misijah in drugih mehanizmih na lokalni in mednarodni ravni;

(c) izmenjavo dobrih praks, ki podpirajo dostop MSP do trgov javnih naročil;

(d) nadgradnjo obstoječih uspešnih partnerstev ter razvoj novih strateških partnerstev in stikov med gospodarskimi subjekti in poslovnimi mrežami prek obstoječih ali novih horizontalnih programov EU ali Mercosurja, namenjenih MSP;

(e) podpiranje internacionalizacije MSP, vključno s sodelovanjem za razvoj specializiranih spletnih strani;

(f) spodbujanje sodelovanja MSP v skupnih programih in pilotnih projektih, zlasti v sektorjih, kot je digitalno gospodarstvo, in

(g) zagotavljanje podpore in strokovnega znanja o storitvah za razvoj podjetij, vključno s sistemi upravljanja kakovosti, ter spodbujanje e-trgovanja za krepitev MSP.

ČLEN 8.4

Davčne zadeve

Pogodbenici soglašata, da bosta v davčnih zadevah sodelovali na dvoregionalni ravni, in se zavezujeta, da bosta izvajali svetovne standarde o preglednosti in izmenjavi informacij ter minimalne standarde proti eroziji davčne osnove in preusmerjanju dobička (BEPS).

ČLEN 8.5

Makroekonomski dialog

Pogodbenici spodbujata izmenjavo informacij o svojih makroekonomskih trendih in politikah ter izmenjavo svojih izkušenj z usklajevanjem makroekonomskih politik. V ta namen si bosta pogodbenici prizadevali za poglobitev dialoga o makroekonomskih zadevah med svojimi organi. Sodelovanje na tem področju lahko vključuje organizacijo seminarjev in konferenc.

ČLEN 8.6

Sodelovanje na področju pravic potrošnikov

Pogodbenici priznavata pomen zagotavljanja visoke ravni varstva potrošnikov in si zato prizadevata sodelovati na področju potrošniške politike. Pogodbenici se strinjata, da lahko sodelovanje na tem področju, kolikor je mogoče, vključuje:

(a) izmenjavo informacij o njunih okvirih varstva potrošnikov, vključno s potrošniškim pravom, varnostjo potrošniškega blaga, pravnimi sredstvi za potrošnike in izvrševanjem potrošniške zakonodaje;

(b) spodbujanje razvoja neodvisnih potrošniških zvez in navezovanja stikov med predstavniki potrošnikov ter

(c) izmenjavo informacij in spodbujanje skupnih dejavnosti med potrošniškimi organi obeh pogodbenic na podlagi njunega medsebojnega dogovora.

ČLEN 8.7

Sodelovanje na področju statistike

Pogodbenici sodelujeta na področju statistike, da bi zagotovili primerljivost statističnih podatkov med državami podpisnicami Mercosurja ter med Mercosurjem in Evropsko unijo. Dejavnosti bi se lahko med drugim razvile v obliki:

(a) podpore za krepitev statističnega sistema, vzpostavljenega na podlagi upravnih struktur in pravnih podlag, ki bi lahko izpolnjeval potrebne zahteve po statističnih informacijah;

(b) podpore izvajanju dobrih statističnih praks, ki temeljijo na mednarodno priznanih standardih;

(c) razvoja primerljivih statističnih informacij, osredotočenih predvsem na trgovino z blagom in storitvami ter neposredne tuje naložbe, ter razvoju primerljivih makroekonomskih kazalnikov in

(d) izmenjavi dobrih praks in izkušenj, med drugim z usposabljanjem, delavnicami in študijskimi obiski.

ČLEN 8.8

Raziskave in inovacije

1. Pogodbenici sodelujeta na področju znanstvenih raziskav, tehnološkega razvoja in inovacij na podlagi skupnega interesa in vzajemne koristi ter v skladu s svojima zakonodajama. Cilj takega sodelovanja je spodbujanje trajnostnega razvoja, reševanje svetovnih izzivov, doseganje znanstvene odličnosti, izboljšanje regionalne konkurenčnosti in krepitev odnosov med pogodbenicama ob upoštevanju njunih raziskovalnih in inovacijskih zmogljivosti ter posebnih prednostnih nalog. Pogodbenici pospešujeta politični dialog na regionalni ravni ter na dopolnjujoče se načine uporabljata svoje različne instrumente, vključno s sporazumi za sodelovanje na področju znanosti, tehnologije in inovacij.

2. Za izboljšanje pogojev za sodelovanje si pogodbenici prizadevata tudi:

(a) povečati mobilnost raziskovalcev, znanstvenikov, strokovnjakov, študentov in podjetnikov ter pretok znanstvene opreme prek meja;

(b) olajšati vzajemni dostop do svojih znanstvenih, tehnoloških in inovacijskih programov, raziskovalnih infrastruktur in objektov, publikacij in znanstvenih podatkov;

(c) povečati sodelovanje pri prednormativnih raziskavah in standardizaciji in

(d) spodbujati pravice intelektualne lastnine v raziskovalnih in inovacijskih projektih.

3. Pogodbenici med drugim spodbujata naslednje dejavnosti, ki jih izvedejo vladne organizacije, javna in zasebna raziskovalna središča, visokošolske institucije, agencije in omrežja za inovacije, pa tudi drugi deležniki, vključno z MSP:

(a) skupne pobude za ozaveščanje o znanstvenih, tehnoloških in inovacijskih programih ter programih gradnje zmogljivosti, pa tudi o priložnostih za sodelovanje v njunih programih;

(b) skupna srečanja in delavnice, katerih cilj je izmenjava informacij in dobrih praks ter opredelitev področij za skupne raziskave;

(c) skupne raziskovalne dejavnosti na področjih skupnega interesa in

(d) vzajemno priznano ocenjevanje in vrednotenje znanstvenega sodelovanja ter razširjanje ustreznih rezultatov.

ČLEN 8.9

Sodelovanje na področju konkurence

1. Pogodbenici začenjata dejavnosti krepitve zmogljivosti na področju politike konkurence, če so za take dejavnosti na voljo sredstva v okviru njunih instrumentov in programov sodelovanja.

2. Tehnična pomoč se osredotoča na krepitev institucionalnih zmogljivosti in usposabljanje človeških virov organov, pristojnih za konkurenco, da se jih podpre pri vzpostavljanju njihovih konkurenčnih ureditev in učinkovitem izvrševanju. Cilj je okrepiti in učinkovito izvrševati konkurenčno pravo na področju protikonkurenčnih praks in koncentracij podjetij, vključno z zavzemanjem za konkurenco.

ČLEN 8.10

Sodelovanje na področju digitalnega gospodarstva

1. Cilj dejavnosti sodelovanja na tem področju je predvsem pospeševanje:

(a) izmenjave idej, izkušenj in praks na področju politik informacijske in komunikacijske tehnologije (v nadaljnjem besedilu: IKT) z namenom oblikovanja vključujoče informacijske družbe, da bi premostili digitalni razkorak z izmenjavo političnih načel, informacij, izkušenj in dobrih praks, s čimer bi se okrepilo naše sodelovanje pri oblikovanju digitalnih politik in regulativnih okvirov, odpiranju trgov in razpravi o sodelovanju na področju raziskav;

(b) uporabe IKT kot orodij za spodbujanje socialnega, kulturnega in gospodarskega razvoja, socialne vključenosti in kulturne raznolikosti s poudarkom na podjetniškem duhu in participativnem sodelovanju;

(c) sodelovanja pri regulativnih vidikih telekomunikacijskih in avdiovizualnih politik, vključno z e-trgovanjem in izmenjavo informacij o standardih, ugotavljanju skladnosti in homologaciji, pri čemer se v postopek po potrebi vključi civilna družba in zasebni sektor;

(d) razvoja e-trgovanja kot sredstva za prispevanje h gospodarski rasti;

(e) učinkovitega upravljanja spektra, da se čim bolj poveča njegova razpoložljivost ter optimizira njegova razporeditev in uporaba;

(f) politike in skupnih ukrepov za razširjanje, uporabo in prenos novih IKT, po potrebi tudi s sodelovanjem civilne družbe in zasebnega sektorja v procesu;

(g) sodelovanja na področju raziskav in inovacij na področju IKT znotraj veljavnega okvira za raziskave in inovacije;

(h) razvoja digitalnih znanj in spretnosti za vse starosti v formalnih in neformalnih učnih okoljih ter opredelitve potreb po usposabljanju za digitalno gospodarstvo, vključno s strokovnjaki na področju IKT;

(i) skupnega oblikovanja ukrepov za spodbujanje delovnih mest in naložb v MSP in za samozaposlene ter za zadovoljevanje posebnih potreb ranljivih družbenih skupin z uporabo priložnosti, ki jih ponujajo IKT;

(j) sodelovanja na področju e-uprave in storitev zaupanja, kot sta elektronski podpis in elektronska identifikacija, s poudarkom na izmenjavi načel politike, informacij in dobrih praks o uporabi IKT za posodobitev javne uprave, spodbujanje visokokakovostnih javnih storitev, izboljšanje organizacijske učinkovitosti in pregledno upravljanje javnih virov in

(k) širokega političnega usklajevanja na mednarodni ravni za zagotovitev, da globalno upravljanje interneta še naprej podpira nadaljevanje in razvoj zelo trdnega, dinamičnega in geografsko raznolikega internetnega režima, ki nadgrajuje sklepni dokument WSIS+10 „Izvajanje rezultatov Svetovnega vrha o informacijski družbi: desetletni pregled“.

2. Pogodbenici menita, da bi moralo globalno upravljanje interneta temeljiti na preglednem in demokratičnem modelu z več deležniki, pri čemer bi morale biti med drugim v celoti vključene vlade, zasebni sektor, civilna družba, akademski krogi, znanstvena in tehnološka skupnost ter mednarodne organizacije, v skladu z njihovimi vlogami in odgovornostmi. Zagotoviti bi moralo pravično upravljanje virov in prosti pretok informacij, olajšati dostop za vse ter zagotoviti odporno, stabilno in varno delovanje interneta ob upoštevanju večjezičnosti.

3. Pogodbenici ponovno potrjujeta svojo zavezanost skupnemu prizadevanju za vključujočo in razvojno usmerjeno informacijsko družbo, osredotočeno na ljudi, ter se strinjata, da bosta še naprej usklajevali stališča za mehanizme spremljanja Svetovnega vrha o informacijski družbi (WSIS) ter v drugih forumih ali organizacijah, povezanih z upravljanjem interneta.

4. Pogodbenici poudarjata, da si je treba v forumih za upravljanje interneta po najboljših močeh prizadevati za mobilizacijo in zagotovitev smiselnega in učinkovitega sodelovanja vseh držav, zlasti držav v razvoju, vključno z vsemi deležniki, v okviru njihovih vlog, kot so vlade, zasebni sektor, civilna družba, akademski krogi, znanstvena in tehnološka skupnost ter mednarodne organizacije.

ČLEN 8.11

Civilne vesoljske dejavnosti

Glede na pozitiven vpliv, ki ga lahko imajo vesoljske dejavnosti na gospodarski in socialni razvoj ter konkurenčnost industrije, pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali sodelovanje pri zadevah skupnega interesa na področju civilnih vesoljskih dejavnosti v skladu s spoštovanjem in izpolnjevanjem mednarodnih konvencij in svoje zakonodaje ter zlasti na naslednjih področjih:

(a) opazovanje Zemlje in znanost o Zemlji, vključno s sodelovanjem v večstranskih forumih in zlasti v medvladni skupini za opazovanje Zemlje in Odboru za satelite za opazovanje Zemlje, da bi se obravnavali družbeni izzivi ter olajšala poslovna partnerstva in partnerstva za inovacije na področju opazovanja Zemlje v okviru programa Copernicus z opredelitvijo področij skupnega interesa;

(b) satelitske komunikacije in

(c) druge miroljubne uporabe vesolja, vključno z vesoljsko znanostjo, raziskovanjem vesolja in trajnostnostjo vesolja.

ČLEN 8.12

Promet

1. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali na ustreznih področjih prometne politike, vključno s politiko povezanih prevoznih storitev, da bi razvili in podprli učinkovite, trajnostne, varne, zanesljive in okolju prijazne prometne sisteme za potnike in tudi blago.

2. Cilj sodelovanja med pogodbenicama je med drugim spodbujati:

(a) dialog in izmenjavo informacij o njunih ustreznih prometnih politikah, standardih in dobrih praksah ter drugih temah skupnega interesa;

(b) dialog med izvedenci in sodelovanje v okviru mednarodnih prometnih forumov;

(c) medsebojno povezovanje in medobratovalnost omrežij;

(d) pristop multimodalnega prometnega sistema;

(e) okolju prijazne, varne in zanesljive prometne sisteme;

(f) nizkoogljične in brezogljične prometne rešitve, raziskave in inovacije ter pametne in digitalne rešitve;

(g) trajnostne rešitve za promet, tudi glede mobilnosti v mestih, in

(h) olajšanje in povečanje učinkovitosti gibanja tovora pri vseh načinih prevoza z digitalizacijo, poenostavitvijo zahtev glede poročanja in optimizacijo prevoznih dejavnosti.

ČLEN 8.13

Sodelovanje na področju turizma

1. Cilj sodelovanja med pogodbenicama je zlasti izboljšati izmenjavo informacij in dobrih praks, da bi se zagotovil uravnotežen in trajnostni razvoj turizma, ter podpreti ustvarjanje delovnih mest, gospodarski razvoj in izboljšanje kakovosti življenja.

2. V odstavku 1 se pogodbenici med drugim osredotočita na:

(a) podpiranje ustvarjanja in konsolidacije turističnih produktov in storitev ter kanalov za promocijo turizma;

(b) zaščito in čim večje povečanje potenciala naravne in kulturne dediščine;

(c) spoštovanje celovitosti in interesov lokalnih skupnosti;

(d) izboljšanje usposabljanja in izobraževanja na področju turističnih storitev, tudi v hotelirstvu, in

(e) spodbujanje izmenjave informacij in sodelovanja v zvezi z ustvarjalnimi industrijami in inovacijami v turističnem sektorju.

ČLEN 8.14

Sodelovanje pri socialnem razvoju

1. Pogodbenici se ob priznavanju, da je socialni razvoj tesno povezan z gospodarskim razvojem, strinjata, da bosta dali prednost krepitvi socialne kohezije z izkoreninjenjem revščine, zmanjševanjem neenakosti in spodbujanjem socialnega vključevanja, zlasti z namenom uresničevanja Agende 2030 in njenih ciljev trajnostnega razvoja.

2. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje na področju socialnih zadev, da bi prispevali k trajnostni in vključujoči gospodarski rasti in razvoju ter spodbujali sodelovanje in izmenjavo informacij, med drugim v zvezi s:

(a) spodbujanjem socialnega dialoga;

(b) razvojem inovativnih in trajnostnih projektov, ki vključujejo ranljive družbene skupine, kot so družine z nizkimi dohodki, osebe afriškega in avtohtonega porekla ter druge manjšine, pa tudi invalidi, tudi z vključevanjem na trg dela;

(c) spodbujanjem enakosti spolov in polnega opolnomočenja žensk na vseh področjih;

(d) spodbujanjem zaščite mater in otrok ter dostopnih in vključujočih ustanov otroškega varstva;

(e) spodbujanjem posebnih programov za mlade, zlasti tiste v ranljivih socialnih sektorjih, in

(f) izboljšanjem delovnih in življenjskih razmer v gosto naseljenih območjih v regijah z omejenimi možnostmi.

ČLEN 8.15

Sodelovanje na področju dela in zaposlovanja

1. V skladu z mednarodno dogovorjenim ciljem spodbujanja pravične globalizacije in ob upoštevanju namenov cilja trajnostnega razvoja 8 pogodbenici spodbujata polno zaposlenost, dostojno delo za vse ter spoštovanje temeljnih načel in pravic pri delu, opredeljenih v konvencijah MOD (odprava diskriminacije, odprava vseh oblik prisilnega dela, trajno izkoreninjenje dela otrok ter svoboda združevanja in kolektivnih pogajanj) v skladu z Deklaracijo MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo iz leta 2008 in drugimi mednarodnimi zavezami.

2. Pogodbenici soglašata, da bosta okrepili sodelovanje na področju zaposlovanja ter spodbujali sodelovanje in izmenjavo informacij, zlasti glede:

(a) spodbujanja dostojnega dela za vse, socialnega varstva in varnosti zaposlitve ter spoštovanja načel v zvezi s temeljnimi pravicami pri delu v skladu z Deklaracijo MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu iz leta 1998, mednarodno priznanih delovnih standardov in drugih ustreznih standardov MOD ter nadaljevanja stalnih prizadevanj za ratifikacijo drugih instrumentov MOD, ki še niso ratificirani;

(b) razvoja in posodobitve delovnih razmerij, delovnih pogojev ter zdravja in varnosti pri delu ter spodbujanja programov na področju inšpekcije dela, strokovnega izobraževanja, usposabljanja in spodbujanja zaposlovanja;

(c) razvoja in posodobitve delovnih odnosov in procesov s poudarkom na spodbujanju socialnega dialoga;

(d) spodbujanja usklajevanja razvoja znanj in spretnosti s potrebami trga dela;

(e) dajanja prednosti programom izobraževanja in usposabljanja, namenjenih ranljivim družbenim skupinam, v zvezi z zaposlovanjem in prekvalifikacijo dela;

(f) ustvarjanja delovnih mest v MSP;

(g) razvoja in posodobitve sistemov in programov socialne zaščite;

(h) spodbujanja nediskriminacije med ženskami in moškimi ter vključevanja vidika spola v razvoj politike dela in

(i) usklajevanja v ustreznih mednarodnih forumih za doseganje mednarodnih zavez.

ČLEN 8.16

Sodelovanje na področju izobraževanja, usposabljanja, mladine in športa

1. Pogodbenici soglašata, da bosta sodelovali pri formalnem in neformalnem izobraževanju, vključno s poklicnim izobraževanjem in usposabljanjem z vidika vseživljenjskega učenja. Na teh področjih se posebna pozornost nameni spodbujanju vključujočega in kakovostnega izobraževanja in usposabljanja za ženske in ranljive družbene skupine.

2. Za krepitev zmogljivosti in strokovnega znanja pogodbenici spodbujata mobilnost in sodelovanje svojih ustreznih zainteresiranih strani v visokošolskem izobraževanju in raziskavah ter krepita povezave med univerzami, raziskovalnimi ustanovami in podjetji.

3. Pogodbenici spodbujata medosebne stike in medsebojno razumevanje s sodelovanjem na področju izobraževanja, mladine in športa, vključno s finančno podporo za mobilnost študentov, doktorskih kandidatov, akademskega in upravnega osebja visokošolskih ustanov in raziskovalcev ter ukrepi za krepitev zmogljivosti.

ČLEN 8.17

Sodelovanje na področju kulture in medijev ter avdiovizualnem področju

1. Pogodbenici se zavežeta k spodbujanju sodelovanja na področju kulture, vključno s kulturno dediščino, ob ustreznem upoštevanju njune kulturne raznolikosti. V skladu z ustreznimi zakoni in drugimi predpisi pogodbenic je cilj takega sodelovanja krepitev medsebojnega razumevanja in medkulturnega dialoga ter spodbujanje uravnoteženih kulturnih izmenjav in stikov z ustreznimi akterji.

2. Pogodbenici se strinjata, da bosta sodelovali v ustreznih mednarodnih forumih, kot sta Organizacija ZN za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO), zaradi uresničevanja skupnih ciljev in spodbujanja kulturne raznovrstnosti, zlasti z izvajanjem določb Konvencije UNESCO o varovanju in spodbujanju raznolikosti kulturnih izrazov.

3. Pogodbenici spodbujata izmenjavo informacij in izkušenj ter podpirata in olajšujeta sodelovanje in dialog med svojimi ustreznimi institucijami in nosilci dejavnosti na področju kulture ter avdiovizualnih medijev in drugih medijev.

ČLEN 8.18

Regionalno povezovanje

1. Pogodbenici soglašata, da bosta spodbujali izmenjavo izkušenj med obema regijama z namenom okrepitve njunih procesov povezovanja.

2. Pogodbenici se zlasti strinjata, da bosta spodbujali tesnejše sodelovanje pri vprašanjih povezovanja med institucijami pogodbenic ter izmenjavo strokovnega znanja s srečanji med osebjem Evropske unije in institucij Mercosurja, redno izmenjavo informacij, študijami, skupnimi projekti in usposabljanjem.

3. Za spodbujanje sodelovanja pri regionalnem in lokalnem razvoju imajo prednost:

(a) izmenjava informacij ter znanja in izkušenj, med drugim o metodologijah za oblikovanje politik regionalnega in lokalnega razvoja, o upravljanju na več ravneh in participativnem upravljanju;

(b) izvajanje politik regionalnega in lokalnega razvoja, zlasti kar zadeva prikrajšane regije in območja, predvsem obmejna območja;

(c) spodbujanje razvoja regionalne infrastrukture in medsebojne povezljivosti.

4. Sodelovanje na področju regionalnega in lokalnega razvoja lahko vključuje:

(a) organiziranje seminarjev in konferenc;

(b) usposabljanje in tehnično pomoč pri oblikovanju in izvajanju regionalnih razvojnih projektov;

(c) pripravo študij o temah skupnega interesa, povezanih z vključevanjem, in

(d) skupne ukrepe ustanov in centrov za izobraževanje in usposabljanje na področju vključevanja.

ČLEN 8.19

Povečanje udeležbe držav podpisnic Mercosurja
pri izvozu storitev v Evropsko unijo

Ob upoštevanju določb poglavja 4 se pogodbenici dogovorita za sodelovanje, tudi z zagotavljanjem podpore za tehnično pomoč, usposabljanje in krepitev zmogljivosti, med drugim na naslednjih področjih:

(a) izboljšanje sposobnosti ponudnikov storitev iz držav podpisnic Mercosurja, da zbirajo informacije o predpisih in standardih pogodbenice EU ter jih izpolnjujejo na ravni EU ter nacionalni in podnacionalni ravni;

(b) izboljšanje izvoznih zmogljivosti ponudnikov storitev iz držav podpisnic Mercosurja, s posebnim poudarkom na potrebah MSP, in

(c) vzpostavitev mehanizmov za spodbujanje naložb in skupnih podjetij med ponudniki storitev pogodbenice EU in držav podpisnic Mercosurja.

DEL III

TRGOVINA IN Z NJO POVEZANE ZADEVE

POGLAVJE 9

ZAČETNE IN INSTITUCIONALNE DOLOČBE, KI SE NANAŠAJO NA TRGOVINO

ODDELEK A

ZAČETNE DOLOČBE, KI SE NANAŠAJO NA TRGOVINO

ČLEN 9.1

Vzpostavitev območja proste trgovine in razmerje do Sporazuma STO

1. Pogodbenici tega sporazuma vzpostavita območje proste trgovine v skladu s členom XXIV GATT 1994 in členom V GATS.

2. Pogodbenici potrjujeta svoje pravice in medsebojne obveznosti iz Sporazuma o STO.

3. Nobena določba tega dela tega sporazuma se ne razlaga kot zahteva, da bi morala pogodbenica delovati na način, ki bi bil v neskladju z njenimi obveznostmi iz Sporazuma o STO.

ČLEN 9.2

Cilji

Namen določb iz tega dela tega sporazuma je:

(a) sodoben in vzajemno koristen trgovinski sporazum, ki ustvarja predvidljiv okvir za spodbujanje trgovine in gospodarske dejavnosti, hkrati pa spodbuja in varuje naše skupne vrednote in poglede na vlogo vlade v družbi ter ohranja pravico pogodbenic do urejanja na vseh ravneh upravljanja za doseganje ciljev javne politike;

(b) razvoj mednarodne trgovine in trgovine med pogodbenicama na način, ki prispeva k trajnostnemu razvoju v okviru gospodarskih, socialnih in okoljskih razsežnosti ter je skladen z njunimi mednarodnimi obveznostmi na teh področjih in jih podpira;

(c) spodbujanje bolj trajnostnega, pravičnejšega in vključujočega gospodarstva za dvig življenjskega standarda, zmanjšanje revščine in ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti;

(d) konsolidacija, povečanje in diverzifikacija blagovne menjave s kmetijskimi in nekmetijskimi proizvodi med pogodbenicama z zmanjšanjem ali odpravo tarifnih in netarifnih ovir za trgovino ter nadaljnjim povezovanjem v globalne vrednostne verige;

(e) olajševanje blagovne menjave, zlasti z uporabo dogovorjenih določb glede carine in olajševanja trgovine, standardov, tehničnih predpisov in postopkov ugotavljanja skladnosti ter tudi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov;

(f) liberalizacija in olajševanje trgovine s storitvami ter razvoj ugodnega okolja za povečanje naložbenih tokov, konkurenčnosti in gospodarske rasti ter zlasti za izboljšanje pogojev za ustanavljanje podjetij med pogodbenicama;

(g) prosti pretok kapitala v zvezi z neposrednimi naložbami in tekočimi plačili v skladu s poglavjem 18;

(h) učinkovito, pregledno in konkurenčno odpiranje trgov pogodbenic za javna naročila;

(i) spodbujanje inovacij in ustvarjalnosti z zagotavljanjem ustrezne in učinkovite ravni varstva in izvrševanja pravic intelektualne lastnine v skladu z veljavnimi mednarodnimi pravili pogodbenic, da se zagotovi ravnotežje med pravicami imetnikov pravic in javnim interesom;

(j) opravljanje gospodarskih dejavnosti, zlasti tistih glede odnosov med pogodbenicama, v skladu z načelom svobodne in neizkrivljene konkurence;

(k) vzpostavitev okvira za udeležbo civilne družbe, vključno z delodajalci, sindikati, delavskimi in poslovnimi organizacijami ter okoljskimi skupinami, v podporo učinkovitemu izvajanju tega dela tega sporazuma;

(l) vzpostavitev hitrega in učinkovitega mehanizma za reševanje sporov in

(m) pregledno in predvidljivo regulativno okolje ter učinkoviti postopki za gospodarske subjekte, zlasti MSP, ob ohranjanju zmožnosti pogodbenic, da sprejemata in uporabljata svoje zakone in druge predpise, ki urejajo gospodarsko dejavnost v javnem interesu, ter da dosegata legitimne cilje javne politike, kot so varstvo in spodbujanje javnega zdravja, socialnih storitev, javnega izobraževanja, varnosti, okolja, javne morale, socialne zaščite ali varstva potrošnikov, zasebnosti in varstva podatkov ter spodbujanje in varstvo kulturne raznolikosti.

ČLEN 9.3

Splošna opredelitev pojmov

Če ni določeno drugače, v tem delu tega sporazuma:

(a) „kmetijski proizvod“ pomeni proizvod iz Priloge 1 k Sporazumu o kmetijstvu;

(b) „carina“ pomeni kakršno koli dajatev ali takso, ki se uvede na uvoz blaga ali v zvezi z njim, vključno s kakršnimi koli oblikami dodatnih davkov ali taks, ki se uvedejo na tak uvoz[1] ali v zvezi z njim, in ne vključuje:

(i) notranjih davkov ali drugih notranjih dajatev, naloženih v skladu s členom III GATT 1994;

[1] Med drugimi ukrepi z enakim učinkom to vključuje uvozne dajatve *ad valorem*, kmetijske komponente, dodatne dajatve za vsebnost sladkorja, dodatne dajatve za vsebnost moke, posebne dajatve, mešane dajatve, sezonske dajatve in dodatne dajatve v okviru sistemov vhodnih cen.

(ii) protidampinških ali izravnalnih dajatev, ki se uporabljajo v skladu s členoma VI in XVI GATT 1994 ter Sporazumom STO o izvajanju člena VI GATT 1994 in Sporazumom STO o subvencijah in izravnalnih ukrepih v skladu s poglavjem 16;

(iii) ukrepov, ki se uporabljajo v skladu s členom XIX GATT 1994 in Sporazumom STO o zaščitnih ukrepih ali v skladu z drugimi zaščitnimi ukrepi, ki se uporabljajo v skladu s poglavjem 16;

(iv) ukrepov, ki jih odobri Organ STO za reševanje sporov ali so odobreni na podlagi poglavja 29;

(v) pristojbin ali drugih taks, naloženih v skladu s členom VIII GATT 1994, ali

(vi) ukrepov, sprejetih za zaščito zunanjefinančnega položaja pogodbenice in njene plačilne bilance v skladu s členom XII GATT 1994 in Dogovorom o plačilnobilančnih določbah GATT 1994;

(c) „CPC“ pomeni začasno osrednjo klasifikacijo proizvodov (Central Product Classification) (Statistična listina, serija M, št. 77, Oddelek za mednarodne ekonomske in socialne zadeve, Statistični urad Združenih narodov, New York, leto 1991);

(d) „dnevi“ pomenijo koledarske dneve, vključno z vikendi in prazniki;

(e) „obstoječ“ pomeni veljaven na datum začetka veljavnosti tega sporazuma;

(f) „blago pogodbenice“ pomeni domače blago v skladu z GATT 1994 in vključuje blago s poreklom iz te pogodbenice;

(g) „harmonizirani sistem“ ali „HS“ pomeni harmonizirani sistem poimenovanj in šifrskih oznak blaga, vključno z njegovimi splošnimi pravili razlage, opombami k oddelkom in opombami k poglavjem, sprejet v Bruslju 14. junija 1983;

(h) „tarifna številka“ pomeni prve štiri številke tarifne uvrstitve v harmonizirani sistem;

(i) „pravna oseba“ pomeni vsak pravni subjekt, ustrezno ustanovljen ali kako drugače organiziran po zakonu, ki se uporablja, in sicer kot pridobitna ali nepridobitna dejavnost ter v zasebni ali državni lasti, vključno s kakršnimi koli delniškimi družbami, trusti, partnerstvi, skupnimi podjetji, samostojnimi podjetniki ali združenji;

(j) „ukrep“ pomeni kakršen koli ukrep pogodbenice v obliki zakona, predpisa, pravila, postopka, sklepa, upravnega ukrepa, zahteve ali prakse[1];

(k) „fizična oseba pogodbenice“ za Evropsko unijo pomeni državljana države članice Evropske unije, za Mercosur pa državljana države podpisnice Mercosurja, v skladu z ustrezno veljavno zakonodajo;

(l) „oseba“ pomeni fizično ali pravno osebo; in

(m) „sanitarni ali fitosanitarni ukrep“ pomeni vsak ukrep iz Priloge A k Sporazumu o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

---

[1] Pojasniti je treba, da so v pojmu „ukrep“ zajete opustitve in zakonodaja, ki ob zaključku pogajanj o tem sporazumu in njegovih izvedbenih aktih ni bila v celoti izvedena.

ČLEN 9.4

Sporazumi STO

(a) „Protidampinški sporazum STO“ pomeni Sporazum o izvajanju člena VI GATT 1994;

(b) „Sporazum o kmetijstvu“ pomeni Sporazum o kmetijstvu iz Priloge 1A k Sporazumu o STO;

(c) „Dogovor o reševanju sporov“ pomeni Dogovor o pravilih in postopkih za reševanje sporov iz Priloge 2 k Sporazumu o STO;

(d) „GATS“ pomeni Splošni sporazum o trgovini s storitvami iz Priloge 1B k Sporazumu o STO;

(e) „GATT 1994“ pomeni Splošni sporazum o carinah in trgovini 1994 iz Priloge 1A k Sporazumu o STO;

(f) „Sporazum o zaščitnih ukrepih“ pomeni Sporazum o zaščitnih ukrepih iz Priloge 1A k Sporazumu o STO;

(g) „Sporazum o subvencijah in izravnalnih ukrepih“ pomeni Sporazum o subvencijah in izravnalnih ukrepih iz Priloge 1A k Sporazumu o STO;

(h) „Sporazum o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih“ pomeni Sporazum o uporabi sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih iz Priloge 1A k Sporazumu o STO;

(i) „Sporazum TBT“ pomeni Sporazum o tehničnih ovirah v trgovini iz Priloge 1 k Sporazumu o STO;

(j) „Sporazum TRIPS“ pomeni Sporazum o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine iz Priloge 1C k Sporazumu o STO in

(k) „Sporazum o STO“ pomeni Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, sprejet 15. aprila 1994.

ČLEN 9.5

Pogodbenici

1. Evropska unija je odgovorna za izpolnjevanje obveznosti iz tega dela sporazuma.

2. Če ni določeno drugače, je vsaka od držav podpisnic Mercosurja v okviru tega sporazuma odgovorna za izpolnjevanje obveznosti iz tega dela sporazuma.

ČLEN 9.6

Regionalno povezovanje

1. Ob priznavanju razlik v njunih procesih regionalnega povezovanja in brez poseganja v obveznosti, sprejete v skladu s tem delom sporazuma, pogodbenici spodbujata pogoje, ki olajšujejo pretok blaga in storitev med obema regijama in znotraj njiju.

2. Kar zadeva pretok blaga, v skladu z odstavkom 1:

(a) je blago s poreklom iz države podpisnice Mercosurja, ki je sproščeno v prosti promet v Evropski uniji, upravičeno do prostega pretoka blaga na ozemlju Evropske unije pod pogoji, določenimi v Pogodbi o delovanju Evropske unije;

(b) države podpisnice Mercosurja za blago s poreklom iz Evropske unije, ki je uvoženo na njihovo ozemlje iz druge države podpisnice Mercosurja, uporabljajo carinske postopke, ki niso manj ugodni od tistih, ki se uporabljajo za blago s poreklom iz te države podpisnice Mercosurja.

Obravnava iz točk (a) in (b) tega odstavka ne vključuje tarifne obravnave za blago, ki jo ureja poglavje 10;

(c) države podpisnice Mercosurja redno pregledujejo svoje carinske postopke, da bi olajšale pretok blaga Evropske unije med svojimi ozemlji in se izognile podvajanju postopkov in kontrol, kadar je to izvedljivo in v skladu z razvojem njihovega procesa povezovanja, in

(d) se koristi usklajevanja tehničnih predpisov in postopkov za ugotavljanje skladnosti, sanitarnih in fitosanitarnih zahtev ter postopkov odobritve, vključno z uvoznimi potrdili in kontrolami, v okviru Mercosurja pod nediskrimatornimi pogoji razširijo na blago s poreklom iz Evropske unije, če je uvoženo v skladu z zakoni in drugimi predpisi države uvoznice podpisnice Mercosurja.

3. Kar zadeva pretok storitev, v skladu z odstavkom 1:

(a) si države članice Evropske unije, če je primerno, prizadevajo olajšati svobodo opravljanja storitev na ozemlju Evropske unije za podjetja, ki so v lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb države podpisnice Mercosurja in imajo sedež v državi članici Evropske unije, če je primerno, in

(b) si države podpisnice Mercosurja, če je primerno, prizadevajo olajšati svobodo opravljanja storitev med svojimi ozemlji za podjetja, ki so v lasti ali pod nadzorom fizičnih ali pravnih oseb države članice Evropske unije in imajo sedež v državi podpisnici Mercosurja, če je primerno.

ODDELEK B

INSTITUCIONALNE DOLOČBE, KI SE NANAŠAJO NA TRGOVINO

ČLEN 9.7

Specifične naloge Skupnega sveta, ki deluje v trgovinski sestavi

1. Kadar Skupni svet, ustanovljen v skladu s členom 2.2, obravnava vprašanja, povezana s tem delom Sporazuma, je pooblaščen, da:

(a) nadzoruje izpolnjevanje ciljev tega dela Sporazuma in njegovo izvajanje;

(b) razpravlja o vseh zadevah, ki jih zajema ta del Sporazuma, in brez poseganja v poglavje 29 obravnava vsa pomembna vprašanja, ki izhajajo iz njegovega izvajanja;

(c) sprejema sklepe in daje ustrezna priporočila pogodbenicama, kot je določeno v tem delu Sporazuma;

(d) s sklepi sprejema razlage določb tega dela Sporazuma, ki so zavezujoče za pogodbenici ter vse pododbore in druge organe, ustanovljene v skladu s tem delom Sporazuma, vključno s senati, ustanovljenimi v skladu s poglavjem 29;

(e) pri opravljanju nalog sprejema take druge ukrepe, o katerih se dogovorita pogodbenici, in

(f) za doseganje ciljev tega dela Sporazuma sprejme sklepe o spremembi:

(i) Priloge 10-A v skladu s členom 10.4(9);

(ii) Dodatka 10-D-1 v skladu s členom 10(6) Priloge 10-D:

(iii) Dodatka 10-D-2 v skladu s členom 4(3) Priloge 10-D;

(iv) Dodatka 10-D-3 v skladu s členom 5(4) Priloge 10-D:

(v) Poglavja 11 v skladu s členom 11.34;

(vi) oddelka A Priloge 13-A v skladu s členom 13.8(9);

(vii) Priloge 14-A skladu s členom 14.18;

(viii) prilog 20-A do 20-E v skladu s členom 20.26;

(ix) prilog 20-F do 20-J v skladu s členom 20.12;

(x) Priloge 21-A v skladu s členom 21.39;

(xi) Priloge 21-B v skladu s členom 21.39;

(xii) Priloge 21-C v skladu s členom 21.39;

(xiii) Priloge 21-E v skladu s členom 21.39;

(xiv) Priloge 25-A v skladu s členom 25.7;

(xv) prilog 29-A in 29-B v skladu s členom 29,22 in

(xvi) vsake druge določbe, priloge, dodatka ali protokola, za katerega je taka možnost izrecno predvidena v tem delu Sporazuma.

2. Za sklepe iz točke (f) odstavka 1 velja člen 30.5(2).

3. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, Skupni svet v trgovinski sestavi 3 (tri) leta po začetku veljavnosti tega sporazuma in nato vsakih 5 (pet) let začne postopek pregleda dela III tega sporazuma. Na podlagi rezultatov vsakega pregleda Skupni svet v trgovinski sestavi razpravlja o potrebi po spremembi dela III tega sporazuma.

ČLEN 9.8

Posebne naloge Skupnega odbora, ki deluje v trgovinski sestavi

1. Kadar Skupni odbor, ustanovljen v skladu s členom 2.3, obravnava vprašanja, povezana s tem delom Sporazuma, je pooblaščen da:

(a) nadzoruje delo vseh pododborov, ustanovljenih v skladu s tem delom Sporazuma;

(b) išče najprimernejši način za preprečitev ali rešitev morebitnih težav v zvezi z razlago in uporabo tega dela Sporazuma, brez poseganja v poglavje 29;

(c) ustanovi dodatne pododbore, v okviru svojih pristojnosti dodeli pristojnosti pododborom, odloča o spremembah nalog pododborov, ki jih ustanovi, vključno z dodelitvijo novih, ali razpusti pododbore;

(d) pripravlja sklepe, ki jih sprejme Skupni svet v trgovinski sestavi, v skladu s posebnimi cilji tega dela Sporazuma, vključno s spremembami iz člena 9.7(1)(f), ali sprejme take sklepe v presledkih med sejami Skupnega sveta v trgovinski sestavi ali kadar se Skupni svet v trgovinski sestavi ne more sestati; in

(e) v okviru svojih nalog sprejme kakršne koli druge ukrepe, o katerih se lahko dogovorita pogodbenici, ali ukrepe po navodilih Skupnega sveta v trgovinski sestavi;

(f) pregleda izvajanje dela III tega sporazuma, vključno z namenom, da se oceni njegov vpliv na zaposlovanje, naložbe in trgovino med pogodbenicama; pri pregledu se upoštevajo mnenja ali priporočila akterjev civilne družbe, vključno z nevladnimi organizacijami, poslovnimi organizacijami in organizacijami delodajalcev, socialnimi gibanji in sindikati, pri čemer se upoštevajo zlasti določbe členov 2.6 do 2.8, v skladu z zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice.

2. Za sklepe iz člena 2.3(7) in točke (d) odstavka 1 tega člena, s katerimi se uvajajo spremembe tega sporazuma, velja člen 30.5(2).

ČLEN 9.9

Pododbori

1. Pododbore, ustanovljene v skladu z odstavkom 4, sestavljajo predstavniki Evropske unije na eni strani in vsake od držav podpisnic Mercosurja na drugi strani.

2. Pododbori se sestanejo na ustrezni ravni na zahtevo pogodbenice, v vsakem primeru pa vsaj enkrat letno. Če so organizirani sestanki s fizično prisotnostjo, potekajo izmenično v Bruslju in v eni od držav podpisnic Mercosurja. Pododbori se lahko sestajajo tudi prek telekonference, videokonference ali na kakšen drug način, glede na dogovor med pogodbenicama. Pododborom sopredsedujeta predstavnik Evropske unije in predstavnik Mercosurja.

3. Vsak pododbor določi svoj časovni razpored in dnevni red sestankov z medsebojnim soglasjem.

4. V okviru Skupnega odbora v trgovinski sestavi se ustanovijo naslednji pododbori:

(a) Pododbor za blagovno menjavo;

(b) Pododbor za trgovino z vinskimi proizvodi in žganimi pijačami;

(c) Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu;

(d) Pododbor za sanitarne in fitosanitarne zadeve;

(e) Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo;

(f) Pododbor za trgovino s storitvami in ustanavljanje;

(g) Pododbor za javna naročila;

(h) Pododbor za pravice intelektualne lastnine in

(i) Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj.

5. V zvezi z vprašanji, povezanimi z njihovim področjem pristojnosti, so pododbori pooblaščeni, da:

(a) nadzirajo izvajanje tega dela Sporazuma in zagotavljajo njegovo pravilno delovanje;

(b) sporazumno s pogodbenicama sprejemajo sklepe in priporočila v zvezi z vsemi zadevami, za katere je tako določeno v tem delu Sporazuma;

(c) razpravljajo o vprašanjih, ki izhajajo iz izvajanja tega dela Sporazuma ali katerega koli dopolnilnega sporazuma, z namenom da bi jih rešili, brez poseganja v poglavje 29, in

(d) zagotavljajo forum, v katerem si pogodbenici izmenjujeta informacije ter razpravljata o dobrih praksah in izmenjujeta izkušnje pri izvajanju.

6. Naloge pododborov so nadalje opredeljene kot primerne v ustreznih poglavjih tega dela Sporazuma in se lahko po potrebi spremenijo s sklepom Skupnega odbora v trgovinski sestavi.

7. Pododbori opravljajo pripravljalno tehnično delo, potrebno za podpiranje nalog Skupnega sveta v trgovinski sestavi in Skupnega odbora v trgovinski sestavi, tudi kadar morata ta organa sprejemati sklepe ali priporočila.

ČLEN 9.10

Koordinatorji za ta del Sporazuma

1. Evropska unija in vsaka od držav podpisnic Mercosurja imenuje koordinatorja za ta del Sporazuma in drugo pogodbenico o tem obvesti v 30 (tridesetih) dneh po začetku veljavnosti tega sporazuma.

2. Koordinatorji:

(a) pripravljajo dnevni red in usklajujejo pripravo sestankov Skupnega sveta v trgovinski sestavi in Skupnega odbora v trgovinski sestavi v skladu s členoma 9.7 in 9.8;

(b) spremljajo sklepe, ki jih sprejme Skupni svet v trgovinski sestavi ali Skupni odbor v trgovinski sestavi, kot je ustrezno;

(c) delujejo kot kontaktne točke za lažjo komunikacijo med pogodbenicama o kakršni koli zadevi, ki jo zajema ta del Sporazuma, če ni v tem delu Sporazuma določeno drugače;

(d) prejemajo vsa uradna obvestila in informacije, predložene v skladu s tem delom Sporazuma, vključno z vsemi uradnimi obvestili ali informacijami, predloženimi Skupnemu svetu v trgovinski sestavi ali Skupnemu odboru v trgovinski sestavi, razen če je v tem delu Sporazuma določeno drugače, in

(e) opravljajo vse druge naloge, ki jih zahteva Skupni svet v trgovinski sestavi ali Skupni odbor v trgovinski sestavi.

POGLAVJE 10

BLAGOVNA MENJAVA

ČLEN 10.1

Cilj in področje uporabe

1. Pogodbenici vzpostavita območje proste trgovine za blago v prehodnem obdobju, ki se začne na datum začetka veljavnosti tega sporazuma.

2. Določbe tega poglavja se uporabljajo za blagovno menjavo pogodbenice, če v tem delu Sporazuma ni določeno drugače.

ODDELEK A

CARINE

ČLEN 10.2

Nacionalna obravnava

Vsaka pogodbenica prizna nacionalno obravnavo za blago druge pogodbenice v skladu s členom III GATT 1994, vključno z njegovimi pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami. V ta namen je člen III GATT 1994, vključno z njegovimi pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami, smiselno vključen v ta sporazum in je njegov sestavni del.

ČLEN 10.3

Opredelitev pojmov

V tem poglavju „blago s poreklom“ pomeni blago, ki izpolnjuje pogoje glede porekla iz pogodbenice v skladu s pravili o poreklu iz poglavja 11.

ČLEN 10.4

Znižanje ali odprava carin

1. Če v tem delu Sporazuma ni določeno drugače, vsaka pogodbenica zniža ali odpravi carine na blago s poreklom v skladu s Prilogo 10-A.

2. Uvrstitev blaga v trgovini med pogodbenicama je skladna z ustrezno tarifno nomenklaturo posamezne pogodbenice v skladu s harmoniziranim sistemom. Vsaka pogodbenica v svojem Dodatku k Prilogi 10-A navede različico harmoniziranega sistema, ki se uporablja v ta namen.

3. Pogodbenica lahko ustvari novo tarifno postavko. V tem primeru in kar zadeva trgovino med pogodbenicama, je carina, ki se uporablja za ustrezno blago iz nove tarifne postavke, enaka ali nižja od carine, ki se uporablja za ustrezno blago iz prvotne tarifne postavke iz Priloge 10-A, dogovorjena tarifna koncesija pa ostane nespremenjena.

4. Za vsako blago s poreklom iz druge pogodbenice je osnovna carinska stopnja za uvoz, za katero se v skladu z odstavkom 1 uporabljajo postopna znižanja, določena v Prilogi 10-A.

5. Brez poseganja v odstavka 1 in 3 Evropska unija v obdobju 2 (dveh) let od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma ne poviša carin v uporabi 31. decembra 2017 za blago s poreklom iz Paragvaja, ki je uvrščeno pod naslednje tarifne postavke iz Dodatka 10-A-1 kot blago „PY“: 20019030, 21012098, 21069098 in 33021029. V tem odstavku „blago s poreklom iz Paragvaja“ pomeni blago, ki izpolnjuje zahteve glede porekla iz pododdelkov 2 in 3 oddelka 2 poglavja 1 naslova II Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije[1] ter pododdelkov 3 do 9 oddelka 2 poglavja 2 naslova II Izvedbene uredbe Komisije (EU) 2015/2447 z dne 24. novembra 2015 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije[2].

6. Če v tem delu Sporazuma ni določeno drugače, pogodbenica od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma ne uvede novih carin ali poviša carin, ki se že uporabljajo v skladu z osnovnimi stopnjami iz Priloge 10-A za trgovino z blagom s poreklom, ki poteka med pogodbenicama. Pojasniti je treba, da lahko pogodbenica poviša carino, ki se uporablja za trgovino med pogodbenicama, kot je določeno v Prilogi 10-A, ki je bila enostransko znižana na raven iz navedene priloge za zadevno leto po navedenem enostranskem znižanju.

---

1 UL EU L 343, 29.12.2015, str. 1.
2 UL EU L 343, 29.12.2015, str. 558.

7. Če pogodbenica zniža svojo veljavno carinsko stopnjo po načelu države z največjimi ugodnostmi na stopnjo, ki je nižja od osnovne stopnje za določeno tarifno postavko iz Priloge 10-A, se šteje, da ta stopnja dajatve nadomesti osnovno stopnjo iz Priloge 10-A, če in dokler je nižja od osnovne stopnje, za namene izračuna preferencialne stopnje za to tarifno postavko. V zvezi s tem pogodbenica uporabi tarifno znižanje za veljavno stopnjo po načelu države z največjimi ugodnostmi za izračun veljavne carinske stopnje, pri čemer ves čas ohranja relativno maržo preferenciala za katero koli tarifno postavko. Taka relativna marža preferenciala za tarifno postavko ustreza razliki med osnovno stopnjo iz Priloge 10-A in uporabljeno carinsko stopnjo za to tarifno postavko v skladu s Prilogo 10-A, deljeno z navedeno osnovno stopnjo, in se izrazi kot odstotni delež.

8. Vsaka pogodbenica lahko pospeši odpravo carin za blago s poreklom iz druge pogodbenice ali kako drugače izboljša pogoje dostopa do trga za blago s poreklom iz druge pogodbenice, če to dovoljujeta njen splošni gospodarski položaj in položaj zadevnega gospodarskega sektorja.

9. Pododbor za blagovno menjavo iz člena 10.14 po preteku 3 (treh) let po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma na zahtevo katere koli pogodbenice preuči ukrepe, ki zagotavljajo boljši dostop do trga. Skupni svet v trgovinski sestavi, je pooblaščen za sprejemanje sklepov o spremembah Priloge 10-A. Taki sklepi nadomestijo katero koli stopnjo dajatve ali kategorijo postopnega znižanja, določeno v Prilogi 10-A, za tako blago s poreklom.

ČLEN 10.5

Blago, ponovno uvedeno po popravilu

1. V tem členu pojem „popravilo“ pomeni vsak postopek predelave, ki se opravi na blagu za odpravo operativnih okvar ali materialne škode in obnovitev prvotne funkcije blaga ali za zagotovitev skladnosti blaga s tehničnimi zahtevami glede njegove uporabe, brez katerega blaga ne bi bilo več mogoče uporabljati na običajen način in za predvidene namene. Popravilo blaga vključuje obnovo in vzdrževanje, ne vključuje pa operacije ali postopka, ki:

(a) uniči osnovne značilnosti blaga ali ustvari novo ali komercialno drugačno blago;

(b) nedokončano blago spremeni v dokončano blago ali

(c) se uporablja za izboljšanje tehnične zmogljivosti blaga.

2. Pogodbenica ne uporablja carine za blago, ne glede na njegovo poreklo, ki ponovno vstopi na njeno carinsko območje, po tem ko je z njenega carinskega območja začasno izvoženo na carinsko območje druge pogodbenice zaradi popravila, ne glede na to, ali bi se navedeno popravilo lahko izvedlo na carinskem območju pogodbenice, iz katere je bilo blago izvoženo za popravilo, kot je opredeljeno v odstavku 1.

3. Odstavek 2 se ne uporablja za blago, uvoženo s carinsko garancijo na območja proste trgovine ali s podobnim statusom, ki se potem izvozi zaradi popravila in ni ponovno uvoženo s carinsko garancijo na območja proste trgovine ali s podobnim statusom.

4. Pogodbenica ne uporablja carine za blago, ne glede na njegovo poreklo, ki je začasno uvoženo s carinskega območja druge pogodbenice zaradi popravila.

ODDELEK B

NETARIFNI UKREPI

ČLEN 10.6

Pristojbine in druge takse za uvoz in izvoz

1. Vsaka pogodbenica v skladu s členom VIII GATT 1994, vključno z njegovimi pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami, zagotovi, da so vse pristojbine in druge takse katere koli vrste[1], razen uvoznih in izvoznih dajatev, naloženih na uvoz ali izvoz ali v zvezi z njim, količinsko omejene na približne stroške opravljenih storitev, se ne izračunajo na osnovi *ad valorem* in ne pomenijo posrednega varstva domačega blaga ali obdavčitve uvoza ali izvoza za davčne namene.

2. Vsaka pogodbenica lahko zaračuna takse ali zahteva povrnitev stroškov le, kadar so opravljene posebne storitve, vključno z naslednjim:

(a) prisotnostjo carinskega osebja, če je to zahtevano, zunaj uradnih ur ali drugje kot v prostorih carine;

[1] Pojasniti je treba, da dajatvi „tasa consular“ Vzhodne republike Urugvaj in „tasa estadística“ Argentinske republike ureja odstavek 3.

(b) analizami ali izvedenskimi poročili o blagu in poštnimi pristojbinami za vračilo blaga vložniku, zlasti v zvezi z odločbami glede zavezujočih informacij ali zagotavljanjem informacij glede uporabe carinskih zakonov in drugih predpisov;

(c) pregledom ali vzorčenjem blaga za namene preverjanja ali uničenjem blaga, če so vključeni stroški, ki niso stroški za storitve carinskega osebja, ali

(d) izjemnimi kontrolnimi ukrepi, kadar so ti potrebni zaradi narave blaga ali morebitnega tveganja.

3. Pogodbenica ne zahteva transakcij v okviru konzularnih in diplomatskih odnosov, vključno s plačili povezanih pristojbin in taks, v zvezi z uvozom blaga druge pogodbenice. Pogodbenici imata na voljo prehodno obdobje 3 (treh) let od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma, da izpolnita zahteve iz tega odstavka[1].

4. Vsaka pogodbenica objavi seznam pristojbin in taks, ki jih lahko naloži v zvezi z uvozom ali izvozom blaga.

[1] Ne glede na ta odstavek bo za Republiko Paragvaj prehodno obdobje 10 (deset) let po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 10.7

Postopki za izdajanje uvoznih in izvoznih dovoljenj

1. Pogodbenici zagotovita, da se vsi postopki za izdajanje uvoznih in izvoznih dovoljenj, ki se uporabljajo za blagovno menjavo med pogodbenicama, uporabljajo nevtralno ter se izvajajo pošteno, pravično, nediskriminatorno in pregledno.

2. Vsaka pogodbenica postopke za izdajanje dovoljenj sprejme ali ohrani samo kot pogoj za uvoz na svoje ozemlje z ozemlja druge pogodbenice ali za izvoz s svojega ozemlja na ozemlje druge pogodbenice, če ostali ustrezni postopki za dosego upravnega namena niso na voljo.

3. Pogodbenici ne sprejmeta ali ohranita neavtomatičnih postopkov za izdajanje uvoznih ali izvoznih dovoljenj[1], razen če je to potrebno za izvajanje ukrepa, ki je v skladu s tem delom Sporazuma. Pogodbenica, ki sprejme neavtomatične postopke za izdajanje uvoznih ali izvoznih dovoljenj, jasno navede ukrep, ki se izvaja s takim postopkom za izdajanje dovoljenj.

[1] V tem členu so „neavtomatični postopki za izdajanje uvoznih ali izvoznih dovoljenj“ opredeljeni kot postopki za izdajanje dovoljenj, kadar se zavrne vloga vsem fizičnim in pravnim osebam, ki izpolnjujejo zahteve zadevne pogodbenice za udeležbo pri uvozu ali izvozu blaga, za katero veljajo postopki za izdajanje dovoljenj.

4. Pogodbenici uvedeta in izvajata vse postopke za izdajanje dovoljenj v skladu s členi 1 do 3 Sporazuma STO o izdajanju uvoznih dovoljenj (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o izdajanju uvoznih dovoljenj). V ta namen so členi 1 do 3 Sporazuma o izdajanju uvoznih dovoljenj smiselno vključeni v ta sporazum in so njegov sestavni del ter se uporabljajo za vse postopke za izdajanje izvoznih dovoljenj.

5. Vsaka pogodbenica, ki uvede ali spremeni kateri koli postopek za izdajanje uvoznih in izvoznih dovoljenj, ustrezne informacije objavi na uradnem spletišču. Te informacije se objavijo, kadar je to izvedljivo, 21 (enaindvajset) dni pred datumom začetka uporabe uvedenih ali spremenjenih postopkov za izdajanje dovoljenj, v vsakem primeru pa najpozneje na ta datum. Te informacije, ki so na voljo na spletu, vsebujejo podatke iz člena 5 Sporazuma o izdajanju uvoznih dovoljenj. Vsaka pogodbenica uradno obvesti drugo pogodbenico o vsakršni uvedbi ali spremembi postopkov za izdajanje izvoznih dovoljenj, tako uradno obvestilo pa vsebuje iste informacije, kot so navedene v členu 5 Sporazuma o izdajanju uvoznih dovoljenj.

6. Na zahtevo pogodbenice druga pogodbenica nemudoma zagotovi vse ustrezne informacije v zvezi z vsemi postopki za izdajanje uvoznih in izvoznih dovoljenj, ki jih pogodbenica, na katero je zahteva naslovljena, namerava sprejeti ali jih ohranja ali jih je sprejela, pri čemer se smiselno vključijo informacije iz členov 1 do 3 Sporazuma o izdajanju uvoznih dovoljenj.

ČLEN 10.8

Izvozna konkurenca

1. Pogodbenici potrjujeta svoje zaveze, izražene v ministrskem sklepu o izvozni konkurenci z dne 19. decembra 2015 (WT/MIN(15)/45, WT/L/980) v okviru STO (v nadaljnjem besedilu: ministrski sklep za izvozno konkurenco).

2. V tem členu „izvozne subvencije“ pomenijo subvencije v smislu členov 1 in 3 Sporazuma SIU, ki so odvisne od izvozne učinkovitosti, vključno s subvencijami iz Priloge I k Sporazumu SIU in subvencijami iz člena 9 Sporazuma o kmetijstvu.

3. Pogodbenica ne ohrani, uvede ali ponovno uvede izvoznih subvencij za kmetijsko blago, ki se izvozi ali vključi v proizvod, ki se izvaža.

4. Pogodbenica ne ohrani, uvede ali ponovno uvede izvoznih kreditov, jamstev za izvozne kredite, zavarovalnih programov, državnih trgovinskih podjetij ali mednarodne pomoči v hrani ali drugih ukrepov, ki imajo enak učinek kot izvozna subvencija, za kmetijsko blago, ki se izvaža ali vključi v blago, ki se izvaža na ozemlje druge pogodbenice, razen če so ti ukrepi skladni z obveznostmi pogodbenice izvoznice na podlagi sporazumov STO ter sklepov ministrske konference in Generalnega sveta STO, zlasti pa na podlagi ministrskega sklepa o izvozni konkurenci.

5. Pogodbenici potrjujeta svojo zavezo iz ministrske deklaracije z Balija, sprejete 7. decembra 2013 (WT/MIN(13)/DEC) v okviru STO, okrepljene z ministrskim sklepom o izvozni konkurenci, da bosta povečali preglednost in izboljšali spremljanje vseh oblik izvoznih subvencij in izvoznih kreditov, jamstev za izvozne kredite, zavarovalnih programov, državnih trgovinskih podjetij in mednarodne pomoči v hrani ter drugih ukrepov, ki imajo enak učinek kot izvozna subvencija.

6. Pogodbenici potrjujeta svoje zaveze, sprejete na podlagi ministrskega sklepa o izvozni konkurenci v zvezi z mednarodno pomočjo v hrani, in sodelujeta pri spodbujanju najboljše prakse pri zagotavljanju pomoči v hrani v okviru ustreznih mednarodnih forumov, tako da si prizadevata omejiti monetizacijo pomoči v hrani in zagotavljanje pomoči v hrani v naravi le na izredne razmere.

ČLEN 10.9

Carine, takse, pristojbine in druge dajatve pri izvozu

Pogodbenica za izvoz blaga v drugo pogodbenico ali v zvezi z njim ne uvede ali ohrani nobenih dajatev ali taks, razen v skladu s Prilogo 10-B, 3 (tri) leta od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 10.10

Državna trgovinska podjetja

1. Nobena določba tega dela Sporazuma pogodbenici ne preprečuje, da ohrani ali ustanovi državno trgovinsko podjetje v skladu s členom XVII GATT 1994, vključno z njegovimi pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami ter Dogovorom STO o razlagi člena XVII GATT 1994, ki so smiselno vključeni v ta del Sporazuma in so njegov sestavni del.

2. Če pogodbenica od druge pogodbenice zahteva informacije o posameznih državnih trgovinskih podjetjih, njihovih dejavnostih ali učinku njihovih dejavnosti na dvostransko trgovino, pogodbenica, na katero je zahtevek naslovljen, zagotovi popolno preglednost v skladu s členom XVII GATT 1994.

3. Ne glede na odstavek 1 pogodbenica ne določi ali ohrani določenega uvoznega ali izvoznega monopola, razen tistih, ki jih je pogodbenica že vzpostavila ali jih predpisuje njena ustava, kot so navedeni v Prilogi 10-C. V tem odstavku uvozni ali izvozni monopol pomeni izključno pravico ali pooblastilo, ki ga pogodbenica podeli subjektu za uvoz blaga iz druge pogodbenice ali izvoz blaga vanjo.

ČLEN 10.11

Prepoved količinskih omejitev

1. Pogodbenica ne sme sprejeti ali ohraniti nobene prepovedi ali omejitve za uvoz katerega koli blaga druge pogodbenice ali za izvoz ali prodajo za izvoz katerega koli blaga, namenjenega za drugo pogodbenico, ne glede na to, ali gre za kvote, dovoljenja ali druge ukrepe, razen v skladu s členom XI GATT 1994, vključno z njegovimi pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami. V ta namen je člen XI GATT 1994, vključno z njegovimi pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami, smiselno vključen v ta del Sporazuma in je njegov sestavni del.

2. Pogodbenica ne sme sprejeti ali ohraniti zahtev glede izvoznih ali uvoznih cen, razen če je to dovoljeno pri izvrševanju sklepov o protidampinških in izravnalnih dajatvah ali cenovnih zavez.

ČLEN 10.12

Uporaba preferencialov

1. Za namen spremljanja delovanja tega dela Sporazuma in izračuna stopenj uporabe preferencialov si pogodbenici vsako leto izmenjata statistične podatke o uvozu za obdobje, ki se začne 1 (eno) leto po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma in konča 10 (deset) let po zaključku odprave tarif za vse blago v skladu s Prilogo 10-A. Če Skupni odbor v trgovinski sestavi ne odloči drugače, se to obdobje samodejno podaljša za 5 (pet) let, nato pa lahko Skupni odbor v trgovinski sestavi odloči, da ga bo še podaljšal.

2. Izmenjava statističnih podatkov o uvozu iz odstavka 1 zajema podatke, ki se nanašajo na zadnje razpoložljivo leto, vključno z vrednostjo in, če je primerno, obsegom, na ravni tarifnih postavk za uvoz blaga druge pogodbenice, ki je upravičeno do preferencialne obravnave po tem delu Sporazuma, in uvoz tistega blaga, ki je bilo deležno nepreferencialne obravnave.

3. Brez poseganja v odstavek 2 in ob upoštevanju zahtev glede zaupnosti v skladu z zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice pogodbenici ni treba izmenjati statističnih podatkov o uvozu.

ČLEN 10.13

Posebni ukrepi v zvezi z upravljanjem preferencialne obravnave

1. Pogodbenici sodelujeta pri preprečevanju in odkrivanju kršitev njunih zakonov in drugih predpisov, nepravilnosti in goljufij v zvezi s preferencialno obravnavo, odobreno na podlagi tega poglavja, ter boju proti njim v skladu s poglavjem 11 in Prilogo 12-A.

2. Pogodbenica se lahko v skladu s postopkom iz odstavka 4 odloči, da začasno opusti ustrezno preferencialno obravnavo zadevnih izdelkov, če na podlagi objektivnih, prepričljivih in preverljivih informacij ugotovi, da:

(a) so bile storjene obsežne sistematične kršitve ustreznih zakonov in drugih predpisov, nepravilnosti ali goljufije, da bi se pridobila preferencialna tarifna obravnava, odobrena na podlagi tega poglavja, in

(b) druga pogodbenica sistematično zavrača ali kako drugače ne izpolnjuje svojih obveznosti iz odstavka 1 v skladu s poglavjem 11 in Prilogo 12-A.

3. V tem členu neizpolnjevanje obveznosti iz odstavka 1 med drugim pomeni jasno dokazano in sistematično:

(a) neizpolnjevanje obveznosti preverjanja statusa porekla zadevnih izdelkov v skladu s postopki iz členov 11.24 in 11.25 ter

(b) zavrnitev sporočanja rezultatov preverjanja porekla, opravljenega v skladu s členoma 11.25 in 11.26, ali neupravičeno zamudo v zvezi s tem ali

(c) pomanjkanje upravnega sodelovanja v skladu s Prilogo 12-A.

4. Pogodbenica, ki je sprejela ugotovitev iz odstavka 2, o tem brez nepotrebnega odlašanja uradno obvesti Skupni odbor v trgovinski sestavi in mu predloži informacije, ki so podlaga za njeno ugotovitev.

5. Ko so zahteve iz odstavka 4 izpolnjene, pogodbenica, ki je sprejela ugotovitev, začne posvetovanja z drugo pogodbenico v Skupnem odboru v trgovinski sestavi, da se doseže rešitev, ki je sprejemljiva za obe pogodbenici. Če se pogodbenici ne sporazumeta o obojestransko sprejemljivi rešitvi v 3 (treh) mesecih po datumu uradnega obvestila, lahko pogodbenica, ki je sprejela ugotovitev, odloči, da začasno opusti ustrezno preferencialno obravnavo zadevnih izdelkov. V takih primerih pogodbenica, ki je sprejela ugotovitev, o začasni opustitvi brez nepotrebnega odlašanja uradno obvesti Skupni odbor v trgovinski sestavi.

6. Sklep o začasni opustitvi ustrezne preferencialne obravnave zadevnega izdelka v skladu z odstavkom 4 se uporablja le za obdobje, ki je sorazmerno z učinkom na finančne interese zadevne pogodbenice in ni daljše od 3 (treh) mesecev. Če je mogoče objektivno in preverljivo ugotoviti, da pogoji, na podlagi katerih je bil sprejet navedeni sklep o začasni opustitvi, ob izteku obdobja začasne opustitve še vedno obstajajo, se lahko zadevna pogodbenica odloči, da navedeni sklep o začasni opustitvi podaljša za enako obdobje. O kakršni koli opustitvi potekajo redna posvetovanja v Skupnem odboru v trgovinski sestavi. V primeru podaljšanja se posvetovanja v Skupnem odboru v trgovinski sestavi opravijo vsaj 15 (petnajst) dni pred iztekom obdobja opustitve.

7. Vsaka pogodbenica v skladu s svojimi notranjimi postopki objavi obvestila uvoznikom o vseh uradnih obvestilih glede ugotovitev v skladu z odstavkom 4 in sklepu o začasni opustitvi iz odstavkov 5 in 6.

ODDELEK C

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

ČLEN 10.14

Pododbor za blagovno menjavo

1. Pododbor za blagovno menjavo, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4, 9.9 in 13.14 še naslednje naloge:

(a) spodbuja blagovno menjavo med pogodbenicama;

(b) letno ocenjuje uporabo in upravljanje kvot in preferencialov, odobrenih s tem delom Sporazuma, in

(c) razpravlja o vseh tehničnih vprašanjih, ki se lahko pojavijo med pogodbenicama v zvezi z zadevami, povezanimi z uporabo tarifne nomenklature vsake pogodbenice, kot je opredeljeno v odstavkih 3 in 4 Priloge 10-A, jih pojasnjuje in obravnava.

ČLEN 10.15

Pododbor za trgovino z vinskimi proizvodi in žganimi pijačami

1. Pododbor za trgovino z vinskimi proizvodi in žganimi pijačami, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4 in 9.9 še naslednje naloge:

(a) zagotovi pravočasna uradna obvestila o spremembah zakonov in drugih predpisov o zadevah iz Priloge 10-D, ki imajo učinek na vinske proizvode in žgane pijače, s katerimi pogodbenici trgujeta in

(b) sprejema sklepe za določitev podrobnosti pravil iz odstavka 2 Dodatka 10-D-3, zlasti obrazcev, ki jih je treba uporabiti, in podrobnih informacij, ki jih je treba navesti v poročilu o analizi.

ČLEN 10.16

Sodelovanje pri trgovini z vinskimi proizvodi in žganimi pijačami ter kontaktne točke

1. Pogodbenici sodelujeta pri zadevah, povezanih s trgovino z vinskimi proizvodi in žganimi pijačami, ter obravnavata s tem povezana vprašanja, zlasti glede:

(a) opredelitev proizvodov, certificiranja in etiketiranja vin;

(b) uporabe sort vinske trte pri pridelavi vina in njihovega etiketiranja in

(c) opredelitev proizvodov, certificiranja in etiketiranja žganih pijač.

2. Pogodbenici tesno sodelujeta in iščeta načine za izboljšanje medsebojne pomoči pri uporabi Priloge 10-D, zlasti za boj proti goljufivim praksam.

3. Za olajšanje medsebojne pomoči med izvršilnimi organi in organi pogodbenic v zvezi z zadevami, ki jih zajema ta priloga, vsaka pogodbenica imenuje organe, odgovorne za uporabo in izvrševanje Priloge 10-D. Če pogodbenica imenuje več kot en pristojni organ, zagotovi, da je delo teh organov usklajeno. V takih primerih pogodbenica imenuje tudi en sam povezovalni organ, ki bi moral delovati kot enotna kontaktna točka za organ druge pogodbenice.

4. Pogodbenici se prek Pododbora za trgovino z vinskimi proizvodi in žganimi pijačami medsebojno obvestita o kontaktnih podatkih organov in kontaktnih točk iz odstavka 3 najpozneje 6 (šest) mesecev po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma. Pogodbenici se medsebojno obveščata o morebitnih spremembah kontaktnih podatkov takih organov in kontaktnih točk.

POGLAVJE 11

PRAVILA O POREKLU IN POSTOPKI GLEDE POREKLA

ODDELEK A

PRAVILA O POREKLU

ČLEN 11.1

Opredelitev pojmov

V tem poglavju:

(a) se „uvrščen“ nanaša na uvrstitev izdelka ali materiala v določen oddelek, poglavje, pod tarifno številko ali tarifno podštevilko harmoniziranega sistema;

(b) „pošiljka“ pomeni bodisi izdelke, ki jih izvoznik hkrati pošlje prejemniku, bodisi izdelke, ki so zajeti v enem prevoznem dokumentu, s katerim izvoznik dobavlja te izdelke prejemniku, ali, če takega dokumenta ni, izdelke, ki so zajeti na enem računu;

(c) se „carinski organ ali pristojni upravni organ“ nanaša na:

(i) v Evropski uniji: službe Evropske komisije, pristojne za carinske zadeve, ter carinske uprave in vse druge organe držav članic Evropske unije, pristojne za uporabo in izvrševanje carinske zakonodaje, in

(ii) v Mercosurju: pristojne organe držav podpisnic Mercosurja ali njihove naslednike, kot so navedeni spodaj:

(A) Argentina: Secretaría de Industria y Gestión Comercio (Ministerio de Economía);

(B) Brazilija: Secretaria de Comércio Exterior do Ministério do Desenvolvimento, Indústria, Comércio e Serviços in Secretaria Especial da Receita Federal do Brasil (Ministério da Fazenda);

(C) Paragvaj: Subsecretaría de Estado de Comercio y Servicios (Ministerio de Industria y Comercio) in

(D) Urugvaj: Asesoría de Política Comercial (Ministerio de Economía y Finanzas);

(d) „izvoznik“ pomeni osebo na ozemlju pogodbenice, ki izvaža izdelek s poreklom in pripravi navedbo o poreklu;

(e) „zamenljivi materiali“ pomenijo materiale, ki so enake vrste in tržne kakovosti z enakimi tehničnimi in fizičnimi lastnostmi in ki se jih med seboj ne da ločiti, ko so enkrat vgrajeni v izdelek;

(f) „blago“ pomeni materiale in izdelke;

(g) „uvoznik“ pomeni osebo, ki uvaža izdelek s poreklom in uveljavlja preferencialno tarifno obravnavo zanj;

(h) „izdelava“ pomeni katero koli vrsto obdelave ali predelave, vključno s sestavljanjem ali posebnimi postopki;

(i) „material“ pomeni vsako sestavino, surovino, sestavni del ali del, ki se uporablja pri izdelavi izdelka, in

(j) „izdelek“ pomeni izdelek, ki se izdeluje, četudi je namenjen poznejši uporabi pri drugem postopku izdelave.

ČLEN 11.2

Splošne zahteve

1. Za namene preferencialne tarifne obravnave, ki jo pogodbenica uporablja za blago s poreklom iz druge pogodbenice v skladu s tem delom Sporazuma, se naslednji izdelki štejejo za izdelke s poreklom iz Evropske unije, če izpolnjujejo vse druge veljavne zahteve iz tega poglavja:

(a) izdelki, v celoti pridobljeni v Evropski uniji v skladu s členom 11.4;

(b) izdelki, pridobljeni v Evropski uniji izključno iz materialov s poreklom, ali

(c) izdelki, pridobljeni v Evropski uniji, ki vključujejo materiale brez porekla, če izpolnjujejo pogoje iz Priloge 11-B.

2. Za namene preferencialne tarifne obravnave, ki jo pogodbenica uporablja za blago s poreklom iz druge pogodbenice v skladu s tem delom Sporazuma, se naslednji izdelki štejejo za izdelke s poreklom iz Mercosurja, če izpolnjujejo vse druge veljavne zahteve iz tega poglavja:

(a) izdelki, v celoti pridobljeni v Mercosurju v skladu s členom 11.4;

(b) izdelki, pridobljeni v Mercosurju izključno iz materialov s poreklom, ali

(c) izdelki, pridobljeni v Mercosurju, ki vključujejo materiale brez porekla, če izpolnjujejo pogoje iz Priloge 11-B.

3. Če je izdelek pridobil status blaga s poreklom, se materiali brez porekla, uporabljeni pri njegovi izdelavi, ne štejejo za materiale brez porekla, če je ta izdelek vključen v drug izdelek kot material.

ČLEN 11.3

Dvostranska kumulacija porekla

1. Izdelki s poreklom iz Evropske unije se štejejo za materiale s poreklom iz Mercosurja, kadar so vključeni v tam pridobljeni izdelek, če so bili obdelani ali predelani bolj, kot to zahtevajo postopki iz člena 11.6.

2. Izdelki s poreklom iz Mercosurja se štejejo za materiale s poreklom iz Evropske unije, kadar so vključeni v tam pridobljeni izdelek, če so bili obdelani ali predelani bolj, kot to zahtevajo postopki iz člena 11.6.

ČLEN 11.4

V celoti pridobljeni izdelki

1. Za v celoti pridobljene v Evropski uniji ali Mercosurju štejejo:

(a) mineralni izdelki in druge naravne snovi, pridobljeni iz tal ali morskega dna;

(b) tam gojene ali pridelane rastline in rastlinski proizvodi;

(c) tam skotene ali izvaljene in vzrejene žive živali;

(d) izdelki iz živih, tam vzrejenih živali;

(e) izdelki, pridobljeni iz zaklanih, tam skotenih ali izvaljenih in vzrejenih živali;

(f) proizvodi, tam pridobljeni z lovom ali ribolovom;

(g) proizvodi iz akvakulture, pri čemer so se ribe, raki, mehkužci in drugi vodni nevretenčarji tam razvili ali so bili tam vzrejeni;

(h) proizvodi ribolova in drugi proizvodi iz morja, pridobljeni z njihovimi plovili[1];

(i) proizvodi, izdelani na njihovih predelovalnih ladjah izključno iz proizvodov iz točke (h);

(j) mineralni izdelki in drugi neživi naravni viri, pridobljeni iz morskega dna, podzemlja ali oceanskega dna:

(i) v izključni ekonomski coni držav podpisnic Mercosurja ali držav članic Evropske unije, kot je določeno z njihovimi zakoni in drugimi predpisi ter v skladu z delom V Konvencije UNCLOS;

(ii) v epikontinentalnem pasu držav podpisnic Mercosurja ali držav članic Evropske unije, kot je določeno z njihovimi zakoni in drugimi predpisi ter v skladu z delom VI Konvencije UNCLOS; ali

[1] Ta točka ne posega v suverene pravice in obveznosti pogodbenic na podlagi Konvencije Združenih narodov o pomorskem mednarodnem pravu (v nadaljnjem besedilu: Konvencija UNCLOS), zlasti v izključni ekonomski coni in epikontinentalnem pasu.

(iii) na območju, kot je opredeljeno v členu 1(1) Konvencije UNCLOS, na katerem ima pogodbenica ali oseba pogodbenice izključne pravice za izkoriščanje v skladu z delom XI Konvencije UNCLOS in Sporazumom o izvajanju dela XI Konvencije UNCLOS;

(k) tam zbrani rabljeni predmeti, primerni le za obnavljanje surovin;

(l) odpadki in ostanki pri postopkih izdelave, ki tam potekajo[1], ali

(m) blago, tam proizvedeno izključno iz proizvodov, navedenih v točkah (a) do (l).

2. Izraza „njihova plovila“ in „njihove predelovalne ladje“ v točkah (h) in (i) odstavka 1 se uporabljata samo za plovila in predelovalne ladje, ki:

(a) so registrirani v državi članici Evropske unije ali državi podpisnici Mercosurja in imajo, če je primerno, dovoljenja za gospodarski ribolov, ki jih izda država podpisnica Mercosurja ali Evropska unija v imenu ribiških družb, ki so ustrezno registrirane za delovanje v tej državi članici Evropske unije ali državi podpisnici Mercosurja;

[1] Točki (k) in (l) ne posegata v zakone in druge predpise vsake pogodbenice v zvezi z uvozom blaga, navedenega v teh točkah.

(b) plujejo pod zastavo iste države članice Evropske unije ali države podpisnice Mercosurja[1], v kateri so registrirani, in

(c) izpolnjujejo enega izmed naslednjih pogojev:

(i) so v najmanj 50-odstotni (petdesetodstotni) lasti ene ali več fizičnih oseb[2] pogodbenic;

(ii) so v lasti pravnih oseb[3]:

(A) ki imajo svoj sedež in glavno poslovno enoto v pogodbenici in

(B) ki so v vsaj 50-odstotni (petdesetodstotni) lasti fizičnih ali pravnih oseb pogodbenic ali

(iii) najmanj dve tretjini posadke so fizične osebe pogodbenic.

---

[1] Za proizvode ribolova ali druge proizvode, pridobljene iz morja z zakupljenimi plovili, ki plujejo pod zastavo države članice Evropske unije ali države podpisnice Mercosurja, se šteje, da imajo poreklo v državi članici Evropske unije ali državi podpisnici Mercosurja, v kateri je plovilo zakupljeno in je zanj izdano dovoljenje, če izpolnjujejo vsa merila iz tega odstavka.

[2] V tem členu se uporablja opredelitev iz točke (m) člena 18.2.

[3] V tem členu se uporablja opredelitev iz točke (h) člena 18.2.

ČLEN 11.5

Dovoljena odstopanja

1. Če material brez porekla, ki se uporablja pri izdelavi izdelka, ne izpolnjuje zahtev iz Priloge 11-B, se tak izdelek ne glede na to šteje za izdelek s poreklom iz pogodbenice, če:

(a) skupna vrednost materialov brez porekla ne presega 10 % (deset odstotkov) cene franko tovarna izdelka in

(b) z uporabo tega odstavka ni presežen noben odstotni delež za največjo vrednost ali težo materialov brez porekla iz Priloge 3-B.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za izdelke iz poglavij 50 do 63 harmoniziranega sistema, za katere se uporabljajo dovoljena odstopanja iz opomb 6 in 7 Priloge 11-A.

ČLEN 11.6

Nezadostni postopki obdelave ali predelave

1. Ne glede na točko (c) člena 11.2(1) in točko (c) člena 11.2(2) se izdelek ne šteje za izdelek s poreklom iz pogodbenice, če izdelava tega izdelka obsega samo naslednje postopke, izvedene na materialih brez porekla v tej pogodbenici:

(a) postopke za ohranitev blaga v dobrem stanju med prevozom in skladiščenjem;

(b) zamenjavo embalaže ter ločevanje in združevanje tovorkov;

(c) pranje, čiščenje ali odstranjevanje prahu, oksidov, olja, barve ali drugih snovi za prekrivanje;

(d) likanje tekstila ali likanje tekstila s paro;

(e) preproste postopke barvanja in loščenja;

(f) luščenje, delno ali popolno beljenje, poliranje in glaziranje žit in riža;

(g) postopke barvanja sladkorja ali aromatiziranja sladkorja ali oblikovanja sladkornih kock; delno ali popolno mletje kristalnega sladkorja;

(h) lupljenje, razkoščičevanje in luščenje sadja, oreškov in zelenjave;

(i) ostrenje, preprosto brušenje, ločevanje ali preprosto rezanje;

(j) sejanje, prebiranje, sortiranje, razvrščanje v skupine, razvrščanje po stopnjah in usklajevanje, vključno s sestavljanjem garnitur izdelkov;

(k) preprosto pakiranje v steklenice, pločevinke, čutare, vrečke, zaboje ali škatle, pritrjevanje na lepenko ali plošče in vse druge preproste postopke pakiranja;

(l) pritrjevanje ali tiskanje oznak, etiket, logotipov in drugih podobnih znakov na izdelke ali njihovo embalažo;

(m) preprosto mešanje izdelkov, ne glede na to, ali so različnih vrst ali ne, in preprosto mešanje sladkorja s katerim koli materialom;

(n) enostavno sestavljanje delov izdelkov brez porekla v popoln izdelek ali razstavljanje izdelkov na dele;

(o) preprosto dodajanje vode, redčenje, izsuševanje ali denaturacija izdelkov;

(p) kombinacijo dveh ali več postopkov, opisanih v točkah (a) do (o), ali

(q) zakol živali.

2. V odstavku 1 se postopki štejejo za preproste, če ne zahtevajo posebnih veščin oziroma strojev, naprav ali orodij, ki bi bili posebej izdelani ali nameščeni za izvajanje navedenih postopkov.

ČLEN 11.7

Enota kvalifikacije

1. Enota kvalifikacije za uporabo tega poglavja je določen izdelek, kot je uvrščen v skladu s harmoniziranim sistemom.

2. Za izdelek, ki ga sestavlja skupina predmetov ali je sestavljen iz predmetov in je uvrščen pod eno tarifno številko harmoniziranega sistema, je enota kvalifikacije celota.

3. Za pošiljko, ki je sestavljena iz določenega števila enakih izdelkov, ki se uvrščajo pod enako tarifno številko harmoniziranega sistema, je treba pri uporabi tega poglavja vsak izdelek obravnavati posebej.

ČLEN 11.8

Pakirni materiali, embalažni materiali in zabojniki

1. Če je embalaža po splošnem pravilu 5 za razlago harmoniziranega sistema pri uvrstitvi vključena v izdelek, je vključena tudi za namene določanja porekla.

2. Embalažni materiali in zabojniki za odpremo, ki se uporabljajo za zaščito izdelkov med prevozom, se ne upoštevajo pri določanju porekla takih izdelkov.

ČLEN 11.9

Dodatki, nadomestni deli in orodje

Dodatki, nadomestni deli in orodje, poslani skupaj z delom opreme, stroja, naprave ali vozila, ki so običajni za ta izdelek in so vključeni v njegovo ceno ali niso posebej zaračunani, se štejejo za en izdelek z zadevnim delom opreme, stroja, naprave ali vozila.

ČLEN 11.10

Ločeno knjigovodsko izkazovanje

1. Če se pri izdelavi izdelka uporabljajo zamenljivi materiali s poreklom in brez porekla, se ti materiali med skladiščenjem fizično ločijo glede na njihovo poreklo, da bi materiali s poreklom ohranili svoj status porekla.

2. Ne glede na odstavek 1 fizično ločevanje zamenljivih materialov s poreklom in brez porekla pri izdelavi izdelka ni potrebno, če je poreklo takega izdelka določeno z metodo ločenega knjigovodskega izkazovanja za upravljanje zalog.

3. Ločeno knjigovodsko izkazovanje se evidentira in uporablja v skladu s splošno sprejetimi računovodskimi načeli, ki se uporabljajo v pogodbenici, v kateri se izdelek proizvaja.

4. Metoda ločenega knjigovodskega izkazovanja se lahko uporablja samo, če je mogoče zagotoviti, da statusa porekla v nobenem trenutku ne pridobi več izdelkov kot v primeru, če bi bili materiali fizično ločeni.

5. Pogodbenica lahko določi, da je za uporabo metode ločenega knjigovodskega izkazovanja potrebno predhodno dovoljenje ustreznih pristojnih organov. Pristojni organi lahko izdajo dovoljenje pod kakršnimi koli pogoji, ki se jim zdijo primerni, in v takih primerih spremljajo uporabo dovoljenja. Ti organi lahko dovoljenje kadar koli odvzamejo, če upravičenec do dovoljenja kakor koli nepravilno uporablja metodo ločenega knjigovodskega izkazovanja ali ne izpolnjuje katerega od drugih pogojev iz tega poglavja.

ČLEN 11.11

Garniture

Garniture, opredeljene v splošnem pravilu 3 za razlago harmoniziranega sistema, se obravnavajo kot izdelki s poreklom, če so vsi njihovi sestavni deli izdelki s poreklom. Kljub temu se, če je posamezna garnitura sestavljena iz izdelkov s poreklom in izdelkov brez porekla, šteje, da ima garnitura kot celota poreklo, če vrednost izdelkov brez porekla ne presega 15 % (petnajst odstotkov) cene garniture franko tovarna.

ČLEN 11.12

Nevtralne sestavine

Pri določanju, ali gre za izdelek s poreklom, ni treba ugotavljati porekla naslednjih sestavin, ki se uporabljajo pri njegovi izdelavi:

(a) energije in goriva;

(b) naprav in opreme;

(c) strojev in orodij ali

(d) blaga, ki ni vključeno ali ni namenjeno za vključitev v končno sestavo izdelka.

ČLEN 11.13

Načelo teritorialnosti

1. Pogoji za pridobitev statusa blaga s poreklom, določeni v tem poglavju, morajo biti neprekinjeno izpolnjeni v Evropski uniji ali Mercosurju.

2. Če se blago s poreklom, izvoženo iz Evropske unije ali Mercosurja v tretjo državo, vrne, se šteje za blago brez porekla, razen če se carinskim organom lahko zadovoljivo dokaže, da je vrnjeno blago:

(a) isto kot izvoženo blago in

(b) da na njem niso bili opravljeni nobeni postopki, razen tistih, ki so bili potrebni, da se je ohranilo v dobrem stanju, medtem ko se je nahajalo v tretji državi ali med izvozom.

ČLEN 11.14

Pogoji prevoza

1. Izdelki, ki so bili prijavljeni za uvoz v pogodbenico, morajo biti isti kot izdelki, ki so bili izvoženi iz pogodbenice, iz katere imajo poreklo. Preden se prijavijo za uvoz, ne smejo biti na noben način spremenjeni ali preoblikovani, niti se na njih ne smejo opraviti nikakršni postopki, razen postopkov za ohranitev izdelkov v dobrem stanju ali dodajanja ali pritrjevanja oznak, označb, pečatov ali katerih koli drugih razpoznavnih znakov, da se zagotovi skladnost s posebnimi domačimi zahtevami pogodbenice uvoznice.

2. Skladiščenje izdelkov ali pošiljk in delitev pošiljk je možna, če se to opravi pod odgovornostjo izvoznika ali poznejšega imetnika blaga in če izdelki v državi ali državah tranzita ostanejo pod carinskim nadzorom.

3. V primeru dvoma, ali so zahteve iz odstavkov 1 in 2 izpolnjene, lahko carinski organi pogodbenice uvoznice od uvoznika zahtevajo, da predloži dokazila o izpolnjevanju zahtev, ki se lahko predložijo v kakršni koli obliki, vključno s pogodbenimi prevoznimi listinami, kot so nakladnice ali dejanska oziroma konkretna dokazila na podlagi oznak ali oštevilčenja tovorkov ali kakršna koli dokazila v zvezi s samim izdelkom.

ČLEN 11.15

Razstave

1. Za izdelke s poreklom, ki se pošljejo na razstavo v tretjo državo in se po razstavi prodajo za uvoz v Evropsko unijo ali Mercosur, pri uvozu veljajo ugodnosti v skladu z določbami tega dela Sporazuma, če se carinskim organom pogodbenice uvoznice zadovoljivo dokaže, da:

(a) je izvoznik te izdelke poslal iz Evropske unije ali Mercosurja v tretjo državo, v kateri je razstava, in jih tam razstavil;

(b) je ta izvoznik izdelke prodal ali jih kako drugače dal na razpolago osebi v Evropski uniji ali Mercosurju;

(c) so bili izdelki med razstavo ali takoj za tem poslani v enakem stanju, kot so bili poslani na razstavo, in

(d) izdelki od tedaj, ko so bili poslani na razstavo, niso bili uporabljeni za noben drug namen, razen za predstavitev na razstavi.

2. Navedba o poreklu se sestavi v skladu z oddelkom B in je predložena carinskim organom pogodbenice uvoznice. V njej se navedeta ime in naslov razstave.

3. Odstavek 1 se uporablja za vse trgovinske, industrijske, kmetijske ali obrtne razstave, sejme ali podobne javne prireditve ali prikaze, ki niso organizirani za zasebne namene v trgovinah ali poslovnih prostorih z namenom prodaje tujih izdelkov in med katerimi izdelki ostanejo pod carinskim nadzorom.

ODDELEK B

POSTOPKI GLEDE POREKLA

ČLEN 11.16

Splošne zahteve

Izdelki s poreklom iz Evropske unije pri uvozu v Mercosur in izdelki s poreklom iz Mercosurja pri uvozu v Evropsko unijo so upravičeni do preferencialne tarifne obravnave na podlagi tega dela Sporazuma ob predložitvi navedbe o poreklu v skladu s členom 11.17 ter zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice[1].

ČLEN 11.17

Pogoji za sestavo navedbe o poreklu

1. Navedbo o poreklu iz člena 11.16 lahko sestavi:

(a) izvoznik v skladu z ustreznimi zakoni in drugimi predpisi pogodbenice izvoznice ali

[1] Potrdilo o poreklu bo veljavno v skladu s prehodnimi ukrepi iz Priloge 11-D za obdobje, določeno v navedeni prilogi.

(b) kateri koli izvoznik za katero koli majhno pošiljko, sestavljeno iz enega ali več tovorkov, ki vsebujejo izdelke s poreklom, katerih skupna vrednost ne presega praga, določenega v ustreznih zakonih in drugih predpisih pogodbenice izvoznice.

2. Pogodbenici si izmenjujeta informacije o ustreznih zakonih in drugih predpisih, kakor je navedeno v odstavku 1:

(a) na datum začetka veljavnosti tega sporazuma;

(b) če obstajajo kakršne koli spremembe teh zakonov in drugih predpisov pred začetkom veljavnosti takih sprememb in

(c) na zahtevo katere koli pogodbenice kadar koli po začetku veljavnosti tega sporazuma.

3. Navedba o poreklu se lahko sestavi, če so zadevni izdelki izdelki s poreklom iz Evropske unije ali Mercosurja in izpolnjujejo druge zahteve iz tega poglavja.

4. Izvoznik, ki sestavi navedbo o poreklu, je pripravljen, da na zahtevo carinskih organov ali pristojnih upravnih organov pogodbenice izvoznice kadar koli predloži vse ustrezne dokumente, ki dokazujejo status porekla zadevnih izdelkov in izpolnjevanje drugih zahtev iz tega poglavja.

5. Izvoznik sestavi navedbo o poreklu na računu, dobavnici ali katerem koli drugem trgovinskem dokumentu, ki izdelek s poreklom opisuje dovolj natančno, da ga je mogoče prepoznati z uporabo ene od jezikovnih različic iz Priloge 11-C ter v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenice izvoznice.

6. Navedba o poreklu vsebuje izvirni lastnoročni podpis izvoznika, razen če je v ustreznih zakonih in drugih predpisih pogodbenice izvoznice določeno drugače.

7. Navedbo o poreklu lahko sestavi izvoznik ob izvozu izdelkov, na katere se nanaša, ali po izvozu, če je predložena v pogodbenici uvoznici najpozneje v 2 (dveh) letih po uvozu izdelkov, na katere se nanaša.

ČLEN 11.18

Veljavnost navedbe o poreklu

1. Navedba o poreklu velja 12 (dvanajst) mesecev od datuma, ko jo je sestavil izvoznik, in se v tem roku predloži carinskim organom pogodbenice uvoznice.

2. Navedbe o poreklu, predložene po roku iz odstavka 1, se lahko sprejmejo za namene uporabe preferencialne obravnave le, če jih v tem roku ni bilo mogoče predložiti zaradi izjemnih okoliščin.

3. V drugih primerih predložitve z zamudo lahko carinski organi pogodbenice uvoznice sprejmejo navedbo o poreklu, če so jim bili izdelki predloženi pred tem končnim datumom.

ČLEN 11.19

Uvoz po delih

Če se na zahtevo uvoznika in v skladu s pogoji, ki jih določijo carinski organi pogodbenice uvoznice, razstavljeni ali nesestavljeni izdelki v smislu splošnega pravila 2, točka (a), za razlago harmoniziranega sistema, ki so uvrščeni v oddelkih XV do XXI harmoniziranega sistema, uvažajo po delih, se za take izdelke ob uvozu prvega dela carinskim organom predloži ena sama navedba o poreklu.

ČLEN 11.20

Izjeme od navedbe o poreklu

1. Izdelki, ki jih posamezniki pošiljajo drugim posameznikom kot majhne tovorke ali so del osebne prtljage potnikov, se priznavajo za izdelke s poreklom in se zanje ne zahteva predložitev navedbe o poreklu, če se taki izdelki ne uvažajo v trgovinske namene in če je bila zanje dana izjava, da izpolnjujejo zahteve tega poglavja, ter kadar ni dvoma o resničnosti take izjave. Če se izdelki pošiljajo po pošti, se izjava lahko napiše na carinsko deklaracijo CN22/CN23 ali na list papirja, ki se priloži navedenemu dokumentu.

2. Občasni uvozi, pri katerih gre le za izdelke za osebno uporabo prejemnikov ali potnikov ali njihovih družin, se ne štejejo za uvoz v trgovinske namene, če je iz narave in količine izdelkov razvidno, da niso predvideni za komercialne namene.

3. Skupna vrednost izdelkov iz odstavka 1 ne presega vrednosti, določenih v zakonih in drugih predpisih pogodbenice uvoznice. Pogodbenici si izmenjujeta informacije o teh vrednostih.

ČLEN 11.21

Dokazila

Dokumenti iz člena 11.17(4) lahko vključujejo:

(a) neposredno dokazilo o postopkih, ki jih je opravil izvoznik ali dobavitelj za pridobitev zadevnega blaga, kot je vsebovano na primer v njegovih poslovnih knjigah ali v njegovem notranjem knjigovodstvu;

(b) dokumente, ki dokazujejo status porekla uporabljenih materialov, izdane ali sestavljene v Evropski uniji ali Mercosurju, če so ti dokumenti uporabljeni, izdani ali sestavljeni v skladu z zakoni in drugimi predpisi te pogodbenice;

(c) dokumente, ki dokazujejo obdelavo ali predelavo materialov v Evropski uniji ali Mercosurju, izdane ali sestavljene v Evropski uniji ali Mercosurju, če so ti dokumenti uporabljeni, izdani ali sestavljeni v skladu z zakoni in drugimi predpisi te pogodbenice, in

(d) navedbo o poreklu, ki dokazuje status porekla uporabljenih materialov, sestavljeno v Evropski uniji ali Mercosurju v skladu s tem poglavjem.

ČLEN 11.22

Zahteve glede vodenja evidenc

Izvoznik, ki sestavi navedbo o poreklu, vsaj 3 (tri) leta od datuma sestave navedbe o poreklu hrani kopijo te navedbe o poreklu in dokumentov iz člena 11.17(4). Uvoznik to navedbo o poreklu ali njeno kopijo, če izvirnik hrani carinski organ ali pristojni upravni organ, hrani vsaj 3 (tri) leta od datuma uvoza izdelkov, na katere se ta navedba o poreklu nanaša.

ČLEN 11.23

Razlike in formalne napake

1. Manjše razlike med navedbami o poreklu in dokumenti, ki so bili predloženi carinskemu uradu zaradi izpolnjevanja uvoznih formalnosti za izdelke, še ne pomenijo ničnosti navedbe o poreklu, če se ustrezno ugotovi, da navedba o poreklu ustreza predloženim izdelkom.

2. Očitne formalne napake na navedbi o poreklu niso razlog za zavrnitev navedbe o poreklu, če take napake ne vzbujajo dvomov o pravilnosti informacij v navedbi o poreklu.

ČLEN 11.24

Sodelovanje med carinskimi organi in pristojnimi upravnimi organi

1. Carinski organi ali pristojni upravni organi držav članic Evropske unije in države podpisnice Mercosurja si s komunikacijskimi sredstvi med Evropsko komisijo in sekretariatom Mercosurja izmenjajo naslove carinskih organov ali pristojnih upravnih organov, odgovornih za preverjanje navedb o poreklu.

2. Za zagotovitev pravilne uporabe tega poglavja si Evropska unija in Mercosur prek svojih carinskih organov ali pristojnih upravnih organov medsebojno pomagata pri preverjanju pristnosti navedb o poreklu in točnosti informacij v teh navedbah.

3. Za preprečevanje in preiskovanje kršitev carinske zakonodaje ter boj proti njim Priloga 12-A določa sodelovanje med carinskimi organi ali pristojnimi upravnimi organi, vključno s prisotnostjo ustrezno pooblaščenih uradnikov ene pogodbenice na ozemlju druge pogodbenice, ob upoštevanju dogovora in pogojev, ki jih določi pogodbenica, na ozemlju katere se pomoč zagotavlja.

ČLEN 11.25

Preverjanje navedb o poreklu

1. Navedbe o poreklu se preverijo naključno ali kadar carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice uvoznice upravičeno dvomijo o pristnosti navedb, statusu porekla zadevnih izdelkov ali izpolnjevanju drugih zahtev iz tega poglavja.

2. Za namene izvajanja odstavka 1 carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice uvoznice vrnejo navedbo o poreklu ali njeno kopijo carinskim organom ali pristojnim upravnim organom pogodbenice izvoznice, pri čemer zahtevo za preverjanje obrazložijo. Kakršni koli pridobljeni dokumenti ali informacije, ki kažejo, da so informacije, navedene na navedbi o poreklu, napačne, se priložijo v podporo zahteve za preverjanje.

3. Zahteva za preverjanje in poznejši odgovor se predložita v uradnem jeziku carinskega organa ali pristojnega upravnega organa pogodbenice uvoznice, ki zahteva preverjanje, v jeziku, ki je za to pogodbenico sprejemljiv, ali v skladu s členom 5(3) Priloge 12-A.

4. Preverjanje opravijo carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice izvoznice. V ta namen imajo pravico zahtevati kakršno koli dokazilo in opraviti kakršen koli inšpekcijski pregled izvoznikovega knjigovodstva ali kateri koli drug pregled, ki se jim zdi ustrezen.

5. Če se carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice uvoznice odločijo, da bodo med čakanjem na rezultate preverjanja začasno opustili odobritev preferencialne obravnave za zadevne izdelke, uvozniku prepustijo izdelke ob upoštevanju vseh previdnostnih ukrepov, za katere carinski organi ali pristojni upravni organi menijo, da so potrebni. Začasna opustitev preferencialne obravnave se zaključi čim prej, potem ko pogodbenica uvoznica določi poreklo izdelkov.

6. Carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice izvoznice čim prej obvestijo organe pogodbenice uvoznice o rezultatih preverjanja, ki so ga ti zahtevali. Pogodbenica izvoznica carinskim organom ali pristojnim upravnim organom pogodbenice uvoznice zagotovi naslednje informacije:

(a) rezultate preverjanja;

(b) opis izdelka, ki se preverja, in tarifno uvrstitev, ki je pomembna za uporabo pravil o poreklu;

(c) opis in obrazložitev izdelave, ki zadostujeta za utemeljitev statusa porekla izdelka;

(d) informacije o tem, kako je bilo preverjanje izvedeno, in

(e) priložene listine, če je primerno.

7. Če ni odgovora v 10 (desetih) mesecih od datuma zahteve za preverjanje ali če odgovor ne vsebuje zadostnih informacij za določitev pristnosti obravnavane navedbe ali porekla izdelkov, lahko carinski organi ali pristojni upravni organi, ki so zahtevali preverjanje, razen v izjemnih okoliščinah, zavrnejo preferencialno tarifno obravnavo za izdelke, na katere se navedba o poreklu nanaša. Obdobje 10 (desetih) mesecev se lahko podaljša na podlagi medsebojnega dogovora med pogodbenicama ob upoštevanju števila zahtev za preverjanje in zapletenosti preverjanj.

8. Carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice uvoznice, ki zahtevajo preverjanje, na zahtevo carinskih organov ali pristojnih upravnih organov pogodbenice izvoznice te organe uradno obvestijo o svoji odločitvi glede postopka preverjanja.

ČLEN 11.26

Posvetovanja

1. Če nameravajo carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice uvoznice v zvezi s postopki preverjanja iz člena 11.25 sprejeti določitev porekla, ki ni v skladu z odgovorom carinskih organov ali pristojnih upravnih organov pogodbenice izvoznice v skladu s členom 11.25(6), pogodbenica uvoznica o tej nameri uradno obvesti pogodbenico izvoznico v 60 (šestdesetih) dneh od prejema odgovora v skladu s členom 11.25(6).

2. Pogodbenici na zahtevo katere koli pogodbenice organizirata posvetovanja v 90 (devetdesetih) dneh od datuma uradnega obvestila iz odstavka 1 ali v dogovorjenem roku, da bi rešili razhajanja v zvezi s postopki preverjanja. Obdobje za posvetovanja se lahko glede na posamezen primer na podlagi medsebojnega pisnega dogovora pogodbenic podaljša.

3. Če obstajajo razlike v zvezi s postopki preverjanja, ki jih ni mogoče rešiti med carinskimi organi ali pristojnimi upravnimi organi pogodbenice uvoznice, ki zahtevajo preverjanje, in carinskimi organi ali pristojnimi upravnimi organi pogodbenice izvoznice, odgovornimi za izvajanje tega preverjanja, ali če se zaradi takih razlik pojavijo vprašanja glede razlage tega poglavja, se take razlike ali vprašanja predložijo Pododboru za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu iz člena 11.32.

4. Carinski organi ali pristojni upravni organi pogodbenice uvoznice, ki zahtevajo preverjanje, lahko sprejmejo določitev porekla po posvetovanjih v Pododboru za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu ter le na podlagi zadostne utemeljitve, potem ko so uvozniku omogočili uveljavljanje pravice do zaslišanja. O določitvi se uradno obvesti pogodbenico izvoznico.

5. Nobena določba tega člena ne vpliva na postopke ali pravice pogodbenic iz poglavja 29.

6. V vseh primerih se spori med uvoznikom in carinskimi organi ali pristojnimi upravnimi organi pogodbenice uvoznice rešujejo v skladu s pravom te pogodbenice.

ČLEN 11.27

Zaupnost

1. Vsaka pogodbenica v skladu s svojim pravom ohranja zaupnost informacij, ki jih zbira v skladu s tem poglavjem, in jih varuje pred razkritjem.

2. Informacije, ki jih pridobijo organi pogodbenice uvoznice, navedeni organi lahko uporabijo le za namene tega poglavja. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se zaupne informacije, zbrane na podlagi tega poglavja, uporabijo samo za upravljanje in izvrševanje določitve porekla in carinskih zadev, razen če to dovoli oseba ali pogodbenica, ki je take zaupne informacije zagotovila.

3. Ne glede na odstavek 2 lahko pogodbenica uvoznica dovoli, da se informacije, zbrane v skladu s tem poglavjem, uporabijo ali razkrijejo v kakršnih koli upravnih, sodnih postopkih ali postopkih za ugotavljanje jurisdikcije, ki se uvedejo zaradi neizpolnjevanja carinske zakonodaje za izvajanje tega poglavja. V takem primeru pogodbenica uvoznica o uporabi ali razkritju informacij uradno obvesti pogodbenico izvoznico.

ČLEN 11.28

Upravni ukrepi in sankcije

Pogodbenica v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi naloži upravne ukrepe in sankcije vsakomur, ki sestavi dokument ali povzroči, da se sestavi dokument, ki vsebuje nepravilne informacije, z namenom pridobitve preferencialne obravnave za izdelke.

ODDELEK C

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 11.29

Ceuta in Melilla

1. V tem poglavju v primeru Evropske unije izraz „pogodbenica“ ne vključuje Ceute in Melille.

2. Za izdelke s poreklom iz Mercosurja se ob uvozu v Ceuto in Melillo uporablja enaka carinska obravnava v okviru tega sporazuma, kot se uporablja za izdelke s poreklom iz carinskega območja Evropske unije na podlagi Protokola 2 k Aktu o pristopu Kraljevine Španije in Portugalske republike k Evropski uniji. Mercosur za uvoz izdelkov, ki ga zajema ta sporazum in imajo poreklo iz Ceute in Melille, odobri enako carinsko obravnavo, kot se odobri za izdelke, ki se uvozijo in imajo poreklo iz Evropske unije.

3. Pravila o poreklu in postopki o poreklu iz tega poglavja se smiselno uporabljajo za izdelke, izvožene iz Mercosurja v Ceuto in Melillo, ter za izdelke, izvožene iz Ceute in Melille v Mercosur.

4. Ceuta in Melilla se štejeta za enotno ozemlje.

5. Izvoznik navede „Mercosur“ ali „Ceuta in Melilla“ v polju 2 besedila navedbe o poreklu, odvisno od porekla izdelkov.

6. Za uporabo in izvajanje tega poglavja v Ceuti in Melilli so odgovorni carinski organi Kraljevine Španije.

ČLEN 11.30

Tarifne kvote

Izdelke, izvožene v okviru tarifnih kvot, ki jih odobri Evropska unija, spremlja uradni dokument, ki ga izdajo države podpisnice Mercosurja, katerega vzorec mora Mercosur sporočiti Evropski uniji najpozneje na dan začetka veljavnosti tega sporazuma[1].

ČLEN 11.31

Blago v tranzitu ali med skladiščenjem

Ta sporazum se lahko uporablja za blago, ki je skladno s tem poglavjem in je na dan začetka veljavnosti tega sporazuma bodisi v tranzitu bodisi začasno skladiščeno v carinskih skladiščih ali prostih conah v Evropski uniji ali v Mercosurju, pod pogojem, da se carinskim organom pogodbenice uvoznice v 6 (šestih) mesecih od navedenega datuma predloži navedba o poreklu in, če je ustrezno, dokumenti, ki dokazujejo, da je blago skladno s členom 11.14.

[1] Ta določba se uporablja brez poseganja v druge določbe tega poglavja.

ČLEN 11.32

Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu

1. Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4 in 9.9, člena 12.6(10) in člena 12.21 še naslednje naloge:

(a) opravljanje pripravljalnega notranjega dela, ki ga Skupni odbor v trgovinski sestavi potrebuje za:

(i) izvajanje in delovanje tega poglavja in

(ii) morebitne spremembe tega poglavja, ki jih predlaga pogodbenica;

(b) sprejemanje pojasnjevalnih opomb, da se olajša izvajanje tega poglavja, in

(c) opravljanje posvetovanj iz člena 11.26, če je to potrebno.

ČLEN 11.33

Pojasnjevalne opombe

Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu sprejme pojasnjevalne opombe v zvezi z razlago, uporabo in upravljanjem tega poglavja, če je primerno.

ČLEN 11.34

Spremembe poglavja

Skupni svet v trgovinski sestavi lahko spremeni to poglavje v skladu s točko (f) člena 9.7(1).

POGLAVJE 12

CARINA IN OLAJŠEVANJE TRGOVINE

ČLEN 12.1

Cilji in področje uporabe

1. Pogodbenici priznavata pomen zadev s področja carine in olajševanja trgovine v razvijajočem se svetovnem trgovinskem okolju.

2. Pogodbenici priznavata, da so mednarodni trgovinski in carinski instrumenti in standardi osnova za uvozne, izvozne in tranzitne zahteve in postopke.

3. Pogodbenici priznavata, da bi morala biti njuna zakonodaja nediskriminatorna ter da bi morali carinski in drugi postopki, povezani s trgovino, temeljiti na uporabi sodobnih metod in učinkovitih kontrol za boj proti goljufijam, zaščito zdravja in varnosti potrošnikov ter spodbujanje zakonite trgovine. Vsaka pogodbenica bi morala redno pregledovati svojo zakonodajo in carinske postopke. Pogodbenici tudi priznavata, da njuni carinski in drugi postopki, povezani s trgovino, upravno ne bi smeli obremenjevati ali omejevati trgovine bolj, kot je potrebno za doseganje legitimnih ciljev, ter da bi jih bilo treba uporabljati na predvidljiv, dosleden in pregleden način.

4. Pogodbenici bosta okrepili svoje sodelovanje za zagotovitev, da ustrezna zakonodaja in postopki ter upravna zmogljivost ustreznih uprav izpolnjujejo cilje spodbujanja olajševanja trgovine in hkrati zagotavljajo učinkovit nadzor nad uvozom, izvozom in tranzitom blaga na meji.

5. Pogodbenici sodelujeta, da bi podprli razvoj regionalnega povezovanja znotraj Evropske unije in Mercosurja.

ČLEN 12.2

Carinsko sodelovanje

1. Pogodbenici prek ustreznih organov sodelujeta glede carinskih in drugih s trgovino povezanih zadev, da bi zagotovili dosego ciljev iz člena 12.1.l

2. Sodelovanje lahko vključuje:

(a) izmenjavo informacij glede carinske in druge s trgovino povezane zakonodaje, izvajanje take zakonodaje in carinskih postopkov; zlasti na naslednjih področjih:

(i) poenostavitev in posodobitev carinskih postopkov;

(ii) uveljavljanje pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov;

(iii) prosti pretok blaga in regionalno povezovanje;

(iv) olajšanje tranzita in pretovarjanja;

(v) medagencijsko usklajevanje na meji;

(vi) odnosi s poslovno skupnostjo;

(vii) varnost dobavnih verig in obvladovanje tveganj ter

(viii) uporaba informacijske tehnologije, zahteve glede podatkov in dokumentacije ter sistemi enotnega okenca, vključno s prizadevanji za njihovo prihodnjo interoperabilnost;

(b) izmenjavo informacij o mednarodnih trgovinskih in carinskih instrumentih in standardih;

(c) sodelovanje pri carinskih vidikih zagotavljanja in olajševanja mednarodne trgovinske dobavne verige v skladu z okvirom standardov za zaščito in olajševanje svetovne trgovine (v nadaljnjem besedilu: okvir standardov SAFE) Svetovne carinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: WCO);

(d) razvoj skupnih pobud v zvezi z uvoznimi in izvoznimi postopki, vključno s tehnično pomočjo, krepitvijo zmogljivosti in ukrepi za zagotavljanje učinkovitih storitev poslovni skupnosti;

(e) krepitev sodelovanja med pogodbenicama na področju carine in olajševanja trgovine v mednarodnih organizacijah, kot so STO, WCO in Konferenca Združenih narodov za trgovino in razvoj (v nadaljnjem besedilu: Konferenca UNCTAD);

(f) vzpostavitev vzajemnega priznavanja programov trgovinskega partnerstva in carinskih kontrol, vključno z enakovrednimi ukrepi za olajševanje trgovine, kadar je to ustrezno in primerno;

(g) spodbujanje sodelovanja med carinskimi in drugimi vladnimi organi ali agencijami v zvezi s programi pooblaščenih gospodarskih subjektov, ki se lahko med drugim doseže z usklajevanjem zahtev, olajšanjem dostopa do ugodnosti in zmanjšanjem nepotrebnega podvajanja;

(h) sodelovanje z namenom, da se doseže skupni pristop k vprašanjem v zvezi s carinskim vrednotenjem, in

(i) sodelovanje z namenom, da se postopek prepustitve še dodatno skrajša in blago prepusti brez nepotrebnega odlašanja, zlasti v primeru pokvarljivega blaga.

3. Pogodbenici druga drugi zagotovita medsebojno upravno pomoč v carinskih zadevah v skladu z določbami Priloge 12-A.

ČLEN 12.3

Carinski in drugi s trgovino povezani zakoni in drugi predpisi

1. Carinski in s trgovino povezani zakoni in drugi predpisi[1] vsake pogodbenice temeljijo na:

(a) mednarodnih instrumentih in standardih, ki se uporabljajo na področju carine in trgovine ter vključujejo: Sporazum STO o olajševanju trgovine, sklenjen 7. decembra 2013 na Baliju (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO o olajševanju trgovine); Mednarodno Konvencijo o harmoniziranem sistemu poimenovanj in šifrskih oznak blaga, sklenjeno 14. junija 1983 v Bruslju; okvir standardov SAFE in podatkovni model WCO, sprejet junija 2005, ter, kolikor je mogoče, vsebinske elemente revidirane Kjotske konvencije o poenostavitvi in uskladitvi carinskih postopkov, sklenjene 18. maja 1973 v Kjotu;

(b) skupnem cilju olajševanja zakonite trgovine z učinkovitim izvrševanjem in izpolnjevanjem zakonodajnih zahtev in

(c) zakonodaji, ki je sorazmerna in nediskriminatorna, preprečuje nepotrebno breme za gospodarske subjekte, zagotavlja nadaljnje olajševanje za gospodarske subjekte z visokimi stopnjami skladnosti, vključno z ugodno obravnavo v zvezi s carinskimi kontrolami pred prepustitvijo blaga, ter zagotavlja zaščitne ukrepe pred goljufijami in nezakonitimi ali škodljivimi dejavnostmi.

[1] Pojasniti je treba, da so s sklici na zakone in druge predpise zajeti tam določeni postopki.

2. Za izboljšanje delovnih metod in zagotovitev nediskriminacije, preglednosti, učinkovitosti, neoporečnosti in odgovornosti postopkov vsaka pogodbenica:

(a) poenostavi in pregleda zahteve in formalnosti, kadar je to mogoče, z namenom hitre prepustitve in carinjenja blaga;

(b) sprejme nadaljnje korake za poenostavitev in standardizacijo podatkov in dokumentacije, ki jih potrebujejo carinski organi in druge agencije, in

(c) zagotavlja ohranjanje najvišjih standardov neoporečnosti z uporabo ukrepov, ki odražajo načela ustreznih mednarodnih konvencij in instrumentov na tem področju.

ČLEN 12.4

Prepustitev blaga

1. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohranja zahteve in postopke, ki:

(a) zagotavljajo takojšnjo prepustitev blaga v obdobju, ki ni daljše od obdobja, potrebnega za zagotovitev skladnosti s carinskimi in drugimi s trgovino povezanimi zakoni in formalnostmi;

(b) zagotavljajo napredno elektronsko predložitev in obdelavo dokumentacije ter vseh drugih zahtevanih informacij pred prihodom blaga, da se omogoči prepustitev blaga ob prihodu[1], in

(c) omogočajo prepustitev blaga pred dokončno določitvijo carin, davkov, pristojbin in dajatev, če se taka določitev ne opravi pred prihodom, ob prihodu ali čim hitreje po prihodu in če so izpolnjene vse druge regulativne zahteve.

2. Za namene točke (c) odstavka 1 kot pogoj za tako prepustitev vsaka pogodbenica lahko zahteva zavarovanje za kateri koli še nedoločen znesek v obliki varščine, depozita ali drugega ustreznega instrumenta, določenega v njenih zakonih in drugih predpisih. Tako zavarovanje ni višje od zneska, ki ga pogodbenica na koncu zahteva za plačilo carin, davkov, pristojbin in taks za blago, ki ga pokriva zavarovanje. Zavarovanje se sprosti, ko ni več potrebno[2].

3. Vsaka pogodbenica si prizadeva za nadaljnje skrajšanje postopka prepustitve in prepustitev blaga brez nepotrebnega odlašanja.

---

[1] Države podpisnice Mercosurja izpolnjujejo zaveze iz tega odstavka v skladu s členom 16 (Uradno obvestilo o dokončnih datumih za izvajanje kategorij B in C) Sporazuma STO o olajševanju trgovine.

[2] Države podpisnice Mercosurja izpolnjujejo zaveze iz tega odstavka v skladu s členom 16 (Uradno obvestilo o dokončnih datumih za izvajanje kategorij B in C) Sporazuma STO o olajševanju trgovine.

ČLEN 12.5

Pokvarljivo blago

1. V tej določbi pokvarljivo blago pomeni blago, ki se zaradi svojih naravnih značilnosti hitro pokvari, zlasti če se ne hrani v ustreznih pogojih.

2. Pri načrtovanju in opravljanju morebitnih pregledov, ki bi lahko bili potrebni, vsaka pogodbenica zagotovi, da ima pokvarljivo blago ustrezno prednost.

3. Vsaka pogodbenica, če je to izvedljivo in skladno z njenimi zakoni in drugimi predpisi, na zahtevo gospodarskega subjekta:

(a) zagotovi carinjenje pošiljke pokvarljivega blaga zunaj delovnega časa carinskih in drugih ustreznih organov in

(b) omogoči carinjenje pošiljk pokvarljivega blaga v prostorih gospodarskega subjekta.

ČLEN 12.6

Vnaprejšnje davčno stališče

1. V tem členu „vnaprejšnje davčno stališče“ pomeni pisno odločbo, ki jo prejme vložnik pred uvozom blaga, zajetega v vlogi, ki določa obravnavo, ki jo pogodbenica zagotovi za blago ob uvozu v zvezi s:

(a) tarifno uvrstitvijo blaga in

(b) poreklom blaga.

2. Vsaka pogodbenica prek svojih carinskih organov izda davčno stališče, ki določa obravnavo zadevnega blaga. Če vložnik predloži pisno zahtevo, tudi v elektronski obliki, ki vsebuje vse potrebne informacije v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenice izdajateljice, se to stališče izda v razumnem in časovno omejenem obdobju.

3. Vnaprejšnje davčno stališče velja vsaj 3 (tri) leta po izdaji, razen če so se spremenili zakoni, dejstva ali okoliščine, na katerih temelji prvotno davčno stališče.

4. Pogodbenica lahko zavrne izdajo vnaprejšnjega davčnega stališča, če je vprašanje iz zahtevka predmet upravnega pregleda ali sodnega nadzora ali če se vloga ne nanaša na nobeno nameravano uporabo vnaprejšnjega davčnega stališča. Če pogodbenica odkloni izdajo vnaprejšnjega davčnega stališča, o tem nemudoma v pisni obliki uradno obvesti vložnika, pri tem pa navede ustrezna dejstva in razloge za svojo odločitev.

5. Vsaka pogodbenica objavi vsaj:

(a) zahteve glede vloge za vnaprejšnje davčno stališče, vključno z informacijami, ki jih je treba zagotoviti, in obliko;

(b) rok, v katerem bo izdala vnaprejšnje davčno stališče, in

(c) obdobje, za katero velja vnaprejšnje davčno stališče.

6. Če pogodbenica vnaprejšnje davčno stališče prekliče, spremeni ali razveljavi, vložniku pošlje pisno obvestilo, v katerem navede ustrezna dejstva in razloge za svojo odločitev. Pogodbenica lahko vnaprejšnje davčno stališče prekliče, spremeni ali razveljavi z učinkom za nazaj, če je stališče temeljilo na nepopolnih, netočnih, napačnih ali zavajajočih informacijah.

7. Vnaprejšnje davčno stališče, ki ga izda pogodbenica, je za zadevno pogodbenico zavezujoče v zvezi z vložnikom, ki je vložil vlogo zanj. Pogodbenica lahko določi, da je vnaprejšnje davčno stališče zavezujoče za vložnika.

8. Vsaka pogodbenica na pisno zahtevo vložnika zagotovi pregled vnaprejšnjega davčnega stališča ali odločitve o njegovem preklicu, spremembi ali razveljavitvi[1].

9. Ob upoštevanju vseh zahtev glede zaupnosti se vsebinski elementi teh stališč objavijo na spletu ali v drugih ustreznih oblikah.

[1] V skladu s tem odstavkom lahko pregled pred izvršitvijo stališča ali po njej opravi uradnik, urad ali organ, ki je stališče izdal, višji ali neodvisen upravni organ ali sodni organ.

10. Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu iz člena 12.21 z namenom olajšanja trgovine redno razpravlja o najnovejših spremembah zakonov in drugih predpisov pogodbenic v zvezi z zadevami, navedenimi v tem členu.

11. Pogodbenici se lahko dogovorita o vnaprejšnjih davčnih stališčih v zvezi s katero koli drugo zadevo.

ČLEN 12.7

Tranzit in pretovarjanje

1. Vsaka pogodbenica zagotovi prosti tranzit čez svoje ozemlje po poti, najprimernejši za tranzit.

2. Brez poseganja v zakonito kontrolo vsaka pogodbenica tranzitnemu prometu na ozemlje druge pogodbenice ali z njega zagotovi obravnavo, ki ni manj ugodna od tiste, ki jo zagotavlja svojemu podobnemu blagu in njegovemu gibanju, vključno z uvozom in izvozom, kadar se tako blago prevaža na isti poti pod podobnimi pogoji.

3. Vsaka pogodbenica v največji možni meri uporablja carinske postopke za pretovorjeno blago, ki so manj obremenjujoči od tistih, ki se uporabljajo za tranzitni promet.

4. Vsaka pogodbenica izvaja postopke prevoza pod carinskim nadzorom, ki omogočajo tranzit blaga brez plačila carin ali drugih dajatev, če so zagotovljena ustrezna jamstva.

5. Vsaka pogodbenica spodbuja in izvaja regionalne tranzitne ureditve za olajšanje tranzitnega prometa in zmanjšanje trgovinskih ovir.

6. Vsaka pogodbenica se opira na mednarodne standarde in instrumente v zvezi s tranzitom in jih uporablja.

7. Carinski tranzitni postopki se lahko uporabijo tudi, če se tranzit blaga začne ali konča na ozemlju pogodbenice (kopenski tranzit).

8. Pogodbenici zagotovita, da vsi zadevni organi in agencije na njunih ozemljih sodelujejo in se usklajujejo v zvezi s carinskimi zadevami, da bi olajšali tranzitni promet.

ČLEN 12.8

Pooblaščeni gospodarski subjekt

1. Vsaka pogodbenica za gospodarske subjekte, ki izpolnjujejo določena merila, vzpostavi ali ohranja program partnerstva za olajševanje trgovine (v nadaljnjem besedilu: pooblaščeni gospodarski subjekti).

2. Določena merila, ki jih morajo gospodarski subjekti izpolnjevati, da se lahko štejejo za pooblaščene gospodarske subjekte (v nadaljnjem besedilu: določena merila), so povezana s skladnostjo ali tveganjem neskladnosti z zahtevami, določenimi v zakonih in drugih predpisih vsake pogodbenice. Določena merila, ki se objavijo, lahko vključujejo naslednje:

(a) odsotnost hujših ali ponavljajočih se kršitev carinske zakonodaje in davčnih zakonov in drugih predpisov, vključno z odsotnostjo hujših kaznivih dejanj v zvezi z gospodarsko dejavnostjo vložnika;

(b) vložnik izkaže, da ima s sistemom vodenja trgovinskih in, če je primerno, transportnih evidenc visoko stopnjo nadzora nad svojimi operacijami in pretokom blaga, kar omogoča ustrezne carinske kontrole;

(c) plačilna sposobnost, ki se šteje za dokazano, če ima vložnik dobro finančno zmogljivost, ki mu omogoča, da izpolnjuje svoje obveznosti, pri čemer se ustrezno upoštevajo značilnosti vrste zadevne poslovne dejavnosti;

(d) dokazane kompetence ali poklicne kvalifikacije, neposredno povezane z opravljanjem dejavnosti, in

(e) ustrezne varnostne in varstvene standarde.

3. Določena merila se ne oblikujejo ali uporabljajo tako, da bi omogočala ali ustvarjala samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med subjekti, kadar prevladujejo enaki pogoji, ter omogočajo udeležbo MSP.

4. Program partnerstva za olajševanje trgovine vključuje vsaj štiri od naslednjih ugodnosti:

(a) manj zahtev po dokumentih in podatkih, če je primerno;

(b) nizko stopnjo fizičnih pregledov in preiskav, če je primerno;

(c) hiter postopek prepustitve, če je primerno;

(d) odloženo plačilo carin, davkov, pristojbin in taks;

(e) uporabo skupnih ali zmanjšanih zavarovanj;

(f) enotno carinsko deklaracijo za celoten uvoz ali izvoz v danem obdobju in

(g) carinjenje blaga v prostorih pooblaščenega gospodarskega subjekta ali na drugem kraju, ki ga odobrijo carinski organi.

5. Pogodbenici bi morali zagotoviti usklajevanje med carinskimi organi in drugimi mejnimi agencijami pri razvoju njihovih programov za pooblaščene gospodarske subjekte s sredstvi, kot so usklajevanje zahtev, zmanjšanje nepotrebnega podvajanja ter dostop do ugodnosti, povezanih s kontrolami in zahtevami, ki jih upravljajo agencije, ki niso carinski organi.

ČLEN 12.9

Enotno okence

Vsaka pogodbenica si prizadeva vzpostaviti sisteme enotnega okenca, ki trgovcem omogočajo, da sodelujočim organom ali agencijam zahtevane dokumente in podatke za uvoz, izvoz ali tranzit blaga predložijo prek enotne vstopne točke.

ČLEN 12.10

Preglednost

1. Pogodbenici priznavata pomen pravočasnih posvetovanj s trgovinskimi predstavniki o zakonodajnih predlogih in postopkih pogodbenice v zvezi s carinskimi in trgovinskimi vprašanji.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da bodo njeni carinski in drugi s trgovino povezani zahteve in postopki še naprej izpolnjevali potrebe trgovinske skupnosti, upoštevali najboljše prakse in čim manj omejevali trgovino.

3. Vsaka pogodbenica zagotovi redna posvetovanja med svojimi mejnimi agencijami in trgovci ali drugimi deležniki na svojem ozemlju, če je primerno.

4. Vsaka pogodbenica brez odlašanja na nediskriminatoren in enostavno dostopen način ter, kolikor je mogoče, z elektronskimi sredstvi objavi nove zakone in druge predpise ter splošne postopke v zvezi s carinskimi zadevami in zadevami v zvezi z olajševanjem trgovine, preden se začnejo taki zakoni in drugi predpisi ali splošni postopki uporabljati, ter spremembe in razlage takih zakonov in drugih predpisov ter splošnih postopkov. To vključuje:

(a) uvozne, izvozne in tranzitne postopke, vključno s postopki in delovnim časom v pristaniščih, na letališčih in drugih vstopnih točkah, ter zahtevane obrazce in dokumente;

(b) veljavne stopnje vseh vrst carin in davkov, uvedenih za uvoz ali izvoz ali v zvezi z njima;

(c) pristojbine in takse, ki jih uvedejo agencije v okviru javne uprave ali se uvedejo zanje za uvoz, izvoz ali tranzit ali v zvezi z njimi;

(d) pravila za uvrščanje ali vrednotenje izdelkov za carinske namene;

(e) zakone, druge predpise in upravne odločbe s splošno veljavnostjo v zvezi s pravili o poreklu;

(f) omejitve ali prepovedi za uvoz, izvoz ali tranzit;

(g) kazenske določbe za kršitve uvoznih, izvoznih ali tranzitnih formalnosti;

(h) pritožbene postopke;

(i) sporazume ali dele sporazumov s katero koli državo ali državami v zvezi z uvozom, izvozom ali tranzitom;

(j) postopke v zvezi z upravljanjem tarifnih kvot;

(k) kontaktne točke za informacije in

(l) druga ustrezna obvestila upravne narave, ki se nanašajo na navedeno.

5. Vsaka pogodbenica zagotovi, da preteče razumno obdobje med objavo in začetkom veljavnosti novih ali spremenjenih zakonov, drugih predpisov, splošnih postopkov in pristojbin ali dajatev.

6. Vsaka pogodbenica na internetu objavi in, če je primerno, posodobi naslednje:

(a) opis svojih uvoznih, izvoznih in tranzitnih postopkov, vključno s pritožbenimi postopki, ki obvešča o praktičnih korakih, potrebnih za uvoz in izvoz ter tranzit;

(b) obrazce in dokumente, potrebne za uvoz na ozemlje navedene pogodbenice, izvoz z njega ali tranzit čez to ozemlje, in

(c) kontaktne podatke glede informacijskih točk.

7. Vsaka pogodbenica vzpostavi ali ohranja eno ali več informacijskih točk, da lahko v razumnem roku odgovori na poizvedbe vlad, trgovcev in drugih zainteresiranih strani o carinah in drugih zadevah, povezanih s trgovino. Pogodbenici ne zahtevata plačila pristojbine za odgovarjanje na poizvedbe ali zagotavljanje zahtevanih obrazcev in dokumentov. Informacijske točke odgovarjajo na poizvedbe ter zagotavljajo obrazce in dokumente v razumnih rokih, ki jih določi vsaka pogodbenica in se lahko razlikujejo glede na naravo ali zapletenost poizvedbe.

ČLEN 12.11

Carinsko vrednotenje

Sporazum o izvajanju člena VII GATT (1994) ureja pravila carinskega vrednotenja, ki se uporabljajo v vzajemni trgovini med pogodbenicami. Njegove določbe so vključene v ta sporazum in so njegov sestavni del.

ČLEN 12.12

Upravljanje tveganja

1. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani sistem upravljanja tveganja za carinske kontrole.

2. Vsaka pogodbenica zasnuje in uporablja postopke upravljanja tveganja tako, da prepreči samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo ali prikrito omejevanje mednarodne trgovine.

3. Vsaka pogodbenica osredotoči carinske kontrole in druge pomembne vrste kontrol na mejah na pošiljke z visokim tveganjem ter pospeši prepustitev pošiljk z nizkim tveganjem. Poleg tega lahko vsaka pogodbenica v okviru upravljanja tveganja naključno izbere pošiljke za navedene kontrole.

4. Vsaka pogodbenica izvaja upravljanje tveganja na podlagi ocene tveganja z uporabo ustreznih meril za izbiro.

5. Določbe tega člena se, kadar je to mogoče, uporabljajo za postopke, ki jih upravljajo druge mejne agencije.

ČLEN 12.13

Revizija po carinjenju

1. Da bi se pospešila prepustitev blaga, vsaka pogodbenica uvede ali ohrani revizije po carinjenju za zagotovitev skladnosti s carinskimi ter drugimi povezanimi zakoni in drugimi predpisi.

2. Vsaka pogodbenica izvaja revizije po carinjenju na podlagi ocene tveganja.

3. Vsaka pogodbenica izvaja revizije po carinjenju na pregleden način. Če se opravi revizija in so doseženi prepričljivi rezultati, pogodbenica osebo, katere evidenca je revidirana, brez odlašanja uradno obvesti o teh rezultatih, njenih pravicah in obveznostih ter razlogih za take rezultate.

4. Pogodbenici priznavata, da se informacije, pridobljene pri reviziji po carinjenju, lahko uporabijo v nadaljnjih upravnih ali sodnih postopkih.

5. Kadar je to izvedljivo, pogodbenici rezultate revizije po carinjenju uporabita pri upravljanju tveganj.

ČLEN 12.14

Carinski deklaranti

Vsaka pogodbenica objavi svoje ukrepe v zvezi z uporabo carinskih deklarantov. Če in kadar izdaja dovoljenja carinskim deklarantom, vsaka pogodbenica uporablja pregledna, nediskriminatorna in sorazmerna pravila. Pogodbenica ne sprejme novih ukrepov za uvedbo obvezne uporabe carinskih posrednikov.

ČLEN 12.15

Pregledi pred odpremo

Pogodbenica ne zahteva obvezne uporabe pregledov pred odpremo, kot so določeni v Sporazumu o STO o pregledih pred odpremo, ali kakršnih koli drugih dejavnosti pregleda, ki se izvajajo na namembnem kraju, ki jih opravljajo zasebne družbe, pred postopkom carinjenja.

ČLEN 12.16

Pritožbe

1. Vsaka pogodbenica zagotovi učinkovite, hitre, nediskriminatorne in enostavno dostopne postopke, ki zagotavljajo pravico do pritožbe proti upravnim ukrepom, odločbam in sklepom carinske uprave ali drugega pristojnega organa, ki vplivajo na uvoz ali izvoz blaga ali blago v tranzitu.

2. Pritožbeni postopki lahko vključujejo upravni pregled, ki ga opravi nadzorni organ, in sodni pregled odločitev, sprejetih na upravni ravni, v skladu z zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice.

3. Pravico do pritožbe ima tudi vsaka oseba, ki je pri carinskih organih vložila zahtevek za odločbo in odločbe o tem zahtevku ni prejela v predpisanem roku.

4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se osebi, ki ji ta pogodbenica izda upravno odločbo skupaj z razlogi zanjo, omogoči, da uporabi pritožbene postopke, če je primerno.

ČLEN 12.17

Uvozne, izvozne in tranzitne formalnosti ter zahteve glede podatkov in dokumentacije

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so uvozne, izvozne in tranzitne formalnosti ter zahteve glede podatkov in dokumentacije:

(a) sprejete ali se uporabljajo za hitro prepustitev blaga, zlasti pokvarljivega blaga, če so izpolnjeni pogoji za prepustitev;

(b) sprejete ali se uporabljajo na način, katerega cilj je skrajšati čas in znižati stroške izpolnjevanja obveznosti za trgovce in gospodarske subjekte;

(c) ukrep, ki najmanj omejuje trgovino, če sta na voljo dva ali več alternativnih ukrepov za uresničitev zadevnega cilja ali ciljev politike, in

(d) odpravljene, vključno z njihovimi deli, če te ali njihovi deli niso več potrebni.

2. Mercosur si prizadeva za uporabo skupnih carinskih postopkov in enotnih zahtev glede carinskih podatkov pri prepustitvi blaga.

ČLEN 12.18

Uporaba informacijske tehnologije

1. Vsaka pogodbenica uporablja informacijske tehnologije, ki pospešujejo postopke za prepustitev blaga, da se olajša trgovina med pogodbenicama.

2. Vsaka pogodbenica:

(a) z elektronskimi sredstvi omogoči dostop do carinskih deklaracij in, kadar je to mogoče, drugih dokumentov, potrebnih za uvoz, tranzit ali izvoz blaga;

(b) omogoči, da se carinska deklaracija in, kadar je to mogoče, vse druge zahteve glede podatkov za uvoz in izvoz blaga predložijo v elektronski obliki;

(c) vzpostavi sredstva za elektronsko izmenjavo carinskih informacij s trgovinsko skupnostjo;

(d) spodbuja elektronsko izmenjavo podatkov med trgovci, carinskimi upravami in drugimi agencijami, povezanimi s trgovino, in

(e) uporablja elektronske sisteme upravljanja tveganja pri ocenjevanju in določanju ciljev, ki njenim carinskim organom in, kadar je to mogoče, drugim mejnim agencijam omogočajo, da preglede usmerijo na blago z visokim tveganjem, ter ki olajšujejo prepustitev in gibanje blaga z nizkim tveganjem.

3. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani postopke, ki omogočajo možnost elektronskega plačila carin, davkov, pristojbin in taks, ki jih carinski organi in, kadar je to mogoče in predpisano, druge mejne agencije pobirajo ob uvozu in izvozu.

ČLEN 12.19

Kazni

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da njeni carinski zakoni in drugi predpisi določajo, da so vse kazni, naložene za kršitve carinskih predpisov ali postopkovnih zahtev, sorazmerne in nediskriminatorne.

2. Kazni za kršitev carinskih zakonov in drugih predpisov ali postopkovnih zahtev pogodbenice se naložijo samo osebi, ki je v skladu s pravom te pogodbenice odgovorna za tako kršitev.

3. Naložene kazni so odvisne od dejstev in okoliščin posameznega primera ter so sorazmerne s stopnjo in resnostjo kršitve. Vsaka pogodbenica se izogiba spodbudam pri ocenjevanju in pobiranju kazni ali navzkrižju interesov pri ocenjevanju in pobiranju kazni.

4. Vsaka pogodbenica se spodbuja, naj razmisli o tem, da se v primeru prostovoljnega predhodnega razkritja okoliščin kršitve carinskih zakonov in drugih predpisov ali postopkovnih zahtev carinski upravi to pri določanju kazni obravnava kot morebitna olajševalna okoliščina.

5. Kadar se naloži kazen za kršitev carinskih zakonov, drugih predpisov ali postopkovnih zahtev, se osebi, ki ji je naložena kazen, predloži pisna obrazložitev, ki vsebuje navedbo narave kršitve in veljavnih zakonov, predpisov ali postopka, na podlagi katerega je bil predpisan znesek ali obseg kazni za kršitev.

ČLEN 12.20

Začasni uvoz

1. V tem členu pojem „začasni uvoz“ pomeni carinski postopek, v skladu s katerim se lahko določeno blago, vključno s prevoznimi sredstvi zanj, vnese na carinsko območje z določenim namenom, pri čemer je pogojno oproščeno plačila uvoznih dajatev in davkov ter se zanj ne uporabljajo uvozne prepovedi ali omejitve gospodarskega značaja. Tako blago mora biti namenjeno za ponovni izvoz v določenem obdobju, ne da bi se spremenilo, razen običajnega zmanjšanja vrednosti zaradi njegove rabe.

2. Nobena določba tega člena se ne razlaga tako, da bi bilo uvoženo blago oproščeno izpolnjevanja negospodarskih zahtev, povezanih s trgovino, zlasti sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov.

3. Vsaka pogodbenica v skladu s svojimi zakoni odobri začasni uvoz s popolno pogojno oprostitvijo uvoznih dajatev in davkov ter brez uporabe uvoznih omejitev ali prepovedi gospodarskega značaja za naslednje blago:

(a) blago, ki se razstavlja ali uporablja na razstavah, sejmih, sestankih ali podobnih dogodkih;

(b) strokovno opremo za tisk ali za zvočno ali televizijsko radiodifuzijo; kinematografsko opremo; vso drugo opremo, ki jo za opravljanje poklica ali obrti potrebuje oseba, gostujoča na ozemlju druge države zaradi opravljanja določene naloge;

(c) blago, uvoženo v zvezi s trgovinskim poslom, katerega uvoz sam po sebi ne pomeni trgovinskega posla;

(d) blago, uvoženo v zvezi s proizvodnim postopkom (na primer plošče, risbe, kalupi, načrti in modeli za uporabo med proizvodnim procesom); nadomestna proizvodna sredstva;

(e) blago, uvoženo izključno za izobraževalne, znanstvene ali kulturne namene;

(f) osebne predmete potnikov in blago, uvoženo v športne namene;

(g) turistični reklamni material;

(h) blago, uvoženo za humanitarne namene, in

(i) živali, uvožene za posebne namene.

3. Vsaka pogodbenica za začasni uvoz blaga iz odstavka 2 in ne glede na njegovo poreklo sprejme zvezke ATA, ki so bili izdani in potrjeni v drugi pogodbenici v skladu s Carinsko konvencijo o zvezku ATA za začasni uvoz blaga, sklenjeno 6. decembra 1961 v Bruslju, in za katere jamči združenje, ki je del mednarodne verige jamstev, ter so bili potrjeni s strani pristojnih organov in so veljavni na ozemlju pogodbenice uvoznice[1].

[1] Ta določba se uporablja samo za Evropsko unijo in tiste države podpisnice Mercosurja, ki so pogodbenice Konvencije o začasnem uvozu, sklenjene 26. junija 1990 v Istanbulu, in v skladu z zavezami iz navedene konvencije.

ČLEN 12.21

Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu

Pododbor za carino, olajševanje trgovine in pravila o poreklu, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4, 9.9 in 11.32 in člena 12.6(10) še nalogo krepitve sodelovanja pri razvoju, uporabi in izvrševanju carinskih postopkov in postopkov, povezanih s trgovino, medsebojni upravni pomoči v carinskih zadevah, pravilih o poreklu in upravnem sodelovanju.

ČLEN 12.22

Skupni svet v trgovinski sestavi

Skupni svet v trgovinski sestavi je za namene izvajanja ustreznih določb v tem poglavju pooblaščen za sprejemanje sklepov v zvezi s programi za pooblaščene gospodarske subjekte in njihovim vzajemnim priznavanjem ter skupnimi pobudami v zvezi s carinskimi postopki in olajševanjem trgovine.

POGLAVJE 13

TEHNIČNE OVIRE V TRGOVINI

ČLEN 13.1

Cilj

Cilj tega poglavja je olajšati blagovno menjavo med pogodbenicama s prepoznavanjem, preprečevanjem in odpravljanjem nepotrebnih tehničnih ovir v trgovini ter okrepiti sodelovanje med pogodbenicama pri zadevah, zajetih v tem poglavju.

ČLEN 13.2

Razmerje do Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje pravice in obveznosti iz Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, ki je vključen v ta sporazum in je njegov sestavni del.

2. Sklici na „ta sporazum“ v ustreznem sklonu v Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini se, če je primerno, razumejo kot sklici na Partnerski sporazum med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Skupnim južnoameriškim trgom, Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj na drugi strani v ustreznem sklonu.

3. Pojem „članice“ v Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini pomeni pogodbenici tega sporazuma.

ČLEN 13.3

Področje uporabe

1. To poglavje se uporablja za pripravo, sprejetje in uporabo standardov, tehničnih predpisov in postopkov za ugotavljanje skladnosti, ki lahko vplivajo na blagovno menjavo med pogodbenicama.

2. To poglavje se ne uporablja za:

(a) specifikacije nabav, ki jih pripravijo upravni organi za potrebe proizvodnje ali porabe upravnih organov, in

(b) sanitarne in fitosanitarne ukrepe, kot so opredeljeni v Prilogi A k Sporazumu o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih.

ČLEN 13.4

Opredelitev pojmov

V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) opredelitve pojmov iz Priloge 1 k Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini;

(b) „dobaviteljeva izjava o skladnosti“ pomeni potrdilo prve osebe o skladnosti, ki ga izključno na lastno odgovornost izda proizvajalec na podlagi rezultatov ustrezne vrste dejavnosti ugotavljanja skladnosti in brez obvezne ocene tretje osebe;

(c) „ISO“ pomeni Mednarodno organizacijo za standardizacijo;

(d) „IEC“ pomeni Mednarodno elektrotehniško komisijo;

(e) „ITU“ pomeni Mednarodno telekomunikacijsko zvezo;

(f) „Codex Alimentarius“ pomeni Komisijo za Codex Alimentarius (v nadaljnjem besedilu: Codex Alimentarius);

(g) „ILAC“ pomeni Mednarodno združenje za akreditacijo laboratorijev;

(h) „IAF“ pomeni Mednarodni akreditacijski forum in

(i) „shema IECEE CB“ pomeni shemo sistema IEC za sheme ugotavljanja skladnosti za električno opremo in komponente za vzajemno priznavanje potrdil o testiranju za električno opremo.

ČLEN 13.5

Skupno sodelovanje pri pobudah za olajševanje trgovine

1. Pogodbenici priznavata pomen krepitve njunega sodelovanja, da bi povečali medsebojno razumevanje svojih sistemov in pomagali odpraviti ali preprečiti nastanek tehničnih ovir v trgovini. Pogodbenici si v zvezi s tem prizadevata za odkrivanje, spodbujanje, razvoj in izvajanje, če je to primerno, pobud za olajševanje trgovine v vsakem primeru posebej.

2. Pogodbenica lahko drugi pogodbenici predlaga sektorske pobude v zadevah, ki jih zajema to poglavje. Ti predlogi se posredujejo koordinatorju poglavja o tehničnih ovirah v trgovini, imenovanemu v skladu s členom 13.13, in lahko vključujejo:

(a) izmenjavo informacij o regulativnih pristopih in praksah;

(b) skupno analizo sektorja ali skupine izdelkov;

(c) pobude za nadaljnjo uskladitev tehničnih predpisov in postopkov ugotavljanja skladnosti z ustreznimi mednarodnimi standardi;

(d) spodbujanje uporabe akreditacije za ocenjevanje kompetenc organov za ugotavljanje skladnosti in

(e) preučitev vzajemnega ali enostranskega priznavanja rezultatov ugotavljanja skladnosti.

3. Kadar ena od pogodbenic predlaga posebno pobudo za olajševanje trgovine, druga pogodbenica tak predlog ustrezno preuči in odgovori v razumnem roku. Če druga pogodbenica predlagano pobudo zavrne, pogodbenici predlagateljici pojasni razloge za svojo odločitev.

4. Pogoje dela, predvidene v tem členu, po potrebi opredelijo na eni strani Evropska unija in na drugi strani Mercosur ali države podpisnice Mercosurja, ki sodelujejo pri vsaki dejavnosti za olajševanje trgovine, in ti lahko vključujejo ustanovitev ad hoc delovnih skupin. Da bi se izkoristila nevladna stališča o zadevah, povezanih s tem členom, se lahko vsaka pogodbenica, če je primerno in v skladu s svojimi pravili in postopki, posvetuje z deležniki in drugimi zainteresiranimi stranmi.

5. Pododbor za blagovno menjavo, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), razpravlja o rezultatih dela, opravljenega v skladu s tem členom, in lahko razmisli o ustreznih ukrepih.

6. Nobena določba tega člena se ne razlaga tako, da od pogodbenice zahteva, da:

(a) odstopa od domačih postopkov za pripravo in sprejetje regulativnih ukrepov;

(b) sprejme ukrepe, ki bi ogrozili ali ovirali pravočasno sprejetje regulativnih ukrepov za doseganje ciljev njene javne politike, ali

(c) sprejme kakršen koli konkreten regulativni izid.

7. Če so pobude iz tega člena dogovorjene in če je to potrebno za njihovo izvajanje, vsaka pogodbenica olajša interakcijo tehničnih ekip, da se predstavijo njihove sheme in sistemi za ugotavljanje skladnosti in tako poveča medsebojno razumevanje.

8. Za namene tega člena Evropska unija deluje prek Evropske komisije.

ČLEN 13.6

Tehnični predpisi

1. Vsaka pogodbenica čim bolje izkoristi dobre regulativne prakse v zvezi s pripravo, sprejetjem in uporabo tehničnih predpisov, kot je določeno v Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini, vključno na primer z dajanjem prednosti tehničnim predpisom na podlagi uspešnosti, uporabo ocen učinka ali posvetovanjem z deležniki.

2. Pogodbenici opravljata predvsem naslednje naloge:

(a) uporabljata ustrezne mednarodne standarde kot podlago za svoje tehnične predpise, vključno z morebitnimi elementi za ugotavljanje skladnosti, ki jih ti vsebujejo, razen kjer bi bili taki mednarodni standardi neučinkoviti ali neustrezni za doseganje zastavljenih zakonitih ciljev; če se mednarodni standardi ne uporabljajo kot podlaga za tehnični predpis, ki bi lahko pomembno vplival na trgovino, pogodbenica na zahtevo druge pogodbenice pojasni razloge, zakaj se taki standardi štejejo za neprimerne ali neučinkovite za doseganje zastavljenega legitimnega cilja;

(b) pri pregledovanju svojih tehničnih predpisov, poleg člena 2.3 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini in brez poseganja v člena 2.4 in 12.4 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, povečata usklajenost teh predpisov z ustreznimi mednarodnimi standardi; pogodbenica med drugim upošteva vsak nov razvoj ustreznih mednarodnih standardov in dejstvo, ali še vedno obstajajo okoliščine, ki so povzročile morebitno odstopanje od katerih koli ustreznih mednarodnih standardov;

(c) pospešujeta razvoj regionalnih tehničnih predpisov in spodbujata, da se ti sprejmejo na nacionalni ravni in nadomestijo obstoječe, da se olajša trgovina med pogodbenicama;

(d) omogočata primeren časovni razmik med objavo tehničnih predpisov in njihovim začetkom veljavnosti, da se lahko gospodarski subjekti druge pogodbenice ustrezno prilagodijo[1];

[1] Pojem „primeren časovni razmik“ se razume tako, da običajno pomeni obdobje najmanj 6 (šestih) mesecev, razen če bi bilo to neučinkovito pri izpolnjevanju zastavljenih legitimnih ciljev.

(e) izvajata ocene učinka načrtovanih tehničnih predpisov v skladu s svojimi pravili in postopki ter

(f) pri pripravi tehničnih predpisov ustrezno upoštevata značilnosti in posebne potrebe mikro, malih in srednjih podjetij.

ČLEN 13.7

Standardi

1. Pogodbenici ponovno potrjujeta svoje obveznosti iz člena 4.1 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, zlasti glede sprejetja vseh razumnih ukrepov za zagotovitev, da vsi organi za standardizacijo na njunih ozemljih sprejmejo in spoštujejo Kodeks dobre prakse za pripravo, sprejetje in uporabo standardov iz Priloge 3 k Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini.

2. Mednarodni standardi, ki so jih razvile ISO, IEC, ITU ali Codex Alimentarius, se štejejo za ustrezne mednarodne standarde v smislu členov 2 in 5 ter Priloge 3 k Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini.

3. Standard, ki so ga razvile druge mednarodne organizacije, se prav tako lahko šteje za ustrezen mednarodni standard v smislu členov 2 in 5 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini in Priloge 3 k Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini, če:

(a) ga je razvil organ za standardizacijo, ki si prizadeva doseči soglasje:

(i) med nacionalnimi delegacijami sodelujočih članic STO, ki predstavljajo vse nacionalne organe za standardizacijo na njihovem ozemlju, ki so sprejeli ali pričakujejo sprejetje standardov za vsebino, na katero se nanaša mednarodna dejavnost standardizacije, ali

(ii) med upravnimi organi sodelujočih članic STO, in

(b) je bil razvit v skladu s Sklepom Odbora STO o tehničnih ovirah v trgovini o načelih za razvoj mednarodnih standardov, smernic in priporočil v zvezi s členoma 2 in 5 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini ter Prilogo 3 k Sporazumu o tehničnih ovirah v trgovini.

4. Za čim širšo uskladitev standardov vsaka pogodbenica, v okviru svojih kompetenc in virov, spodbuja organe za standardizacijo na svojem ozemlju in regionalne organe za standardizacijo, katerih člani so pogodbenica ali organi za standardizacijo na njenem ozemlju, da:

(a) v okviru svojih virov sodelujejo pri pripravi mednarodnih standardov z zadevnimi mednarodnimi organizacijami za standardizacijo;

(b) sodelujejo z ustreznimi nacionalnimi in regionalnimi organi za standardizacijo druge pogodbenice pri mednarodnih standardizacijskih dejavnostih;

(c) uporabljajo ustrezne mednarodne standarde kot podlago za standarde, ki jih razvijajo, razen če so taki mednarodni standardi neučinkoviti ali neprimerni, med drugim zaradi neučinkovite stopnje zaščite ali bistvenih podnebnih ali geografskih dejavnikov ali bistvenih tehnoloških težav;

(d) preprečujejo podvajanje dela mednarodnih organizacij za standardizacijo ali prekrivanje z njim;

(e) spodbujajo razvoj standardov na regionalni ravni in sprejetje takih standardov s strani nacionalnih organov za standardizacijo, s čimer bi nadomestili obstoječe nacionalne standarde;

(f) redno pregledujejo nacionalne in regionalne standarde, ki ne temeljijo na ustreznih mednarodnih standardih, da bi izboljšali njihovo usklajenost z ustreznimi mednarodnimi standardi, in

(g) spodbujajo dvostransko sodelovanje z organi za standardizacijo druge pogodbenice.

5. Pogodbenici bi si morali prek koordinatorjev poglavja o tehničnih ovirah v trgovini, imenovanih v skladu s členom 13.13, izmenjevati informacije o:

(a) svoji uporabi standardov, ki služi kot podlaga za tehnične predpise in jih podpira;

(b) sporazumih o sodelovanju, ki jih katera koli pogodbenica izvaja v zvezi s standardizacijo, na primer informacije o vprašanjih standardizacije v sporazumih o prosti trgovini s tretjimi državami, in

(c) svojih postopkih standardizacije in mednarodnih, regionalnih ali podregionalnih standardih, ki služijo kot podlaga za nacionalne standarde.

ČLEN 13.8

Postopki ugotavljanja skladnosti in akreditacija

1. Določbe iz člena 13.6 o pripravi, sprejetju in uporabi tehničnih predpisov se uporabljajo tudi za postopke za ugotavljanje skladnosti.

2. Če pogodbenica zahteva ugotavljanje skladnosti kot potrditev, da je izdelek skladen s tehničnim predpisom:

(a) izbere postopke ugotavljanja skladnosti, ki so sorazmerni z vključenimi tveganji;

(b) v regulativnem postopku preuči uporabo dobaviteljeve izjave o skladnosti kot zagotovilo o skladnosti, in sicer kot eno od možnosti za dokazovanje skladnosti s tehničnimi predpisi, in

(c) na zahtevo drugi pogodbenici predloži informacije o razlogih za izbiro določenih postopkov ugotavljanja skladnosti za določene izdelke.

3. Če pogodbenica zahteva ugotavljanje skladnosti s strani tretjih oseb kot potrdilo, da je izdelek skladen s tehničnim predpisom, in te naloge ne pridrži za upravni organ, kot je določeno v odstavku 4:

(a) po možnosti uporabi akreditacijo pri izbiri organov za ugotavljanje skladnosti;

(b) čim bolje izkoristi mednarodne standarde za akreditacijo in ugotavljanje skladnosti ter mednarodne sporazume, v katere so vključeni akreditacijski organi pogodbenic, na primer prek mehanizmov ILAC in IAF;

(c) preuči pridružitev ali, če je primerno, spodbuja svoje organe za preskušanje, inšpekcijske preglede in certificiranje k pridružitvi katerim koli delujočim mednarodnim sporazumom ali ureditvam za usklajevanje ali lajšanje sprejemanja rezultatov ugotavljanja skladnosti;

(d) na svojem ozemlju spodbuja konkurenco med organi za ugotavljanje skladnosti, ki jih organi imenujejo za določen proizvod ali skupino proizvodov, da se gospodarskim subjektom omogoči izbira med njimi;

(e) zagotovi, da so organi za ugotavljanje skladnosti neodvisni od proizvajalcev, uvoznikov in distributerjev v smislu, da svoje dejavnosti izvajajo objektivno in so pri svoji presoji neodvisni;

(f) zagotovi, da ni navzkrižja interesov med akreditacijskimi organi in organi za ugotavljanje skladnosti ali med dejavnostmi organov za nadzor trga in dejavnostmi organov za ugotavljanje skladnosti;

(g) organom za ugotavljanje skladnosti, kolikor je mogoče, omogoči, da uporabijo podizvajalce za izvajanje preskušanj ali inšpekcijskih pregledov v zvezi z ugotavljanjem skladnosti, vključno s podizvajalci, ki se nahajajo na ozemlju druge pogodbenice, in

(h) na spletnem mestu objavi seznam organov, ki jih je imenovala za izvajanje takega ugotavljanja skladnosti, in ustrezne informacije o tem, kaj obsega imenovanje vsakega takega organa.

4. Nobena določba iz točke (g) odstavka 3 se ne razlaga tako, da pogodbenici prepoveduje, da od podizvajalcev zahteva izpolnjevanje zahtev, ki bi jih moral pri izvajanju naročenih preskušanj ali inšpekcijskih pregledov izpolnjevati organ za ugotavljanje skladnosti, ki je oddal naročilo v podizvajanje.

5. Nobena določba tega člena pogodbenici ne preprečuje, da zahteva, da skladnost določenih izdelkov ugotavljajo opredeljeni vladni organi te pogodbenice. V takih primerih pogodbenica:

(a) določi pristojbine za ugotavljanje skladnosti v skladu s približnimi stroški opravljenih storitev in na zahtevo vložnika za ugotavljanje skladnosti zagotovi različne elemente, vključene v navedene pristojbine, in

(b) načeloma pristojbine za ugotavljanje skladnosti javno objavi ali jih zagotovi na zahtevo, kadar take informacije niso javno dostopne.

6. Ne glede na odstavke 3 do 5 tega člena na področjih, ki so navedena v Prilogi 13-A, na katerih Evropska unija sprejme dobaviteljevo izjavo o skladnosti kot zagotovilo, da je izdelek skladen s tehničnim predpisom, in na katerih država podpisnica Mercosurja zahteva obvezno preskušanje ali certificiranje, ki ga opravijo tretje osebe za ta področja, država podpisnica Mercosurja, kot zagotovilo, da je izdelek skladen z zahtevami iz tehničnih predpisov države podpisnice Mercosurja, sprejme potrdila ali, če tako priznavanje ni predvideno v ustreznih zakonih in drugih predpisih, sprejme poročila o preskusih, ki jih izdajo organi za ugotavljanje skladnosti, ki se nahajajo na ozemlju Evropske unije in ki jih je za ustrezna področja uporabe akreditiral akreditacijski organ, ki je član mednarodnih dogovorov o vzajemnem priznavanju ILAC in IAF, ali sprejme potrdila, ki so bila izdana v okviru sheme IECEE CB. Da bi država podpisnica Mercosurja sprejela taka potrdila ali poročila o preskusih, lahko v svojih ustreznih zakonih in drugih predpisih zahteva, da med organom za ugotavljanje skladnosti na ozemlju Evropske unije in organom za ugotavljanje skladnosti na ozemlju države podpisnice Mercosurja obstajajo dvostranski sporazumi, vključno z memorandumi o soglasju.

7. Če se dobaviteljeve izjave o skladnosti štejejo za veljaven postopek za ugotavljanje skladnosti v Evropski uniji, se poročila o preskusih, ki jih izdajo organi za ugotavljanje skladnosti, ki se nahajajo na ozemlju države podpisnice Mercosurja, sprejmejo kot veljaven dokument v postopku dokazovanja, da je izdelek skladen z zahtevami iz tehničnih predpisov Evropske unije. Proizvajalec je v vseh primerih odgovoren za skladnost izdelka.

8. Odstavek 6 se uporablja tudi, kadar država podpisnica Mercosurja v skladu z odstavkom 10 tega člena uvede nove zahteve glede obveznega preskušanja ali certificiranja, ki ga opravijo tretje osebe za področja iz Priloge 13-A. Če Evropska unija v skladu z odstavkom 10 tega člena uvede zahteve glede obveznega preskušanja ali certificiranja, ki ga opravijo tretje osebe za področja iz Priloge 13-A, pogodbenici v Pododboru za blagovno menjavo iz člena 13.14 razpravljata o tem, ali je treba sprejeti kakršne koli ukrepe za zagotovitev vzajemnosti glede priznavanja poročil o preskusih ali potrdil, ki jih izdajo organi za ugotavljanje skladnosti, ki se nahajajo na ozemlju države podpisnice Mercosurja.

9. Skupni svet v trgovinski sestavi lahko sprejme sklep o spremembi oddelka A Priloge 13-A.

10. Ne glede na odstavek 6 tega člena lahko katera koli pogodbenica uvede zahteve glede obveznega preskušanja ali certificiranja, ki ga opravijo tretje osebe za področja iz Priloge 13-A, za izdelke, ki spadajo na področje uporabe navedene priloge, pod naslednjimi pogoji:

(a) uvedba takih zahtev ali postopkov je upravičena v skladu z legitimnimi cilji iz člena 2.2 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini;

(b) razlogi za uvedbo vsake take zahteve ali postopka so podprti z utemeljenimi tehničnimi ali znanstvenimi informacijami v zvezi z lastnostmi zadevnih izdelkov;

(c) nobena taka zahteva ali postopek ne omejuje trgovine bolj, kot je to potrebno za izpolnitev legitimnih ciljev pogodbenice, ob upoštevanju tveganj zaradi neizpolnitve, in

(d) pogodbenica na datum začetka veljavnosti tega sporazuma ni mogla razumno predvideti potrebe po uvedbi katere koli take zahteve ali postopka.

11. Odstavek 6 ne posega v nediskriminatorno izvrševanje pristojnosti organov pogodbenice na področju nadzora trga, vključno z dodatnim preskušanjem vzorcev ob vstopu.

ČLEN 13.9

Preglednost

1. V zvezi s pripravo, sprejetjem in uporabo standardov, tehničnih predpisov in postopkov za ugotavljanje skladnosti vsaka pogodbenica:

(a) upošteva stališča druge pogodbenice, če je postopek priprave tehničnega predpisa v celoti ali delno odprt za javno posvetovanje;

(b) pri pripravi pomembnih tehničnih predpisov in postopkov za ugotavljanje skladnosti, ki bi lahko znatno vplivali na trgovino, v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi zagotovi razpoložljivost postopkov za preglednost, ki osebam pogodbenic omogočajo, da zagotovijo prispevek v okviru formalnega javnega postopka posvetovanj, razen kadar se pojavijo ali bi se lahko pojavile nujne težave na področju varnosti, zdravja, varstva okolja ali državne varnosti;

(c) omogoči osebam druge pogodbenice sodelovanje v postopku posvetovanja iz točke (b) pod pogoji, ki niso manj ugodni od pogojev, ki jih priznava svojim osebam, ter, kadar je to mogoče, javno objavi rezultate tega postopka posvetovanj;

(d) načeloma drugi pogodbenici zagotovi najmanj 60-dnevni (šestdesetdnevni) rok za predložitev pisnih pripomb o predlaganih tehničnih predpisih in postopkih za ugotavljanje skladnosti ter preuči razumno zahtevo za podaljšanje roka za predložitev pripomb;

(e) če v uradnem obvestilu poslano besedilo ni v enem od uradnih jezikov STO, zagotovi jasen in izčrpen opis vsebine ukrepa v obliki uradnega obvestila STO;

(f) če od druge pogodbenice prejme pisne pripombe o predlaganem tehničnem predpisu ali postopku za ugotavljanje skladnosti:

(i) na zahtevo druge pogodbenice, kadar je to mogoče, razpravlja o pisnih pripombah s svojim pristojnim regulativnim organom v času, ko se te pripombe lahko upoštevajo, in,

(ii) kadar je to mogoče, pisno odgovori na te pripombe najpozneje na datum objave tehničnega predpisa ali postopka za ugotavljanje skladnosti;

(g) na zahtevo druge pogodbenice zagotovi informacije o ciljih, pravni podlagi in utemeljitvi tehničnega predpisa ali postopka za ugotavljanje skladnosti, ki ga je pogodbenica sprejela ali katerega sprejetje predlaga;

(h) zagotovi informacije o sprejetju in začetku veljavnosti tehničnega predpisa ali postopka za ugotavljanje skladnosti ter sprejetega končnega besedila z dodatkom k prvotnemu uradnemu obvestilu STO;

(i) preuči razumen zahtevek druge pogodbenice, ki ga je prejela pred koncem roka za predložitev pripomb po prenosu predlaganega tehničnega predpisa, za podaljšanje obdobja med sprejetjem tehničnega predpisa in začetkom njegove veljavnosti, razen če zamuda ne bi bila učinkovita za izpolnjevanje zastavljenih legitimnih ciljev, in

(j) zagotovi brezplačen dostop do elektronske različice priglašenega besedila skupaj z uradnim obvestilom.

2. Za namene točke (d) odstavka 1 se uporabljata člena 2.10 in 5.7 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, kadar se pojavijo ali bi se lahko pojavile nujne težave na področju varnosti, zdravja, varstva okolja ali državne varnosti.

3. Če standardi z vključitvijo v osnutek tehničnega predpisa ali postopek ugotavljanja skladnosti ali sklicem nanju v takem osnutku ali postopku postanejo obvezni, je treba izpolniti obveznosti glede preglednosti, ki se nanašajo na uradno obvestilo o tehničnih ovirah v trgovini iz tega člena in člena 2 ali 5 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini.

4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so vsi sprejeti in veljavni tehnični predpisi in obvezni postopki za ugotavljanje skladnosti javno in brezplačno dostopni na uradnem spletišču. Vsaka pogodbenica vedno zagotovi neomejen dostop do vseh informacij, pomembnih za doseganje skladnosti s tehničnim predpisom. Če standardi zagotavljajo domnevo o skladnosti s tehničnimi predpisi in ti standardi v teh tehničnih predpisih niso navedeni, vsaka pogodbenica zagotovi dostop do informacij o ustreznih standardih.

5. Vsaka pogodbenica na razumno zahtevo druge pogodbenice ali njenih gospodarskih subjektov brez nepotrebnega odlašanja zagotovi informacije o veljavnih tehničnih predpisih in, če je ustrezno, pisne smernice o skladnosti s tehničnimi predpisi, če so te na voljo.

ČLEN 13.10

Označevanje in etiketiranje

1. Tehnični predpisi pogodbenic, ki vključujejo ali obravnavajo izključno obvezno označevanje ali etiketiranje, so skladni z načeli iz člena 2 Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini.

2. Zlasti če pogodbenica zahteva obvezno označevanje ali etiketiranje izdelkov:

(a) zahteva samo informacije, ki so pomembne za potrošnike ali uporabnike izdelka ali organe in ki kažejo skladnost izdelka z obveznimi tehničnimi zahtevami,

(b) in če pogodbenica kot predpogoj za dajanje izdelkov v promet, pri čemer so ti izdelki skladni z obveznimi tehničnimi zahtevami, zahteva kakršno koli predhodno odobritev, registracijo ali certificiranje etiket oznak izdelkov, zagotovi, da se o zahtevkih, ki jih predložijo gospodarski subjekti druge pogodbenice, odloči brez nepotrebnega odlašanja in na nediskriminatorni podlagi,

(c) in če pogodbenica zahteva uporabo enkratne identifikacijske številke, pogodbenica gospodarskim subjektom druge pogodbenice brez nepotrebnega odlašanja in na nediskriminatoren način zagotovi tako številko,

(d) in če to ni zavajajoče, protislovno ali dvoumno v zvezi z regulativnimi zahtevami pogodbenice uvoznice in če s tem niso ogroženi legitimni cilji iz Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, pogodbenica dovoli:

(i) informacije v drugih jezikih poleg informacij v jeziku, ki ga zahteva pogodbenica uvoznica izdelkov, in

(ii) nomenklature, piktograme, simbole ali grafične prikaze, sprejete v mednarodnih standardih;

(e) sprejme, kadar je to mogoče, da dodatno etiketiranje in popravki etiket potekajo v carinskih skladiščih ali na drugih določenih območjih na točki vstopa, ne v državi porekla;

(f) če meni, da s tem niso ogroženi varovanje javnega zdravja in okolja, zaščita pred zavajajočimi praksami in kateri koli drugi legitimni cilji iz Sporazuma o tehničnih ovirah v trgovini, si prizadeva namesto etiket, ki so fizično pritrjene na izdelek, sprejeti začasne ali odstranljive etikete ali vključitev ustreznih informacij v spremno dokumentacijo.

3. Odstavek 2 se ne uporablja za označevanje ali etiketiranje zdravil.

4. Če pogodbenica meni, da bi se zahteve glede označevanja ali etiketiranja izdelka ali sektorja v drugi pogodbenici lahko izboljšale, lahko v skladu s členom 13.5 predlaga pobudo za olajševanje trgovine, v okviru katere se lahko obravnavajo njeni pomisleki.

ČLEN 13.11

Sodelovanje in tehnična pomoč

1. Da bi prispevala k izpolnjevanju ciljev tega poglavja, vsaka pogodbenica med drugim:

(a) spodbuja sodelovanje ter skupne dejavnosti in projekte med svojimi organizacijami, in sicer javnimi ali zasebnimi, nacionalnimi ali regionalnimi organizacijami, ki so dejavne na področjih tehničnih predpisov, standardizacije, ugotavljanja skladnosti, meroslovja in akreditacije;

(b) spodbuja dobre regulativne prakse z izmenjavo informacij, izkušenj in najboljših praks, med drugim v zvezi z oceno regulativnega učinka, upravljanjem velikega števila predpisov in oceno tveganja ter javnim posvetovanjem;

(c) izmenjuje stališča o nadzoru trga;

(d) krepi tehnično in institucionalno zmogljivost nacionalnih regulativnih organov, organov za meroslovje, standardizacijo, ugotavljanje skladnosti in akreditacijo, ob podpiranju razvoja njihove tehnične infrastrukture, vključno z laboratoriji in preskuševalno opremo, ter ohranjanjem stalnega usposabljanja človeških virov;

(e) spodbuja, olajšuje in, kadar je to mogoče, usklajujejo njihovo sodelovanje v mednarodnih organizacijah in drugih forumih, povezanih s tehničnimi predpisi, ugotavljanjem skladnosti, standardi, akreditacijo in meroslovjem;

(f) podpira dejavnosti tehnične pomoči nacionalnih, regionalnih in mednarodnih organizacij na področjih tehničnih predpisov, standardizacije, ugotavljanja skladnosti, meroslovja in akreditacije ter

(g) vlaga prizadevanja v izmenjavo razpoložljivih znanstvenih dokazov in tehničnih informacij med regulativnimi organi pogodbenic, kolikor je to potrebno za sodelovanje pri tehničnih razpravah ali za njihovo nadaljevanje v skladu s tem poglavjem, razen zaupnih ali drugih občutljivih informacij.

2. Pogodbenica ustrezno preuči predloge druge pogodbenice za sodelovanje v skladu s tem poglavjem.

ČLEN 13.12

Tehnične razprave

1. Vsaka pogodbenica lahko zahteva, da se razpravlja o kakršnem koli pomisleku, ki izhaja iz tega poglavja, vključno s katerim koli osnutkom ali predlaganim tehničnim predpisom ali postopkom za ugotavljanje skladnosti druge pogodbenice, za katerega pogodbenica meni, da bi lahko znatno negativno vplival na trgovino med pogodbenicama. Pogodbenica, ki predloži zahtevek, svoj zahtevek predloži koordinatorju poglavja o tehničnih ovirah v trgovini druge pogodbenice, imenovanemu v skladu s členom 13.13, in opredeli:

(a) vprašanje;

(b) določbe tega poglavja, na katere se nanašajo pomisleki, in

(c) razloge za zahtevek, vključno z opisom pomislekov pogodbenice, ki predloži zahtevek.

2. Vse informacije ali pojasnila, ki se zahtevajo v skladu z odstavkom 1, se predložijo najpozneje 60 (šestdeset) dni po datumu zahtevka pogodbenice v skladu z odstavkom 1. Rok se lahko podaljša na podlagi predhodne utemeljitve pogodbenice, na katero je zahtevek naslovljen.

3. Če sta pogodbenici vprašanje predhodno obravnavali na katerem koli forumu, lahko pogodbenica neposredno zahteva, da se o vprašanju razpravlja osebno, prek videokonference ali telekonference najpozneje 60 (šestdeset) dni po datumu takega zahtevka. V takih primerih si pogodbenica, na katero je zahtevek naslovljen, po najboljših močeh prizadeva, da je na voljo za tako razpravo.

4. Če pogodbenici v predhodnem 12-mesečnem obdobju še nista razpravljali v skladu s tem členom, druga pogodbenica zahtevka ne more zavrniti. Če pogodbenica, ki predloži zahtevek, meni, da je zadeva nujna, lahko zahteva, da se sestanek organizira v krajšem roku. V takih primerih pogodbenica, ki se odzove na zahtevek, poskuša ugoditi takemu zahtevku. Pogodbenici si prizadevata za rešitev vprašanja, ki je zadovoljiva za obe strani.

5. Pojasniti je treba, da lahko pogodbenica od druge pogodbenice zahteva tehnične razprave v skladu z odstavkom 2, tudi v zvezi s tehničnimi predpisi ali postopki za ugotavljanje skladnosti na nacionalnih, regionalnih ali lokalnih ravneh upravljanja, odvisno od primera, ali na ravni, ki je neposredno nižja od centralne ravni upravljanja, ki bi lahko pomembno vplivali na trgovino.

6. Po tehnični razpravi lahko pogodbenici skleneta, da bi bilo mogoče zadevno vprašanje bolje obravnavati s pobudo za olajševanje trgovine v skladu s členom 13.5.

7. Ta člen ne posega v pravice in obveznosti pogodbenice v okviru poglavja 29.

ČLEN 13.13

Koordinator poglavja o tehničnih ovirah v trgovini

1. Vsaka pogodbenica imenuje koordinatorja poglavja o tehničnih ovirah v trgovini in drugo pogodbenico uradno obvesti o morebitnih spremembah. Koordinatorja poglavja o tehničnih ovirah v trgovini si skupaj prizadevata olajšati izvajanje tega poglavja in sodelovanje med pogodbenicama v vseh zadevah v zvezi s tehničnimi ovirami v trgovini.

2. Naloge koordinatorjev poglavja o tehničnih ovirah v trgovini vključujejo:

(a) podporo Pododboru za blagovno menjavo iz člena 13.14 pri opravljanju njegovih nalog;

(b) podporo pobudam za olajševanje trgovine in tehničnim razpravam, kot je ustrezno, v skladu s členom 13.5 oziroma členom 13.12;

(c) izmenjavo informacij o opravljenem delu v nevladnih, regionalnih in večstranskih forumih v zvezi s standardi, tehničnimi predpisi in postopki za ugotavljanje skladnosti in

(d) poročanje Pododboru za blagovno menjavo iz člena 13.14 o vsakem pomembnem razvoju dogodkov v zvezi z izvajanjem tega poglavja, kadar je to primerno.

3. Koordinatorja poglavja o tehničnih ovirah v trgovini komunicirata med seboj na podlagi dogovorjene metode, ki je primerna za opravljanje njunih nalog in lahko vključuje elektronsko pošto, telekonference, videokonference in sestanke.

ČLEN 13.14

Pododbor za blagovno menjavo

Pododbor za blagovno menjavo, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4, 9.9 in 10.14 še naslednje naloge:

(a) razpravlja o rezultatih dela, opravljenega v skladu s členom 13.5, in preuči ustrezne ukrepe;

(b) zagotavlja forum, na katerem pogodbenici razpravljata o potrebi po sprejetju ukrepov za zagotovitev vzajemnosti v skladu s členom 13.8(8);

(c) spodbuja sodelovanje v skladu s členom 13.11 in, če je primerno, podpira tehnične razprave v skladu s členom 13.12;

(d) vsaj enkrat letno si prizadeva razpravljati o vprašanjih iz odstavka 2 oddelka C Priloge 13-B in

(e) zagotavlja forum, na katerem lahko pogodbenici sodelujeta in si izmenjujeta informacije o vseh vprašanjih, pomembnih za izvajanje Priloge 13-B.

POGLAVJE 14

SANITARNI IN FITOSANITARNI UKREPI

ČLEN 14.1

Cilji

Cilji tega poglavja so:

(a) varovati življenje ali zdravje ljudi, živali ali rastlin na ozemlju pogodbenic, pri tem pa olajševati trgovino med pogodbenicama, kar zadeva sanitarne in fitosanitarne ukrepe;

(b) vzpostaviti sodelovanje pri izvajanju Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih;

(c) zagotoviti, da sanitarni in fitosanitarni ukrepi ne ustvarjajo neupravičenih ovir v trgovini med pogodbenicama;

(d) okrepiti sodelovanje pri tehničnih in znanstvenih vprašanjih, povezanih s sprejetjem in uporabo sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov;

(e) izboljšati izmenjavo informacij in posvetovanja med pogodbenicama o sanitarnih in fitosanitarnih zadevah in

(f) vzpostaviti sodelovanje v zvezi z večstranskimi forumi, ki se ukvarjajo s sanitarnimi in fitosanitarnimi zadevami.

ČLEN 14.2

Področje uporabe

1. To poglavje se uporablja za vse sanitarne in fitosanitarne ukrepe[1], ki lahko neposredno ali posredno vplivajo na trgovino med pogodbenicama.

2. To poglavje se uporablja za sodelovanje v zvezi z večstranskimi forumi, ki se ukvarjajo s sanitarnimi in fitosanitarnimi zadevami.

ČLEN 14.3

Opredelitev pojmov

1. V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) opredelitve pojmov iz Priloge A k Sporazumu o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih;

(b) opredelitve pojmov, ki jih je sprejel Codex Alimentarius;

(c) opredelitve pojmov, ki jih je sprejela Svetovna organizacije za zdravje živali (OIE);

[1] V primeru razhajanja to poglavje prevlada nad drugimi poglavji tega dela Sporazuma, kadar se ta uporablja za sanitarne in fitosanitarne ukrepe, tudi kadar so taki ukrepi zajeti v drugem ukrepu.

(d) opredelitve pojmov, ki jih je sprejela Mednarodna konvencija o varstvu rastlin (IPPC), in

(e) „varovano območje“ pomeni uradno opredeljeno geografsko območje na ozemlju Evropske unije, za katerega je znano, da se specifičen nadzorovan škodljivi organizem tam ni ustalil kljub ugodnim pogojem za njegovo ustalitev in njegovi prisotnosti na drugih območjih na ozemlju Evropske unije.

Varovana območja so neokužena območja na ozemlju Evropske unije, ki so pod nadzorom Evropske unije. Priznana so z Uredbo (EU) 2016/2031 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. oktobra 2016 o ukrepih varstva pred škodljivimi organizmi rastlin, spremembi uredb (EU) št. 228/2013, (EU) št. 652/2014 in (EU) št. 1143/2014 Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi direktiv Sveta 69/464/EGS, 74/647/EGS, 93/85/EGS, 98/57/ES, 2000/29/ES, 2006/91/ES in 2007/33/ES[1]. Ta pojem se ne uporablja zunaj ozemlja Evropske unije. Evropska unija za namene trgovanja od druge pogodbenice ne zahteva, da na svojem ozemlju vzpostavi varovana območja. V takih primerih se uporabljajo pogoji neokuženih območij. Za namene poglavja 6 in priznavanja varovanih območij se uporabljajo isti pogoji kot za neokužena območja.

2. V primeru morebitne neskladnosti med opredelitvami iz Priloge A k Sporazumu o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih in opredelitvami, o katerih sta se dogovorili pogodbenici, ali opredelitvami, ki so jih sprejeli Codex Alimentarius, OIE in IPPC, prevladajo opredelitve iz Priloge A k Sporazumu o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih.

[1] UL EU L 317, 23.11.2016, str. 4.

ČLEN 14.4

Pravice in obveznosti

Pogodbenici potrjujeta svoje pravice in obveznosti iz Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih. Nobena določba tega poglavja ne vpliva na pravice in obveznosti vsake pogodbenice v okviru Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih.

ČLEN 14.5

Pristojni organi

1. Za namene tega poglavja je uradni pristojni organ pogodbenice organ, ki je v skladu s pravom pogodbenice pooblaščen za izvrševanje njenih zakonov in drugih predpisov, ki spadajo na področje uporabe tega poglavja, da se zagotovi skladnost z zahtevami iz tega poglavja, ali kateri koli drug organ, na katerega so navedeni organi prenesli navedeno pooblastilo (v nadaljnjem besedilu: pristojni organi).

2. Na datum začetka veljavnosti tega sporazuma vsaka pogodbenica drugi pogodbenici pisno sporoči ime pristojnih organov iz odstavka 1, pri čemer navede, kje je ta informacija javno dostopna, in opis delitve pristojnosti med zadevnimi pristojnimi organi.

3. Pogodbenici se v skladu z odstavkom 4 člena 14.11 medsebojno obvestita o vsaki spremembi glede teh pristojnih organov.

ČLEN 14.6

Splošne obveznosti

1. Proizvodi, izvoženi iz pogodbenice, izpolnjujejo veljavne sanitarne in fitosanitarne zahteve pogodbenice uvoznice.

2. Sanitarne in fitosanitarne zahteve pogodbenice uvoznice so enake za celotno ozemlje pogodbenice izvoznice, če na tem ozemlju povsod prevladujejo enaki sanitarni in fitosanitarni pogoji, brez poseganja v sklepe in ukrepe, sprejete v skladu s členom 14.10. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se njeni sanitarni in fitosanitarni ukrepi uporabljajo sorazmerno in da ne diskriminirajo samovoljno ali neupravičeno med državami članicami Evropske unije ali državami podpisnicami Mercosurja, kjer prevladujejo enaki ali podobni pogoji, prav tako pa ne med njenim ozemljem in ozemljem druge pogodbenice. Sanitarni in fitosanitarni ukrepi se ne smejo uporabljati tako, da bi prikrito omejevali trgovino med pogodbenicama.

3. Postopki iz tega poglavja se uporabljajo brez nepotrebnega odlašanja in na pregleden način, zahtevane informacije pa so omejene na to, kar je potrebno za namene ustreznih odobritev, kontrol, inšpekcijskih pregledov in preverjanja.

4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so vse pristojbine, uvedene za uvozne postopke, s katerimi se preverja in zagotavlja izpolnjevanje sanitarnih in fitosanitarnih zahtev, pravične v primerjavi s kakršnimi koli pristojbinami, ki se zaračunavajo za podobne domače proizvode ali za proizvode s poreklom iz katere koli druge članice STO, ter ne smejo biti višje od dejanskih stroškov storitve;

5. Razen kot je določeno v členu 14.14, pri spreminjanju sanitarnih in fitosanitarnih uvoznih zahtev vsaka pogodbenica in, če je primerno, Mercosur omogoči prehodno obdobje ob upoštevanju narave sprememb, da se prepreči nepotrebna prekinitev ali motnja trgovinskih tokov proizvodov in da se pogodbenici izvoznici omogoči ustrezna prilagoditev izvoznih postopkov takim spremembam.

6. Izvajanje tega poglavja ne ogroža sanitarnih in fitosanitarnih zahtev za trgovino med pogodbenicama, ki obstajajo na datum začetka veljavnosti tega sporazuma.

7. Brez poseganja v podobne določbe v drugih poglavjih tega dela Sporazuma nobena določba tega poglavja ne vpliva na pravice in obveznosti vsake pogodbenice glede varstva zaupnih informacij v skladu z ustreznimi zakoni in drugimi predpisi vsake pogodbenice. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so vzpostavljeni postopki za preprečevanje razkritja zaupnih informacij, pridobljenih med postopki iz tega poglavja.

8. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so na voljo potrebni viri za učinkovito izvajanje tega poglavja.

ČLEN 14.7

Ukrepi za olajševanje trgovine

Odobritev obratov za uvoz živali, živalskih proizvodov, proizvodov živalskega izvora in živalskih stranskih proizvodov

1. Pogodbenica uvoznica lahko zahteva odobritev obratov, ki se nahajajo na ozemlju pogodbenice izvoznice, za uvoz živali, živalskih proizvodov, proizvodov živalskega izvora in stranskih živalskih proizvodov iz takih obratov.

2. Tako odobritev pogodbenica uvoznica podeli brez predhodnega inšpekcijskega pregleda posameznih obratov, če:

(a) je pogodbenica uvoznica priznala uradni nadzorni sistem pristojnega organa pogodbenice izvoznice;

(b) je pogodbenica uvoznica odobrila uvoz zadevnih proizvodov in

(c) je pristojni organ pogodbenice izvoznice predložil zadostna jamstva, da taki obrati izpolnjujejo sanitarne zahteve pogodbenice uvoznice.

3. Pogodbenica izvoznica dovoli samo izvoz iz odobrenih obratov iz odstavka 1. Pogodbenica izvoznica začasno opusti ali prekliče svojo odobritev obratov, ki ne izpolnjujejo sanitarnih zahtev pogodbenice uvoznice, in o tem uradno obvesti pogodbenico uvoznico.

4. Pogodbenica izvoznica pogodbenici uvoznici predloži seznam obratov v odobritev. Ta seznam spremljajo jamstva pristojnega organa pogodbenice izvoznice, da so obrati skladni z jamstvi iz točke (c) odstavka 2.

5. Pogodbenica uvoznica odobri uvoz iz odobrenih obratov najpozneje 40 (štirideset) delovnih dni po prejemu seznama in jamstev pogodbenice izvoznice iz odstavka 4. Če se zahtevajo dodatne informacije in zato dovoljenja ni mogoče izdati v roku 40 (štiridesetih) delovnih dni, pogodbenica uvoznica o tem obvesti pogodbenico izvoznico in določi nov rok za tako dovoljenje. Rok ne sme biti daljši od 40 (štiridesetih) delovnih dni od prejema dodatnih informacij.

6. Pogodbenica uvoznica sestavi sezname odobrenih obratov in jih da na voljo javnosti.

7. Pogodbenica uvoznica lahko zavrne odobritev obratov, ki ne izpolnjujejo njenih sanitarnih zahtev. V takih primerih pogodbenica uvoznica obvesti pogodbenico izvoznico o taki zavrnitvi in ji priloži utemeljitev.

8. Pogodbenica uvoznica lahko izvaja preverjanja uradnega nadzornega sistema v skladu s členom 14.15. Na podlagi rezultatov teh preverjanj lahko pogodbenica uvoznica spremeni seznam odobrenih obratov.

Sanitarni in fitosanitarni pregledi ob uvozu

9. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani postopke v zvezi s sanitarnimi in fitosanitarnimi pregledi ob uvozu, ki omogočajo hitro prepustitev proizvodov v uvoz brez nepotrebnega odlašanja.

10. Vsaka pogodbenica, če je to primerno, poenostavi kontrole in preverjanja ter zmanjša pogostost sanitarnih in fitosanitarnih pregledov ob uvozu, ki jih opravi pogodbenica uvoznica na proizvodih pogodbenice izvoznice. Vsaka pogodbenica sprejema odločitve na podlagi:

(a) povezanih tveganj;

(b) kontrol, ki jih izvajajo proizvajalci ali uvozniki in jih potrdijo pristojni organi pogodbenic;

(c) jamstev, ki jih predloži pristojni organ pogodbenice izvoznice, da obrati izpolnjujejo sanitarne zahteve pogodbenice uvoznice, in

(d) mednarodnih smernic, standardov in priporočil Codexa Alimentariusa, OIE ali IPPC, kot je ustrezno.

11. Vsaka pogodbenica lahko uporabi druga merila za poenostavitev kontrol in preverjanj v skladu z odstavkom 10, če ne ogrožajo skupno dogovorjenih meril, ki so v njem navedena.

12. Če se pri pregledih ob uvozu odkrije neskladnost s sanitarnimi in fitosanitarnimi uvoznimi zahtevami in so proizvodi ali pošiljke zavrnjeni, pogodbenica uvoznica o tem čim prej in najpozneje 5 (pet) delovnih dni po datumu zavrnitve uradno obvesti pogodbenico izvoznico v skladu s postopkom iz člena 14.12.

13. Če se pri pregledih ob uvozu odkrije, da ustrezne sanitarne in fitosanitarne uvozne zahteve niso izpolnjene, morajo biti ukrepi pogodbenice uvoznice upravičeni, izhajati iz ugotovljene neskladnosti in ne smejo omejevati trgovine bolj, kot je potrebno, da bi se dosegla ustrezna raven sanitarne ali fitosanitarne zaščite pogodbenice.

Poenostavitev uvoznih postopkov in postopkov odobritve Mercosurja

14. Pogodbenici priznavata različne ravni, ki jih dosegajo procesi regionalnega povezovanja znotraj Evropske unije na eni strani in Mercosurja na drugi strani. Da bi se olajšala trgovina med njunima ozemljema, si Mercosur po najboljših močeh prizadeva, da bi, če je primerno, za uvozne postopke in postopke odobritve za proizvode in obrate Evropske unije postopoma sprejel:

(a) enoten vprašalnik;

(b) enotno potrdilo in

(c) enoten seznam odobrenih obratov.

15. Mercosur si bo po najboljših močeh prizadeval za uskladitev sanitarnih in fitosanitarnih uvoznih zahtev, potrdil in pregledov ob uvozu posameznih držav podpisnic Mercosurja.

ČLEN 14.8

Alternativni ukrepi

1. Pogodbenica uvoznica na zahtevo pogodbenice izvoznice preuči, ali sanitarni in fitosanitarni ukrep, ki predstavlja alternativo sanitarnemu in fitosanitarnemu ukrepu pogodbenice uvoznice, izjemoma zagotavlja ustrezno raven zaščite pogodbenice uvoznice. Alternativni ukrep lahko temelji na mednarodnih smernicah, standardih in priporočilih Codexa Alimentariusa, OIE ali IPPC ali na sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih pogodbenice izvoznice.

2. Člen 14.9 se ne uporablja za alternativne sanitarne in fitosanitarne ukrepe.

ČLEN 14.9

Enakovrednost

1. Pogodbenica izvoznica lahko od pogodbenice uvoznice zahteva ugotovitev enakovrednosti, da je določen sanitarni in fitosanitarni ukrep ali posebni sanitarni in fitosanitarni ukrep, povezan s proizvodom ali skupino proizvodov ali na sistemski ravni enakovreden njenim sanitarnim in fitosanitarnim ukrepom.

2. Za izvajanje tega člena Pododbor iz člena 14.18 pripravi priporočila za vzpostavitev postopka za priznavanje enakovrednosti na podlagi Sklepa o izvajanju člena 4 Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih Odbora STO za sanitarne in fitosanitarne ukrepe[1] in vseh njegovih naknadnih posodobitev ter mednarodnih smernic, standardov in priporočil, sprejetih v okviru Codexa Alimentariusa, OIE in IPPC. Ta postopek bi moral vključevati proces, v okviru katerega pogodbenici organizirata posvetovanja o določitvi enakovrednosti sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, informacijah, ki se zahtevajo od pogodbenic, odgovornostih pogodbenic in rokih za priznanje enakovrednosti.

3. Po prejemu posebnega zahtevka pogodbenici začneta posvetovanja na podlagi postopka, ki se določi v skladu z odstavkom 2, da bi dosegli dogovor o priznavanju enakovrednosti.

---

[1] Dokument STO G/SPS/19/Rev.2 z dne 13. julija 2004.

4. Pogodbenica uvoznica na zahtevo pogodbenice izvoznice obvesti pogodbenico izvoznico o fazi postopka za oceno enakovrednosti.

ČLEN 14.10

Priznavanje statusa zdravja živali in škodljivih organizmov ter regionalnih razmer

1. Pogodbenici priznavata pojem določanja območij in kompartmentalizacije, vključno z območji brez škodljivih organizmov ali bolezni in območji, kjer škodljivi organizmi ali bolezni niso močno razširjeni, ter ga uporabljata za trgovino med pogodbenicama v skladu s Sporazumom o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih, vključno s smernicami za spodbujanje praktičnega izvajanja člena 6 Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih, ki ga je sprejel Odbor STO za sanitarne in fitosanitarne ukrepe[1], ter ustreznimi smernicami, priporočili in standardi OIE in IPPC.

2. Pogodbenica uvoznica se na zahtevo pogodbenice izvoznice odloči, ali bo priznala območja brez škodljivih organizmov in bolezni, območja, kjer škodljivi organizmi in bolezni niso močno razširjeni, ter kompartmente pogodbenice izvoznice, in sicer prvič ali po izbruhu bolezni živali ali škodljivega organizma rastlin. Pogodbenica uvoznica ta sklep utemelji z informacijami, ki jih zagotovi pogodbenica izvoznica v skladu s Sporazumom o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih ter standardi OIE in IPPC, ter pri tem upošteva območja brez škodljivih organizmov in bolezni, območja, kjer škodljivi organizmi in bolezni niso močno razširjeni, ter kompartmente, kakor jih je določila pogodbenica izvoznica. Pogodbenici ravnata v skladu s postopki iz Priloge 14-A.

[1] Dokument STO G/SPS/48 z dne 16. maja 2008.

3. Sklep pogodbenice uvoznice v skladu z odstavkom 2 se sprejme brez nepotrebnega odlašanja. Če se pogodbenica uvoznica brez poseganja v člen 14.14 odloči, da bo priznala območja brez škodljivih organizmov in bolezni, območja, kjer škodljivi organizmi in bolezni niso močno razširjeni, ter kompartmente pogodbenice izvoznice, brez nepotrebnega odlašanja dovoli trgovino s teh območij ali kompartmentov.

4. Pododbor iz člena 14.18 lahko določi nadaljnje podrobnosti za postopek priznavanja območij brez škodljivih organizmov in bolezni, območij, kjer škodljivi organizmi in bolezni niso močno razširjeni, ter kompartmentov iz odstavka 2, ob upoštevanju Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih, smernic, standardov in priporočil IPPC in OIE.

Živali, živalski proizvodi, proizvodi živalskega izvora in živalski stranski proizvodi

5. Postopek za priznanje območij ali kompartmentov brez bolezni za živali, živalske proizvode, proizvode živalskega izvora in živalske stranske proizvode je določen v odstavkih 7 do 9 in v Prilogi 14-A.

6. Pogodbenici pri uvedbi ali ohranitvi območij ali kompartmentov iz odstavka 2 za živali, živalske proizvode, proizvode živalskega izvora in živalske stranske proizvode upoštevata dejavnike, kot so geografski položaj, ekosistemi, epidemiološki nadzor ter učinkovitost sanitarnega nadzora.

7. Pogodbenica uvoznica lahko najpozneje 60 (šestdeset) delovnih dni po prejemu informacij iz odstavka 2, ki jih je prejela od pogodbenice izvoznice:

(a) izrecno ugovarja zahtevi za priznanje območij ali kompartmentov brez bolezni za živali, živalske proizvode, proizvode živalskega izvora in živalske stranske proizvode;

(b) od pogodbenice izvoznice zahteva dodatne informacije ali

(c) zahteva preverjanja v skladu s členom 14.15.

Pogodbenica uvoznica oceni vse dodatne informacije najpozneje 30 (trideset) delovnih dni po njihovem prejemu. Če pogodbenica uvoznica zahteva preverjanja, se rok za oceno dodatnih informacij prekine.

8. Pogodbenica uvoznica pospeši postopek iz odstavka 7, če območja ali kompartmente, za katere pogodbenica izvoznica zahteva priznanje, uradno prizna OIE kot območja ali kompartmente s statusom prost bolezni ali če je bil status prost bolezni po izbruhu bolezni ponovno pridobljen.

9. Če se pogodbenica uvoznica po izvedbi postopka iz odstavka 7 odloči, da ne bo priznala območij ali kompartmentov, za katere je pogodbenica izvoznica zahtevala priznanje, o svoji odločitvi uradno obvesti pogodbenico izvoznico in pojasni, zakaj zadevnih območij ali kompartmentov ni priznala, ter na zahtevo organizira posvetovanja v skladu s členom 14.13.

Rastline in rastlinski proizvodi

10. Vsaka pogodbenica vzpostavi seznam nadzorovanih škodljivih organizmov ter nadzorovanih rastlin in rastlinskih proizvodov, za katere obstajajo fitosanitarne zahteve. Pogodbenica uvoznica drugi pogodbenici da na voljo svoj seznam nadzorovanih škodljivih organizmov ter nadzorovanih rastlin in rastlinskih proizvodov ter fitosanitarne uvozne zahteve, ki se zanje uporabljajo. Fitosanitarne uvozne zahteve za nadzorovane rastline in rastlinske proizvode so omejene na tisto, kar je potrebno za varovanje zdravja rastlin ali zaščito predvidene uporabe rastlin in rastlinskih proizvodov. Pogodbenica uvoznica obvesti drugo pogodbenico o vseh zahtevanih dopolnilnih izjavah.

11. Fitosanitarne zahteve pogodbenice uvoznice se določijo ob upoštevanju fitosanitarnega statusa v pogodbenici izvoznici in, če tako zahteva pogodbenica uvoznica, rezultata analize tveganja zaradi škodljivih organizmov. Analiza tveganja zaradi škodljivih organizmov se izvaja v skladu z ustreznimi mednarodnimi standardi IPPC za fitosanitarne ukrepe. Pri taki analizi tveganja se upoštevajo razpoložljive znanstvene in tehnične informacije ter predvidena uporaba obravnavanih rastlin in rastlinskih proizvodov.

12. Pogodbenica uvoznica posodobi sezname iz odstavka 10, kadar pogodbenica izvoznica vloži zahtevek za izvoz novih proizvodov v drugo pogodbenico. Kadar pogodbenica uvoznica zahteva analizo tveganja zaradi škodljivih organizmov, da se odobri uvoz določenega proizvoda, se lahko za pospešitev postopka kot podlaga uporabi analiza tveganja zaradi škodljivih organizmov, ki je bila že izvedena za enake ali podobne proizvode, skupaj z vsemi dodatnimi informacijami, za katere pogodbenica uvoznica meni, da jih je treba analizirati.

13. Pogodbenica uvoznica pri izvajanju postopka za določitev statusa škodljivih organizmov pogodbenice izvoznice upošteva odstavke 10 do 17 tega člena, Prilogo 14-A in priporočila mednarodnih standardov IPPC za fitosanitarne ukrepe.

14. Pogodbenici priznavata pojme neokuženih območij, neokuženih mest pridelave in neokuženih enot pridelave ter območij, kjer škodljivi organizmi niso močno razširjeni, kot so določeni v mednarodnih standardih IPPC za fitosanitarne ukrepe, in varovanih območij, ki jih uporabljata v medsebojni trgovini.

15. Pogodbenica uvoznica pri določanju ali ohranjanju fitosanitarnih ukrepov upošteva neokužena območja, neokužena mesta pridelave, neokužene enote pridelave in območja, kjer škodljivi organizmi niso močno razširjeni, ter varovana območja, če jih je pogodbenica izvoznica določila.

16. Pogodbenica izvoznica drugi pogodbenici sporoči neokužena območja, neokužena mesta pridelave, neokužene enote pridelave in območja, kjer škodljivi organizmi niso močno razširjeni, ter na zahtevo predloži pojasnilo in podporne informacije, kot je določeno v ustreznih mednarodnih standardih za fitosanitarne ukrepe ali na drug način, ki se zdi ustrezen. Razen v primeru, ko pogodbenica uvoznica:

(a) izrecno ugovarja zahtevku za odobritev neokuženih območij, neokuženih mest pridelave, neokuženih enot pridelave ali območij, kjer škodljivi organizmi niso močno razširjeni, ali varovanih območij, če jih je pogodbenica izvoznica določila;

(b) od pogodbenice izvoznice zahteva dodatne informacije;

(c) zahteva preverjanja v skladu s členom 14.15 ali

(d) začne posvetovanja v skladu s členom 14.13 najpozneje 150 (sto petdeset) delovnih dni po prejemu takih informacij, pogodbenica uvoznica prizna status pogodbenice izvoznice.

17. Pogodbenica uvoznica oceni vse dodatne informacije, zahtevane v skladu z odstavkom 16, najpozneje 90 (devetdeset) dni po njihovem prejemu. Vsa preverjanja, ki jih zahteva pogodbenica uvoznica v skladu z odstavkom 16, se izvedejo v skladu s členom 14.15 ob upoštevanju biologije zadevnega škodljivega organizma in rastline. Če pogodbenica uvoznica zahteva taka preverjanja, se rok za oceno dodatnih informacij prekine.

18. Če se pogodbenica uvoznica po izvedbi postopka iz odstavka 16 odloči, da ne bo priznala neokuženih območij, neokuženih mest pridelave, neokuženih enot pridelave, območij, kjer škodljivi organizmi niso močno razširjeni, ali varovanih območij, če jih je pogodbenica izvoznica določila in zanje zahtevala priznanje, o svoji odločitvi uradno obvesti pogodbenico izvoznico in pojasni, zakaj jih ni priznala, ter na zahtevo organizira posvetovanja v skladu s členom 14.13.

ČLEN 14.11

Preglednost in izmenjava informacij

1. Na zahtevo pogodbenice in najpozneje 15 (petnajst) delovnih dni po datumu take zahteve si pogodbenici izmenjata informacije o:

(a) postopkih za izdajo dovoljenja za uvoz proizvoda, vključno s pričakovanim časovnim okvirom, če je to mogoče;

(b) zahtevah za uvoz določenih proizvodih, vključno z vzorcem potrdila, če je primerno;

(c) njunem statusu škodljivih organizmov, vključno s programi za nadzor, izkoreninjenje in preprečevanje širjenja ter njihovimi rezultati, da bi podprli tak status škodljivih organizmov in uvozne fitosanitarne ukrepe;

(d) stopnji napredka postopka za odobritev uvoza določenih proizvodov in

(e) razmerju med sanitarnim in fitosanitarnim ukrepom ter mednarodnimi smernicami, standardi in priporočili, če sanitarni in fitosanitarni ukrep ne temelji na mednarodnih smernicah, standardih in priporočilih, pa si izmenjata znanstvene informacije o tem, kako sanitarni in fitosanitarni ukrep ni skladen z mednarodnimi smernicami, standardi in priporočili, ter obrazložitev za tak ukrep.

2. Kadar ustrezni znanstveni dokazi niso zadostni, pogodbenica, ki sprejme začasni sanitarni in fitosanitarni ukrep, zagotovi razpoložljive ustrezne informacije, na katerih ukrep temelji, in, če so na voljo, dodatne informacije za objektivnejšo oceno tveganja ter sanitarni in fitosanitarni ukrep v razumnem roku pregleda.

3. Pogodbenici na kakršen koli način javno objavita posodobljene informacije o:

(a) svojih sanitarnih in fitosanitarnih uvoznih zahtevah in postopkih odobritve in

(b) seznamu nadzorovanih škodljivih organizmov.

4. Pogodbenici se medsebojno obveščata o:

(a) morebitni spremembi sanitarnega in fitosanitarnega statusa, ki lahko vpliva na trgovino med pogodbenicama;

(b) zadevah, povezanih z razvojem in uporabo sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, ki lahko vplivajo na trgovino med pogodbenicama, in

(c) drugih ustreznih informacijah za učinkovito izvajanje tega poglavja.

5. Brez poseganja v odstavek 1, če sta pogodbenici informacije iz tega člena z uradnim obvestilom dali na voljo STO ali ustreznemu mednarodnemu organu za standardizacijo v skladu z njegovimi ustreznimi pravili ali na javno dostopnih in brezplačnih spletiščih pogodbenic, izmenjava informacij v skladu z odstavkom 1 ni potrebna.

6. Vsaka pogodbenica določi kontaktno točko za komuniciranje o vseh zadevah, ki jih zajema to poglavje, in o tem obvesti drugo pogodbenico najpozneje 1 (en) mesec po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma. Vsaka pogodbenica drugo pogodbenico nemudoma uradno obvesti o vseh spremembah v zvezi s temi kontaktnimi točkami.

ČLEN 14.12

Uradna obvestila

1. Vsako resno ali znatno tveganje za življenje ali zdravje ljudi, živali ali rastlin, vključno z vsemi izrednimi razmerami pri nadzoru živil ali krme, se uradno sporoči kontaktnim točkam druge pogodbenice, imenovanim v členu 14.11, v 2 (dveh) delovnih dneh od opredelitve navedenega tveganja.

2. O tveganjih za življenje ali zdravje ljudi, živali ali rastlin, ki niso resna, se kontaktne točke druge pogodbenice prav tako uradno obvestijo v razumnem roku, ki zadostuje, da se prepreči ogrožanje življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin ali ogrožanje obstoječe trgovine med pogodbenicama.

3. Uradna obvestila iz odstavkov 1 in 2 se pošljejo prek vzpostavljenega sistema za uradna obvestila ali posebnih *ad hoc* uradnih obvestil v skladu z zakonodajo pogodbenice, ki pošlje uradno obvestilo. V obeh primerih se uradno obvestilo pošlje pristojnim organom zadevnih pogodbenic.

4. Če pogodbenica, ki pošlje uradno obvestilo, sprejme ali ohrani kakršen koli sanitarni in fitosanitarni ukrep v zvezi z uradnim obvestilom (vključno z zavrnitvijo proizvoda ali pošiljke), se navedenemu obvestilu priloži obrazložitev, ki upravičuje tak ukrep.

5. Pogodbenica, ki pošlje uradno obvestilo, umakne vsako uradno obvestilo, ki temelji na informacijah, za katere se naknadno ugotovi, da niso utemeljene ali ki so bile posredovane napačno. Tak umik se izvede čim prej, o njem pa se uradno obvesti pogodbenico izvoznico, da se prepreči negativen vpliv na trgovino med pogodbenicama.

6. Pogodbenici določita kontaktne točke za uradna obvestila iz tega člena in o tem obvestita druga drugo, če te kontaktne točke niso iste kot kontaktne točke, določene v skladu z odstavkom 6 člena 14.11.

ČLEN 14.13

Posvetovanja

1. Brez poseganja v poglavje 29, če se šteje, da sanitarni ali fitosanitarni ukrepi ali osnutki ukrepov pogodbenice uvoznice ali njihovo izvajanje niso v skladu s tem poglavjem, pogodbenici začneta posvetovanja najpozneje 60 (šestdeset) dni po tem, ko pogodbenica izvoznica predloži obrazloženo zahtevo za taka posvetovanja.

2. Ne glede na odstavek 1, če je pogodbenica predložila uradno obvestilo v skladu s členom 14.12 ali če ima pogodbenica resne pomisleke glede tveganja za javno zdravje, zdravje živali ali rastlin, ki vpliva na proizvode, s katerimi pogodbenici trgujeta, se posvetovanja na zahtevo pogodbenice skličejo čim prej. Vsaka pogodbenica si v takih pogojih prizadeva zagotoviti informacije, potrebne za preprečitev motenj v trgovini, vključno z njeno omejitvijo.

3. Pogodbenica uvoznica na zahtevo pogodbenice izvoznice zagotovi informacije, potrebne za preprečitev motenj v trgovini, vključno z njeno omejitvijo. Take informacije vključujejo informacije iz člena 14.11(1).

4. Posvetovanja lahko potekajo v razumnem obdobju, ki pogodbenicama omogoča, da dosežeta obojestransko zadovoljivo rešitev.

5. Posvetovanja lahko potekajo po elektronski pošti, prek videokonference, avdiokonference ali z uporabo katerega koli drugega komunikacijskega sredstva, ki je na voljo obema pogodbenicama. Pogodbenica, ki je zahtevala posvetovanja, je odgovorna za pripravo zapisnika. Zapisnik uradno potrdita pogodbenici udeleženki posvetovanj.

6. Če pogodbenici udeleženki posvetovanj ne dosežeta obojestransko zadovoljive rešitve, se lahko zadeva predloži Pododboru iz člena 14.18.

ČLEN 14.14

Nujni ukrepi

1. Če pogodbenica sprejme kakršen koli ukrep za nadzor kakršnih koli resnih tveganj za življenje ali zdravje ljudi, živali in rastlin, je tak ukrep, brez poseganja v odstavek 2, namenjen tudi preprečevanju vnosa kakršnega koli sanitarnega in fitosanitarnega tveganja na ozemlje druge pogodbenice.

2. Pogodbenica uvoznica lahko v primeru resnih tveganj za življenje ali zdravje ljudi, živali ali rastlin sprejme nujne ukrepe za preprečevanje takih tveganj.

3. Pogodbenica uvoznica za proizvode, ki so v tranzitu med pogodbenicama, poišče najprimernejšo in najbolj sorazmerno rešitev, da se izogne nepotrebnim motnjam v trgovini.

4. Ukrepi iz odstavka 2 se lahko sprejmejo brez predhodnega uradnega obvestila v skladu s členom 14.12. Pogodbenica, ki sprejme nujne ukrepe, drugo pogodbenico uradno obvesti o sprejetju teh ukrepov čim prej, v vsakem primeru pa najpozneje 48 (oseminštirideset) ur po njihovem sprejetju.

5. Vsaka pogodbenica lahko zahteva kakršne koli informacije, povezane s sanitarnim in fitosanitarnim stanjem ter s sprejetimi nujnimi ukrepi. Vsaka pogodbenica na take zahteve odgovori takoj, ko so zahtevane informacije na voljo.

6. Na zahtevo katere koli pogodbenice in v skladu s členom 14.13 se pogodbenici posvetujeta o nujnem ukrepu najpozneje v 15 (petnajstih) delovnih dneh po uradnem obvestilu o nujnem ukrepu. Pogodbenici lahko preučita možnosti za olajšanje izvajanja ali nadomestitev nujnih ukrepov.

ČLEN 14.15

Preverjanja uradnega nadzornega sistema

1. Vsaka pogodbenica ima v okviru področja uporabe tega poglavja pravico:

(a) izvajati preverjanja, vključno z revizijami, uradnega nadzornega sistema druge pogodbenice, vključno s preveritvenimi obiski, in

(b) prejemati informacije o uradnem nadzornem sistemu druge pogodbenice in rezultatih kontrol, izvedenih v okviru tega sistema.

2. Naravo in pogostost preverjanj, vključno z revizijami, določi pogodbenica uvoznica ob upoštevanju uvoznih zahtev, neločljivih značilnosti zadevnega izdelka, rezultatov preteklih pregledov ob uvozu in drugih razpoložljivih informacij, kot so revizije in inšpekcijski pregledi, ki jih izvaja pristojni organ pogodbenice izvoznice.

3. Cilj preverjanj je oceniti zmogljivost pristojnih organov pogodbenice izvoznice, da se zagotovi, da izdelki, ki so bili ali bodo predmet izvoza, izpolnjujejo sanitarne in fitosanitarne zahteve pogodbenice uvoznice.

4. Preveritveni obiski se izvedejo brez nepotrebnega odlašanja, o njih pa se pogodbenica izvoznica uradno obvesti vsaj 60 (šestdeset) delovnih dni pred izvedbo takih preverjanj, razen v nujnih primerih ali če se pogodbenici odločita drugače. Pogodbenici se dogovorita o kakršni koli spremembi datuma takega obiska.

5. Preverjanja se izvedejo v skladu z revizijskim načrtom, o katerem sta se zadevni pogodbenici dogovorili in ki temelji na smernicah za načrtovanje, delovanje, ocenjevanje in akreditacijo sistemov nadzora in certificiranja uvoza in izvoza živil[1]. Pogodbenica uvoznica drugi pogodbenici predloži obrazložitev za kakršno koli spremembo revizijskega načrta obiska.

6. Stroške, ki jih ima pogodbenica, ki izvaja preverjanje, krije ta pogodbenica.

7. Pogodbenica, ki izvaja preverjanje, pošlje osnutek poročila o preverjanju pogodbenici, ki je predmet preverjanja, najpozneje 60 (šestdeset) delovnih dni po koncu preveritvenega obiska. Pogodbenica, ki je predmet preverjanja, lahko predloži pripombe na osnutek poročila najpozneje 60 (šestdeset) delovnih dni po njegovem prejemu. Končnemu poročilu se priložijo pripombe in akcijski načrt, če je to potrebno. Pogodbenica, ki izvaja preverjanje, pošlje končno poročilo pogodbenici, ki je predmet preverjanja, najpozneje 30 (trideset) delovnih dni po prejemu pripomb na osnutek poročila.

8. Vsi ukrepi, sprejeti na podlagi preverjanj, so sorazmerni z ugotovljenimi pomanjkljivostmi ali tveganji. Na zahtevo se opravijo tehnična posvetovanja o obravnavani zadevi v skladu s členom 14.13.

9. Če je bilo med preverjanjem ugotovljeno resno tveganje za zdravje ljudi, živali ali rastlin, se pogodbenica, ki je predmet preverjanja, obvesti čim prej, vsekakor pa najpozneje v 10 (desetih) delovnih dneh po koncu preverjanja.

[1] FAO, CAC/GL 26-1997.

ČLEN 14.16

Sodelovanje v večstranskih forumih

1. Pogodbenici spodbujata medsebojno sodelovanje v vseh večstranskih forumih, pomembnih za sanitarne in fitosanitarne zadeve, zlasti v mednarodnih organih za standardizacijo, priznanih v okviru Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih, in si v ta namen izmenjujeta informacije.

2. Pododbor za sanitarne in fitosanitarne zadeve iz člena 14.18 je forum za spodbujanje sodelovanja, kot je navedeno v odstavku 1.

ČLEN 14.17

Sodelovanje

1. Pogodbenici si prizadevata sodelovati pri izvajanju tega poglavja in optimizirati njegove rezultate, da bi razširili priložnosti in pridobili največje ugodnosti za pogodbenici. Tako sodelovanje se razvije v okviru pravnega in institucionalnega okvira, ki ureja odnose sodelovanja med pogodbenicama.

2. Za doseganje ciljev iz odstavka 1 pogodbenici upoštevata potrebe po sodelovanju, ki jih je opredelil Pododbor za sanitarne in fitosanitarne zadeve iz člena 6.18.

ČLEN 4.18

Pododbor za sanitarne in fitosanitarne zadeve

1. Pododbor za sanitarne in fitosanitarne zadeve, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), se prvič sestane najpozneje 1 (eno) leto po začetku veljavnosti tega sporazuma.

2. Pododbor ima poleg nalog iz členov 2.4 in 9.9 še naslednje naloge:

(a) zagotavlja forum za razpravo o težavah, ki izhajajo iz uporabe sanitarnih in fitosanitarnih ukrepov, da bi se dosegle obojestransko sprejemljive rešitve, pod pogojem, da sta pogodbenici take težave najprej poskušali rešiti s tehničnimi posvetovanji v skladu s členom 14.13 in je bila zadeva nato predložena Pododboru;

(b) zagotavlja forum za razpravo o informacijah, izmenjanih v skladu s členom 14.11;

(c) spodbuja izmenjavo informacij in sodelovanje v večstranskih forumih v skladu s členom 14.16;

(d) v skladu s členom 14.11(6) izmenjuje sezname kontaktnih točk za izmenjavo informacij, povezanih s tem poglavjem;

(e) opravlja pripravljalno notranje delo, ki je potrebno, kadar Skupni svet v trgovinski sestavi spremeni Prilogo 14-A;

(f) daje priporočila za vzpostavitev postopka za priznavanje enakovrednosti v skladu s členom 14.9(2);

(g) lahko opredeli dodatne podrobnosti za postopek priznavanja območij brez škodljivih organizmov in bolezni, območij, kjer škodljivi organizmi in bolezni niso močno razširjeni, ter kompartmentov v skladu s členom 14.10(4) in

(h) opredeljuje potrebe po sodelovanju pri izvajanju tega poglavja v skladu s členom 14.17(2).

ČLEN 14.19

POSEBNA IN RAZLOČEVALNA OBRAVNAVA

Če Paragvaj v skladu s členom 10 Sporazuma o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih ugotovi težave v zvezi s predlaganim ukrepom, ki ga je priglasila Evropska unija, lahko Paragvaj v svojih pripombah, ki jih predloži Evropski uniji, v skladu s Prilogo B k Sporazumu o sanitarnih in fitosanitarnih ukrepih zahteva možnost za razpravo o zadevnem vprašanju. Evropska unija in Paragvaj brez poseganja v člen 14.13 začneta posvetovanja, da bi se dogovorila o:

(a) alternativnih uvoznih pogojih, ki naj jih uporablja pogodbenica uvoznica v skladu s členom 14.8 tega poglavja;

(b) zagotavljanju tehnične pomoči v skladu s členom 14.17 tega poglavja ali

(c) prehodnem obdobju za predlagane ukrepe, ki naj bi se uporabljali za proizvode iz Paragvaja, pri čemer to obdobje traja 6 (šest) mesecev in se lahko izjemoma podaljša za nadaljnje obdobje, ki ni daljše od 6 (šest) mesecev.

POGLAVJE 15

DIALOGI O VPRAŠANJIH, POVEZANIH Z AGROŽIVILSKO VERIGO

ČLEN 15.1

Cilji

Da bi okrepili medsebojno zaupanje in razumevanje, pogodbenici vzpostavita dialoge in izmenjujeta informacije o naslednjih temah:

(a) dobrobit živali;

(b) uporaba kmetijske biotehnologije;

(c) boj proti antimikrobični odpornosti in

(d) znanstvene zadeve, povezane z varnostjo hrane ter zdravjem živali in rastlin.

ČLEN 15.2

Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo

Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), se poleg nalog iz členov 2.4, 9.9 in 15.7 sestane na ravni strokovnjakov in izvaja dialoge iz člena 15.1.

ČLEN 15.3

Dobrobit živali

Ob priznavanju, da so živali čuteča bitja, Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo, izvaja dialog, ki med drugim zajema naslednje zadeve:

(a) posebne teme o dobrobiti živali, ki bi lahko vplivale na medsebojno trgovino;

(b) izmenjavo informacij, strokovnega znanja in izkušenj na področju dobrobiti živali, da se v korist pogodbenic izboljšajo njuni pristopi k regulativnim standardom v zvezi z vzrejo, posedovanjem, prevozom, zakolom živali in ravnanjem z njimi;

(c) krepitev sodelovanja na področju raziskav in

(d) sodelovanje v mednarodnih forumih z namenom spodbujanja nadaljnjega razvoja mednarodnih standardov o dobrobiti živali s strani OIE ter najboljših praks na področju dobrobiti živali in njihovega izvajanja.

ČLEN 15.4

Kmetijska biotehnologija

Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo, izvaja dialog o kmetijski biotehnologiji, ki bo med drugim zajemal naslednje zadeve:

(a) izmenjavo informacij o politikah, zakonodaji, smernicah, dobrih praksah in projektih na področju biotehnoloških proizvodov;

(b) razprave o posebnih temah, povezanih z biotehnologijo, ki lahko vplivajo na medsebojno trgovino, vključno s sodelovanjem pri testiranju gensko spremenjenih organizmov;

(c) izmenjavo informacij o temah, povezanih z asinhronimi odobritvami gensko spremenjenih organizmov, da se čim bolj zmanjša morebitni vpliv na trgovino;

(d) izmenjavo informacij o gospodarskih in trgovinskih obetih za odobritve gensko spremenjenih organizmov in

(e) izmenjavo informacij o primerih nizke prisotnosti gensko spremenjenih organizmov, ki jih pogodbenica uvoznica ni odobrila, odobrila pa jih je pogodbenica izvoznica.

ČLEN 15.5

Boj proti antimikrobični odpornosti

Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo, izvaja dialog o boju proti antimikrobični odpornosti, ki bo med drugim zajemal naslednje zadeve:

(a) sodelovanje pri spremljanju obstoječih in prihodnjih smernic, standardov, priporočil in ukrepov, ki so jih razvile ustrezne mednarodne organizacije, ter pobud in nacionalnih načrtov za spodbujanje preudarne in odgovorne rabe antibiotikov, ki se nanašajo na živinorejo in veterino;

(b) sodelovanje pri izvajanju priporočil OIE, Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) in Codexa Alimentariusa, zlasti Kodeksa ravnanja za zmanjšanje in obvladovanje antimikrobične odpornosti, ki se prenaša z živili (CAC/RCP 61–2005);

(c) izmenjavo informacij o dobrih kmetijskih praksah;

(d) spodbujanje raziskav, inovacij in razvoja ter

(e) spodbujanje multidisciplinarnih pristopov k boju proti antimikrobični odpornosti, vključno s pristopom „eno zdravje“ SZO, OIE in Codexa Alimentariusa.

ČLEN 15.6

Znanstvene zadeve, povezane z varnostjo hrane ter zdravjem živali in rastlin

1. Pogodbenici bi morali spodbujati sodelovanje med svojimi uradnimi znanstvenimi organi, odgovornimi za znanost na področju varnosti hrane ter zdravja živali in rastlin. Cilj takega sodelovanja je poglobitev znanstvenih informacij, ki so na voljo pogodbenicama, da se podprejo njuni pristopi k regulativnim standardom, ki bi lahko vplivali na medsebojno trgovino.

2. Pododbor izvede dialog o znanstvenih zadevah, povezanih z varnostjo hrane ter zdravjem živali in rastlin, ki bo med drugim zajemal naslednje zadeve:

(a) izmenjavo znanstvenih in tehničnih informacij o varnosti hrane in krme ter področjih zdravja živali in rastlin, vključno z oceno tveganja in znanstvenimi informacijami, ki podpirajo določitev najvišjih mejnih vrednosti ostankov;

(b) zbiranje podatkov in

(c) sodelovanje pri oblikovanju skupnega dogovora o standardih OIE, IPPC in Codexa Alimentariusa.

ČLEN 15.7

Dodatne določbe

1. Pogodbenici zagotovita, da dejavnosti pododbora iz člena 15.2 ne ogrožajo neodvisnosti njunih nacionalnih ali regionalnih agencij. Pododbor za dialoge o vprašanjih, povezanih z agroživilsko verigo, določi pravila o navzkrižju interesov za udeležence njegovih sestankov.

2. Nobena določba tega poglavja ne vpliva na pravice in obveznosti vsake pogodbenice glede varstva zaupnih informacij v skladu z ustreznim pravom vsake pogodbenice. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so vzpostavljeni postopki za preprečevanje razkritja zaupnih informacij, pridobljenih med postopki iz tega poglavja.

3. Ob popolnem spoštovanju pravice pogodbenic do urejanja se nobena določba tega poglavja ne razlaga tako, da pogodbenico zavezuje, da:

(a) odstopa od domačih postopkov za pripravo in sprejetje regulativnih ukrepov;

(b) sprejme ukrep, ki bi ogrozil ali oviral pravočasno sprejetje regulativnih ukrepov za doseganje ciljev njene javne politike, ali

(c) sprejme kakršen koli konkreten regulativni izid.

POGLAVJE 16

TRGOVINSKA ZAŠČITA IN GLOBALNI ZAŠČITNI UKREPI

ODDELEK A

SPLOŠNA NAČELA

ČLEN 16.1

Razmerje do sporazumov STO

1. To poglavje se uporablja brez poseganja v pravice in obveznosti pogodbenic iz Protidampinškega sporazuma STO, Sporazuma o subvencijah in izravnalnih ukrepih, Sporazuma o zaščitnih ukrepih ter Dogovora o reševanju sporov.

2. Pogodbenici iz uporabe posebnega kmetijskega zaščitnega ukrepa Sporazuma o kmetijstvu izvzameta dvostransko trgovino, za katero velja preferencialna obravnava.

3. Preferencialna pravila o poreklu iz tega dela Sporazuma se ne uporabljajo za trgovinsko zaščito in globalne preiskave v zvezi z zaščitnimi ukrepi, ki se izvajajo v skladu s tem poglavjem.

ČLEN 16.2

Preglednost

1. Trgovinsko zaščito in zaščitne ukrepe bi bilo treba uporabljati tako, da so v skladu z vsemi ustreznimi zahtevami STO, hkrati pa bi morali temeljiti na poštenem in preglednem sistemu.

2. Pogodbenica čim prej po uvedbi začasnega ukrepa zainteresiranim stranem omogoči popoln dostop do dejstev, ki so podlaga za ugotovitve, oceno škode, izračune stopenj dampinga in subvencij ter vzročno zvezo. Poleg tega pogodbenica pred dokončno ugotovitvijo v celoti in smiselno razkrije vsa bistvena dejstva in premisleke, ki so podlaga za odločitev o uporabi ukrepa. Ta odstavek ne posega v člen 6.5 Protidampinškega sporazuma STO, člen 12.4 Sporazuma o subvencijah in izravnalnih ukrepih in člen 3.2. Sporazuma o zaščitnih ukrepih.

3. Pogodbenica pošlje vse informacije iz odstavka 2 v pisni obliki in po možnosti v elektronski obliki, zainteresirane strani pa bi morale imeti na voljo dovolj časa za predložitev pripomb. Pogodbenicam, katerih preiskovalni organi vodijo elektronsko dokumentacijo, se lahko vse informacije iz odstavka 2 dajo na voljo prek spleta.

ODDELEK B

PROTIDAMPINŠKI IN IZRAVNALNI UKREPI

ČLEN 16.3

Premisleki v zvezi s protidampinškimi in izravnalnimi ukrepi

Vsaka pogodbenica:

(a) s posebno skrbnostjo analizira predloge cenovnih zavez izvoznikov druge pogodbenice;

(b) spodbuja uvedbo dajatve, ki je nižja od stopnje dampinga ali subvencioniranja, če ta stopnja zadostuje za odpravo škode, povzročene domači industriji;

(c) s posebno skrbnostjo analizira zahtevke za podaljšanje veljavnih ukrepov proti izvoznikom druge pogodbenice in

(d) upošteva informacije, ki so jih predložili industrijski uporabniki izdelka v preiskavi, uvozniki in, če je primerno, reprezentativne potrošniške organizacije v okviru člena 6.12 Protidampinškega sporazuma STO in člena 12.10 Sporazuma o subvencijah in izravnalnih ukrepih.

ODDELEK C

GLOBALNI ZAŠČITNI UKREPI

ČLEN 16.4

Preglednost globalnih zaščitnih ukrepov

1. Na zahtevo pogodbenice izvoznice in pod pogojem, da ima znaten interes za izvoz zadevnega izdelka, kot je opredeljen v odstavku 3 tega člena, pogodbenica, ki začne preiskavo v zvezi z zaščitnimi ukrepi ali namerava sprejeti začasne ali dokončne zaščitne ukrepe, nemudoma predloži:

(a) informacije iz člena 12.2 Sporazuma o zaščitnih ukrepih v obliki, ki jo določi Odbor za zaščitne ukrepe pri STO;

(b) če je ustrezno, javno različico pritožbe, ki jo je vložila domača industrija, in

(c) javno poročilo, v katerem so navedene ugotovitve in utemeljeni sklepi o vseh ustreznih vprašanjih, ki se nanašajo na dejansko stanje in pravno podlago in ki so se obravnavala med preiskavo v zvezi z zaščitnimi ukrepi.

Javno poročilo iz točke (c) tega odstavka vključuje analizo, ki škodo pripisuje dejavnikom, ki jo povzročajo, in določa metodo, uporabljeno pri opredelitvi zaščitnih ukrepov.

2. Če se informacije predložijo na podlagi tega člena, pogodbenica uvoznica ponudi možnost neformalnih posvetovanj s pogodbenico izvoznico, da se preučijo predložene informacije.

3. V tem členu se šteje, da ima pogodbenica znaten interes, če je med 5 (petimi) največjimi dobavitelji uvoženih zadevnih izdelkov v obdobju zadnjih 3 (treh) let, merjeno bodisi po absolutnem obsegu bodisi po vrednosti.

ČLEN 16.5

Uporaba dokončnih ukrepov

1. Pogodbenica si ob sprejemanju zaščitnih ukrepov prizadeva, da se ti uporabljajo tako, da čim manj vplivajo na dvostransko trgovino.

2. Pogodbenica uvoznica ponudi možnost neformalnih posvetovanj s pogodbenico izvoznico, da se preuči zadeva iz odstavka 1. Pogodbenica uvoznica ne sprejme ukrepov v 30 (tridesetih) dneh od datuma, ko je bila dana ponudba za neformalno posvetovanje.

ODDELEK D

REŠEVANJE SPOROV

ČLEN 16.6

Neuporaba reševanja sporov

Nobena pogodbenica za zadeve, ki izhajajo iz tega poglavja, ne uporabi postopkov za reševanje sporov iz poglavja 29.

POGLAVJE 17

DVOSTRANSKI ZAŠČITNI UKREPI

ODDELEK A

PODROČJE UPORABE

ČLEN 17.1

Področje uporabe

1. Oddelki B do I tega poglavja se uporabljajo za vse blago, razen za vozila, uvrščena pod tarifni številki 8703 in 8704 HS.

2. Določbe, ki se uporabljajo za vozila, uvrščena pod tarifni številki 8703 in 8704 HS, so podrobno opisane v Prilogi 17-A.

ODDELEK B

OPREDELITEV POJMOV

ČLEN 17.2

Opredelitev pojmov

V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „pristojni preiskovalni organ“ pomeni:

(i) za Evropsko unijo, Evropsko komisijo, in

(ii) za Mercosur, Ministerio de Economía ali njegovega naslednika v Argentini, Secretaria de Comércio Exterior pri Ministério do Desenvolvimento, Indústria, Comércio e Serviços ali njegovega naslednika v Braziliji, Ministerio de Industria y Comercio ali njegovega naslednika v Paragvaju in Asesoría de Política Comercial del Ministerio de Economía y Finanzas ali njegovega naslednika v Urugvaju;

(b) „domača industrija“ pomeni vse proizvajalce podobnih ali neposredno konkurenčnih izdelkov, ki delujejo na ozemlju pogodbenice, ali, če to ni mogoče, tiste, katerih skupna proizvodnja podobnih ali neposredno konkurenčnih izdelkov običajno predstavlja več kot 50 % (petdeset odstotkov) in v izjemnih okoliščinah najmanj 25 % (petindvajset odstotkov) celotne proizvodnje takih izdelkov;

(c) „zainteresirane strani“ vključujejo:

(i) izvoznike ali tuje proizvajalce ali uvoznike izdelka, ki je predmet preiskave, ali trgovinsko ali poslovno združenje, katerega večina članov so proizvajalci, izvozniki ali uvozniki takega izdelka;

(ii) vlado pogodbenice izvoznice, in

(iii) proizvajalce podobnega ali neposredno konkurenčnega izdelka v pogodbenici uvoznici ali trgovinsko in poslovno združenje, katerega večina članov proizvaja podoben ali neposredno konkurenčen izdelek na ozemlju pogodbenice uvoznice;

ta seznam ne preprečuje pogodbenicam, da dovolijo, da se domači ali tuji subjekti, poleg omenjenih, upoštevajo kot zainteresirane strani;

(d) „podoben ali neposredno konkurenčen izdelek“ pomeni:

(i) izdelek, ki je identičen, v vseh pogledih enak obravnavanemu izdelku;

(ii) drug izdelek, ki ima, čeprav ni enak v vseh pogledih, značilnosti, ki so zelo podobne značilnostim obravnavanega izdelka, ali

(iii) izdelek, ki neposredno konkurira na notranjem trgu pogodbenice uvoznice glede na svojo stopnjo zamenljivosti, osnovne fizikalne lastnosti in tehnične specifikacije, končno uporabo in distribucijske kanale;

ta seznam dejavnikov ni izčrpen niti ne more prevladati en dejavnik ali več dejavnikov skupaj;

(e) „resna škoda“ pomeni znatno splošno poslabšanje položaja domače industrije;

(f) „nevarnost resne škode“ pomeni resno škodo, ki je na podlagi dejstev in ne le domnev, ugibanj ali malo verjetnih možnosti nedvomno neizogibna, in

(g) „prehodno obdobje“ pomeni:

(i) 12 (dvanajst) let od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma ali

(ii) za blago, razen za vozila, uvrščena pod tarifni številki HS 8703 in 8704, za katero seznam za odpravo tarif pogodbenice, ki uporablja ukrepe, določa odpravo tarif v 10 (desetih) letih ali več, 18 (osemnajst) let od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma.

ODDELEK C

POGOJI ZA UPORABO DVOSTRANSKIH ZAŠČITNIH UKREPOV

ČLEN 17.3

Uporaba dvostranskih zaščitnih ukrepov

1. Brez poseganja v pravice in obveznosti iz poglavja 16 lahko pogodbenica v izjemnih okoliščinah za blago, razen vozil, uvrščenih pod tarifni številki HS 8703 in 8704, uporabi dvostranske zaščitne ukrepe pod pogoji, določenimi v tem oddelku, če se je po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma uvoz izdelka pod preferencialnimi pogoji iz druge pogodbenice povečal v takih količinah, absolutno ali glede na domačo proizvodnjo ali potrošnjo, in pod takimi pogoji, da povzroča ali grozi, da bo povzročil resno škodo njeni domači industriji podobnih ali neposredno konkurenčnih izdelkov.

2. Za blago iz odstavka 1 se dvostranski zaščitni ukrepi uporabljajo le v obsegu, ki je potreben za preprečitev ali odpravo resne škode ali nevarnosti resne škode.

3. Dvostranski zaščitni ukrepi se uporabijo po preiskavi pristojnih preiskovalnih organov pogodbenice uvoznice v skladu s postopki iz tega poglavja.

ČLEN 17.4

Časovni okvir za uporabo dvostranskih zaščitnih ukrepov

Pogodbenica dvostranskega zaščitnega ukrepa ne uporablja, podaljša ali ohrani v veljavi po izteku prehodnega obdobja.

ČLEN 17.5

Pogoji in omejitve

1. Mercosur lahko sprejme dvostranske zaščitne ukrepe za uvoz iz Evropske unije:

(a) kot edini subjekt, če so izpolnjene vse zahteve za ugotavljanje obstoja resne škode ali nevarnosti resne škode zaradi uvoza izdelka pod preferencialnimi pogoji na podlagi pogojev, ki se uporabljajo za Mercosur, ali

(b) v imenu ene ali več držav podpisnic Mercosurja; v tem primeru zahteve za ugotovitev obstoja resne škode ali nevarnosti resne škode zaradi uvoza izdelka pod preferencialnimi pogoji temeljijo na pogojih, ki prevladujejo v zadevni državi podpisnici Mercosurja ali državah podpisnicah Mercosurja, ki tvorijo carinsko unijo; ukrep pa je omejen na to državo podpisnico Mercosurja, ti državi podpisnici Mercosurja ali te države podpisnice Mercosurja. Sprejetje dvostranskega zaščitnega ukrepa s strani Mercosurja v imenu ene ali več držav podpisnic Mercosurja ne preprečuje drugi državi podpisnici Mercosurja, da pozneje sprejme ukrep v zvezi z istim izdelkom.

2. Evropska unija lahko uporabi dvostranske zaščitne ukrepe za uvoz iz Mercosurja kot edinega subjekta ali iz ene ali več držav podpisnic Mercosurja, če resno škodo ali nevarnost resne škode povzroča uvoz izdelkov pod preferencialnimi pogoji.

3. Če Evropska unija določi, da se ukrep uporablja za Mercosur kot edini subjekt, je Paragvaj izvzet iz uporabe ukrepa, razen če rezultati preiskave kažejo, da obstoj resne škode ali nevarnost resne škode povzroča tudi uvoz izdelkov iz Paragvaja pod preferencialnimi pogoji.

ODDELEK D

OBLIKA IN TRAJANJE DVOSTRANSKIH ZAŠČITNIH UKREPOV

ČLEN 17.6

Oblika dvostranskih zaščitnih ukrepov

Za blago, razen vozil, uvrščenih pod tarifni številki HS 8703 in 8704, dvostranske zaščitne ukrepe, sprejete v skladu s tem poglavjem, sestavljajo:

(a) začasna opustitev Priloge 10-A za zadevni izdelek, kakor je določeno v tem sporazumu, ali

(b) začasno znižanje tarifnega preferenciala za zadevni izdelek, tako da carinska stopnja ne presega nižje od naslednjih vrednosti:

(i) carinske stopnje po načelu države z največjimi ugodnostmi za izdelek, veljavne v času sprejetja ukrepa, in

(ii) osnovne carinske stopnje za izdelek iz Priloge 10-A.

ČLEN 17.7

Marža preferenciala

Po prenehanju veljavnosti dvostranskega zaščitnega ukrepa je veljavna marža preferenciala tista, ki bi se uporabila za izdelek, če ne bi bilo ukrepa iz Priloge 10-A.

ČLEN 17.8

Trajanje dvostranskih zaščitnih ukrepov

Dvostranski zaščitni ukrepi se uporabljajo samo za obdobje, ki je potrebno za preprečitev ali odpravo resne škode in lažjo prilagoditev domače industrije. To obdobje, vključno z obdobjem uporabe katerega koli začasnega ukrepa, ne sme biti daljše od 2 (dveh) let.

ČLEN 17.9

Podaljšanje dvostranskih zaščitnih ukrepov

1. Dvostranski zaščitni ukrepi se lahko enkrat podaljšajo za obdobje, ki ni daljše od prvotno predvidenega obdobja uporabe, če se v skladu s postopki iz tega poglavja ugotovi, da je ukrep še vedno potreben za preprečitev ali odpravo resne škode, in če domača industrija predloži dokaze, da se prilagaja. Podaljšani ukrep ni bolj omejevalen, kot je bil na koncu prvotnega obdobja.

2. Zaščitni ukrepi se ne uporabijo ponovno za uvoz izdelka v skladu s Prilogo 10-A, za katerega se je že uporabil tak ukrep, razen če je že preteklo časovno obdobje, enako polovici celotnega trajanja prejšnjega zaščitnega ukrepa.

ODDELEK E

PREISKAVA IN POSTOPKI ZA PREGLEDNOST

ČLEN 17.10

Preiskava

1. Pri izvajanju preiskave za ugotavljanje, ali je povečan uvoz povzročil oziroma ali bi lahko povzročil resno škodo domači industriji, kakor je navedeno v členu 17.3, pristojni preiskovalni organ oceni vse pomembne objektivne in merljive dejavnike, ki vplivajo na položaj te industrije, zlasti stopnjo in obseg povečanja uvoza zadevnega izdelka v absolutnem in relativnem smislu; delež domačega trga, ki ga predstavlja povečan uvoz; ter spremembe ravni prodaje, vključno s cenami, proizvodnjo, produktivnostjo, izkoriščenostjo zmogljivosti, dobičkom in izgubo ter zaposlenostjo.

2. Pristojni preiskovalni organ mora na podlagi objektivnih dokazov dokazati tudi obstoj vzročne zveze med povečanim uvozom zadevnega izdelka in resno škodo ali nevarnostjo resne škode. Pristojni preiskovalni organ oceni tudi vse znane dejavnike razen povečanega uvoza pod preferencialnimi pogoji tega sporazuma, ki bi lahko hkrati povzročili škodo domači industriji. Učinki povečanja uvoza zadevnih izdelkov iz drugih držav se ne pripišejo uvozu pod preferencialnimi pogoji.

3. Pri izvajanju preiskave škode iz odstavka 1 bi moral pristojni preiskovalni organ zbirati podatke v obdobju najmanj 36 (šestintrideset) mesecev, ki se konča čim bližje datumu predložitve zahtevka za začetek preiskave, kot je izvedljivo.

ČLEN 17.11

Začetek preiskave

1. Če obstajajo zadostni dokazi *prima facie*, ki upravičujejo tak začetek, se lahko preiskava v zvezi z dvostranskimi zaščitnimi ukrepi začne na zahtevo:

(a) domače industrije ali trgovinskega in poslovnega združenja, ki deluje v imenu domačih proizvajalcev podobnih ali neposredno konkurenčnih izdelkov v pogodbenici uvoznici, ali

(b) ene ali več držav članic uvoznic Evropske unije ali držav uvoznic podpisnic Mercosurja.

2. Zahtevek za začetek preiskave vsebuje vsaj naslednje informacije:

(a) ime in opis zadevnega uvoženega zadevnega izdelka, njegovo tarifno številko in veljavno tarifno obravnavo ter ime in opis podobnega ali neposredno konkurenčnega izdelka;

(b) imena in naslove proizvajalcev ali združenj, ki predložijo zahtevek, če je ustrezno;

(c) seznam vseh znanih proizvajalcev podobnega ali neposredno konkurenčnega izdelka, če je na voljo pod razumnimi pogoji, in

(d) dokaz, da so izpolnjeni pogoji za uvedbo zaščitnega ukrepa iz člena 17.3(1).

Za namene točke (d) tega odstavka zahtevek za začetek preiskave vsebuje naslednje informacije:

(i) obseg proizvodnje proizvajalcev, ki so predložili vlogo ali so v njej zastopani, in oceno proizvodnje drugih znanih proizvajalcev podobnega ali neposredno konkurenčnega izdelka;

(ii) stopnjo in znesek povečanja skupnega in dvostranskega uvoza zadevnega izdelka v absolutnem in relativnem smislu za najmanj 36 (šestintrideset) mesecev pred datumom predložitve zahtevka za začetek preiskave, za katere so na voljo informacije;

(iii) raven uvoznih cen v istem obdobju, in

(iv) če so informacije na voljo, objektivne in količinsko opredeljive podatke o podobnem ali neposredno konkurenčnem izdelku, o obsegu celotne proizvodnje in skupne prodaje na notranjem trgu, zalogah, cenah za notranji trg, produktivnosti, izkoriščenosti zmogljivosti, zaposlenosti, dobičku in izgubah ter tržnem deležu podjetij, ki so predložila zahtevek, ali tistih, ki so v njem zastopana, za najmanj zadnjih 36 (šestintrideset) mesecev pred predložitvijo zahtevka, za katere so na voljo informacije.

ČLEN 17.12

Zaupne informacije

1. Pristojni preiskovalni organi iz utemeljenih razlogov vse informacije, ki so po naravi zaupne ali ki so posredovane zaupno, obravnavajo kot take. Taka informacija se ne razkrije brez dovoljenja zainteresirane strani, ki jo je predložila. Od zainteresirane strani, ki predloži zaupne informacije, se lahko zahteva, da predloži nezaupne povzetke teh informacij ali pa, če ta zainteresirana stran navede, da se takih informacij ne da povzeti, navede razloge, zakaj ni mogoče priskrbeti povzetka.

2. Ne glede na odstavek 1, če pristojni organi ugotovijo, da zahteva po zaupnosti ni utemeljena, in če zadevna zainteresirana stran informacij ne želi objaviti ali odobriti njihovega razkritja v splošni obliki ali v obliki povzetka, lahko ti organi take informacije zanemarijo, razen če jim ustrezni viri zadovoljivo dokažejo, da so informacije pravilne.

3. Če so informacije o proizvodnji, proizvodni zmogljivosti, zaposlenosti, plačah, obsegu in vrednosti domače prodaje ali povprečne cene predstavljene zaupno, pristojni preiskovalni organi zagotovijo, da se predložijo smiselni nezaupni povzetki, v katerih so razkriti vsaj zbirni podatki ali, v primerih, ko bi razkritje zbirnih podatkov ogrozilo zaupnost podatkov družbe, indeksi za vsako obdobje 12 (dvanajstih) mesecev, ki se preiskuje, da se zainteresiranim stranem zagotovi ustrezna pravica do obrambe. V zvezi s tem bi bilo treba zahteve po zaupnosti obravnavati v primerih, ko to upravičujejo določene tržne ali domače industrijske strukture. Ta določba ne preprečuje predstavitve podrobnejših nezaupnih povzetkov.

4. Zahteve po zaupnosti niso upravičene v zvezi z informacijami o osnovnih tehničnih standardih in standardih kakovosti ali uporabah zadevnega izdelka. Zahteve po zaupnosti v zvezi z informacijami o identiteti vložnikov in drugih znanih proizvodnih podjetij, ki niso del peticije, so upravičene le v izjemnih okoliščinah, ki jih pristojni preiskovalni organi ustrezno utemeljijo. V zvezi s tem zgolj trditve ne zadostujejo za utemeljitev zahtev po zaupnosti. Če identitete vložnikov ni mogoče razkriti, pristojni preiskovalni organi razkrijejo skupno število proizvajalcev, vključenih v domačo industrijo, in delež proizvodnje, ki ga vložniki predstavljajo glede na celotno proizvodnjo domače industrije.

ČLEN 17.13

Časovni okvir preiskave

Obdobje med datumom objave sklepa o začetku preiskave in objavo končnega sklepa ne bi smelo biti daljše od 1 (enega) leta. V izjemnih okoliščinah se to obdobje lahko podaljša, vendar v nobenem primeru ne sme biti daljše od 18 (osemnajstih) mesecev. Pogodbenica ne uporabi zaščitnih ukrepov, če pristojni preiskovalni organi tega časovnega okvira niso upoštevali.

ČLEN 17.14

Preglednost

Vsaka pogodbenica vzpostavi ali ohrani pregledne, učinkovite in pravične postopke za nepristransko in razumno uporabo zaščitnih ukrepov v skladu s tem poglavjem.

ODDELEK F

ZAČASNI ZAŠČITNI UKREPI

ČLEN 17.15

Začasni zaščitni ukrepi

1. V kritičnih okoliščinah, ko lahko odlašanje povzroči škodo, ki bi jo bilo težko popraviti, lahko pogodbenica po ustreznem uradnem obvestilu sprejme začasni zaščitni ukrep v skladu s predhodno ugotovitvijo, da obstajajo jasni dokazi, da se je uvoz pod preferencialnimi pogoji povečal in da je tak uvoz povzročil ali bi lahko povzročil resno škodo. Trajanje začasnega ukrepa ne sme biti daljše od 200 (dvesto) dni, v tem času pa morajo biti izpolnjene zahteve iz tega poglavja. Če se v končni ugotovitvi sklene, da uvoz pod preferencialnimi pogoji ni povzročil resne škode ali nevarnosti za domačo industrijo, se povečana tarifa ali začasno jamstvo, če se pobere ali uvede v skladu z začasnimi ukrepi, nemudoma povrne v skladu z domačo zakonodajo zadevne pogodbenice.

2. Začasni zaščitni ukrepi se ne sprejmejo proti Paragvaju, razen če rezultat predhodne ugotovitve v skladu z odstavkom 1 pokaže, da obstoj resne škode ali nevarnost resne škode povzroča tudi uvoz izdelkov iz Paragvaja pod preferencialnimi pogoji.

ODDELEK G

JAVNO OBVESTILO

ČLEN 17.16

Javno obvestilo o začetku preiskave

Javno obvestilo o začetku preiskave v zvezi z zaščitnimi ukrepi vključuje naslednje informacije:

(a) ime vložnika;

(b) popoln opis uvoženega izdelka v preiskavi in njegovo uvrstitev v harmoniziranem sistemu;

(c) rok za vložitev zahtevka za zaslišanje;

(d) roke za registracijo kot zainteresirana stran ter za predložitev informacij, izjav in drugih dokumentov;

(e) naslov, na katerem se lahko preučijo vloga in drugi dokumenti, povezani s preiskavo;

(f) ime, naslov in elektronski naslov ali telefonsko številko ali številko telefaksa institucije, ki lahko zagotovi dodatne informacije, in

(g) povzetek dejstev, na katerih je temeljil začetek preiskave, vključno s podatki o uvozu, ki se je domnevno povečal v absolutnem ali relativnem smislu glede na celotno proizvodnjo, in analizo stanja domače industrije na podlagi vseh elementov, navedenih v vlogi.

ČLEN 17.17

Javno obvestilo o uporabi dvostranskih zaščitnih ukrepov

Javno obvestilo o sklepu o uporabi začasnega zaščitnega ukrepa in o uporabi ali neuporabi dokončnega zaščitnega ukrepa vključuje naslednje informacije:

(a) popoln opis izdelkov, za katere velja zaščitni ukrep, in njihovo tarifno uvrstitev v harmonizirani sistem;

(b) informacije in dokaze, na podlagi katerih je bil sprejet sklep, kot so:

(i) povečan ali vse večji preferencialni uvoz, če je ustrezno;

(ii) stanje domače industrije;

(iii) obstoj vzročne zveze med povečanim preferencialnim uvozom zadevnih izdelkov in resno škodo ali nevarnostjo resne škode za domačo industrijo, če je ustrezno, in

(iv) v primeru predhodne ugotovitve, obstoj kritičnih okoliščin;

(c) druge utemeljene ugotovitve in sklepe o vseh pomembnih dejanskih in pravnih vprašanjih;

(d) opis ukrepa, ki ga je treba sprejeti, če je ustrezno, in

(e) datum začetka veljavnosti ukrepa in njegovo trajanje, če je ustrezno.

ODDELEK H

URADNA OBVESTILA IN POSVETOVANJA

ČLEN 17.18

Uradna obvestila

1. Pogodbenica uvoznica pogodbenico izvoznico pisno obvesti o sklepu o:

(a) začetku preiskave na podlagi tega poglavja;

(b) uporabi začasnega zaščitnega ukrepa, in

(c) uporabi ali neuporabi dokončnega zaščitnega ukrepa.

2. Pogodbenica uvoznica pošlje uradno obvestilo o sklepu najpozneje 10 (deset) dni po njegovi objavi, priloži pa mu zadevno javno obvestilo. V primeru sklepa o začetku preiskave se v uradno obvestilo vključi kopija zahtevka za začetek preiskave.

ČLEN 17.19

Posvetovanja

1. Če pogodbenica ugotovi, da so pogoji za uvedbo dokončnega ukrepa izpolnjeni, o tem pisno uradno obvesti drugo pogodbenico in hkrati povabi drugo pogodbenico na posvetovanja.

2. Uradno obvestilo in vabilo na posvetovanja iz odstavka 1 se pošljeta vsaj 30 (trideset) dni pred predvidenim začetkom veljavnosti dokončnega ukrepa. Pogodbenica ne uporabi dokončnega ukrepa, če ni takega uradnega obvestila.

3. Uradno obvestilo iz odstavka 1 vključuje:

(a) podatke in objektivne informacije, ki dokazujejo obstoj resne škode ali nevarnost resne škode za domačo industrijo zaradi povečanega uvoza pod preferencialnimi pogoji;

(b) popoln opis uvoženega izdelka, za katerega velja ukrep, in njegovo uvrstitev v harmoniziranem sistemu;

(c) opis predlaganega ukrepa;

(d) datum začetka veljavnosti ukrepa in njegovo trajanje in

(e) vabilo na posvetovanja.

4. Cilj posvetovanj iz odstavka 1 je doseči medsebojno razumevanje javno znanih dejstev in izmenjati mnenja, da bi dosegli obojestransko zadovoljivo rešitev. Če se v 30 (tridesetih) dneh od uradnega obvestila iz odstavka 1 ne doseže zadovoljiva rešitev, lahko pogodbenica ob koncu 30 (tridesetih) dni uporabi ukrep.

5. Pogodbenica, ki prejme uradno obvestilo, lahko v kateri koli fazi preiskave zahteva posvetovanja z drugo pogodbenico ali kakršne koli dodatne informacije, za katere meni, da so potrebne.

ODDELEK I

NAJBOLJ ODDALJENE REGIJE EVROPSKE UNIJE[1]

ČLEN 17.20

Najbolj oddaljene regije Evropske unije

1. Ne glede na člen 17.3 lahko Evropska unija, če se izdelek s poreklom iz ene ali več držav podpisnic Mercosurja uvaža na ozemlje ene ali več najbolj oddaljenih regij Evropske unije pod preferencialnimi pogoji v tako povečanih količinah in pod takimi pogoji, da povzroča ali grozi, da bo povzročil resno poslabšanje gospodarskih razmer v najbolj oddaljenih regijah Evropske unije, izjemoma sprejme zaščitne ukrepe, omejene na ozemlje zadevne regije ali regij, razen če se doseže obojestransko zadovoljiva rešitev.

[1] Ob začetku veljavnosti tega sporazuma so najbolj oddaljene regije Evropske unije: Gvadelup, Francoska Gvajana, Martinik, Mayotte, Réunion, Saint-Martin, Azori, Madeira in Kanarski otoki. Ta člen se uporablja tudi za državo ali čezmorsko ozemlje, ki spremeni svoj status v najbolj oddaljeno regijo s sklepom Evropskega sveta v skladu s postopkom iz člena 355(6) Pogodbe o delovanju Evropske unije, po začetku veljavnosti navedenega sklepa. Če najbolj oddaljena regija Evropske unije po istem postopku spremeni svoj status, se ta člen preneha uporabljati po začetku veljavnosti zadevnega sklepa Evropskega sveta. Evropska unija pisno uradno obvesti drugo pogodbenico o vseh spremembah v zvezi z ozemlji, ki se štejejo za najbolj oddaljene regije Evropske unije.

2. Brez poseganja v odstavek 1 se druga pravila iz tega poglavja, ki se uporabljajo za dvostranske zaščitne ukrepe, uporabljajo tudi za vse zaščitne ukrepe, sprejete na podlagi tega člena.

3. V odstavku 1 „resno poslabšanje“ pomeni večje težave v gospodarskem sektorju, ki proizvaja podobne ali neposredno konkurenčne izdelke. Določitev resnega poslabšanja temelji na objektivnih dejavnikih, vključno z naslednjimi elementi:

(a) povečanje obsega uvoza v absolutnem ali relativnem smislu glede na domačo proizvodnjo in uvoz iz drugih držav in

(b) učinek takega uvoza na razmere v zadevni industriji ali zadevnem gospodarskem sektorju, tudi na ravni prodaje, proizvodnje, finančnega položaja in zaposlovanja.

POGLAVJE 18

TRGOVINA S STORITVAMI IN USTANAVLJANJE

ODDELEK A

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 18.1

Cilj in področje uporabe

1. Pogodbenici ob ponovni potrditvi svojih zavez v skladu s Sporazumom o STO določata potrebne ureditve za liberalizacijo trgovine s storitvami in ustanavljanja.

2. Nobena določba tega poglavja se ne razlaga tako, da zahteva privatizacijo javnih podjetij ali da nalaga kakršno koli obveznost v zvezi z javnimi naročili.

3. Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za dodeljene subvencije ali nepovratna sredstva, ki jih zagotovi pogodbenica, vključno z vladnimi posojili, jamstvi in zavarovanjem.

4. V skladu z določbami tega poglavja vsaka pogodbenica ohrani pravico do urejanja, sprejetja novih predpisov ali opravljanja storitev za izpolnjevanje njenih ciljev politik.

5. Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za sisteme socialne varnosti vsake pogodbenice.

6. Določbe tega poglavja se ne uporabljajo za opravljene storitve ali dejavnosti, ki se opravljajo pri izvajanju javnih pooblastil, in sicer za katero koli opravljeno storitev ali katero koli dejavnost, ki se ne opravlja niti na komercialni podlagi niti v konkurenci z enim ali več ponudniki storitev ali vlagatelji.

7. To poglavje se uporablja za ukrepe vsake pogodbenice, ki vplivajo na trgovino s storitvami in ustanavljanje, razen za:

(a) nacionalno pomorsko kabotažo[1];

(b) notranji ali mednarodni zračni prevoz, bodisi redni bodisi posebni, in storitve, ki se neposredno nanašajo na uresničevanje prometnih pravic, razen:

(i) storitev popravil in vzdrževanja zrakoplovov, med katerimi je zrakoplov umaknjen iz prometa;

(ii) prodaje in trženja storitev letalskega prevoza;

(iii) storitev računalniškega rezervacijskega sistema (CRS), in

[1] Brez poseganja v obseg dejavnosti, ki se lahko v skladu z ustrezno nacionalno zakonodajo štejejo za kabotažo, nacionalna pomorska kabotaža iz tega poglavja zajema prevoz potnikov ali blaga med pristaniščem ali točko v državi podpisnici Mercosurja ali državi članici Evropske unije in drugim pristaniščem ali točko v isti državi podpisnici Mercosurja ali državi članici Evropske unije, vključno na njenem epikontinentalnem pasu, kot je določeno v UNCLOS, in prevoz, ki se začne in konča v istem pristanišču ali na isti točki v državi podpisnici Mercosurja ali državi članici Evropske unije.

(iv) storitev zemeljske oskrbe;

(c) plovbo po celinskih plovnih poteh in

(d) avdiovizualne storitve.

ČLEN 18.2

Opredelitev pojmov

V tem poglavju:

(a) „potrošnja v tujini“ pomeni opravljanje storitve na ozemlju ene pogodbenice za potrošnika storitve druge pogodbenice (način 2);

(b) „čezmejno opravljanje storitev“ pomeni opravljanje storitve z ozemlja ene pogodbenice na ozemlje druge pogodbenice (način 1);

(c) „gospodarska dejavnost“ vključuje vsako dejavnost gospodarske narave, ne glede na to, ali je povezana s storitvenimi ali nestoritvenimi sektorji, ob upoštevanju določb člena 18.1;

(d) „podjetje“ pomeni ustanovljeno pravno osebo pogodbenice ali podružnico ali predstavništvo take pravne osebe pogodbenice, kot je opredeljena v skladu s tem členom;

(e) „začasen vstop in bivanje fizičnih oseb“ pomeni vstop in začasno bivanje ključnega osebja, diplomiranih pripravnikov, poslovnih prodajalcev, ponudnikov pogodbenih storitev in neodvisnih strokovnjakov ene pogodbenice na ozemlju druge pogodbenice v skladu z oddelkom B tega poglavja;

(f) „ustanavljanje“ pomeni:

(i) vzpostavitev, pridobitev ali ohranitev pravne osebe[1] ali

(ii) vzpostavitev ali ohranitev podružnice ali predstavništva pravne osebe na ozemlju pogodbenice z namenom opravljanja gospodarske dejavnosti;

(g) „vlagatelj“ pogodbenice pomeni vsako osebo, ki želi opravljati ali opravlja gospodarsko dejavnost prek ustanovljene poslovne enote na ozemlju druge pogodbenice[2];

---

[1] Pojma „vzpostavitev“ in „prevzem“ pravne osebe se razlagata, kot da vključujeta kapitalsko udeležbo v pravni osebi z namenom vzpostavitve ali ohranjanja trajnih gospodarskih povezav.

[2] Če pravna oseba gospodarske dejavnosti ne opravlja neposredno, temveč se gospodarska dejavnost opravlja prek drugih oblik ustanovljenih poslovnih enot, kot je podružnica ali predstavništvo, se vlagatelju (tj. pravni osebi) prek take ustanovljene poslovne enote kljub temu zagotovi obravnava, kot je zagotovljena vlagateljem na podlagi dela III Sporazuma. Taka obravnava se zagotovi ustanovljenim poslovnim enotam, prek katerih se opravlja gospodarska dejavnost, ni pa je treba zagotoviti nobenim drugim delom vlagatelja, ki se nahajajo zunaj ozemlja, na katerem se opravlja gospodarska dejavnost.

(h) „pravna oseba“ pomeni vsak pravni subjekt, pravilno ustanovljen ali kako drugače organiziran v skladu z veljavnim pravom kot pridobitna ali nepridobitna dejavnost ter v zasebni ali državni lasti, vključno z delniškimi družbami, trusti, družbami z neomejeno odgovornostjo, skupnimi podjetji, enoosebnimi družbami ali združenji;

(i) pravna oseba je:

(i) „v lasti“ fizičnih ali pravnih oseb pogodbenice, če je več kot 50 % lastniškega deleža v dejanski lasti fizičnih ali pravnih oseb te pogodbenice, in

(ii) „pod nadzorom“ fizičnih ali pravnih oseb pogodbenice, če so te fizične ali pravne osebe pooblaščene, da imenujejo večino njenih direktorjev ali da drugače zakonito vodijo njeno delovanje;

(j) „pravna oseba pogodbenice“ je pravna oseba, ki je:

(i) ustanovljena ali kako drugače organizirana v skladu s pravom te pogodbenice in opravlja bistvene poslovne dejavnosti na ozemlju te pogodbenice ali druge pogodbenice, ali

(ii) v primeru ustanovljene poslovne enote, ki je v lasti ali pod nadzorom:

(A) fizičnih oseb te pogodbenice ali

(B) pravnih oseb te pogodbenice, opredeljenih v točki (j)(i);

Ne glede na točko (ii) veljajo določbe tega poglavja tudi za ladjarske družbe, ki imajo sedež zunaj Evropske unije oziroma držav podpisnic Mercosurja in so pod nadzorom fizičnih oseb, ki imajo državljanstvo države članice Evropske unije oziroma države podpisnice Mercosurja, če so njihova plovila registrirana v skladu z zakonodajo in drugimi predpisi v tej državi članici Evropske unije oziroma v državi podpisnici Mercosurja in plujejo pod zastavo države članice Evropske unije oziroma države podpisnice Mercosurja[1];

(k) „ukrep“ pomeni kakršen koli ukrep pogodbenice v obliki zakona, predpisa, pravila, postopka, sklepa, upravnega ukrepa ali v kateri koli drugi obliki;

(l) „ukrepi, ki jih sprejme ali ohranja pogodbenica“ pomenijo ukrepe, ki jih sprejmejo:

(i) javne uprave ali organi na centralni, regionalni ali lokalni ravni in

(ii) nevladni organi pri izvajanju pooblastil, ki jim jih podelijo javne uprave ali organi na centralni, regionalni ali lokalni ravni;

(m) „ukrepi pogodbenic, ki vplivajo na ustanavljanje, čezmejno opravljanje storitev, potrošnjo v tujini ter vstop in začasno bivanje fizičnih oseb“ vključujejo ukrepe v zvezi z:

(i) nakupom, plačilom ali uporabo storitve;

[1] Točka (j) tega člena se v nobenem primeru ne razlaga tako, da ladjarski družbi, ki je ustanovljena ali ima sedež na ozemlju, ki je predmet spora o suverenosti Argentinske republike, oziroma je vzpostavljena, ustanovljena ali kako drugače organizirana v skladu s pravom, ki se uporablja za tako ozemlje, omogoča izkoriščanje določb tega poglavja. Ta določba se ne razlaga, kot da pomeni legitimnost zakonov, ki se uporabljajo za taka ozemlja.

(ii) dostopom do storitev in uporabo storitev, ki so povezane z opravljanjem gospodarske dejavnosti in za katere ti pogodbenici zahtevata, da so na splošno dostopne javnosti, in

(iii) dostopom oseb pogodbenice na ozemlje druge pogodbenice, tudi prek ustanavljanja, za opravljanje gospodarske dejavnosti na tem ozemlju;

(n) „fizična oseba“ pomeni osebo, ki ima državljanstvo ene od držav podpisnic Mercosurja ali ene od držav članic Evropske unije ali ima v skladu z njihovo zakonodajo tam stalno prebivališče[1];

(o) „sektor“ gospodarske dejavnosti pomeni:

(i) v zvezi s posebno zavezo, enega ali več podsektorjev ali vse podsektorje te storitve ali nestoritve, kot je določena v posebnih zavezah iz prilog 18-A do 18-E, ali

(ii) sicer pa celoto tega storitvenega ali nestoritvenega sektorja z vsemi podsektorji;

(p) „ponudnik storitev“ pomeni vsako osebo, ki želi opravljati ali opravlja storitev[2], in

(q) „opravljanje storitve“ vključuje pripravo, distribucijo, trženje, prodajo in izvedbo storitve.

---

[1] Če pogodbenica osebam, ki imajo v njej stalno prebivališče, dejansko zagotavlja enako obravnavo kot fizičnim osebam z državljanstvom te pogodbenice, so osebe, ki imajo v njej stalno prebivališče, zajete v opredelitvi fizičnih oseb v zvezi z ukrepi, ki vplivajo na čezmejno trgovino s storitvami, potrošnjo v tujini in ustanavljanje.

[2] Če storitve ne opravlja neposredno pravna oseba, se obravnava iz tega poglavja razširi na podružnico ali predstavništvo, prek katerega se storitev opravlja, in je ni treba razširiti na nobene dele ponudnika, ki se nahajajo zunaj ozemlja, na katerem se opravlja storitev.

ČLEN 18.3

Dostop do trga

1. V zvezi z dostopom do trga prek ustanavljanja, čezmejnega opravljanja storitev, potrošnje v tujini ter vstopa in začasnega bivanja fizičnih oseb, kot je določeno v oddelku B, vsaka pogodbenica podjetjem, vlagateljem, storitvam in ponudnikom storitev druge pogodbenice zagotovi obravnavo, ki ni manj ugodna od obravnave, določene v pogojih in omejitvah, dogovorjenih in opredeljenih v posebnih zavezah iz prilog 18-A do 18-E.

2. V sektorjih, v katerih se sprejmejo zaveze v zvezi z dostopom do trga, so ukrepi, ki jih pogodbenica ne ohrani ali sprejme bodisi na podlagi regionalne razdelitve bodisi na podlagi svojega celotnega ozemlja, razen če je v prilogah 18-A do 18-E določeno drugače, opredeljeni kot:

(a) omejitve števila ponudnikov storitev ali podjetij v obliki številčnih kvot, monopolov, izključnih pravic ali zahtev po oceni gospodarskih potreb;

(b) omejitve skupne vrednosti transakcij ali premoženja v obliki številčnih kvot ali zahteve po oceni gospodarskih potreb;

(c) omejitve skupnega števila poslov ali skupne količine proizvodnje, izražene v določenih številčnih enotah v obliki kvot ali zahteve po oceni gospodarskih potreb;

(d) omejitve udeležbe tujega kapitala v smislu omejitve največjega odstotka tujega deleža ali skupne vrednosti posamezne ali skupne tuje naložbe;

(e) ukrepi, ki omejujejo ali zahtevajo posebne vrste pravne osebe ali skupnih podjetij, prek katerih lahko vlagatelj ali ponudnik storitev druge pogodbenice opravlja gospodarsko dejavnost, ali

(f) omejitve skupnega števila fizičnih oseb, ki so lahko zaposlene v določenem sektorju ali ki jih podjetje lahko zaposli ter ki so potrebne za opravljanje gospodarske dejavnosti in so z njo neposredno povezane, v obliki številčnih kvot ali zahteve po oceni gospodarskih potreb.

3. Ocene gospodarskih potreb se opišejo jedrnato in jasno, pri čemer se navedejo elementi, zaradi katerih niso skladne s tem členom, in merila, na katerih temelji ocena.

ČLEN 18.4

Nacionalna obravnava

1. V sektorjih iz prilog 18-A do 18-E ter ob upoštevanju pogojev in kvalifikacij iz navedenih prilog v zvezi z vsemi ukrepi, ki vplivajo na ustanavljanje[1], čezmejno opravljanje storitev, potrošnjo v tujini ter vstop in začasno bivanje fizičnih oseb, kot je določeno v oddelku B, vsaka pogodbenica podjetjem, vlagateljem, storitvam in ponudnikom storitev druge pogodbenice zagotovi obravnavo, ki ni manj ugodna od obravnave, ki jo zagotavlja svojim podobnim podjetjem, vlagateljem, storitvam in ponudnikom storitev.

[1] Obveznost iz tega odstavka se uporablja tudi za ukrepe, ki urejajo sestavo upravnih odborov podjetij, kot sta zahtevi glede državljanstva in prebivališča.

2. Pogodbenica lahko izpolni zahtevo iz odstavka 1, tako da podjetja, vlagatelje, storitve in ponudnike storitev druge pogodbenice obravnava formalno enako ali formalno drugače, kot obravnava lastna podjetja, vlagatelje, storitve in ponudnike storitev.

3. Formalno enaka ali formalno drugačna obravnava se šteje za manj ugodno, če spremeni konkurenčne pogoje v korist podjetij, vlagateljev, storitev ali ponudnikov storitev pogodbenice v primerjavi s podobnimi podjetji, vlagatelji, storitvami in ponudniki storitev druge pogodbenice.

4. Posebne zaveze, sprejete v skladu s tem členom, se ne razlagajo kot zahteva, da pogodbenici zagotovita nadomestilo za naravno podrejen konkurenčni položaj zaradi tujega izvora zadevnih podjetij, vlagateljev, storitev ali ponudnikov storitev.

ČLEN 18.5

Seznam posebnih zavez

1. Sektorji, ki jih vsaka pogodbenica liberalizira v skladu s tem poglavjem, ter, s pridržki, omejitve dostopa do trga in nacionalne obravnave, ki se uporabljajo za storitve, ponudnike storitev, podjetja in vlagatelje druge pogodbenice v teh sektorjih, so določeni v prilogah 18-A do 18-E.

2. Pogodbenici ne uporabljata nobenih omejitev dostopa do trga ali nacionalne obravnave, razen tistih iz prilog 18-A do 18-E.

ODDELEK B

VSTOP IN ZAČASNO BIVANJE FIZIČNIH OSEB,
KI OPRAVLJAJO STORITVE, IN IZ POSLOVNIH RAZLOGOV

ČLEN 18.6

Področje uporabe

1. Ta oddelek se uporablja za ukrepe pogodbenice v zvezi z vstopom na njeno ozemlje in začasnim bivanjem na njenem ozemlju ključnega osebja, diplomiranih pripravnikov, poslovnih prodajalcev, ponudnikov pogodbenih storitev in neodvisnih strokovnjakov druge pogodbenice v skladu z odstavkoma 2 in 3.

2. Določbe tega oddelka se ne uporabljajo za ukrepe, ki vplivajo na fizične osebe, ki želijo dostop do trga zaposlovanja pogodbenice, niti za ukrepe pogodbenice glede državljanstva, stalnega prebivališča ali zaposlitve za nedoločen čas.

3. Določbe tega oddelka nobeni pogodbenici ne preprečujejo uporabe ukrepov, potrebnih za urejanje vstopa, začasnega bivanja in urejenega gibanja fizičnih oseb na njenem ozemlju ali za zaščito celovitosti njenih meja, če taki ukrepi ne izničijo ali omejujejo koristi, ki za katero koli pogodbenico izhajajo iz posebnih zavez[1].

[1] Dejstvo, da se za fizične osebe nekaterih držav zahteva vizum, za fizične osebe iz drugih držav pa ne, ne pomeni, da se ugodnosti iz posebnih zavez izničujejo ali omejujejo.

4. V skladu s členoma 18.17 in 18.18 nobena določba tega oddelka pogodbenici ne preprečuje, da od fizičnih oseb zahteva, da imajo potrebne kvalifikacije ali poklicne izkušnje, ki so na ozemlju, kjer se dejavnost opravlja, zahtevane za zadevni sektor dejavnosti.

ČLEN 18.7

Opredelitev pojmov

1. V tem oddelku se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „poslovni prodajalci“ pomenijo fizične osebe, ki so predstavniki pravne osebe pogodbenice ter prosijo za vstop na ozemlje druge pogodbenice in začasno bivanje na njem za namene pogajanj o prodaji storitev ali blaga oziroma sklenitve pogodb o prodaji storitev ali blaga za tega ponudnika. Ne ukvarjajo se z neposredno prodajo širši javnosti in ne prejemajo plačila od vira v pogodbenici gostiteljici, prav tako niso komisionarji;

(b) „ponudniki pogodbenih storitev“ pomenijo fizične osebe, zaposlene v pravni osebi pogodbenice, ki nima ustanovljene poslovne enote na ozemlju druge pogodbenice in je s končnim potrošnikom v drugi pogodbenici sklenila pogodbo o opravljanju storitev, za izpolnitev katere je potrebna začasna prisotnost njenih zaposlenih v tej drugi pogodbenici[1];

[1] Pogodba o opravljanju storitev iz točke (b) je sklenjena v dobri veri in je skladna z zahtevami zakonov in drugih predpisov pogodbenice, v kateri se pogodba izvaja.

(c) „diplomirani pripravniki“ pomenijo fizične osebe, ki jih je zaposlila pravna oseba pogodbenice za vsaj 1 (eno) leto, imajo univerzitetno diplomo in so začasno premeščeni v podjetje na ozemlju druge pogodbenice za namene poklicnega razvoja ali usposabljanja v poslovnih tehnikah ali metodah[1];

(d) „neodvisni strokovnjaki“ pomenijo fizične osebe, ki se ukvarjajo z opravljanjem določene storitve in so prisotne kot samozaposlene osebe na ozemlju ene pogodbenice, nimajo ustanovljene poslovne enote na ozemlju druge pogodbenice in so s končnim potrošnikom na ozemlju druge pogodbenice sklenile pogodbo o opravljanju storitev, za izpolnitev katere je potrebna njihova začasna prisotnost v tej pogodbenici[2];

(e) „ključno osebje“ pomeni fizične osebe, ki so zaposlene pri pravni osebi pogodbenice, ki ni neprofitna organizacija, ter so odgovorne za ustanavljanje ali ustrezen nadzor, upravljanje in delovanje podjetja, ter vključujejo:

(i) „poslovne obiskovalce“: fizične osebe na vodilnih položajih, ki so odgovorne za ustanovitev podjetja; ne ukvarjajo se z neposrednimi posli s širšo javnostjo in ne prejemajo plačila od vira, ki je v pogodbenici gostiteljici, in

---

[1] Od podjetja prejemnika se lahko zaradi predhodne odobritve zahteva, da predloži program usposabljanja, ki obsega čas bivanja, s čimer dokaže, da je namen bivanja usposabljanje. Pristojni organi lahko zahtevajo, da je usposabljanje povezano s pridobljeno univerzitetno diplomo.

[2] Pogodba o opravljanju storitev iz točke (d) je sklenjena v dobri veri in je skladna z zahtevami zakonov in drugih predpisov pogodbenice, v kateri se pogodba izvaja.

(ii) „osebe, premeščene znotraj podjetja“: fizične osebe, ki so zaposlene v pravni osebi pogodbenice ali so njeni partnerji vsaj 1 (eno) leto, ki so začasno premeščene v podjetje ali na sedež te pravne osebe na ozemlju druge pogodbenice in ki spadajo v eno od naslednjih kategorij:

(A) vodstveni delavci:
fizične osebe na vodilnih položajih v pravni osebi, ki predvsem vodijo upravljanje podjetja in jih na splošno nadzorujejo ali usmerjajo predvsem upravni odbor ali delničarji podjetja ali drug enakovreden organ ter ki med drugim:

– vodijo podjetje ali njegov oddelek ali pododdelek;

– spremljajo in nadzirajo delo drugega nadzornega, strokovnega ali vodstvenega osebja ali

– imajo osebno pooblastilo, da zaposlijo in odpustijo ali priporočijo zaposlitev, odpuščanje ali druge kadrovske ukrepe;

(B) strokovnjaki:
fizične osebe, zaposlene pri pravni osebi, ki imajo specializirano znanje, bistveno za gospodarsko dejavnost, tehnike ali upravljanje podjetja.

ČLEN 18.8

Ključno osebje in diplomirani pripravniki

Za vsak sektor, za katerega so bile sprejete zaveze za ustanavljanje, kot je navedeno v prilogah 18-B in 18-E, in ob upoštevanju morebitnih pridržkov iz prilog 18-C in 18-E, vsaka pogodbenica vlagateljem druge pogodbenice dovoli, da v svojem podjetju zaposlijo fizične osebe te druge pogodbenice, če so taki zaposleni ključno osebje ali diplomirani pripravniki, kot so opredeljeni v členu 18.7. Začasni vstop in bivanje ključnega osebja in diplomiranih pripravnikov sta dovoljena za:

(a) toliko časa, kot je potrebno za izpolnitev pogodbe, ali do 3 (tri) leta za osebe, premeščene znotraj podjetja, pri čemer se upošteva krajše obdobje;

(b) do 60 (šestdeset) dni v katerem koli obdobju 12 (dvanajstih) mesecev za poslovne obiskovalce in

(c) do 1 (enega) leta za diplomirane pripravnike.

ČLEN 18.9

Poslovni prodajalci

Za vsak sektor, za katerega so bile sprejete zaveze za čezmejno opravljanje storitev in ustanavljanje iz prilog 18-A, 18-B in 18-E ter ob upoštevanju morebitnih pridržkov iz prilog 18-C in 18-E, vsaka pogodbenica dovoli začasni vstop in bivanje poslovnih prodajalcev za obdobje do 90 (devetdesetih) dni v katerem koli obdobju 12 (dvanajstih) mesecev[1].

ČLEN 18.10

Ponudniki pogodbenih storitev in neodvisni strokovnjaki

1. Za sektorje iz prilog 18-D in 18-E ter ob upoštevanju morebitnih pridržkov, navedenih v teh prilogah, vsaka pogodbenica ponudnikom pogodbenih storitev druge pogodbenice dovoli opravljanje storitev na svojem ozemlju s prisotnostjo fizičnih oseb pod naslednjimi pogoji:

(a) pravna oseba, ki zaposluje fizično osebo, mora imeti pogodbo o opravljanju storitev za obdobje, ki ni daljše od 12 (dvanajstih) mesecev;

(b) fizične osebe, ki vstopajo v drugo pogodbenico, morajo imeti ustrezno izobrazbo ali izkušnje v zvezi s storitvijo, ki se bo opravljala;

[1] Ta člen ne posega v pravice in obveznosti, ki izhajajo iz dvostranskih sporazumov o odpravi vizumske obveznosti med posameznimi državami podpisnicami Mercosurja in posameznimi državami članicami Evropske unije.

(c) fizična oseba ne prejme plačila za opravljanje storitev, razen tistega, kar plača pogodbeni ponudnik storitev med njenim bivanjem v drugi pogodbenici;

(d) začasen vstop in bivanje fizičnih oseb na ozemlju zadevne pogodbenice sta dovoljena za kumulativno obdobje največ 6 (šestih) mesecev v katerem koli obdobju 12 (dvanajstih) mesecev ali za čas veljavnosti pogodbe, pri čemer se upošteva krajše obdobje; in

(e) dostop, odobren v skladu z določbami tega člena, se nanaša le na dejavnost v zvezi s storitvijo, ki je predmet pogodbe, in fizičnim osebam ne daje pravice do uporabe strokovnega naziva pogodbenice, v kateri se storitev opravlja.

2. Za sektorje iz prilog 18-D in 18-E ter ob upoštevanju morebitnih pridržkov, navedenih v teh prilogah, vsaka pogodbenica neodvisnim strokovnjakom druge pogodbenice dovoli opravljanje storitev na svojem ozemlju s prisotnostjo fizičnih oseb pod naslednjimi pogoji:

(a) fizične osebe morajo imeti pogodbo o opravljanju storitev za obdobje, ki ni daljše od 12 (dvanajstih) mesecev;

(b) fizične osebe, ki vstopajo v drugo pogodbenico, morajo imeti ustrezno izobrazbo in poklicne kvalifikacije v zvezi s storitvijo, ki se bo opravljala;

(c) začasen vstop in bivanje fizičnih oseb v zadevni pogodbenici sta dovoljena za kumulativno obdobje največ 6 (šestih) mesecev v katerem koli obdobju 12 (dvanajstih) mesecev ali za čas veljavnosti pogodbe, pri čemer se upošteva krajše obdobje, in

(d) dostop, odobren v skladu z določbami tega člena, se nanaša le na dejavnost v zvezi s storitvijo, ki je predmet pogodbe, in fizični osebi ne daje pravice do uporabe strokovnega naziva pogodbenice, v kateri se storitev opravlja.

ODDELEK C

REGULATIVNI OKVIR

PODODDELEK 1

SPLOŠNO VELJAVNE DOLOČBE

ČLEN 18.11

Vzajemno priznavanje

1. Nobena določba tega poglavja pogodbenici ne preprečuje, da od fizičnih oseb zahteva, da imajo potrebne kvalifikacije ali poklicne izkušnje, ki so na ozemlju, na katerem se storitev opravlja, določene za zadevni sektor dejavnosti.

2. Za namene popolnega ali delnega izpolnjevanja njenih standardov ali meril za izdajo dovoljenj, licenciranje ali certificiranje vlagateljev in ponudnikov storitev lahko pogodbenica prizna pridobljeno izobrazbo ali izkušnje, izpolnjene zahteve ali licence ali certifikate, izdane v drugi pogodbenici. Takšno priznavanje, ki se lahko doseže z usklajevanjem ali drugače, lahko temelji na sporazumu ali dogovoru ali pa se podeli samostojno.

ČLEN 18.12

Preglednost

1. Vsaka pogodbenica nemudoma, razen v izjemnih razmerah, najpozneje do začetka njihove veljavnosti objavi vse ukrepe za splošno uporabo, ki se nanašajo na to poglavje ali vplivajo nanj.

2. Ukrepi iz odstavka 1 vključujejo ukrepe, ki se uporabljajo za vse načine opravljanja storitev, vključno s postopkom vstopa in začasnega bivanja kategorij fizičnih oseb, opredeljenih v členu 18.7. Informacije o teh ukrepih se posodabljajo. Vsaka pogodbenica olajša dostop do ustreznih informacij, tako da drugi pogodbenici sporoči, kje so na voljo ustrezne publikacije in spletna mesta.

3. Če objava ukrepov iz odstavka 1 ni izvedljiva, se ti ukrepi dajo na voljo javnosti na drug način.

4. Vsaka pogodbenica se nemudoma odzove na vse zahteve druge pogodbenice po posebnih informacijah o katerem koli od svojih ustreznih ukrepov za splošno uporabo iz odstavka 1, vključno z ukrepi v zvezi z vstopom in začasnim bivanjem ponudnikov storitev iz odstavka 2.

5. Vsaka pogodbenica vzpostavi eno ali več informacijskih točk, ki na zahtevo zagotovijo posebne informacije ponudnikom storitev druge pogodbenice o katerem koli ukrepu za splošno uporabo iz odstavka 1. Pogodbenici se medsebojno uradno obvestita o teh informacijskih točkah najpozneje v enem letu po začetku veljavnosti tega sporazuma. Za informacijske točke ni nujno, da so depozitarne ustanove za zakone in druge predpise.

6. Nobena določba tega poglavja od pogodbenice ne zahteva, naj da na voljo zaupne informacije, katerih razkritje bi oviralo izvrševanje zakonodaje ali bilo kako drugače v nasprotju z javnimi interesi ali bi vplivalo na upravičene poslovne interese določenih javnih ali zasebnih podjetij.

PODODDELEK 2

DOMAČA ZAKONODAJA

ČLEN 18.13

Področje uporabe

1. Ta pododdelek se uporablja le za sektorje, v zvezi s katerimi je pogodbenica sprejela posebne zaveze, navedene v prilogah 18-A do 18-E, in v obsegu, v katerem se uporabljajo te posebne zaveze.

2. Ta pododdelek se ne uporablja za ukrepe v obsegu, v katerem ti ukrepi pomenijo omejitve v skladu s členoma 18.3 in 18.4.

3. V sektorjih, v katerih se sprejmejo posebne zaveze iz prilog 18-A do 18-E, vsaka pogodbenica zagotovi, da se vsi ukrepi za splošno uporabo, ki vplivajo na trgovino s storitvami in ustanavljanje, uvajajo razumno, objektivno in nepristransko.

4. Vsaka pogodbenica ravna v skladu s tem pododdelkom glede ukrepov v zvezi z zahtevami in postopki za izdajo licenc ter kvalifikacijskimi zahtevami in postopki.

5. Ta pododdelek se uporablja za ukrepe vsake pogodbenice v zvezi z zahtevami in postopki za izdajo licenc ter kvalifikacijskimi zahtevami in postopki, ki vplivajo na:

(a) čezmejno opravljanje storitev;

(b) ustanavljanje podjetij, kot so opredeljena v členu 18.2, na njunem ozemlju, ali

(c) začasno bivanje na njunem ozemlju za kategorije fizičnih oseb, opredeljene v členu 18.2.

ČLEN 18.14

Opredelitev pojmov

V tem pododdelku:

(a) „pristojni organ“ pomeni katero koli javno upravo ali organ na centralni, regionalni ali lokalni ravni oziroma nevladni organ pri izvajanju pooblastil, ki mu jih podelijo javne uprave ali organi na centralni, regionalni ali lokalni ravni, in ki je upravičen do odločanja o izdaji dovoljenja za opravljanje storitve ali o izdaji dovoljenja za ustanovitev podjetja za opravljanje gospodarske dejavnosti;

(b) „postopki za izdajo licenc“ pomenijo upravna in postopkovna pravila, ki jih mora ponudnik storitev ali vlagatelj, ki zahteva izdajo dovoljenja za opravljanje storitve ali ustanovitev podjetja, upoštevati, da bi dokazal izpolnjevanje zahtev za izdajo licenc;

(c) „zahteve za izdajo licenc“ pomenijo bistvene zahteve, razen kvalifikacijskih zahtev, ki jih mora izpolnjevati ponudnik storitev ali vlagatelj, da od pristojnega organa pridobi odločbo o dovoljenju za opravljanje storitve ali dovoljenju za ustanovitev podjetja za opravljanje gospodarske dejavnosti, vključno z odločbo o spremembi ali podaljšanju takega dovoljenja;

(d) „kvalifikacijski postopki“ pomenijo upravna ali postopkovna pravila, ki jih mora upoštevati fizična oseba, da bi dokazala izpolnjevanje kvalifikacijskih zahtev za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitve, in

(e) „kvalifikacijske zahteve“ pomeni bistvene zahteve, ki se nanašajo na usposobljenost fizične osebe za opravljanje storitve in ki morajo biti izpolnjene za pridobitev dovoljenja za opravljanje storitve.

ČLEN 18.15

Pogoji za izdajo licenc

1. Ukrepi vsake pogodbenice v zvezi z zahtevami za izdajo licenc temeljijo na merilih, ki so:

(a) sorazmerna cilju javne politike;

(b) jasna in nedvoumna;

(c) objektivna in

(d) objavljena vnaprej.

2. Licenca se izda takoj, ko pristojni organ v okviru ustreznega pregleda ugotovi, da so izpolnjeni pogoji za pridobitev licence.

3. Če je število razpoložljivih licenc za določeno dejavnost omejeno zaradi pomanjkanja razpoložljivih naravnih virov ali tehničnih zmogljivosti, vsaka pogodbenica izbere kandidate z nepristranskim in preglednim izbirnim postopkom, ki zagotavlja zlasti ustrezno obveščanje o začetku, izvedbi in končanju postopka. Ob upoštevanju določb iz tega člena lahko vsaka pogodbenica pri določanju pravil za izbirne postopke upošteva cilje javne politike.

ČLEN 18.16

Postopki za izdajo licenc

1. Postopki za izdajo licenc so jasni in objavljeni vnaprej. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so postopki za izdajo licenc, ki jih uporabljajo pristojni organi, in njihove povezane odločbe objektivni in nepristranski do vseh vložnikov.

2. Postopki za izdajo licenc ne smejo biti odvračilni in ne smejo neupravičeno zapletati ali zavlačevati opravljanja storitve.

3. Vse pristojbine[1] za izdajo licenc, ki jih imajo lahko vložniki zaradi svoje vloge, so razumne in same po sebi ne omejujejo opravljanja storitve. Kolikor je to izvedljivo, bi morale biti te pristojbine sorazmerne s stroški zadevnih postopkov za izdajo licenc.

4. Kolikor je to izvedljivo, pristojni organi pogodbenice določijo okvirne roke za obravnavo vloge. Vloge morajo biti obravnavane v razumnem roku. Ta rok začne teči šele, ko pristojni organi prejmejo vso dokumentacijo. Če to upravičuje kompleksnost vprašanja, lahko pristojni organi podaljšajo rok za razumno obdobje. Podaljšanje roka in njegovo trajanje se ustrezno utemeljita in se, kolikor je to izvedljivo, uradno sporočita vlagatelju pred iztekom prvotnega obdobja.

5. V primeru nepopolne vloge se vložnika čim prej obvesti o potrebi po predložitvi morebitne dodatne dokumentacije. V takem primeru lahko pristojni organi začasno prekinejo obdobje iz odstavka 4, dokler ne prejmejo vse dokumentacije.

6. Če je zahteva zavrnjena, ker ne izpolnjuje zahtevanih postopkov ali formalnosti, se vložnika čim prej obvesti o zavrnitvi in razpoložljivih pravnih sredstvih.

[1] Pristojbine za izdajo licenc ne vključujejo plačil za dražbo, razpise ali druga nediskriminatorna sredstva za dodelitev koncesij ali obveznih prispevkov za opravljanje univerzalnih storitev.

ČLEN 18.17

Kvalifikacijske zahteve

1. Kvalifikacijske zahteve temeljijo na merilih, ki so:

(a) sorazmerna cilju javne politike;

(b) jasna in nedvoumna;

(c) objektivna in

(d) objavljena vnaprej.

2. Če pogodbenica določi kvalifikacijske zahteve za opravljanje storitve, zagotovi, da obstajajo ustrezni postopki za preverjanje in ocenjevanje kvalifikacij ponudnikov storitev druge pogodbenice. Če pristojni organ pogodbenice meni, da članstvo v ustreznem poklicnem združenju na ozemlju druge pogodbenice kaže na raven usposobljenosti ali obseg izkušenj vložnika, se tako članstvo ustrezno upošteva.

3. Za opravljanje poklicnih storitev je obseg preverjanj in vseh drugih kvalifikacijskih zahtev s strani pristojnega organa povezan s pravicami do opravljanja poklica, za opravljanje katerega se vloži vloga za izdajo dovoljenja, da se prepreči neupravičeno omejevanje oseb druge pogodbenice pri vložitvi vloge.

4. Če je vložnik predložil vsa potrebna dokazila o svojih kvalifikacijah, pristojni organ pri preverjanju in ocenjevanju takih kvalifikacij ugotovi morebitne pomanjkljivosti in vložnika obvesti o zahtevah za odpravo teh pomanjkljivosti. Take zahteve lahko vključujejo obiskovanje tečaja, izpite in usposabljanje. Dejstvo, da vložnik pogodbenice predloži dokazila o kvalifikacijah, pridobljenih na ozemlju tretje države, samo po sebi ne pomeni *a priori* razloga, da pristojni organ druge pogodbenice zavrne vlogo in ne oceni predloženih kvalifikacij.

5. Če se zahtevajo izpiti, vsaka pogodbenica zagotovi, da se načrtujejo v razumno pogostih časovnih presledkih. Kandidati za izpite imajo na voljo razumno obdobje za predložitev vlog.

6. Ko so kvalifikacijske zahteve in vse druge veljavne regulativne zahteve izpolnjene, bi morala vsaka pogodbenica zagotoviti, da lahko ponudnik storitev opravlja zadevno storitev brez nepotrebnega odlašanja.

ČLEN 18.18

Kvalifikacijski postopki

1. Kvalifikacijski postopki temeljijo na merilih, ki so:

(a) jasna in nedvoumna;

(b) objektivna in

(c) objavljena vnaprej.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so kvalifikacijski postopki, ki jih uporabljajo pristojni organi, in njihove povezane odločbe nepristranski do vseh vložnikov.

3. Od vložnika se načeloma ne zahteva, da se za kvalifikacijske postopke obrne na več kot 1 (en) pristojni organ.

4. Če obstajajo posebni roki za vloge, se vložniku omogoči razumen rok za vložitev vloge. Pristojni organ začne vlogo obravnavati brez nepotrebnega odlašanja. Kolikor je to izvedljivo, pristojni organ sprejme vloge v elektronski obliki pod enakimi pogoji glede pristnosti, kot veljajo za vložitev vlog v papirni obliki.

5. Če je mogoče, bi moral pristojni organ namesto izvirnega dokumenta sprejeti overjene kopije.

6. Če pristojni organ zavrne vlogo, o tem, kolikor je to izvedljivo, pisno brez nepotrebnega odlašanja obvesti vložnika. Vložnika na zahtevo obvesti o razlogih za zavrnitev vloge ter opredeli morebitne pomanjkljivosti in načine, na katere se te pomanjkljivosti lahko odpravijo. Vložnika obvesti o roku za pritožbo zoper odločbo, če je na voljo. Vložniku omogoči, da v razumnem roku ponovno vloži vlogo.

7. Vsaka pogodbenica zagotovi, da je obdelava vloge, vključno s preverjanjem in ocenjevanjem kvalifikacije, končana v razumnem časovnem okviru po datumu vložitve popolne vloge. Vsaka pogodbenica si prizadeva za določitev običajnega časovnega okvira za obravnavo vloge.

8. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so vse pristojbine v zvezi s kvalifikacijskimi postopki sorazmerne s stroški, ki jih imajo pristojni organi, in da same po sebi ne omejujejo opravljanja storitve.

ČLEN 18.19

Pregled upravnih odločb

Vsaka pogodbenica ohrani ali vzpostavi splošna, arbitražna ali upravna sodišča ali postopke, ki na zahtevo zadevnega vlagatelja ali ponudnika storitev druge pogodbenice zagotavljajo takojšen pregled upravnih odločb, ki vplivajo na ustanavljanje, čezmejno opravljanje storitev ali začasno bivanje fizičnih oseb, ki opravljajo storitve, in, če je to upravičeno, ustrezna pravna sredstva zanje. Če taki postopki niso neodvisni od organa, ki mu je zaupana zadevna upravna odločba, vsaka pogodbenica zagotovi, da postopki dejansko omogočijo objektiven in nepristranski pregled.

PODODDELEK 3

POŠTNE STORITVE

ČLEN 18.20

Področje uporabe

1. Ta pododdelek določa načela regulativnega okvira za poštne storitve, v zvezi s katerimi je vsaka pogodbenica sprejela posebne zaveze, navedene v prilogah 18-A in 18-E, v skladu s tem pododdelkom.

2. Ta pododdelek od pogodbenice ne zahteva liberalizacije storitev, rezerviranih za 1 (enega) ali več imenovanih izvajalcev, navedenih v prilogah 18-A in 18-E.

ČLEN 18.21

Opredelitev pojmov

V tem pododdelku:

(a) „bistvene zahteve“ pomenijo splošne negospodarske razloge za uvedbo pogojev za opravljanje poštnih storitev, ki lahko vključujejo zaupnost korespondence, varnost omrežja glede prevoza nevarnega blaga, varstvo podatkov, varstvo okolja in regionalno načrtovanje;

(b) „licenca“ pomeni vsako obliko dovoljenja[1], ki določa pravice in obveznosti, značilne za poštni sektor, ki ga posameznemu ponudniku izda regulativni organ ali kateri koli drug pristojni organ in ki je potrebno pred opravljanjem določene storitve;

(c) „poštna pošiljka“ pomeni pošiljko, naslovljeno v končni obliki, v kateri jo prevaža javni ali zasebni ponudnik poštnih storitev, in lahko vključuje pošiljke, kot so pismo, paket, časopis, katalog ali drugo;

(d) „poštna storitev“[2] pomeni storitve, ki vključujejo sprejem, razvrščanje, prevoz in dostavo poštnih pošiljk, ne glede na namembni kraj (doma ali v tujini), hitrost storitve (prednostna, neprednostna, nujna, hitra ali druga) ali izvajalca (javni ali zasebni);

(e) „regulativni organ“ pomeni neodvisni organ ali organe, ki so zadolženi za pravno urejanje poštnih storitev iz tega pododdelka, in

(f) „univerzalna storitev“ pomeni stalno zagotavljanje poštne storitve določene kakovosti na vseh točkah na ozemlju pogodbenice po dostopnih cenah za vse uporabnike.

---

1 Pojasniti je treba, da to vključuje podelitev koncesije, registracijo, izjavo, priglasitev ali posamezne licence.

2 „Poštne storitve“ zajemajo CPC, CPC 7511 in CPC 7512.

ČLEN 18.22

Preprečevanje protikonkurenčnih praks v poštnem sektorju

Vsaka pogodbenica zagotovi, da ponudnik poštnih storitev, za katerega velja obveznost zagotavljanja univerzalne storitve ali poštni monopol, na trgu ne opravlja protikonkurenčnih praks, kot sta:

(a) uporaba prihodkov iz opravljanja take storitve za navzkrižno subvencioniranje opravljanja storitve hitre pošte ali kakršne koli neuniverzalne poštne storitve ter

(b) razlikovanje med strankami, kot so podjetja, pošiljatelji masovnih poštnih pošiljk ali združevalci pošiljk, glede tarif ali drugih pogojev za opravljanje storitve, za katero velja obveznost zagotavljanja univerzalne storitve ali poštni monopol, če tako razlikovanje ne temelji na objektivnih ali nepristranskih merilih.

ČLEN 18.23

Univerzalne storitve

Vsaka pogodbenica ima pravico opredeliti vrsto obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, ki jo želi ohraniti, ter določiti njen obseg in izvajanje. Vsaka pogodbenica lahko sprejme potrebne ukrepe za zaščito izvajanja, razvoja in ohranjanja univerzalne poštne storitve. Taki ukrepi in obveznosti se sami po sebi ne štejejo za protikonkurenčne, če se uporabljajo na pregleden, nediskriminatoren in sorazmeren način.

ČLEN 18.24

Licence za opravljanje poštnih storitev

1. Vsaka pogodbenica lahko zahteva licence za opravljanje poštnih storitev. Licence bi bilo treba podeliti, kadar je to mogoče, s poenostavljenim postopkom odobritve v skladu z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi.

2. Licenca lahko zahteva skladnost z bistvenimi zahtevami, vključno s standardi kakovosti in spoštovanjem izključnih in posebnih pravic imenovanih izvajalcev rezerviranih storitev ali univerzalnih poštnih storitev.

3. Če pogodbenica zahteva licenco:

(a) v lahko dostopni obliki javno objavi:

(i) pravice in obveznosti, ki izhajajo iz take licence;

(ii) merila in pogoje za izdajo licenc in

(iii) če je to mogoče, obdobje, ki je ponavadi potrebno, da se sprejme odločba glede vloge za izdajo licence;

(b) so postopki za izdajo licence pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni ter temeljijo na objektivnih merilih in

(c) so vse pristojbine[1] za izdajo licenc, ki jih imajo lahko vložniki zaradi svoje vloge, razumne in same po sebi ne omejujejo opravljanja storitve.

4. Vložnik je na zahtevo obveščen o statusu vloge za licenco in razlogih za zavrnitev izdaje licence. Vsaka pogodbenica v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi ohrani ali vzpostavi postopek, v skladu s katerim se lahko vložniki pritožijo zoper zavrnitev izdaje licence pri domačem neodvisnem organu. Taki postopki so pregledni, nediskriminatorni in temeljijo na objektivnih merilih.

ČLEN 18.25

Neodvisnost regulativnega organa

Vsaka pogodbenica lahko imenuje regulativni organ, ki je lahko pristojen samo za sektor poštnih storitev ali tudi za druge sektorje. Regulativni organ je pravno ločen od vseh ponudnikov poštnih storitev in jim tudi ne odgovarja. Odločitve in postopki regulativnih organov so nepristranski do vseh udeležencev na trgu.

[1] Pristojbine za izdajo licenc ne vključujejo plačil za dražbo, razpise ali druga nediskriminatorna sredstva za dodelitev koncesij ali obveznih prispevkov za opravljanje univerzalnih storitev.

PODODDELEK 4

TELEKOMUNIKACIJSKE STORITVE

ČLEN 18.26

Področje uporabe

1. Ta pododdelek določa načela regulativnega okvira za telekomunikacijske storitve, razen radiodifuzije[1], v zvezi s katerimi je vsaka pogodbenica sprejela posebne zaveze v skladu s tem poglavjem.

2. Nobena določba tega pododdelka se ne razlaga tako, da:

(a) zahteva, da pogodbenica ponudnika telekomunikacijskih storitev druge pogodbenice pooblasti, da vzpostavi, zgradi, pridobi, zakupi, upravlja ali zagotavlja telekomunikacijska prenosna omrežja ali storitve, razen kot je določeno v prilogah 18-A, 18-B, 18-C in 18-E, ali

[1] „Radiodifuzija“ pomeni radijsko komunikacijo, pri kateri je oddajanje namenjeno neposrednemu sprejemu s strani širše javnosti in lahko vključuje prenos zvoka in televizijski prenos. Ponudniki radiodifuznih storitev se štejejo za ponudnike javnih telekomunikacijskih prenosnih storitev in njihova omrežja za javna telekomunikacijska prenosna omrežja, če se taka omrežja uporabljajo tudi za zagotavljanje javnih telekomunikacijskih prenosnih storitev in v obsegu, v katerem se ta omrežja uporabljajo za take storitve.

(b) zahteva, da pogodbenica od ponudnikov storitev pod svojo jurisdikcijo zahteva, da vzpostavijo, zgradijo, pridobijo, zakupijo, upravljajo ali zagotavljajo telekomunikacijska prenosna omrežja ali storitve, ki se ne ponujajo javnosti na splošno.

ČLEN 18.27

Opredelitev pojmov

V tem pododdelku:

(a) „osnovna telekomunikacijska infrastruktura“[1] pomeni infrastrukturo javnega telekomunikacijskega prenosnega omrežja in javne telekomunikacijske prenosne storitve:

(i) ki jih izključno ali večinoma zagotavlja en ponudnik ali omejeno število ponudnikov in

(ii) ki jih za zagotavljanje storitev ni mogoče nadomestiti na ekonomsko ali tehnično izvedljiv način;

(b) „medomrežno povezovanje“ pomeni povezovanje s ponudniki telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali telekomunikacijskih prenosnih storitev, da lahko uporabniki enega ponudnika telekomunikacijskih storitev komunicirajo z uporabniki drugega ponudnika telekomunikacijskih storitev in imajo dostop do telekomunikacijskih storitev, ki jih zagotavlja drugi ponudnik telekomunikacijskih storitev;

[1] Za Republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj „osnovna telekomunikacijska infrastruktura“ pomeni infrastrukturo javnega telekomunikacijskega prenosnega omrežja in javne telekomunikacijske prenosne storitve v skladu z opredelitvijo iz njunih nacionalnih zakonodaj.

(c) „licenca“ pomeni kakršno koli obliko dovoljenja, vključno s postopki registracije, prijave ali obveščanja ali drugimi postopki, kot so opredeljeni v zakonih in drugih predpisih pogodbenice, ki določajo pravice in obveznosti, značilne za telekomunikacijski sektor, ki ga posameznemu ponudniku telekomunikacijskih storitev podeli regulativni organ in je potrebno za zagotavljanje telekomunikacijskih storitev;

(d) „glavni ponudnik“ v telekomunikacijskem sektorju je ponudnik telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali storitev, ki lahko pomembno vpliva na pogoje za udeležbo (glede cene in ponudbe) na upoštevnem trgu za telekomunikacijske storitve zaradi nadzora nad osnovnimi zmogljivostmi ali izrabe svojega položaja na tem trgu;

(e) „javno telekomunikacijsko prenosno omrežje“ pomeni javno telekomunikacijsko infrastrukturo, ki omogoča telekomunikacije med dvema ali več opredeljenimi omrežnimi priključnimi točkami;

(f) „javna telekomunikacijska prenosna storitev“ pomeni vsako telekomunikacijsko prenosno storitev, za katero pogodbenica izrecno ali dejansko zahteva, da je splošno dostopna javnosti;

(g) „regulativni organ“ pomeni organ ali organe, ki so zadolženi za pravno urejanje telekomunikacij iz tega pododdelka,

(h) „ponudnik storitev“ pomeni osebo, ki ji je bila izdana licenca za opravljanje telekomunikacijskih storitev;

(i) „telekomunikacijske storitve“ pomenijo vse storitve, ki zajemajo prenos in sprejemanje elektromagnetnih signalov in izključujejo storitve, ki zagotavljajo ali izvajajo uredniški nadzor nad prenesenimi vsebinami, in

(j) „univerzalna storitev“ pomeni nabor storitev določene kakovosti, ki mora biti zagotovljen vsem uporabnikom na ozemlju pogodbenice, ne glede na njihovo geografsko lokacijo in po dostopni ceni.

ČLEN 18.28

Regulativni organ

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da je njen regulativni organ za telekomunikacijske storitve pravno ločen in funkcionalno neodvisen od vseh ponudnikov telekomunikacijskih storitev.

2. Regulativni organ mora imeti zadostna pooblastila in vire za pravno urejanje sektorja. Pristojnosti regulativnega organa se objavijo v lahko dostopni in jasni obliki, zlasti kadar so te naloge dodeljene več kot enemu organu.

3. Odločitve in postopki regulativnega organa so nepristranski do vseh udeležencev na trgu.

4. Ponudnik telekomunikacijskih storitev, na katerega se nanaša odločba regulativnega organa, se ima nanjo pravico pritožiti domačemu pritožbenemu organu, ki je neodvisen od udeleženih strani in regulativnega organa. Če pritožbeni organ ni sodni organ, se njegova odločba pisno obrazloži, poleg tega pa so njegove odločbe predmet pregleda nepristranskega in neodvisnega domačega sodnega ali upravnega organa.

ČLEN 18.29

Licence za opravljanje telekomunikacijskih storitev

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se licenca odobri po poenostavljenem postopku, kadar je to mogoče.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so pogoji za podelitev pravic do uporabe številk in frekvenc javno dostopni.

3. Če pogodbenica zahteva licenco:

(a) so vsa merila za izdajo licenc javno dostopna;

(b) je razumno obdobje, ki je običajno potrebno za sprejetje odločbe o izdaji licence po predložitvi popolne vloge, javno;

(c) če se izdaja licence zavrne, se vložnik na zahtevo pisno obvesti o razlogih za zavrnitev, in

(d) vložnik za licenco ima možnost, da se obrne na domač pritožbeni organ, da se ugotovi, ali je bila izdaja licence neupravičeno zavrnjena.

ČLEN 18.30

Protikonkurenčne prakse

Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani ustrezne ukrepe, z namenom da se ponudnikom telekomunikacijskih storitev, ki so posamično ali skupaj glavni[1] ponudniki, prepreči izvajanje ali nadaljevanje protikonkurenčnih praks. Te protikonkurenčne prakse lahko vključujejo zlorabo prevladujočega položaja in vse posamične ali usklajene prakse, ravnanja ali priporočila, ki omejujejo, ovirajo, izkrivljajo ali preprečujejo trenutno ali prihodnjo konkurenco na upoštevnem trgu.

ČLEN 18.31

Dostop do osnovne telekomunikacijske infrastrukture

Vsaka pogodbenica zagotovi, da glavni ponudnik[2] na njenem ozemlju ponudnikom omogoči dostop do osnovne telekomunikacijske infrastrukture pod razumnimi in nediskriminatornimi[3] pogoji, tudi v zvezi s cenami, tehničnimi standardi, specifikacijami, kakovostjo in vzdrževanjem.

---

1 Za Vzhodno republiko Urugvaj se področje uporabe tega člena uporablja za vse ponudnike telekomunikacijskih storitev.

2 Za Vzhodno republiko Urugvaj se področje uporabe tega člena uporablja za vse ponudnike.

3 V tem pododdelku se nediskriminacija nanaša na nacionalno obravnavo, kot je opredeljena v členu 18.4, ter odraža specifično sektorsko uporabo pojma, ki pomeni pogoje, ki niso manj ugodni od pogojev, zagotovljenih kateremu koli drugemu uporabniku podobnih javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij ali javnih telekomunikacijskih prenosnih storitev v podobnih okoliščinah.

ČLEN 18.32

Medomrežno povezovanje

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da ima vsak ponudnik, pooblaščen za zagotavljanje telekomunikacijskih storitev na njenem ozemlju, pravico, da se pogaja o medomrežnem povezovanju z drugimi ponudniki javnih telekomunikacijskih prenosnih omrežij in javnih telekomunikacijskih prenosnih storitev. O medomrežnem povezovanju se je treba načeloma dogovoriti na podlagi poslovnih pogajanj med zadevnimi ponudniki.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da ponudniki telekomunikacijskih storitev, ki pridobijo informacije od drugega ponudnika telekomunikacijskih storitev, pri pogajanjih o medomrežnem povezovanju te informacije uporabljajo izključno za namene, za katere so jih pridobili, in vedno spoštujejo zaupnost posredovanih ali shranjenih informacij.

3. Medomrežno povezovanje z glavnim ponudnikom[1] se zagotovi na kateri koli tehnično izvedljivi točki v omrežju. Tako medomrežno povezovanje se zagotovi:

(a) pod nediskriminatornimi pogoji, tudi v zvezi s tehničnimi standardi in specifikacijami ter cenami, s kakovostjo, ki ni slabša od tiste, ki se zagotavlja za lastne podobne storitve tega glavnega ponudnika ali za podobne storitve nepovezanih ponudnikov storitev ali za njegove podružnice ali druge povezane enote;

[1] Za Vzhodno republiko Urugvaj se področje uporabe tega člena uporablja za vse ponudnike telekomunikacijskih storitev.

(b) pravočasno pod pogoji, tudi v zvezi s tehničnimi standardi in specifikacijami, ki so pregledni, razumni, upoštevajo ekonomsko smotrnost in so dovolj podrobni, da ponudniku ni treba plačati za omrežne komponente ali infrastrukture, ki niso potrebne za zagotavljanje storitve, in

(c) na zahtevo drugega ponudnika telekomunikacijskih storitev in na podlagi ocene regulativnega organa, če je ustrezno, na kateri koli tehnično izvedljivi točki poleg omrežnih priključnih točk, ponujenih večini uporabnikov, ob razumnih stroških.

4. Predpisi, ki se uporabljajo za medomrežno povezovanje z glavnim ponudnikom, se javno objavijo.

5. Glavni ponudniki javno objavijo svoje dogovore o medomrežnem povezovanju ali svoje referenčne ponudbe za medomrežno povezovanje, kot je ustrezno.

6. Vsaka pogodbenica zagotovi, da ima ponudnik telekomunikacijskih storitev, ki zahteva medomrežno povezovanje z glavnim ponudnikom, kadar koli ali po razumnem roku, ki je bil javno objavljen, pravico do pritožbe pri neodvisnem domačem organu za reševanje sporov glede ustreznih pogojev in cen za medomrežno povezovanje. Tak neodvisen domači organ je lahko regulativni organ iz člena 18.28.

ČLEN 18.33

Redki viri

Vsaka pogodbenica objektivno, pravočasno, pregledno in nediskriminatorno vodi svoje postopke za dodeljevanje in uporabo redkih virov, vključno s frekvencami, številkami in koridorji nadzemnega električnega voda. Kolikor je mogoče, vsaka pogodbenica javno objavi trenutno stanje dodeljenih frekvenčnih pasov, podrobna opredelitev frekvenc za posebno državno uporabo pa se ne zahteva.

ČLEN 18.34

Univerzalna storitev

1. Vsaka pogodbenica ima pravico opredeliti vrsto obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve, ki jo želi ohraniti, ter določiti njen obseg in izvajanje. Vsaka pogodbenica pregledno, objektivno, nediskriminatorno in sorazmerno upravlja obveznosti zagotavljanja univerzalne storitve.

2. Če je imenovanje izvajalca univerzalne storitve odprto več ponudnikom telekomunikacijskih omrežij ali storitev, so taki postopki odprti vsem ponudnikom storitev. Imenovanje se izvede z uporabo učinkovitega, preglednega in nediskriminatornega mehanizma.

ČLEN 18.35

Zaupnost informacij

Vsaka pogodbenica zagotovi zaupnost telekomunikacij in povezanih podatkov o prometu, ki se prenašajo z javnimi telekomunikacijskimi prenosnimi omrežji in javnimi telekomunikacijskimi prenosnimi storitvami, v skladu z zahtevo, da ukrepi, ki se uporabljajo v ta namen, ne pomenijo sredstva samovoljne ali neupravičene diskriminacije ali prikritega omejevanja trgovine s storitvami.

ČLEN 18.36

Spori med ponudniki

Vsaka pogodbenica zagotovi, da v primeru spora med ponudniki zadevni regulativni organ[1] na zahtevo katere koli stranke v sporu izda zavezujočo odločbo za rešitev spora v najkrajšem možnem času.

[1] Pojasniti je treba, da se v primeru Mercosurja to nanaša na regulativni organ vsake države podpisnice Mercosurja.

ČLEN 18.37

Storitve mednarodnega mobilnega gostovanja

1. Vsaka pogodbenica si prizadeva sodelovati pri spodbujanju preglednih in razumnih cen za storitve mednarodnega gostovanja, in sicer z namenom spodbujanja rasti trgovine med pogodbenicama in povečanja blaginje potrošnikov.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da ponudniki telekomunikacijskih storitev, ki zagotavljajo storitve mednarodnega mobilnega gostovanja za govorno, besedilno in podatkovno sporočanje, te storitve zagotavljajo:

(a) s podobno kakovostjo, kot jo zagotavljajo svojim maloprodajnim strankam v državi, v kateri imajo sedež, in

(b) z jasnimi in lahko dostopnimi informacijami o dostopu do storitev in njihovih cenah.

3. Pogodbenici sodelujeta pri spremljanju izpolnjevanja odstavkov 1 in 2 ter pri drugih vprašanjih, povezanih s storitvami mednarodnega mobilnega gostovanja, ki se lahko pojavijo.

4. Ta člen od pogodbenice ne zahteva, da določi cene ali pogoje storitev mednarodnega mobilnega gostovanja.

PODODDELEK 5

FINANČNE STORITVE

ČLEN 18.38

Področje uporabe

Ta pododdelek se uporablja za ukrepe pogodbenice, ki vplivajo na opravljanje finančnih storitev.

ČLEN 18.39

Opredelitev pojmov

1. V tem pododdelku se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „finančna storitev“ pomeni katero koli storitev finančne narave, ki jo ponuja ponudnik finančne storitve pogodbenice; finančne storitve obsegajo naslednje dejavnosti:

(i) zavarovalniške in z zavarovanjem povezane storitve;

(A) neposredno zavarovanje (vključno s sozavarovanjem):

(1) življenjsko in

(2) neživljenjsko;

(B) pozavarovanje in retrocesijo;

(C) posredovanje v zavarovalništvu, kot sta posredništvo in zastopanje, in

(D) pomožne zavarovalniške storitve, kot so posvetovalne in aktuarske storitve ter storitve ocenjevanja tveganj in obravnavanje odškodninskih zahtevkov, ter

(ii) bančne in druge finančne storitve (razen zavarovanja):

(A) sprejemanje depozitov in drugih povratnih sredstev od občanov;

(B) vse vrste posojil, vključno s potrošniškimi in hipotekarnimi posojili, odkupi terjatev in financiranjem komercialnih poslov;

(C) finančni zakup;

(D) opravljanje vseh storitev plačilnega prometa in prenosa denarja, vključno s kreditnimi, plačilnimi in debetnimi karticami, potovalnimi čeki in bančnimi menicami;

(E) garancije in obveznosti;

(F) trgovanje za lastni račun ali za račun strank na borzi, zunaj organiziranega trga ali drugače, in sicer z:

(1) instrumenti denarnega trga (vključno s čeki, menicami, depozitnimi certifikati);

(2) tujo valuto;

(3) izvedenimi finančnimi instrumenti, med njimi s terminskimi pogodbami in opcijami;

(4) instrumenti menjalnih tečajev in obrestnih mer, vključno z zamenjavami in dogovori o terminski obrestni meri;

(5) prenosljivimi vrednostnimi papirji in

(6) drugimi prenosljivimi instrumenti in finančnimi sredstvi, vključno s plemenitimi kovinami;

(G) sodelovanje pri izdaji vseh vrst vrednostnih papirjev, vključno z vpisom primarne izdaje vrednostnih papirjev in (javnim ali zasebnim) vlaganjem prek agenta ter zagotavljanjem storitev, povezanih s takimi izdajami;

(H) denarnoposredniške posle;

(I) upravljanje premoženja, na primer upravljanje gotovine ali portfelja, vse oblike upravljanja skupnih investicij, upravljanje pokojninskih skladov, depotne in skrbniške storitve;

(J) storitve poravnav in kliringov finančnih sredstev, vključno z vrednostnimi papirji, produkti izvedenih finančnih instrumentov in drugimi prenosljivimi instrumenti;

(K) zagotavljanje in prenos finančnih informacij ter obdelavo finančnih podatkov in z njo povezano programsko opremo s strani izvajalcev drugih finančnih storitev in

(L) svetovanje, posredovanje in druge pomožne finančne storitve za vse dejavnosti iz točk (A) do (K), vključno z bonitetnimi podatki in analizo, raziskavami in svetovanjem glede naložb in portfelja, svetovanjem pri nakupih ter prestrukturiranju in strategiji podjetij;

(b) „ponudnik finančnih storitev“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo pogodbenice, razen javnih subjektov, ki želi opravljati ali opravlja finančne storitve;

(c) „nova finančna storitev“ pomeni storitev finančne narave, vključno s storitvami, povezanimi z obstoječimi in novimi produkti ali načinom zagotovitve produkta, ki je ne opravlja noben ponudnik finančnih storitev na ozemlju pogodbenice, opravlja pa se na ozemlju druge pogodbenice;

(d) „samoregulativna organizacija“ pomeni nevladni organ, vključno s katero koli organizacijo ali združenjem, ki s pooblastilom pogodbenice izvaja zakone in druge predpise ali nadzor nad ponudniki finančnih storitev;

(e) „javni subjekt“ pomeni:

(i) vlado, centralno banko ali monetarni organ pogodbenice ali subjekt, ki je v lasti ali pod nadzorom pogodbenice, ki izvaja predvsem javne funkcije ali opravlja dejavnosti v javne namene, kar pa ne vključuje subjektov, ki opravljajo predvsem finančne storitve pod komercialnimi pogoji, ali

(ii) zasebni subjekt, ki opravlja naloge, kakršne navadno opravlja centralna banka ali monetarni organ, kadar opravlja te naloge.

2. V tem pododdelku in samo v zvezi s storitvami, zajetimi v tem pododdelku, „storitve, ki se opravljajo pri izvajanju javnih pooblastil“ pomenijo:

(a) dejavnosti, ki jih opravlja centralna banka ali monetarni organ ali kateri koli drugi javni subjekt pri uresničevanju monetarne ali tečajne politike;

(b) dejavnosti, ki so del zakonsko določenega sistema socialne varnosti ali javne pokojninske sheme, in

(c) druge dejavnosti, ki jih opravlja javni subjekt za račun ali z jamstvom oziroma uporabo proračunskih finančnih sredstev.

Če pogodbenica dovoli, da njeni ponudniki finančnih storitev izvajajo katero koli dejavnost iz točk (b) ali (c) v konkurenci z javnim subjektom ali ponudnikom finančnih storitev, „finančne storitve“ vključujejo take dejavnosti, ki posledično spadajo na področje uporabe tega poglavja.

3. Splošna opredelitev pojma „storitve, ki se opravljajo pri izvajanju javnih pooblastil“ iz člena 18.1(6) tega poglavja se ne uporablja za storitve, zajete v tem pododdelku.

ČLEN 18.40

Bonitetna izjema

1. Nobena določba tega dela Sporazuma se ne razlaga tako, da pogodbenici preprečuje sprejetje ukrepov iz bonitetnih razlogov, kot sta:

(a) zaščita vlagateljev, depozitarjev, udeležencev na finančnem trgu, imetnikov police ali oseb, ki so v fiduciarnem razmerju s ponudnikom finančnih storitev, ali

(b) zagotavljanje celovitosti in stabilnosti finančnega sistema pogodbenice.

2. Če taki ukrepi niso v skladu z določbami tega pododdelka, se ne uporabljajo kot sredstvo, ki pogodbenici omogoča izogibanje zavezam ali obveznostim iz tega pododdelka.

3. Nobena določba tega dela Sporazuma se ne razlaga tako, da od pogodbenice zahteva, da razkrije informacije, ki se nanašajo na posle in račune posameznih strank, ali katere koli zaupne ali zaščitene informacije, s katerimi razpolagajo javni subjekti.

ČLEN 18.41

Učinkovito in pregledno urejanje v sektorju finančnih storitev

1. Vsaka pogodbenica si po svojih najboljših močeh prizadeva, da vsem zainteresiranim osebam vnaprej sporoči kakršen koli ukrep za splošno uporabo, katerega sprejetje predlaga pogodbenica. Taki ukrepi se sporočijo:

(a) z uradno objavo ali

(b) v drugi pisni ali elektronski obliki.

2. Ustrezni finančni organ vsake pogodbenice vsem zainteresiranim osebam da na voljo svoje zahteve za izpolnjevanje vlog, povezanih z opravljanjem finančnih storitev.

3. Ustrezni finančni organ vložnika na njegovo zahtevo obvesti o statusu njegove vloge. Če organ od vložnika zahteva dodatne informacije, ga o tem brez nepotrebnega odlašanja obvesti.

4. Vsaka pogodbenica si po svojih najboljših močeh prizadeva zagotoviti, da se na njenem ozemlju izvajajo in uporabljajo mednarodno dogovorjeni standardi za urejanje in nadzor v sektorju finančnih storitev ter za boj proti izogibanju davkom in davčni utaji. Taki mednarodno dogovorjeni standardi vključujejo standarde, ki so jih sprejeli skupina G20, Odbor za finančno stabilnost, Baselski odbor za bančni nadzor, Mednarodno združenje zavarovalnih nadzornikov, Mednarodno združenje nadzornikov trga vrednostnih papirjev, Projektna skupina za finančno ukrepanje proti pranju denarja, Svetovni forum organizacije OECD za transparentnost in izmenjavo podatkov za davčne namene, ter mednarodne standarde računovodskega poročanja. V ta namen pogodbenici sodelujeta ter si izmenjujeta informacije in izkušnje v zvezi s temi zadevami.

ČLEN 18.42

Nove finančne storitve

1. Vsaka pogodbenica ponudniku finančnih storitev druge pogodbenice s sedežem na njenem ozemlju dovoli, da na njenem ozemlju opravlja kakršne koli nove finančne storitve v okviru podsektorjev finančnih storitev, v zvezi s katerimi so prevzete zaveze iz prilog 18-A, 18-B, 18-C in 18-E ter za katere veljajo pogoji, omejitve in kvalifikacije, določeni v navedenih prilogah.

2. Nova finančna storitev se zagotavlja v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenice, na ozemlju katere naj bi se opravljala, in je predmet odobritve, ureditve in nadzora pristojnih organov te pogodbenice.

ČLEN 18.43

Priznavanje bonitetnih ukrepov

1. Pogodbenica lahko priznava bonitetne ukrepe druge pogodbenice pri določanju uporabe ukrepov pogodbenice, ki so povezani s finančnimi storitvami. Takšno priznavanje, ki se lahko doseže z usklajevanjem ali drugače, lahko temelji na sporazumu ali dogovoru ali pa se podeli samostojno.

2. Pogodbenica, ki je pogodbenica sporazuma ali dogovora iz odstavka 1 s tretjo državo, bodisi prihodnjega bodisi obstoječega, drugi pogodbenici zagotovi ustrezno priložnost, da se pogaja o pristopu k takšnim sporazumom ali dogovorom ali da s pogajanji uskladi podobne dogovore v okoliščinah, ki omogočajo enakovredno urejanje, nadzor, izvajanje takega urejanja in, če je ustrezno, postopke o izmenjavi informacij med pogodbenicami sporazuma ali dogovora. Kadar pogodbenica samostojno izrazi priznavanje, drugi pogodbenici zagotovi ustrezno možnost, da dokaže obstoj takih okoliščin.

ČLEN 18.44

Samoregulativne organizacije

1. Če pogodbenica zahteva članstvo ali sodelovanje v kateri koli samoregulativni organizaciji ali dostop do nje, da lahko ponudniki finančnih storitev druge pogodbenice opravljajo finančne storitve na enaki osnovi kot ponudniki finančnih storitev te pogodbenice, ali če pogodbenica neposredno ali posredno zagotavlja prednosti ali ugodnosti samoregulativne organizacije pri opravljanju finančnih storitev, ta pogodbenica zagotovi, da take samoregulativne organizacije upoštevajo uporabo člena 18.4 za ponudnike finančnih storitev s sedežem na ozemlju te pogodbenice.

2. Pojasniti je treba, da nobena določba tega člena ne preprečuje samoregulativni organizaciji iz odstavka 1, da sprejme lastne nediskriminatorne zahteve ali postopke. Če take ukrepe sprejmejo nevladni organi in niso sprejeti v zvezi z izvajanjem pooblastil, ki jih prenesejo centralne, regionalne ali lokalne ravni javne uprave ali organi, se ne štejejo za ukrepe pogodbenice in ne spadajo na področje uporabe tega poglavja.

ČLEN 18.45

Plačilni in klirinški sistemi

Vsaka pogodbenica na podlagi regulativnih zahtev in v skladu s členom 18.4 ponudnikom finančnih storitev druge pogodbenice s sedežem na njenem ozemlju odobri dostop do plačilnih in kliriških sistemov, ki jih upravljajo javni subjekti, ter do uradnega financiranja in refinanciranja, ki sta na voljo pri običajnem izvajanju rednega poslovanja. Ta člen ni namenjen omogočanju dostopa do posojil sistema posojilodajalca v skrajni sili (nacionalne centralne banke ali katerega koli drugega monetarnega organa).

PODODDELEK 6

E-TRGOVANJE

ČLEN 18.46

Cilj in področje uporabe

1. Ob zavedanju, da elektronsko trgovanje povečuje trgovinske priložnosti v mnogih gospodarskih dejavnostih, se pogodbenici dogovorita za spodbujanje razvoja medsebojnega elektronskega trgovanja, tudi s sodelovanjem pri vprašanjih elektronskega trgovanja v okviru določb tega pododdelka.

2. Ta pododdelek se uporablja za ukrepe, ki vplivajo na trgovino z elektronskimi sredstvi.

3. Pogodbenici priznavata načelo tehnološke nevtralnosti pri elektronskem trgovanju.

4. Določbe tega pododdelka se ne uporabljajo za storitve na področju iger na srečo, storitve radiodifuzije, avdiovizualne storitve, storitve notarjev ali podobnih poklicev in pravno zastopanje.

ČLEN 18.47

Opredelitev pojmov

V tem pododdelku:

(a) „potrošnik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, če tako določajo nacionalni zakoni in drugi predpisi vsake pogodbenice, ki uporablja ali zahteva javno telekomunikacijsko prenosno storitev, opredeljeno v točki (e) člena 18.27, za namene zunaj svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti;

(b) „sporočilo za neposredno trženje“ pomeni vsako obliko oglaševanja, s katero oseba prek javnega telekomunikacijskega omrežja končnim uporabnikom neposredno posreduje tržna sporočila, in za namene tega sporazuma zajema vsaj elektronsko pošto ter besedilna in multimedijska sporočila (SMS in MMS);

(c) „storitev elektronske avtentikacije“ pomeni storitev, ki omogoča potrditev:

(i) elektronske identifikacije osebe ali

(ii) izvora in celovitosti podatkov v elektronski obliki;

(d) „elektronski podpis“ pomeni podatke v elektronski obliki, ki so dodani drugim podatkom v elektronski obliki ali so z njimi logično povezani, in izpolnjuje naslednje zahteve:

(i) fizična oseba ga uporablja za izražanje strinjanja s podatki v elektronski obliki, na katere se nanaša;

(ii) povezan je s podatki v elektronski obliki, na katere se nanaša, in sicer na način, ki omogoča odkrivanje kakršnih koli poznejših sprememb podatkov, in

(iii) pravna oseba ga uporablja za izražanje izvora in celovitosti podatkov v elektronski obliki, na katere se nanaša, in

(e) „končni uporabnik“ pomeni vsako osebo, ki uporablja ali zahteva javno dostopno telekomunikacijsko storitev bodisi kot potrošnik bodisi za namene trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti.

ČLEN 18.48

Carine za elektronske prenose

1. Pogodbenica ne uvede carin za elektronske prenose med osebo iz ene pogodbenice in osebo iz druge pogodbenice.

2. Pojasniti je treba, da odstavek 1 pogodbenici ne preprečuje uvedbe notranjih davkov, pristojbin ali drugih taks za elektronske prenose, če so ti davki, pristojbine ali takse uvedeni skladno s tem delom Sporazuma.

ČLEN 18.49

Načelo odsotnosti predhodnega dovoljenja

1. Pogodbenica si prizadeva, da ne zahteva predhodnega dovoljenja za opravljanje storitve z elektronskimi sredstvi zgolj zato, ker se storitev opravlja z elektronskimi sredstvi, in da ne sprejme ali ohranja nobenih drugih zahtev z enakovrednim učinkom.

2. Odstavek 1 se ne uporablja za telekomunikacijske storitve, kot so opredeljene v točki (i) člena 18.27, in finančne storitve, kot so opredeljene v točki (a) člena 18.39(1).

3. Pojasniti je treba, da pogodbenici nič ne preprečuje, da sprejme ali ohrani ukrepe, ki niso v skladu z odstavkom 1, za doseganje legitimnega cilja javne politike v skladu s:

(a) členom 18.1(4);

(b) členom 18.40

(c) členom 28.1 in

(d) členom 28.2.

ČLEN 18.50

Sklepanje pogodb z elektronskimi sredstvi

Vsaka pogodbenica zagotovi, da njen pravni sistem omogoča sklepanje pogodb z elektronskimi sredstvi ter da njeni zakoni in drugi predpisi v zvezi s pogodbenimi postopki ne ustvarjajo ovir za uporabo elektronskih pogodb in ne povzročajo, da bi bila takim pogodbam odvzeta pravni učinek in veljavnost, ker so bile sklenjene z elektronskimi sredstvi, razen če je tako določeno v njenih zakonih in drugih predpisih[1].

[1] Ta člen se ne uporablja za pogodbe, s katerimi se ustvarjajo ali prenašajo pravice na področju nepremičnin; pogodbe, za katere zakon zahteva vključitev sodišč, javnih organov ali poklicev, ki izvajajo javna pooblastila; pogodbe o kavcijah ali poroštvih, ki jih sklepajo osebe zunaj svoje trgovske, poslovne ali poklicne dejavnosti, in pogodbe, ki jih ureja družinsko pravo ali dedno pravo.

ČLEN 18.51

Storitve elektronskega podpisa in avtentikacije

1. Pogodbenica ne odreka pravnega učinka storitve elektronskega podpisa in elektronske avtentikacije ter njune dopustnosti kot dokazov v pravnih postopkih zgolj zato, ker sta v elektronski obliki.

2. Pogodbenica ne sprejme ali ohrani ukrepov za urejanje storitev elektronskega podpisa in elektronske avtentikacije, ki bi:

(a) strankam v elektronski transakciji prepovedovali vzajemno določitev ustrezne elektronske metode za transakcije ali

(b) strankam v elektronski transakciji preprečevali, da pred pravosodnimi in upravnimi organi dokažejo, da njihova elektronska transakcija izpolnjuje vse pravne zahteve v zvezi s storitvami elektronskega podpisa in elektronske avtentikacije.

ČLEN 18.52

Neželena sporočila za neposredno trženje

1. Vsaka pogodbenica si prizadeva za učinkovito varstvo končnih uporabnikov pred neželenimi sporočili za neposredno trženje.

2. Vsaka pogodbenica si prizadeva zagotoviti, da osebe ne pošiljajo sporočil za neposredno trženje potrošnikom, ki niso dali soglasja[1] za prejemanje takih sporočil.

3. Ne glede na odstavek 2 vsaka pogodbenica osebam, ki so v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenice zbrale kontaktne podatke potrošnika v okviru prodaje izdelka ali storitve, dovoli, da temu potrošniku pošiljajo sporočila za neposredno trženje v zvezi s podobnimi izdelki ali storitvami, ki jih ponujajo.

4. Vsaka pogodbenica si prizadeva zagotoviti, da so sporočila za neposredno trženje jasno prepoznavna kot taka, da je jasno razvidno, v čigavem imenu so poslana, ter da vsebujejo potrebne informacije, na podlagi katerih lahko končni uporabniki brezplačno in kadar koli zahtevajo prenehanje njihovega pošiljanja.

ČLEN 18.53

Varstvo potrošnikov

1. Pogodbenici priznavata pomen sprejetja in ohranjanja preglednih in učinkovitih ukrepov za varstvo potrošnikov, tudi pred goljufivimi in zavajajočimi poslovnimi praksami, kadar so potrošniki udeleženi v transakcijah elektronskega trgovanja.

[1] Soglasje se opredeli v skladu z zakoni in drugimi predpisi posamezne pogodbenice.

2. Za namene odstavka 1 pogodbenici sprejmeta ali ohranita ukrepe, ki prispevajo k zaupanju potrošnikov, vključno z ukrepi, ki prepovedujejo goljufive in zavajajoče poslovne prakse. Ti ukrepi med drugim določajo:

(a) pravico potrošnikov do jasnih in podrobnih informacij o storitvi in njenem ponudniku;

(b) obveznost trgovcev, da ravnajo v dobri veri in spoštujejo poštene tržne prakse, tudi v odziv na vprašanja potrošnikov;

(c) prepoved zaračunavanja potrošnikom za storitve, ki jih potrošnik ni zahteval, ali za obdobje, ki ga potrošnik ni odobril, in

(d) dostop potrošnikov do pravnih sredstev, da lahko uveljavljajo svoje pravice, tudi v zvezi s pravico do pravnih sredstev za storitve, ki so bile plačane in niso bile zagotovljene, kot je bilo dogovorjeno.

3. Pogodbenici priznavata pomen sodelovanja med svojimi agencijami za varstvo potrošnikov ali drugimi ustreznimi organi pri dejavnostih, povezanih z elektronskim trgovanjem, da se zagotovi varstvo potrošnikov in okrepi njihovo zaupanje.

ČLEN 18.54

Regulativno sodelovanje na področju e-trgovanja

1. Pogodbenici ohranjata sodelovanje in dialog o regulativnih vprašanjih, ki se pojavijo pri elektronskem trgovanju, na podlagi medsebojno dogovorjenih pogojev, ki med drugim obravnavajo naslednja vprašanja:

(a) priznavanje in omogočanje interoperabilnih čezmejnih storitev elektronskega podpisa in elektronske avtentikacije;

(b) odgovornost posrednih ponudnikov storitev v zvezi s prenosom ali shranjevanjem informacij;

(c) ravnanje s sporočili za neposredno trženje;

(d) varstvo potrošnikov na področju elektronskega trgovanja;

(e) spodbujanje brezpapirnega trgovanja in

(f) vsa druga vprašanja, pomembna za razvoj elektronskega trgovanja.

2. Sodelovanje iz odstavka 1 se osredotoča na izmenjavo informacij o zakonih in drugih predpisih pogodbenic v zvezi s temi vprašanji ter o izvajanju takih zakonov in drugih predpisov.

ČLEN 18.55

Dogovor o računalniških storitvah

1. Pogodbenici se strinjata, da se za namene liberalizacije trgovine s storitvami v skladu s členoma 18.3 in 18.4 naslednje storitve štejejo za računalniške in sorodne storitve, ne glede na to, ali se zagotavljajo prek omrežja, vključno z internetom:

(a) svetovanje, strategija, analiza, načrtovanje, specifikacija, oblikovanje, razvoj, namestitev, izvedba, integracija, preskušanje, iskanje in odpravljanje napak, posodabljanje, podpora, tehnična pomoč ali upravljanje računalnikov oz. računalniških sistemov ali zanje;

(b) računalniški programi, opredeljeni kot nizi navodil, potrebni za delovanje in komunikacijo računalnikov (njih samih in v njih), ter svetovanje, strategija, analiza, načrtovanje, specifikacija, oblikovanje, razvoj, namestitev, izvedba, integracija, preskušanje, iskanje in odpravljanje napak, posodabljanje, predelava, vzdrževanje, podpora, tehnična pomoč, upravljanje ali uporaba računalniških programov ali zanje;

(c) storitve obdelave podatkov, shranjevanja podatkov, podatkovnega gostovanja ali podatkovnih baz;

(d) storitve vzdrževanja in popravil za pisarniške stroje in opremo, vključno z računalniki, in

(e) storitve usposabljanja za osebje strank, ki so povezane z računalniškimi programi, računalniki ali računalniškimi sistemi in niso uvrščene drugje.

2. Pojasniti je treba, da se storitve, ki jih omogočajo računalniške in sorodne storitve, same po sebi ne štejejo nujno za računalniške in sorodne storitve.

ODDELEK D

KONČNE DOLOČBE IN IZJEME

ČLEN 18.56

Kontaktne točke

1. Vsaka pogodbenica najpozneje 1 (eno) leto po začetku veljavnosti Sporazuma določi kontaktne točke in drugo pogodbenico uradno obvesti o njihovih kontaktnih podatkih z namenom:

(a) olajšanja zagotavljanja informacij drugi pogodbenici v zvezi z izvajanjem tega poglavja, kot so:

(i) tržni in tehnični vidiki ponudbe storitev in

(ii) registracija, priznavanje in pridobivanje poklicnih kvalifikacij, in

(b) obravnavanja vseh drugih vprašanj v zvezi z izvajanjem tega poglavja, ki jih predloži pogodbenica.

2. Vsaka pogodbenica drugo pogodbenico nemudoma uradno obvesti o vseh spremembah teh kontaktnih točk.

ČLEN 18.57

Pododbor za trgovino s storitvami in ustanavljanje

1. Pododbor za trgovino s storitvami in ustanavljanje, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4 in 9.9 naslednje naloge:

(a) v primeru revizije tega poglavja v skladu s členom 18.58 opravi pripravljalno tehnično delo in

(b) razpravlja o temah, pomembnih za trgovino s storitvami in ustanavljanje, vključno s priložnostmi za razširitev vzajemnih naložb v storitvene in nestoritvene sektorje.

2. Pododbor lahko priložnostno povabi predstavnike ustreznih subjektov s potrebnim strokovnim znanjem, pomembnim za vprašanja, ki jih je treba obravnavati.

ČLEN 18.58

Klavzula o pregledu

Glede na njegove cilje se lahko to poglavje pregleda šele 3 (tri) leta po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma oziroma pozneje ali v okviru splošnega pregleda tega sporazuma.

ČLEN 18.59

Odrekanje ugodnosti

Pogodbenica lahko odreče ugodnosti iz tega poglavja za:

(a) opravljanje storitve, če ugotovi, da se storitev opravlja z ozemlja tretje države ali na njenem ozemlju, ali

(b) pravno osebo, če ugotovi, da je pravna oseba tretje države.

POGLAVJE 19

NAKAZILA ALI PLAČILA
ZA TRANSAKCIJE NA TEKOČEM RAČUNU,
PRETOK KAPITALA IN ZAČASNI ZAŠČITNI UKREPI

ČLEN 19.1

Kapitalski račun

Vsaka pogodbenica glede transakcij na kapitalskem in finančnem računu plačilne bilance dovoli prosti pretok kapitala za namene vzpostavitve neposrednih naložb, kot je določeno v poglavju 18. Tak pretok vključuje likvidacijo ali repatriacijo takega kapitala.

ČLEN 19.2

Tekoči račun

Vsaka pogodbenica dovoli, v prosto zamenljivi valuti in v skladu s statutom Mednarodnega denarnega sklada, sprejetim 22. julija 1944 na monetarni in finančni konferenci Združenih narodov v kraju Bretton Woods, New Hampshire (v nadaljnjem besedilu: Sporazum Mednarodnega denarnega sklada), kakršna koli plačila in nakazila v zvezi s transakcijami na tekočem računu plačilne bilance, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma.

ČLEN 19.3

Uporaba zakonov in drugih predpisov v zvezi z nakazili
ali plačili za transakcije na tekočem računu in pretokom kapitala

Člena 19.1 in 19.2 se ne razlagata tako, da pogodbenici preprečujeta, da na pravičen in nediskriminatoren način in ne na način, ki bi pomenil prikrito omejevanje nakazil ali plačil za transakcije na tekočem računu ali pretoka kapitala, uporablja svoje zakone in druge predpise, ki se nanašajo na:

(a) stečaj, nesolventnost ali zaščito pravic upnikov;

(b) izdajanje vrednostnih papirjev ali trgovanje z njimi;

(c) kazniva dejanja[1];

(d) računovodsko poročanje ali vodenje evidenc o nakazilih, če je treba pomagati organom za preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj ali finančno regulativnim organom, ali

(e) izvrševanje sodb v sodnih postopkih.

ČLEN 19.4

Začasni zaščitni ukrepi

Če v izjemnih okoliščinah nakazila ali plačila za transakcije na tekočem računu ali pretok kapitala povzročijo ali grozijo, da bodo povzročili resne težave pri delovanju ekonomske in monetarne unije Evropske unije, lahko Evropska unija sprejme zaščitne ukrepe, ki so nujno potrebni za odpravo teh težav ali nevarnosti teh težav za obdobje, ki ni daljše od 6 (šest) mesecev.

[1] Pojasniti je treba, da to vključuje zakone in druge predpise o preprečevanju pranja denarja in boju proti financiranju terorizma.

ČLEN 19.5

Omejitve za zaščito plačilne bilance

1. Če se pogodbenica v izjemnih okoliščinah sooča z resnimi plačilnobilančnimi težavami, tudi v zvezi z delovanjem monetarne politike ali tečajne politike, zunanjefinančnimi težavami ali nevarnostjo teh težav, lahko sprejme ali ohrani omejevalne ukrepe v zvezi z nakazili ali plačili za transakcije na tekočem računu ali pretok kapitala.

2. Ukrepi iz odstavka 1:

(a) so nediskriminatorni v primerjavi z ukrepi, ki se uporabljajo za tretje države v podobnih okoliščinah;

(b) so v skladu s členi Sporazuma o Mednarodnem denarnem skladu, če je primerno;

(c) se izogibajo nepotrebnemu oškodovanju poslovnih, gospodarskih in finančnih interesov druge pogodbenice in

(d) so začasni, sorazmerni in nujno potrebni za reševanje težav ter se postopoma odpravijo, ko se položaj iz odstavka 1 izboljša. Če pride do zelo izjemnih okoliščin, zaradi katerih želi pogodbenica te ukrepe podaljšati za več kot 1 (eno) leto, uradno obvesti drugo pogodbenico, da bo uvedla tako podaljšanje.

ČLEN 19.6

Končne določbe

1. Nobena določba tega poglavja se ne razlaga tako, da omejuje pravice gospodarskih subjektov pogodbenic pri izkoriščanju ugodnejše obravnave, ki jo lahko zagotavlja kateri koli obstoječ dvostranski ali večstranski sporazum, h kateremu je pogodbenica pristopila.

2. Pogodbenici se med seboj posvetujeta z namenom olajšanja medsebojnega pretoka kapitala v okviru področja uporabe tega sporazuma za spodbujanje ciljev tega sporazuma.

POGLAVJE 20

JAVNA NAROČILA

ČLEN 20.1

Cilji

Pogodbenici priznavata prispevek preglednih, konkurenčnih in odprtih razpisnih postopkov h gospodarskemu razvoju ter si kot cilj zastavljata učinkovito odpiranje svojih trgov javnih naročil.

ČLEN 20.2

Opredelitev pojmov

V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „komercialno blago ali storitve“ pomenijo blago ali storitve take vrste, ki se običajno prodajajo ali ponujajo za prodajo na komercialnih trgih nevladnim kupcem, ki jih običajno tudi kupijo za nevladne namene;

(b) „gradbena storitev“ pomeni storitev, katere cilj je na kakršen koli način izvesti nizke ali visoke gradnje na podlagi oddelka 51 CPC;

(c) „elektronska dražba“ pomeni ponavljajoč se proces, pri katerem ponudniki z uporabo elektronskih sredstev predstavijo bodisi nove cene bodisi nove vrednosti za količinsko opredeljive necenovne elemente ponudbe, povezane z merili vrednotenja, ali oboje, na podlagi katerega se določi ali ponovno določi razvrstitev ponudb;

(d) „v pisni obliki“ ali „pisno“ pomeni kakršne koli informacije, izražene z besedami ali številkami, ki jih je mogoče prebrati, reproducirati in pozneje sporočiti, ter lahko vključuje elektronsko posredovane in shranjene informacije;

(e) „razpisni postopek s pogajanji“ pomeni način javnega naročanja, pri katerem naročnik k sodelovanju povabi enega ali več ponudnikov po lastni izbiri;

(f) „ukrep“ pomeni kateri koli zakon, predpis, postopek, upravno smernico ali prakso ali katero koli dejanje naročnika v zvezi z zajetim javnim naročilom;

(g) „večnamenski seznam“ pomeni seznam ponudnikov, za katere je naročnik ugotovil, da izpolnjujejo pogoje za uvrstitev na ta seznam, ki ga naročnik namerava uporabiti več kot enkrat;

(h) „pogajanja“ pomenijo način izvajanja postopka za oddajo javnega naročila ob upoštevanju načel preglednosti in nediskriminacije, ki je omejen na posebne primere, v katerih se lahko naročniki pogajajo s ponudniki, kadar so izpolnjeni določeni pogoji;

(i) „obvestilo o nameravanem javnem naročilu“ pomeni obvestilo, ki ga objavi naročnik, da povabi zainteresirane ponudnike, naj oddajo prijavo za sodelovanje, predložijo ponudbo ali oboje;

(j) „kompenzacija“ pomeni ukrepe, ki spodbujajo lokalni razvoj ali izboljšujejo plačilne bilance s sredstvi, kot so uporaba domače vsebine, licenciranje tehnologije, zahteve glede naložb, protidobave ali podobne zahteve;

(k) „odprti razpisni postopek“ pomeni način naročanja, pri katerem lahko vsi zainteresirani ponudniki predložijo svojo ponudbo;

(l) „naročnik“ pomeni subjekt, zajet v dodatkih k prilogam 20-A do 20-E;

(m) „kvalificirani ponudnik“ pomeni ponudnika, za katerega naročnik priznava, da je izpolnil pogoje za udeležbo;

(n) „omejeni razpisni postopek“ pomeni način javnega naročanja, pri katerem naročnik k oddaji ponudb povabi le kvalificirane ponudnike;

(o) „storitve“ vključujejo gradbene storitve, razen če je določeno drugače;

(p) „standard“ pomeni dokument, ki ga je odobril priznani organ, ki za splošno in večkratno uporabo določa pravila, smernice ali značilnosti za izdelke ali storitve ali z njimi povezane postopke in načine proizvodnje, ki jih ni treba obvezno upoštevati; vključuje ali izključno obravnava lahko tudi zahteve glede izrazja, simbolov, pakiranja, označevanja ali etiketiranja, ki se uporabljajo za blago, storitve, postopke ali načine proizvodnje;

(q) „ponudnik“ pomeni osebo ali osebe, ki ponujajo ali bi lahko ponujale blago ali storitve, in

(r) „tehnična specifikacija“ pomeni razpisno zahtevo, ki:

(i) določa značilnosti blaga ali storitev, ki se naročajo, vključno s kakovostjo, učinkovitostjo, varnostjo in merami, ali postopke in načine njihove proizvodnje ali zagotavljanja, ali

(ii) obravnava zahteve glede izrazja, simbolov, pakiranja, označevanja ali etiketiranja, ki se uporabljajo za blago ali storitve.

ČLEN 20.3

Področje uporabe

1. To poglavje se uporablja za zajeta javna naročila. „zajeta javna naročila“ pomenijo javna naročila za vladne namene:

(a) blaga, storitev ali kakršne koli kombinacije obeh:

(i) kot je določeno v dodatkih vsake pogodbenice k prilogam 20-A do 20-E, in

(ii) ki niso naročeni za komercialno prodajo ali nadaljnjo prodajo ali za uporabo v proizvodnji ali pri dobavi blaga ali storitev za komercialno prodajo ali nadaljnjo prodajo;

(b) na podlagi vseh vrst pogodb, vključno z naslednjimi: nakup; zakup in najemni nakup z nakupno pravico ali brez nje;

(c) katerih vrednost je enaka ali presega ustrezen prag, določen v dodatkih vsake pogodbenice k prilogam 20-A do 20-E, ob objavi obvestila v skladu s členom 20.13;

(d) s strani naročnika, kot je določeno v dodatkih vsake pogodbenice k prilogam 20-A do 20-E, in

(e) ki niso drugače izključena iz obsega uporabe.

2. Razen če je v dodatkih vsake pogodbenice k prilogam 20-A do 20-E določeno drugače, se to poglavje ne uporablja za:

(a) pridobitev ali najem zemljišča, obstoječih zgradb ali drugih nepremičnin ali z njimi povezanih pravic;

(b) nepogodbene sporazume ali katero koli obliko pomoči, ki jo zagotovi pogodbenica, vključno s sporazumi o sodelovanju, nepovratnimi sredstvi, posojili, infuzijami lastniškega kapitala, garancijami in fiskalnimi spodbudami, blagom in storitvami, ki jih država zagotavlja državnim, regionalnim ali lokalnim javnim subjektom;

(c) naročilo ali nakup storitev fiskalnega urada ali storitev depozitarjev, likvidacijskih in upravljavskih storitev za regulirane finančne ustanove ali storitev, povezanih s prodajo, odkupom in razporeditvijo javnega dolga, vključno s posojili in državnimi obveznicami ter dolžniškimi in drugimi vrednostnimi papirji;

(d) pogodbe o zaposlitvi v javnem sektorju ali

(e) javna naročila, opravljena:

(i) za posebni namen zagotavljanja mednarodne pomoči, vključno z razvojno pomočjo;

(ii) v skladu s posebnim postopkom ali pogojem mednarodnega sporazuma v zvezi z nameščanjem vojaških enot;

(iii) v skladu s posebnim postopkom ali pogojem mednarodnega sporazuma v zvezi s skupnim izvajanjem projekta s strani držav podpisnic ali

(iv) v skladu s posebnim postopkom ali pogojem mednarodne organizacije ali financirana z mednarodnimi nepovratnimi sredstvi, posojili ali drugo podporo, če ustrezni postopek ali pogoji ne bi bili v skladu s tem poglavjem.

3. Vsaka pogodbenica v vsakem od dodatkov k prilogam 20-A do 20-E navede naslednje informacije:

(a) v dodatkih 20-A-1, 20-B-1, 20-C-1, 20-D-1 in 20-E-1: subjekti na centralni ravni javne uprave, katerih javna naročila so zajeta v tem poglavju;

(b) v dodatkih 20-A-2, 20-B-2, 20-C-2, 20-D-2 in 20-E-2: subjekti na podcentralni ravni javne uprave, katerih javna naročila so zajeta v tem poglavju;

(c) v dodatkih 20-A-3, 20-B-3, 20-C-3, 20-D-3 in 20-E-3: vsi drugi subjekti, katerih javna naročila so zajeta v tem poglavju;

(d) v dodatkih 20-A-4, 20-B-4, 20-C-4, 20-D-4 in 20-E-4: blago, ki je zajeto v tem poglavju;

(e) v dodatkih 20-A-5, 20-B-5, 20-C-5, 20-D-5 in 20-E-5: storitve, razen gradbenih storitev, ki so zajete v tem poglavju;

(f) v dodatkih 20-A-6, 20-B-6, 20-C-6, 20-D-6 in 20-E-6: gradbene storitve, ki so zajete v tem poglavju, in

(g) v dodatkih 20-A-7, 20-B-7, 20-C-7, 20-D-7 in 20-E-7: vse splošne opombe.

4. Kadar naročnik v okviru zajetih javnih naročil od oseb, ki niso zajete v dodatkih pogodbenice k prilogam 20-A do 20-E, zahteva, da naročajo v njegovem imenu, se smiselno uporablja člen 20.6.

ČLEN 20.4

Vrednotenje pogodb

1. Da bi naročnik ugotovil, ali je naročilo zajeto, pri ocenjevanju vrednosti naročila:

(a) naročila ne razdeli na ločena naročila niti ne izbere ali uporabi določene metode vrednotenja za oceno vrednosti naročila, da bi ga tako v celoti ali delno izključil iz uporabe tega dela Sporazuma, in

(b) vključi ocenjeno največjo skupno vrednost naročila, dodeljenega enemu ali več ponudnikom, za celotno obdobje njegovega trajanja, pri čemer upošteva vse oblike plačila, vključno s:

(i) premijami, pristojbinami, provizijami in obrestmi, in

(ii) če javno naročilo omogoča več možnosti, skupno vrednostjo teh možnosti.

2. Če je posledica posamezne zahteve za naročilo oddaja več kot enega naročila ali oddaja naročil v ločenih delih (oboje v nadaljnjem besedilu: ponavljajoča se javna naročila), izračun ocenjene največje skupne vrednosti temelji na:

(a) vrednosti ponavljajočih se javnih naročil za isto vrsto blaga ali storitev, oddanih v predhodnih 12 (dvanajstih) mesecih ali v predhodnem poslovnem letu naročnika, prilagojeni, če je to mogoče, da se upoštevajo pričakovane spremembe količine ali vrednosti blaga ali storitev, ki se bodo naročale v naslednjih 12 (dvanajstih) mesecih, ali

(b) ocenjeni vrednosti ponavljajočih se javnih naročil za isto vrsto blaga ali storitev, ki bodo oddana v 12 (dvanajstih) mesecih po oddaji prvotnega naročila ali v poslovnem letu naročnika.

3. V primeru naročila v obliki zakupa, najema ali najemnega nakupa blaga ali storitev ali naročila, za katerega skupna cena ni določena, se kot osnova za vrednotenje uporablja:

(a) pri naročilih za določen čas:

(i) če je čas trajanja naročila 12 (dvanajst) mesecev ali manj, skupna ocenjena najvišja vrednost za obdobje njegove veljavnosti, ali

(ii) če je čas trajanja naročila daljši od 12 (dvanajst) mesecev, skupna ocenjena najvišja vrednost, vključno z morebitno ocenjeno preostalo vrednostjo;

(b) pri naročilih za nedoločen čas: ocena mesečnega obroka, pomnožena z 48 (oseminštirideset), in

(c) kadar ni jasno, ali se naročilo sklene za nedoločen ali določen čas, se uporabi točka (b).

ČLEN 20.5

Varnostne in splošne izjeme

1. Nobena določba tega poglavja se ne razlaga tako, da bi kateri koli pogodbenici preprečila sprejetje kakršnih koli ukrepov ali nerazkritje informacij, za katere meni, da so potrebne za zaščito njenih bistvenih varnostnih interesov v zvezi z javnim naročanjem orožja, streliva, obrambnih proizvodov ali vojaškega materiala ali v zvezi z javnimi naročili, ki so nepogrešljiva za nacionalno varnost ali nacionalno obrambo.

2. Ob upoštevanju zahteve, da se taki ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil sredstvo samovoljne ali neupravičene diskriminacije med pogodbenicama, kadar prevladujejo enaki pogoji, ali ki bi pomenil prikrito omejevanje trgovine med pogodbenicama, se nobena določba tega poglavja ne razlaga tako, da bi kateri koli pogodbenici preprečevala sprejemanje ali ohranjanje ukrepov, ki so:

(a) povezani z blagom ali storitvami invalidov, človekoljubnih ustanov ali zapornikov;

(b) potrebni za varovanje javne morale, reda in miru ali varnosti;

(c) potrebni za varovanje življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin, vključno z okoljskimi ukrepi, ali

(d) potrebni za zaščito intelektualne lastnine.

ČLEN 20.6

Nediskriminacija

1. Glede kakršnega koli ukrepa, povezanega z zajetimi naročili:

(a) Evropska unija, vključno z njenimi naročniki, takoj in brezpogojno zagotovi, da so blago in storitve iz držav podpisnic Mercosurja ter ponudniki tega blaga in storitev iz držav podpisnic Mercosurja deležni obravnave, ki ni manj ugodna od obravnave njenega domačega blaga, storitev in ponudnikov;

(b) vsaka država podpisnica Mercosurja, vključno z njenimi naročniki, takoj in brezpogojno zagotovi, da so blago in storitve iz Evropske unije ter ponudniki tega blaga in storitev iz Evropske unije deležni obravnave, ki ni manj ugodna od obravnave njenega domačega blaga, storitev in ponudnikov.

2. V zvezi s katerim koli ukrepom v zvezi z zajetimi javnimi naročili Evropska unija in nobena država podpisnica Mercosurja, vključno z njenimi naročniki:

(a) ne obravnava lokalno ustanovljenega ponudnika manj ugodno kot drugega lokalno ustanovljenega ponudnika na podlagi stopnje povezave s tujino ali obsega lastništva s strani oseb druge pogodbenice[1] [2], oziroma

(b) ne diskriminira lokalno ustanovljenega ponudnika na podlagi dejstva, da so blago ali storitve, ki jih ta ponudnik ponuja za določeno javno naročilo, blago ali storitve druge pogodbenice.

3. Ta člen se ne uporablja za carine ali kateri koli drug ukrep enakovredne narave, ki vpliva na zunanjo trgovino, ali za druge uvozne predpise in ukrepe, ki vplivajo na trgovino s storitvami, ki se razlikujejo od tistih, ki posebej urejajo javna naročila, zajeta v tem poglavju.

---

[1] Ne glede na člen 20.3(1) se v primeru Evropske unije in Argentine odstavek 2(a) uporablja za vsa javna naročila v Argentini v zvezi z dobavitelji iz Evropske unije, ki so pravne osebe s sedežem v Argentini, in v Evropski uniji v zvezi z dobavitelji iz Argentine, ki so pravne osebe s sedežem v Evropski uniji. Za to še naprej veljajo varnostne in splošne izjeme, kot so opredeljene v členu 20.5.

[2] Ne glede na člen 20.3(1) se v primeru Evropske unije in Brazilije odstavek 2(a) uporablja za vsa javna naročila v Braziliji v zvezi z dobavitelji iz Evropske unije, ki so pravne osebe s sedežem v Braziliji, in v Evropski uniji v zvezi z dobavitelji iz Brazilije, ki so pravne osebe s sedežem v Evropski uniji. Za to še naprej veljajo varnostne in splošne izjeme, kot so opredeljene v členu 20.5.

ČLEN 20.7

Uporaba elektronskih sredstev

1. Vsaka pogodbenica izvaja zajeta javna naročila z elektronskimi sredstvi v najširšem možnem obsegu ter sodeluje pri razvoju in razširitvi uporabe elektronskih sredstev v sistemih javnih naročil.

2. Če naročnik izvaja zajeto javno naročilo s pomočjo elektronskih sredstev:

(a) zagotovi, da se javno naročilo izvede z uporabo sistemov informacijske tehnologije in programske opreme, vključno s tistimi, ki so povezani z avtentikacijo in šifriranjem podatkov, ki so splošno dostopni in interoperabilni z drugimi splošno dostopnimi sistemi informacijske tehnologije in programsko opremo, in

(b) ohranja mehanizme, ki zagotavljajo celovitost prijav za sodelovanje in ponudb, vključno z določitvijo časa in prejema ter preprečevanjem neustreznega dostopa.

ČLEN 20.8

Izvajanje javnih naročil

Naročnik zajeta javna naročila oddaja na pregleden in nepristranski način, ki preprečuje navzkrižje interesov in koruptivne prakse ter je skladen s tem poglavjem, in sicer z naslednjimi metodami: odprtim razpisnim postopkom, omejenim razpisnim postopkom ali razpisnim postopkom s pogajanji. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani sankcije proti koruptivnim praksam v skladu s svojo zakonodajo.

ČLEN 20.9

Pravila o poreklu

Za namene člena 20.6 se poreklo blaga določi na nepreferencialni osnovi.

ČLEN 20.10

Odrekanje ugodnosti

Brez poseganja v roke postopka za oddajo javnega naročila in na podlagi predhodnega uradnega obvestila ponudniku storitev druge pogodbenice in, če se zahteva, na podlagi posvetovanj s ponudnikom storitev druge pogodbenice lahko pogodbenica temu ponudniku odreče ugodnosti iz tega poglavja, če je tak ponudnik pravna oseba druge pogodbenice, ki ne opravlja bistvenih poslovnih dejavnosti na ozemlju te druge pogodbenice.

ČLEN 20.11

Kompenzacije

V zvezi z zajetimi javnimi naročili pogodbenica ne zahteva, upošteva, nalaga ali izvršuje kompenzacij.

ČLEN 20.12

Objava informacij o javnih naročilih

1. Vsaka pogodbenica:

(a) nemudoma objavi vse zakone, predpise, sodne odločbe, upravne odločbe za splošno uporabo, standardne pogodbene klavzule, ki so določene z zakonom ali predpisom ter s sklicevanjem vključene v obvestila in razpisno dokumentacijo, in postopek v zvezi z zajetimi javnimi naročili, ter vse njihove spremembe v uradno določenem elektronskem ali tiskanem mediju, ki se splošno razširja in ostaja zlahka dostopen javnosti;

(b) na zahtevo druge pogodbenice zagotovi dodatne informacije glede uporabe takih določb;

(c) v dodatkih 20-F-1, 20-G-1, 20-H-1, 20-I-1 in 20-J-1 navede elektronske ali tiskane medije, v katerih pogodbenica objavi informacije iz točke (a);

(d) če so na voljo, v dodatkih 20-F-2, 20-G-2, 20-H-2, 20-I-2 in 20-J-2 navede elektronske medije, v katerih pogodbenica objavi obvestila iz členov 20.13, 20.15(4) in 20.23(2).

2. Vsaka pogodbenica nemudoma uradno obvesti drugo pogodbenico o vsaki spremembi informacij, navedenih v njenih dodatkih k prilogam 20-F do 20-J. Skupni svet v trgovinski sestavi ustrezno spremeni priloge 20-F do 20-J v skladu s točko (f) člena 9.7(1).

ČLEN 20.13

Objava obvestil

Obvestilo o nameravanem javnem naročilu

1. Naročnik za vsako zajeto javno naročilo, razen v okoliščinah, opisanih v členu 20.20, objavi obvestilo o nameravanem javnem naročilu, ki je neposredno dostopno z elektronskimi sredstvi in brezplačno prek enotne točke dostopa, in sicer za Evropsko unijo na evropski ravni, za države podpisnice Mercosurja pa na nacionalni ravni ali, ko bo taka enotna točka dostopa vzpostavljena, na ravni Mercosurja. Obvestilo o nameravanem javnem naročilu ostane dostopno javnosti vsaj do izteka roka, ki je naveden v obvestilu. Vsaka pogodbenica navede elektronski medij v svojih dodatkih k prilogam 20-F do 20-J. Vsako tako obvestilo vključuje informacije iz Priloge 20-O.

Povzetek obvestila

2. Naročnik za vsako nameravano javno naročilo hkrati z objavo obvestila o takem naročilu objavi tudi dostopen povzetek obvestila o takem naročilu v enem od jezikov STO, v katerem je verodostojen Sporazum o STO. Vsako tako obvestilo vključuje informacije iz Priloge 20-K.

Obvestilo o načrtovanem javnem naročilu

3. Naročniki naj po možnosti vsako poslovno leto čim prej objavijo obvestilo v zvezi s svojimi prihodnjimi načrti glede javnih naročil v ustreznem elektronskem ali tiskanem mediju, navedenem v dodatkih k prilogam 20-F do 20-J. Tako obvestilo mora vsebovati predmet javnega naročila in načrtovani datum objave obvestila o nameravanem javnem naročilu.

4. Naročnik, zajet v dodatkih 12-A-2, 12-A-3, 12-B-2, 12-B-3, 12-C-2, 12-C-3, 12-D-2, 12-D-3, 12-E-2 in 12-E-3 k prilogam 20-A do 20-E, lahko obvestilo o načrtovanem javnem naročilu uporabi kot obvestilo o nameravanem javnem naročilu, če to obvestilo vsebuje toliko informacij iz Priloge 20-O, kot jih je na voljo, in izjavo, da morajo zainteresirani ponudniki svoje zanimanje za javno naročilo sporočiti naročniku.

ČLEN 20.14

Pogoji za sodelovanje

1. Naročnik omeji pogoje za sodelovanje v javnem naročilu na tiste, ki so nujni za zagotovitev, da ima ponudnik pravne in finančne zmogljivosti ter poslovne in tehnične sposobnosti za izvedbo ustreznega javnega naročila.

2. Naročnik pri oceni, ali ponudnik izpolnjuje pogoje za sodelovanje, ovrednoti finančne zmogljivosti ter poslovne in tehnične sposobnosti ponudnika na podlagi poslovnih dejavnosti tega ponudnika znotraj in zunaj ozemlja pogodbenice naročnika.

3. Naročnik lahko od ponudnika zahteva, da dokaže ustrezne predhodne izkušnje; ne sme pa določiti pogoja, na podlagi katerega lahko ponudnik sodeluje v javnem naročilu le, če mu je naročnik določene pogodbenice že prej oddal eno ali več naročil ali če ima predhodne delovne izkušnje na ozemlju neke pogodbenice.

4. Naročnik pri tej svoji oceni izhaja iz pogojev, ki jih je vnaprej določil v obvestilih ali razpisni dokumentaciji.

5. Naročnik lahko ponudnika izključi iz naslednjih razlogov:

(a) stečaj;

(b) lažne izjave;

(c) znatne pomanjkljivosti pri izpolnjevanju kakršnih koli bistvenih zahtev ali obveznosti iz predhodnega naročila oziroma predhodnih naročil;

(d) pravnomočne sodbe v zvezi s kaznivimi dejanji ali hujšimi prekrški;

(e) druge sankcije, ki dobavitelju onemogočajo sklepanje pogodb s subjekti pogodbenice;

(f) huda poklicna kršitev, zaradi katere je vprašljiva integriteta dobaviteljev, ali

(g) neplačevanje davkov.

6. Pogoje za sodelovanje, ki jih določi naročnik, kot so določeni v odstavkih 1, 2 in 3, ponudniki pogodbenic izpolnijo s predložitvijo dokumentacije, zahtevane v ponudbi, ali z enakovredno dokumentacijo.

ČLEN 20.15

Kvalificiranost ponudnikov

Omejeni razpisni postopek

1. Če namerava naročnik uporabiti omejeni razpisni postopek:

(a) v obvestilo o nameravanem javnem naročilu vključi vsaj informacije iz točk (a), (b), (c), (i), (j) in (k) Priloge 20-O in povabi ponudnike, da oddajo prijavo za sodelovanje, ter

(b) do začetka roka za predložitev ponudb kvalificiranim ponudnikom zagotovi vsaj informacije iz točk (d) do (h) Priloge 20-O.

2. Naročnik kot kvalificirane ponudnike prizna vse domače ponudnike in vse ponudnike druge pogodbenice, ki izpolnjujejo pogoje za sodelovanje pri določenem javnem razpisu, razen če naročnik v obvestilu o nameravanem javnem naročilu navede kakršne koli omejitve glede števila ponudnikov, ki lahko oddajo ponudbo, in merila za izbor omejenega števila ponudnikov.

3. Če razpisna dokumentacija ni javno objavljena na dan objave obvestila iz odstavka 1, naročnik zagotovi, da se dajo dokumenti istočasno na voljo vsem kvalificiranim ponudnikom, izbranim v skladu z odstavkom 2.

Večnamenski seznam

4. Če zakonodaja pogodbenice določa, da lahko naročniki vodijo večnamenski seznam ponudnikov, se zagotovi, da se obvestilo, ki zainteresirane ponudnike vabi, da oddajo vlogo za uvrstitev na seznam:

(a) objavi vsako leto in

(b) je, če je objavljeno z elektronskimi sredstvi, stalno na voljo v ustreznem mediju, navedenem v dodatkih k prilogam 20-F do 20-J. Tako obvestilo vključuje informacije iz Priloge 20-L.

5. Ne glede na odstavek 4 lahko naročnik, če je večnamenski seznam veljaven 3 (tri) leta ali manj, objavi obvestilo iz odstavka 4 samo enkrat, in sicer na začetku obdobja veljavnosti seznama, če:

(a) je v njem navedeno obdobje veljavnosti in da nadaljnja uradna obvestila ne bodo objavljena in

(b) se to obvestilo objavi z elektronskimi sredstvi in je v obdobju veljavnosti stalno na voljo.

6. Naročnik ponudnikom omogoči, da kadar koli zaprosijo za uvrstitev na večnamenski seznam, in na seznam primerno hitro vključi vse kvalificirane ponudnike.

7. Kadar ponudnik, ki ni vključen na večnamenski seznam, odda prijavo za sodelovanje pri javnem naročilu na podlagi večnamenskega seznama in vse zahtevane dokumente k prijavi v roku iz Priloge 20-M, naročnik prijavo preuči. Naročnik ne izključi ponudnika iz obravnave v zvezi z naročilom, ker nima dovolj časa za preučitev prijave, razen če v izjemnih primerih zaradi kompleksnosti naročila ne more zaključiti preučitve prijave v časovnem obdobju, določenem za oddajo ponudb.

Subjekti iz dodatkov k prilogam 20-A do 20-F

8. Naročnik, naveden v dodatkih k prilogam 20-A do 20-F, lahko obvestilo, ki ponudnike vabi, da oddajo vlogo za uvrstitev na večnamenski seznam, uporabi kot obvestilo o nameravanem javnem naročilu, če:

(a) je obvestilo objavljeno v skladu z odstavkom 4 in vključuje informacije, navedene v Prilogi 20-L, vse razpoložljive informacije, navedene v Prilogi 20-O, ter izjavo, da se šteje za obvestilo o nameravanem javnem naročilu ali da bodo samo ponudniki na večnamenskem seznamu prejeli nadaljnja obvestila o naročilih, ki jih zajema večnamenski seznam, in

(b) naročnik ponudnikom, ki so mu izrazili interes za določeno javno naročilo, nemudoma zagotovi zadostne informacije, da lahko ocenijo svoj interes za javno naročilo, vključno z vsemi preostalimi informacijami, zahtevanimi v Prilogi 20-D, če so na voljo.

9. Naročnik, zajet v dodatkih k prilogam 20-A do 20-F, lahko ponudniku, ki je zaprosil za uvrstitev na večnamenski seznam v skladu z odstavkom 6, dovoli, da predloži ponudbo za določeno javno naročilo, če ima naročnik dovolj časa, da preveri, ali izpolnjuje pogoje za sodelovanje.

Informacije o odločitvah naročnika

10. Naročnik vsakega ponudnika, ki odda prijavo za sodelovanje pri javnem naročilu ali vlogo za uvrstitev na večnamenski seznam, nemudoma obvesti o svoji odločitvi glede prijave ali vloge.

11. Naročnik nemudoma obvesti ponudnika in mu na njegovo zahtevo nemudoma predloži pisno obrazložitev razlogov za svojo odločitev, če naročnik:

(a) zavrne prijavo ponudnika za sodelovanje pri javnem naročilu ali njegovo vlogo za uvrstitev na večnamenski seznam;

(b) preneha priznavati dobavitelja kot kvalificiranega ali

(c) odstrani dobavitelja z večnamenskega seznama.

ČLEN 20.16

Tehnične specifikacije

1. Naročnik ne pripravi, sprejme ali uporablja nobene tehnične specifikacije ali določi nobenega postopka ugotavljanja skladnosti z namenom ali učinkom oviranja konkurence, nepotrebnega oviranja mednarodne trgovine ali diskriminacije med ponudniki.

2. Pri določanju tehničnih specifikacij za blago ali storitve, ki se naročajo, naročnik po potrebi:

(a) določi tehnične specifikacije z vidika zahtev glede zmogljivosti in funkcionalnosti in ne z vidika oblikovnih ali opisnih lastnosti in

(b) tehnične specifikacije utemelji na mednarodnih standardih, če ti obstajajo; sicer pa na nacionalnih tehničnih predpisih, priznanih nacionalnih standardih ali gradbenih predpisih; pri vsakem sklicu se navedeta tudi besedi „ali enakovredno“.

3. Če se v tehničnih specifikacijah uporabljajo oblikovne ali opisne lastnosti, naročnik po potrebi navede, da bo upošteval ponudbe za enakovredno blago ali storitve, ki dokazano izpolnjujejo zahteve javnega naročila, in sicer z vključitvijo besedila, kot je na primer „ali enakovredno“, v razpisno dokumentacijo.

4. Naročnik ne določi tehničnih specifikacij, ki bi zahtevale ali se nanašale na določeno blagovno znamko ali trgovsko ime, patent, avtorsko pravico, model, tip, posebno poreklo, proizvajalca ali ponudnika, razen če ni nobenega drugega dovolj natančnega ali razumljivega načina za opis zahtev javnega naročila in pod pogojem, da naročnik v takih primerih v razpisno dokumentacijo vključi besedilo, kot je na primer „ali enakovredno“.

5. Naročnik ne zaprosi za nasvete in ne sprejema nasvetov, ki se lahko uporabijo pri pripravi ali sprejetju katere koli tehnične specifikacije za konkretno javno naročilo, od osebe, ki bi lahko imela poslovne interese v javnem naročilu, na način, ki bi izključeval konkurenco.

6. Pojasniti je treba, da lahko pogodbenica, vključno z njenimi naročniki, v skladu s tem členom pripravi, sprejme ali uporabi tehnične specifikacije za spodbujanje ohranjanja naravnih virov ali varstva okolja.

ČLEN 20.17

Razpisna dokumentacija

1. Naročnik da ponudnikom na voljo razpisno dokumentacijo, ki vključuje vse potrebne informacije, da lahko ponudniki pripravijo in oddajo ustrezne ponudbe. Če to ni navedeno že v obvestilu o nameravanem javnem naročilu, taka dokumentacija vključuje popoln opis naslednjega:

(a) javnega naročila, vključno z vrsto in količino blaga ali storitev, ki se naročajo, ali z oceno količine, če ta ni znana, ter vsemi zahtevami, ki jih je treba izpolniti, vključno s tehničnimi specifikacijami, potrdilom o ugotavljanju skladnosti, načrti, risbami ali gradivom z navodili;

(b) vseh pogojev za sodelovanje ponudnikov, vključno s seznamom informacij in dokumentov, ki jih morajo ponudniki oddati v povezavi s tem;

(c) vseh meril ocenjevanja, ki jih bo naročnik upošteval pri oddaji naročila, in relativni pomen takih meril, razen kadar je edino merilo cena;

(d) če naročnik izvede oddajo javnega naročila z elektronskimi sredstvi, vseh zahtev v zvezi z avtentikacijo in šifriranjem ali drugih zahtev, povezanih s predložitvijo informacij z elektronskimi sredstvi;

(e) če naročnik izvede elektronsko dražbo, pravil, po katerih bo potekala dražba, vključno z opredelitvijo elementov ponudbe, povezanih z merili ocenjevanja;

(f) če je odpiranje ponudb javno, datuma, časa in kraja odpiranja ponudb in po potrebi subjektov, ki so lahko prisotni;

(g) vseh drugih določb ali pogojev, vključno s pogoji plačila in vsemi omejitvami načinov predložitve ponudb, na primer v papirni obliki ali z elektronskimi sredstvi, in

(h) vseh datumov za dobavo blaga ali izvedbo storitev.

2. Naročnik pri določitvi datuma za dobavo naročenega blaga ali izvedbo naročenih storitev v razpisni dokumentaciji upošteva dejavnike, kot so kompleksnost javnega naročila, pričakovani obseg oddaje naročila podizvajalcem in dejanski čas, potreben za proizvodnjo blaga, njegovo odpremo iz skladišča in prevoz z nabavnega mesta ali za izvedbo storitev.

3. Merila ocenjevanja, določena v obvestilu o nameravanem javnem naročilu ali razpisni dokumentaciji, lahko med drugim vključujejo ceno in druge dejavnike stroškov, kakovost, tehnično ustreznost, okoljske značilnosti in pogoje dobave.

4. Naročnik nemudoma predloži razpisno dokumentacijo kateremu koli ponudniku, ki sodeluje pri javnem naročilu, če tako zahteva tak ponudnik, in odgovori na vsako razumno zahtevo ponudnika, ki sodeluje pri javnem naročilu, po ustreznih informacijah, pod pogojem, da te informacije temu ponudniku ne dajejo prednosti pred konkurenti pri javnem naročilu in če je bila zahteva predložena v veljavnih rokih.

5. Kadar naročnik pred ocenjevanjem ponudb v skladu s členom 20.22 spremeni ali dopolni merila ali zahteve iz obvestila o nameravanem javnem naročilu ali razpisne dokumentacije, ki jo je predložil sodelujočim ponudnikom, vse take spremembe pisno pošlje:

(a) vsem ponudnikom, ki sodelujejo v času spremembe informacij, če so taki ponudniki znani, v vseh drugih primerih pa na enak način kot pri prvotnih informacijah, in

(b) dovolj vnaprej, da se takim ponudnikom omogoči, da spremenijo in ponovno predložijo svoje spremenjene ponudbe, kot je ustrezno.

6. Naročniki lahko od sodelujočih ponudnikov zahtevajo, da zagotovijo jamstva za ohranitev ponudbe, od uspešnega ponudnika pa, da zagotovi jamstvo za izvedbo.

ČLEN 20.18

Roki

Naročnik v skladu s svojimi potrebami ponudnikom zagotovi dovolj časa, da pripravijo in predložijo prijave za sodelovanje in ustrezne ponudbe, ob upoštevanju dejavnikov, kot so narava in kompleksnost javnega naročila, pričakovani obseg oddaje naročil podizvajalcem ter čas za posredovanje ponudb iz tujih in domačih točk, ki ne uporabljajo elektronskih sredstev. Taki roki, vključno z morebitnimi podaljšanji, so enaki za vse zainteresirane ali sodelujoče ponudnike. Veljavni roki so določeni v Prilogi 20-M.

ČLEN 20.19

Pogajanja

1. Če zakonodaja pogodbenice določa, da lahko naročniki izvajajo oddajo javnih naročil s pogajanji, lahko to storijo v naslednjih primerih:

(a) v okviru naročil, za katera so tak namen navedli v obvestilu o nameravanem naročilu, ali

(b) kadar ocenjevanje pokaže, da nobena ponudba ni očitno najugodnejša v smislu posebnih meril ocenjevanja, določenih v obvestilih ali razpisni dokumentaciji.

2. Naročnik:

(a) zagotovi, da se vsaka izločitev ponudnikov, ki sodelujejo v pogajanjih, opravi v skladu z merili ocenjevanja, določenimi v obvestilih ali razpisni dokumentaciji, in

(b) ko se pogajanja končajo, določi skupni rok, v katerem lahko preostali ponudniki predložijo nove ali spremenjene ponudbe.

ČLEN 20.20

Razpisni postopek s pogajanji

1. Če se razpisni postopek ne uporablja za izogibanje konkurenci ali zaščito domačih ponudnikov, lahko naročnik odda naročila z razpisnim postopkom s pogajanji v naslednjih okoliščinah:

(a) če:

(i) ni bila predložena nobena ponudba ali noben ponudnik ni oddal prijave za sodelovanje;

(ii) nobena od oddanih ponudb ne izpolnjuje bistvenih zahtev razpisne dokumentacije;

(iii) noben ponudnik ne izpolnjuje pogojev za sodelovanje ali

(iv) so bile oddane ponudbe prikrojene,

pod pogojem, da zahteve iz razpisne dokumentacije niso bistveno spremenjene;

(b) če lahko blago ali storitve zagotovi le določen ponudnik in ni ustreznih alternativ ali nadomestnega blaga ali storitev, ker so povezani z umetniškim delom ali iz razlogov, povezanih z varstvom izključnih pravic intelektualne lastnine, kot so patenti ali avtorske pravice, ali z zaščitenimi informacijami ali kadar iz tehničnih razlogov ni konkurence;

(c) v primeru dodatnih dobav prvotnega ponudnika blaga in storitev, ki niso bile vključene v prvotno javno naročilo, če sprememba ponudnika takega dodatnega blaga ali storitev:

(i) ni mogoča iz ekonomskih ali tehničnih razlogov, kot so zahteve po zamenljivosti ali interoperabilnosti z obstoječo opremo, programsko opremo, storitvami ali objekti, zagotovljenimi v okviru prvotnega javnega naročila, in

(ii) povzroči velike nevšečnosti ali znatno podvajanje stroškov za naročnika;

(d) za blago, kupljeno na trgu primarnih proizvodov;

(e) če naročnik naroča prototipe ali prvo blago ali storitve, ki se razvijajo na njegovo zahtevo v okviru določenega naročila za raziskave, poskuse, študijo ali izvirni razvoj ali za tako naročilo; kadar so bile take pogodbe izpolnjene, za nadaljnja javna naročila blaga ali storitev velja to poglavje;

(f) kolikor je nujno potrebno, če zaradi nujnosti, nastale zaradi dogodkov, ki jih naročnik ni mogel predvideti, blaga ali storitev ni bilo mogoče pravočasno pridobiti z odprtim ali omejenim razpisnim postopkom;

(g) kadar se naročilo odda zmagovalcu oblikovalskega natečaja, pod pogojem, da je bil natečaj organiziran v skladu z načeli tega poglavja in če sodelujoče ocenjuje neodvisna žirija z namenom, da se zmagovalcu odda oblikovalsko naročilo, ali

(h) za nakupe pod izjemno ugodnimi pogoji, ki nastopijo v zgolj zelo kratkem času, kot so neobičajne odprodaje pravnih oseb, ki običajno niso ponudniki, ali odprodaje sredstev podjetij v likvidaciji ali stečaju.

2. Naročnik ohrani evidenco ali pripravi pisna poročila o posebnih utemeljitvah za katero koli naročilo, oddano v skladu z odstavkom 1.

ČLEN 20.21

Elektronske dražbe

Kadar namerava naročnik izvesti oddajo zajetega javnega naročila z uporabo elektronske dražbe, naročnik pred njenim začetkom vsakemu udeležencu zagotovi:

(a) metodo samodejnega ocenjevanja, vključno z matematično formulo, ki temelji na merilih ocenjevanja iz razpisne dokumentacije in ki se bo med dražbo uporabljala pri samodejni ali ponovni razvrstitvi;

(b) rezultate vseh prvotnih ocen elementov ponudbe, če se bo naročilo oddalo na podlagi najugodnejše ponudbe, in

(c) vse druge zadevne informacije v zvezi z izvajanjem dražbe.

ČLEN 20.22

Obravnava ponudb in oddaja naročil

1. Naročnik prejme, odpre in obravnava vse ponudbe po postopkih, ki zagotavljajo poštenost in nepristranskost postopka za oddajo javnega naročila ter zaupnost ponudb.

2. Naročnik ne kaznuje nobenega ponudnika, čigar ponudbo prejme po roku, določenem za prejemanje ponudb, če je vzrok za zamudo izključno nepravilno ravnanje naročnika.

3. Ponudba se obravnava, če je predložena v pisni obliki ter ob odpiranju izpolnjuje bistvene zahteve iz razpisne dokumentacije in, če je ustrezno, obvestil ter jo je predložil ponudnik, ki izpolnjuje pogoje za sodelovanje.

4. Razen če naročnik ugotovi, da oddaja naročila ni v javnem interesu, odda naročilo ponudniku, za katerega je ugotovil, da je sposoben izpolnjevati pogoje naročila in da je, izključno na podlagi meril ocenjevanja, določenih v obvestilih in razpisni dokumentaciji, predložil najugodnejšo ponudbo ali ponudil najnižjo ceno v primeru, ko je cena edino merilo.

5. Kadar naročnik prejme ponudbo s ceno, ki je neobičajno nižja od cene drugih predloženih ponudb, lahko pri ponudniku preveri, ali ta izpolnjuje pogoje za sodelovanje in je sposoben izpolniti pogoje naročila.

6. Naročnik ne uporabi možnosti, ne odpove javnega naročila in ne spremeni oddanih naročil tako, da bi se izognil obveznostim iz tega poglavja.

7. Vsaka pogodbenica lahko določi, da se lahko naročilo odda ponudniku, ki je predložil naslednjo najugodnejšo ponudbo, če iz razlogov, ki jih je mogoče pripisati uspešnemu ponudniku, pogodba ni sklenjena v razumnem roku ali če izbrani ponudnik ne izpolni jamstva za izvedbo naročila iz člena 20.17 ali ne izpolnjuje pogodbenih pogojev.

ČLEN 20.23

Preglednost informacij o javnih naročilih

1. Naročnik sodelujoče ponudnike nemudoma obvesti o svojih odločitvah o oddaji naročila in na zahtevo ponudnika to stori v pisni obliki. Naročnik v skladu z odstavkoma 2 in 3 člena 20.24 neuspešnim ponudnikom na zahtevo pojasni razloge, zaradi katerih ni izbral njihove ponudbe, in relativne prednosti ponudbe uspešnega ponudnika.

2. Naročnik po oddaji vsakega naročila, zajetega v tem poglavju, čim prej v skladu z roki, določenimi v zakonodaji vsake pogodbenice, objavi obvestilo v ustreznih tiskanih ali elektronskih medijih, navedenih v dodatkih k prilogam 20-F do 20-J. Če se uporablja samo elektronski medij, ostane informacija na enostaven način dostopna v razumnem časovnem obdobju. Obvestilo vključuje vsaj naslednje informacije:

(a) opis naročenega blaga ali storitev, ki lahko vključuje naravo in količino naročenega blaga ter naravo in obseg naročenih storitev;

(b) ime in naslov naročnika;

(c) ime uspešnega ponudnika;

(d) vrednost izbrane ponudbe ali najvišjo in najnižjo ponudbo, ki se je upoštevala pri oddaji naročila;

(e) datum oddaje naročila in

(f) vrsto uporabljene metode javnega naročanja in, če je bil uporabljen razpisni postopek s pogajanji, opis okoliščin, ki upravičujejo uporabo tega postopka.

3. Vsaka pogodbenica drugi pogodbenici sporoči razpoložljive in primerljive statistične podatke, ki so pomembni za naročila, zajeta v tem poglavju.

ČLEN 20.24

Razkrivanje informacij

1. Pogodbenica na zahtevo druge pogodbenice takoj zagotovi vse ustrezne informacije o obravnavi zajetega javnega naročila, da se določi, ali je bilo javno naročilo opravljeno v skladu s pravili iz tega poglavja. Kadar bi objava teh informacij posegala v konkurenco prihodnjih ponudb, pogodbenica, ki te informacije prejme, teh ne razkrije nobenemu ponudniku, razen če se o tem posvetuje s pogodbenico, ki je te informacije zagotovila, in se ta pogodbenica s tem strinja.

2. Ne glede na druge določbe tega poglavja pogodbenica, vključno z njenimi naročniki, nobenemu ponudniku ne zagotovi informacij, ki bi lahko posegale v pošteno konkurenco med ponudniki.

3. Nobena določba iz tega poglavja se ne razlaga tako, da se od pogodbenice, vključno z njenimi naročniki, organi in revizijskimi organi, zahteva razkritje zaupnih informacij, če bi tako razkritje:

(a) oviralo preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj;

(b) lahko posegalo v pošteno konkurenco med ponudniki;

(c) posegalo v legitimne poslovne interese določenih oseb, vključno z zaščito intelektualne lastnine, ali

(d) bilo kako drugače v nasprotju z javnim interesom.

ČLEN 20.25

Domači postopki pregleda

1. Vsaka pogodbenica zagotovi ali ohrani pravočasen, učinkovit, pregleden in nediskriminatoren upravni ali sodni postopek pregleda, v katerem se lahko ponudnik pritoži zaradi:

(a) kršitve določb tega poglavja ali

(b) neizpolnjevanja ukrepov pogodbenice o izvajanju tega poglavja, če ponudnik nima pravice, da bi se neposredno pritožil zaradi kršitve določb tega poglavja na podlagi zakonodaje pogodbenice,

ki nastanejo v okviru zajetih javnih naročil, v katerih ima ali je imel ponudnik interes. Postopkovna pravila za vse pritožbe so v pisni obliki in javno dostopna.

2. Vsaka pogodbenica lahko v svoji zakonodaji določi, da v primeru pritožbe ponudnika, nastale v okviru zajetega javnega naročila, zadevna pogodbenica spodbuja svojega naročnika in ponudnika, da pritožbo rešita s posvetovanji. Naročnik vsako tako pritožbo obravnava nepristransko in pravočasno ter brez poseganja v sodelovanje ponudnika pri tekočih ali prihodnjih javnih naročilih ali v njegovo pravico do popravnih ukrepov na podlagi upravnega ali sodnega postopka pregleda.

3. Vsak ponudnik ima na voljo dovolj časa, da pripravi in vloži pritožbo, tj. v vsakem primeru vsaj 10 (deset) dni od takrat, ko se je seznanil z osnovo za pritožbo oziroma se upravičeno pričakuje, da bi moral biti seznanjen z njo.

4. Vsaka pogodbenica ustanovi ali imenuje vsaj en nepristranski upravni ali sodni organ, ki je neodvisen od njenih naročnikov, da sprejme in pregleda ponudnikovo pritožbo v okviru zajetega javnega naročila.

5. Kadar pritožbo prvotno pregleda organ, ki ni organ iz odstavka 4, pogodbenica zagotovi, da se lahko ponudnik pritoži zoper prvotno odločitev pri nepristranskem upravnem ali pravosodnem organu, ki je neodvisen od naročnika, katerega javno naročilo je predmet pritožbe. Organ za pregled, ki ni sodišče, je bodisi predmet sodnega pregleda bodisi ima postopkovna jamstva za zagotovitev, da:

(a) naročnik na pritožbo pisno odgovori in organu za pregled razkrije vse zadevne dokumente;

(b) imajo udeleženci v postopku pravico, da so zaslišani, preden organ za pregled sprejme odločitev v zvezi s pritožbo;

(c) imajo udeleženci v postopku pravico do zastopanja in spremljanja;

(d) imajo udeleženci v postopku dostop do vseh postopkov;

(e) imajo udeleženci v postopku pravico zahtevati, da postopek poteka v javnosti in da so prisotne priče, ter

(f) se odločitve ali priporočila v zvezi s pritožbami ponudnikov zagotovijo v razumnem času, v pisni obliki in s pojasnili razlogov za vsako odločitev ali priporočilo.

6. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani postopke, ki zagotavljajo:

(a) hitre začasne ukrepe, ki ponudnikom omogočajo, da še naprej sodelujejo v naročilih. Taki začasni ukrepi lahko povzročijo začasno prekinitev postopka za oddajo javnega naročila. Postopki lahko določajo, da se pri odločanju, ali naj se taki ukrepi uporabijo, upoštevajo prevladujoče škodljive posledice za zadevne interese, vključno z javnim interesom. Pravični razlog za neuporabo ukrepov se poda pisno in

(b) popravne ukrepe ali nadomestilo za nastalo izgubo ali škodo, ki se lahko omejijo na stroške priprave ponudbe ali pritožbe ali obojega, če organ za pregled ugotovi, da je prišlo do kršitve ali neizpolnjevanja obveznosti iz odstavka 1.

ČLEN 20.26

Spremembe in popravki v zvezi z obsegom uporabe

1. Pogodbenica lahko predlaga spremembo ali popravek svojih prilog 20-A do 20-E.

Spremembe

2. Če namerava pogodbenica spremeniti svoje priloge iz odstavka 1:

(a) o tem pisno uradno obvesti drugo pogodbenico in

(b) v uradno obvestilo vključi predlog ustreznih kompenzacijskih prilagoditev za drugo pogodbenico, da se ohrani raven obsega uporabe, ki je primerljiva z ravnjo pred spremembo.

3. Ne glede na odstavek 2, točka (b), pogodbenici ni treba zagotoviti kompenzacijskih prilagoditev, če sprememba zajema naročnika, nad katerim je pogodbenica dejansko odpravila svoj nadzor ali vpliv.

4. Druga pogodbenica lahko ugovarja spremembi, če:

(a) predlagana prilagoditev v skladu z odstavkom 2, točka (b), ne ohranja primerljive ravni obsega uporabe, o katerem sta se dogovorili pogodbenici, ali

(b) sprememba zajema naročnika, nad katerim pogodbenica ni dejansko odpravila svojega nadzora ali vpliva iz odstavka 3.

Druga pogodbenica pisno ugovarja v 45 (petinštiridesetih) dneh od prejema uradnega obvestila iz odstavka 2, točka (a). Če pogodbenica takega ugovora ne predloži pisno v 45 (petinštiridesetih) dneh po prejemu uradnega obvestila, se šteje, da se strinja s predlagano spremembo.

Popravki

5. Naslednje spremembe prilog pogodbenice se štejejo za povsem formalni popravek, če ne vplivajo na medsebojno dogovorjen obseg uporabe, določen v tem poglavju:

(a) sprememba imena naročnika;

(b) združitev dveh ali več naročnikov s seznama v dodatku, in

(c) ločitev naročnika s seznama v dodatku na 2 (dva) ali več naročnikov, ki se vsi dodajo naročnikom v istem dodatku.

Pogodbenica, ki opravi tak povsem formalni popravek, ni obvezana zagotoviti kompenzacijskih prilagoditev.

6. V primeru predlaganih popravkov prilog pogodbenice ta pogodbenica drugo pogodbenico uradno obvešča o predlaganih popravkih vsaki 2 (dve) leti po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma.

7. Pogodbenica lahko drugo pogodbenico uradno obvesti o ugovoru k predlaganemu popravku v 45 (petinštiridesetih) dneh po prejemu uradnega obvestila. Če pogodbenica vloži ugovor, navede razloge, zakaj po njenem mnenju predlagani popravek ni sprememba iz odstavka 5, in opiše učinek predlaganega popravka na medsebojno dogovorjen obseg uporabe, določen v tem poglavju. Če pogodbenica takega ugovora ne predloži pisno v 45 (petinštiridesetih) dneh po prejemu uradnega obvestila, se šteje, da se strinja s predlaganim popravkom.

Posvetovanja in reševanje sporov

8. Če druga pogodbenica ugovarja predlagani spremembi ali popravku, pogodbenici poskušata rešiti težavo s posvetovanji. Če v 60 (šestdesetih) dneh od prejema ugovora dogovor ni dosežen, lahko pogodbenica, ki želi spremeniti ali popraviti svoje priloge, zadevo predloži v postopek reševanja sporov iz poglavja 29, razen če se pogodbenici dogovorita o podaljšanju roka.

9. Postopek posvetovanja iz odstavka 8 ne posega v posvetovanja iz poglavja 29.

10. Če pogodbenica ne ugovarja predlagani spremembi v skladu z odstavkoma 2 in 3 ali predlaganemu popravku v skladu z odstavkom 5 oziroma se pogodbenici o spremembah ali popravkih dogovorita v okviru posvetovanj ali se težava dokončno reši v okviru poglavja 29, Skupni svet v trgovinski sestavi spremeni ustrezno Prilogo, da se upoštevajo dogovorjene spremembe ali popravki ali dogovorjene kompenzacijske prilagoditve.

ČLEN 20.27

Pododbor za javna naročila

1. Pododbor za javna naročila, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4 in9.9 še naslednje naloge:

(a) pregled vzajemnega odpiranja trgov javnih naročil;

(b) izmenjava informacij v zvezi s priložnostmi za javna naročila v vsaki pogodbenici, vključno z izmenjavami statističnih podatkov o javnih naročilih, in

(c) razprava o obsegu in načinih sodelovanja pri javnih naročilih med pogodbenicama, kot je navedeno v členu 20.28.

ČLEN 20.28

Sodelovanje na področju javnih naročil

1. Pogodbenici z medsebojnim sodelovanjem zagotavljata učinkovito izvajanje tega poglavja. Pogodbenici uporabljata razpoložljive in obstoječe instrumente, vire in mehanizme.

2. Dejavnosti sodelovanja na tem področju se poleg drugih dejavnosti izvajajo zlasti prek:

(a) izmenjave informacij, dobrih praks, statističnih podatkov, strokovnjakov, izkušenj in politik na področjih skupnega interesa;

(b) izmenjave dobrih praks v zvezi z uporabo trajnostnih praks javnega naročanja in drugih področij skupnega interesa;

(c) spodbujanja mrež, seminarjev in delavnic o temah skupnega interesa;

(d) prenosa znanja, vključno s stiki med strokovnjaki iz Evropske unije in držav podpisnic Mercosurja, in

(e) izmenjave informacij med Evropsko unijo in državami podpisnicami Mercosurja, da se olajša dostop ponudnikov pogodbenic do trgov javnih naročil, zlasti za mikro, mala in srednja podjetja.

POGLAVJE 21

INTELEKTUALNA LASTNINA

ODDELEK A

SPLOŠNE DOLOČBE IN NAČELA

ČLEN 21.1

Splošne določbe

1. Vsaka pogodbenica potrjuje medsebojne pravice in obveznosti iz STO, Sporazuma TRIPS in katerega koli drugega večstranskega sporazuma v zvezi z intelektualno lastnino, katerega pogodbenica je.

2. Vsaka pogodbenica lahko določi ustrezno metodo za izvajanje določb tega poglavja v okviru svojega pravnega sistema in prakse na način, ki je skladen s cilji in načeli Sporazuma TRIPS in tega poglavja.

ČLEN 21.2

Cilji

Cilji tega poglavja so:

(a) olajšati dostop, proizvodnjo in trženje inovativnih in ustvarjalnih izdelkov ter spodbujati trgovino in naložbe med pogodbenicama ter s tem prispevati k bolj trajnostnemu, pravičnemu in vključujočemu gospodarstvu za pogodbenici;

(b) doseči ustrezno in učinkovito raven varstva in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine, ki zagotavlja spodbude in nagrade za inovacije, hkrati pa prispeva k učinkovitemu prenosu in razširjanju tehnologije ter spodbuja socialno in gospodarsko blaginjo ter ravnovesje med pravicami imetnikov in javnim interesom, in

(c) spodbujati ukrepe, ki bodo pogodbenicama pomagali spodbujati raziskave in razvoj ter dostop do znanja, tudi do raznolikega znanja v javni domeni.

ČLEN 21.3

Narava in obseg obveznosti

1. V tem delu Sporazuma se pravice intelektualne lastnine nanašajo na vse kategorije intelektualne lastnine, za katere veljajo oddelki 1 do 7 dela II Sporazuma TRIPS in členi 21.9 do 21.43 tega sporazuma.

2. Varstvo intelektualne lastnine vključuje varstvo pred nelojalno konkurenco iz člena 10a Pariške konvencije za varstvo industrijske lastnine, podpisane 20. marca 1883 v Parizu, kot je bila nazadnje spremenjena v Stockholmu 14. julija 1967 (v nadaljnjem besedilu: Pariška konvencija).

3. Nobena določba tega poglavja pogodbenici ne preprečuje sprejetja ukrepov, potrebnih za preprečevanje zlorabe pravic intelektualne lastnine s strani imetnikov pravic ali uporabe praks, ki nerazumno omejujejo trgovino ali negativno vplivajo na mednarodni prenos tehnologije, če so taki ukrepi skladni s tem poglavjem.

4. Pogodbenica v svoji zakonodaji ni dolžna zagotavljati širšega varstva, kot se zahteva s tem poglavjem. To poglavje nobeni pogodbenici ne preprečuje, da bi prek svoje zakonodaje uporabila višje standarde za varstvo in uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, pod pogojem, da ne krši tega poglavja.

ČLEN 21.4

Načela

1. Vsaka pogodbenica priznava, da varstvo in uveljavljanje pravic intelektualne lastnine lahko in mora potekati na način, ki spodbuja gospodarski, socialni in znanstveni napredek. Vsaka pogodbenica zagotovi uveljavljanje pravic intelektualne lastnine v okviru svojega pravnega sistema in prakse.

2. Pri oblikovanju ali spreminjanju svojih zakonov in drugih predpisov lahko vsaka pogodbenica določi izjeme in prilagodljivosti, ki jih dovoljujejo večstranski instrumenti, katerih podpisnici sta pogodbenici.

3. Pogodbenici ponovno potrjujeta določbe Sporazuma TRIPS v zvezi s konkurenco.

4. Pogodbenici podpirata doseganje ciljev Združenih narodov za trajnostni razvoj.

5. Pogodbenici podpirata Resolucijo Generalne skupščine Svetovne zdravstvene organizacije WHA 60.28 in okvir pripravljenosti na pandemijo gripe, sprejet na štiriinšestdeseti generalni skupščini Svetovne zdravstvene organizacije.

6. Pogodbenici priznavata pomen spodbujanja izvajanja globalne strategije in akcijskega načrta za javno zdravje, inovacije in intelektualno lastnino, ki ju je 24. maja 2008 sprejela Generalna skupščina Svetovne zdravstvene organizacije (Resolucija WHA 61.21, kakor je bila spremenjena z Resolucijo WHA 62.16).

7. Pogodbenici potrjujeta priporočila iz razvojne agende, ki jih je leta 2007 sprejela Generalna skupščina Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (v nadaljnjem besedilu: WIPO).

8. Kadar je pridobitev pravice intelektualne lastnine pogojena s podelitvijo ali registracijo pravice, si vsaka pogodbenica po najboljših močeh prizadeva zagotoviti, da postopki za podelitev ali registracijo pravice pripomorejo k podelitvi ali registraciji pravice v razumnem roku, da se prepreči neupravičeno skrajšanje obdobja varstva.

ČLEN 21.5

Nacionalna obravnava

Vsaka pogodbenica zagotovi, da so državljani[1] druge pogodbenice glede varstva[2] pravic intelektualne lastnine, zajete v tem poglavju, obravnavani enako kot njeni državljani, pri čemer veljajo izjeme iz členov 3 in 5 Sporazuma TRIPS[3].

[1] V tem poglavju „državljan“ v zvezi z zadevno pravico intelektualne lastnine pomeni osebo pogodbenice, ki bi izpolnjevala merila za upravičenost do varstva, določenega v Sporazumu TRIPS ali večstranskih sporazumih, ki so bili sklenjeni in se upravljajo pod okriljem WIPO, kot je ustrezno, h katerim je pogodbenica tega sporazuma pristopila.

[2] V členu 21.5 pojem „varstvo“ vključuje zadeve, ki vplivajo na razpoložljivost, pridobitev, obseg, ohranjanje in izvrševanje pravic intelektualne lastnine, kakor tudi zadeve, ki vplivajo na uporabo pravic intelektualne lastnine, ki jih posebej obravnava to poglavje.

[3] Za izvajalce, proizvajalce fonogramov in radiodifuzne organizacije se ta obveznost nanaša samo na pravice iz tega poglavja.

ČLEN 21.6

Zaščita biotske raznovrstnosti in tradicionalnega znanja

1. Pogodbenici priznavata pomen in vrednost biotske raznovrstnosti ter njenih sestavnih delov in z njo povezanega tradicionalnega znanja, inovacij in praks domorodnih in lokalnih skupnosti[1]. Pogodbenici poleg tega potrjujeta svoje suverene pravice nad svojimi naravnimi viri ter svoje pravice in obveznosti, določene s Konvencijo o biološki raznovrstnosti iz leta 1992, podpisano 5. junija 1992 v Riu de Janeiru, glede dostopa do genskih virov ter poštene in pravične delitve koristi, ki izhajajo iz uporabe teh genskih virov.

2. Pogodbenici ob priznavanju posebne narave kmetijske biotske raznovrstnosti, njenih posebnih značilnosti in težav, ki zahtevajo posebne rešitve, potrjujeta, da je dostop do genskih virov za prehrano in kmetijstvo predmet posebne obravnave v skladu z Mednarodno pogodbo o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo, sklenjeno 3. novembra 2001 v Rimu.

3. Pogodbenici lahko na podlagi medsebojnega dogovora pregledata ta člen glede na izide in zaključke večstranskih razprav.

[1] Za namene člena 21.6 lahko „domorodne in lokalne skupnosti“ lahko vključujejo potomce zasužnjenih Afričanov in malih kmetov.

ČLEN 21.7

Izčrpanje

Vsaka pogodbenica lahko sama vzpostavi lasten režim za izčrpanje pravic intelektualne lastnine v skladu s Sporazumom TRIPS.

ČLEN 21.8

Sporazum TRIPS in javno zdravje

1. Pogodbenici priznavata pomen Deklaracije o Sporazumu TRIPS in javnem zdravju, ki je bila sprejeta 14. novembra 2001 (v nadaljnjem besedilu: Deklaracija iz Dohe) na ministrski konferenci STO. Pri razlagi in izvajanju pravic in obveznosti iz tega poglavja zagotovita skladnost z Deklaracijo iz Dohe.

2. Vsaka pogodbenica izvaja člen 31a Sporazuma TRIPS ter Prilogo k Sporazumu TRIPS in Dodatek k Prilogi k Sporazumu TRIPS, ki je začel veljati 23. januarja 2017.

ODDELEK B

STANDARDI GLEDE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

PODODDELEK 1

AVTORSKE IN SORODNE PRAVICE[1]

ČLEN 21.9

Mednarodni sporazumi

Vsaka pogodbenica potrjuje svoje pravice in obveznosti iz naslednjih mednarodnih sporazumov, pri čemer upošteva, da sporazumi niso zavezujoči za tiste, ki niso njihove pogodbenice:

(a) Bernska konvencija za varstvo književnih in umetniških del, sklenjena 9. septembra 1886 v Bernu, kakor je bila spremenjena 28. septembra 1979 (v nadaljnjem besedilu: Bernska konvencija);

(b) Mednarodna konvencija za varstvo izvajalcev, proizvajalcev fonogramov in radiodifuznih organizacij, sklenjena 18. maja 1964 v Rimu (v nadaljnjem besedilu: Rimska konvencija);

[1] Pogodbenici lahko v svojih zakonih in drugih predpisih za pravice iz tega pododdelka prosto uporabljata različna imena, če je zagotovljena dogovorjena raven varstva.

(c) Marakeška pogodba o olajšanem dostopu za slepe in slabovidne osebe ter osebe z drugimi motnjami branja, sprejeta 27. junija 2013 v Marakešu;

(d) Pogodba Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o avtorski pravici, sklenjena 20. decembra 1996 v Ženevi;

(e) Pogodba Svetovne organizacije za intelektualno lastnino o izvedbah in fonogramih, sklenjena 20. decembra 1996 v Ženevi. in

(f) Pekinška pogodba o varstvu avdiovizualnih izvedb, sklenjena 24. junija 2012 v Pekingu.

ČLEN 21.10

Avtorji

Vsaka pogodbenica avtorjem zagotovi izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo:

(a) neposredno ali posredno, začasno ali stalno reprodukcijo dela ali celote njihovih del na kakršen koli način in v kakršni koli obliki;

(b) kakršno koli distribucijo izvirnikov ali kopij njihovih del javnosti s prodajo ali drugače;

(c) vsako priobčitev njihovih del javnosti, po žici ali brezžično, in

(d) dajanje njihovih del na voljo javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki si ju sami izberejo.

ČLEN 21.11

Izvajalci

Vsaka pogodbenica izvajalcem zagotovi izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo:

(a) snemanje njihovih izvedb;

(b) neposredno ali posredno, začasno ali stalno reprodukcijo dela ali celote posnetkov njihovih izvedb na kakršen koli način in v kakršni koli obliki;

(c) distribucijo posnetkov njihovih izvedb javnosti s prodajo ali drugače;

(d) radiodifuzno oddajanje, brezžično ali po žici, če zakoni in drugi predpisi pogodbenice tako določajo, in priobčitev njihovih izvedb javnosti, razen kadar je izvedba že radiodifuzno oddajana izvedba ali kadar je narejena iz posnetka, in

(e) dajanje posnetkov njihovih izvedb na voljo javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki si ju sami izberejo.

ČLEN 21.12

Proizvajalci fonogramov

Vsaka pogodbenica proizvajalcem fonogramov zagotovi izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo:

(a) neposredno ali posredno, začasno ali stalno reprodukcijo dela ali celote njihovih fonogramov na kakršen koli način in v kakršni koli obliki;

(b) distribuiranje njihovih fonogramov in primerkov fonogramov javnosti s prodajo ali drugače, in

(c) dajanje njihovih fonogramov na voljo javnosti na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki si ju sami izberejo.

ČLEN 21.13

Radiodifuzne organizacije

Vsaka pogodbenica lahko v svojih zakonih in drugih predpisih določi pravne zahteve glede tega, kaj se šteje za radiodifuzno organizacijo, in radiodifuznim organizacijam zagotovi izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo:

(a) snemanje njihovih oddaj;

(b) neposredno ali posredno, začasno ali stalno reprodukcijo dela ali celote posnetkov njihovih oddaj na kakršen koli način in v kakršni koli obliki;

(c) dajanje posnetkov njihovih oddaj na voljo javnosti, po žici ali brezžično, ne glede na to, ali se te oddajajo po žici ali brezžično, tudi po kablu ali prek satelita, na način, ki omogoča posameznikom dostop do njih s kraja in v času, ki si ju sami izberejo;

(d) distribucijo posnetkov svojih oddaj v javnosti s prodajo ali drugače[1], in

(e) ponovni brezžični prenos svojih oddaj ali, če tako določajo zakoni in drugi predpisi pogodbenice, njihov ponovni prenos po žici, in njihovo priobčitev javnosti, če taka priobčitev poteka na javnih mestih ob plačilu vstopnine[2].

---

[1] Točki (c) in (d) člena 21.13 se ne uporabljata za pogodbenico, če ta pogodbenica v svojih zakonih in drugih predpisih ne določa pravic, določenih v njima. V takem primeru lahko druga pogodbenica izključi radiodifuzne hiše te pogodbenice iz varstva, zagotovljenega v točkah (c) in (d) člena 21.13, obveznost iz člena 21.5 pa se ne uporablja za pravice iz točk (c) in (d) člena 21.13.

[2] Vsaka pogodbenica lahko podeli širše pravice v zvezi s priobčitvijo javnosti s strani radiodifuznih organizacij.

ČLEN 21.14

Pravica do nadomestila za radiodifuzno oddajanje in priobčitev fonogramov, objavljenih v komercialne namene, javnosti

1. Vsaka pogodbenica izvajalcem in proizvajalcem fonogramov zagotovi pravico do nadomestila, ki jim ga poravna uporabnik, če se fonogram, objavljen v komercialne namene, ali reprodukcija takega fonograma uporablja za brezžično radiodifuzno oddajanje ali kakršno koli priobčitev javnosti[1].

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da nadomestilo iz odstavka 1 od uporabnika zahteva izvajalec ali proizvajalec fonograma ali oba. Vsaka pogodbenica lahko sprejme zakonodajo, s katero v primeru odsotnosti dogovora med izvajalci in proizvajalci fonogramov določi pogoje, v skladu s katerimi si izvajalci in proizvajalci fonogramov delijo tako nadomestilo.

[1] Vsaka pogodbenica lahko izvajalcem in proizvajalcem fonogramov namesto pravice do nadomestila ali poleg te pravice podeli večje pravice v zvezi z radiodifuznim oddajanjem in priobčitvijo fonogramov, objavljenih v komercialne namene, javnosti.

ČLEN 21.15

Trajanje varstva

1. Pravice avtorja literarnega ali umetniškega dela v smislu člena 2 Bernske konvencije trajajo za čas avtorjevega življenja in najmanj 50 (petdeset) let po avtorjevi smrti ali, če tako določajo zakoni in drugi predpisi pogodbenice, 70 (sedemdeset) let po avtorjevi smrti. V zvezi s fotografskimi in kinematografskimi deli vsaka pogodbenica določi trajanje varstva v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi.

2. Kadar je delo ustvarilo več avtorjev, se trajanje iz odstavka 1 računa od smrti soavtorja, ki je umrl zadnji.

3. V primeru anonimnih ali psevdonimnih del traja varstvo najmanj 50 (petdeset) let po tem, ko je bilo delo zakonito dano na voljo javnosti, ali, če tako določajo zakoni in drugi predpisi pogodbenice, 70 (sedemdeset) let po tem, ko je bilo delo zakonito dano na voljo javnosti. Ne glede na prvi stavek, če psevdonim, ki ga avtor uporablja, ne dopušča dvomov o avtorjevi identiteti ali če avtor razkrije svojo identiteto v obdobju iz prvega stavka, se uporabi obdobje varstva iz odstavka 1.

4. Pravice izvajalcev izvedbe, razen posnetkov na fonogramu, trajajo vsaj 50 (petdeset) let po datumu izvedbe.

5. Pravice izvajalcev in proizvajalcev fonogramov trajajo vsaj 50 (petdeset) let po tem, ko je bil posnetek zakonito objavljen ali zakonito priobčen javnosti, ali, če tako določajo zakoni in drugi predpisi pogodbenice, 70 (sedemdeset) let po tem, ko je bil posnetek zakonito objavljen ali zakonito priobčen javnosti[1]. Vsaka pogodbenica lahko v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi sprejme učinkovite ukrepe za zagotovitev, da se dobički, ustvarjeni v 20 (dvajsetih) letih varstva, ki trajajo po prvih 50 (petdesetih) letih, pravično porazdelijo med izvajalce in proizvajalce.

6. Varstvo pravic radiodifuznih organizacij traja najmanj 20 (dvajset) let od prvega oddajanja ali, če tako določajo zakoni in drugi predpisi pogodbenice, 50 (petdeset) let od prvega oddajanja.

7. Trajanje iz tega člena se računa od 1. (prvega) januarja leta, ki sledi dogodku, s katerim je pravica nastala.

8. Vsaka pogodbenica lahko določi daljše trajanje varstva od tistega, ki je določeno v tem členu.

[1] Vsaka pogodbenica lahko določi, da mora biti objava ali zakonita priobčitev posnetka izvedbe ali fonograma javnosti opravljena v določenem časovnem obdobju od datuma izvedbe (v primeru izvajalcev) ali datuma posnetka (v primeru proizvajalcev fonogramov).

ČLEN 21.16

Sledna pravica

1. Vsaka pogodbenica lahko v korist avtorja grafičnega ali likovnega umetniškega dela določi „sledno pravico“, ki je opredeljena kot neodtujljiva pravica, ki se ji ni mogoče odpovedati, niti vnaprej, v skladu s katero avtor ob vsaki nadaljnji prodaji dela prejme delež prodajne cene, po tem ko je avtor prvič prenesel to delo.

2. Pravica iz odstavka 1 se uporablja za vse nadaljnje prodaje, v katere so kot prodajalci, kupci ali posredniki vključeni strokovnjaki na umetniškem trgu, kot so prodajni saloni, umetniške galerije in drugi poklicni trgovci z umetninami.

3. Vsaka pogodbenica lahko določi, da se pravica iz odstavka 1 ne uporablja pri nadaljnjih prodajah, če je prodajalec dobil delo neposredno od avtorja manj kot 3 (tri) leta pred to ponovno prodajo in če prodajna cena ne presega minimalnega zneska.

4. Vsaka pogodbenica lahko določi, da avtorji, ki so državljani druge pogodbenice, in njihovi pravni nasledniki uživajo sledno pravico v skladu s tem členom ter zakoni in drugimi predpisi zadevne pogodbenice, če zakoni in drugi predpisi države, katere državljan je avtor ali njegov pravni naslednik, dovoljujejo varstvo sledne pravice v tej državi za avtorje iz zadevne pogodbenice in njihove pravne naslednike.

ČLEN 21.17

Sodelovanje na področju kolektivnega upravljanja pravic

1. Pogodbenici spodbujata sodelovanje, preglednost in nediskriminacijo organizacij za kolektivno upravljanje pravic, zlasti kar zadeva pobrane prihodke iz pravic, odbitke, ki jih uporabljajo za take prihodke, uporabo pobranih licenčnin, politiko distribucije in njihov repertoar, tudi v digitalnem okolju.

2. Če organizacija za kolektivno upravljanje pravic s sedežem na ozemlju ene od pogodbenic zastopa drugo organizacijo za kolektivno upravljanje pravic s sedežem na ozemlju druge pogodbenice na podlagi sporazuma o zastopanju, si prva pogodbenica prizadeva, da organizacija zastopnica za kolektivno upravljanje pravic:

(a) ne diskriminira upravičenih članov zastopane organizacije in

(b) plača zneske, dolgovane zastopani organizaciji, natančno, redno, skrbno in popolnoma pregledno ter zastopani organizaciji zagotovi informacije o zneskih prihodkov, zbranih v njenem imenu, in izvedenih odbitkih.

ČLEN 21.18

Izjeme in omejitve

1. Vsaka pogodbenica omeji izjeme ali omejitve pravic iz tega pododdelka na nekatere posebne primere, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali druge vsebine in ne posegajo nerazumno v zakonite interese imetnikov pravic.

2. Vsaka pogodbenica iz pravice reproduciranja izvzame začasna dejanja reproduciranja, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

(a) prenos po omrežju med tretjimi osebami po posredniku ali

(b) zakonito uporabo dela ali druge vsebine v nastajanju, in ki nimajo samostojnega gospodarskega pomena.

ČLEN 21.19

Varstvo tehnoloških ukrepov

1. Vsaka pogodbenica zagotovi ustrezno pravno varstvo in učinkovita pravna sredstva proti izogibanju učinkovitim tehnološkim ukrepom, ki jih uporabljajo imetniki pravic v zvezi z uveljavljanjem svojih pravic iz tega pododdelka in ki omejujejo dejanja, ki jih zadevni imetniki pravic niso odobrili oziroma jih zakonodaja ne dovoljuje.

2. Vsaka pogodbenica lahko, če to dovoljuje njena zakonodaja, zagotovi, da imetniki pravic upravičencu do izjeme ali omejitve dajo na voljo sredstva, s katerimi lahko ta v potrebnem obsegu to izjemo ali omejitev izkoristi.

ČLEN 21.20

Obveznosti glede podatkov za upravljanje s pravicami

1. V tem členu pojem „podatki za upravljanje s pravicami“ pomeni vse podatke, ki jih predložijo imetniki pravic in ki opredeljujejo delo ali druge vsebine iz tega pododdelka, avtorja ali katerega koli drugega imetnika pravice, ali podatke o pogojih uporabe dela ali druge vsebine oziroma kakršne koli številke ali kode, ki predstavljajo take podatke.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi ustrezno pravno varstvo proti vsaki osebi, ki zavestno nepooblaščeno stori katero koli od naslednjih dejanj, če se ta oseba zaveda oziroma če obstaja utemeljen razlog, da se zaveda, da s takim ravnanjem povzroča, omogoča, olajšuje ali prikriva kršitev avtorskih ali sorodnih pravic:

(a) odstrani ali spremeni kateri koli elektronski podatek za upravljanje s pravicami in

(b) distribuira, uvaža za distribucijo, oddaja, priobči javnosti ali objavlja v javnosti dela ali druge vsebine, varovane v skladu s tem pododdelkom, s katerih so bili nepooblaščeno odstranjeni ali na katerih so bili nepooblaščeno spremenjeni elektronski podatki za upravljanje s pravicami.

3. Odstavek 1 se uporablja, kadar je kateri koli od podatkov iz navedenega odstavka povezan s kopijo dela ali drugih vsebin iz tega pododdelka ali se pojavi v zvezi s priobčitvijo teh del ali vsebin javnosti.

4. Pogodbenici zagotovita, da obveznosti iz tega člena ne škodujejo uporabam, ki ne pomenijo kršitve.

PODODDELEK 2

BLAGOVNE ZNAMKE

ČLEN 21.21

Mednarodni sporazumi

Vsaka pogodbenica:

(a) izpolnjuje Nicejski aranžma o mednarodni klasifikaciji proizvodov in storitev zaradi registracije znamk, sklenjen 15. junija 1957 v Nici (v nadaljnjem besedilu: nicejska klasifikacija)[1], in

(b) si prizadeva pristopiti k Protokolu k Madridskemu sporazumu o mednarodnem registriranju znamk, sklenjenemu 27. junija 1989 v Madridu, kakor je bil nazadnje spremenjen 12. novembra 2007.

[1] Ta obveznost velja samo za blagovne znamke, registrirane po datumu sprejetja meril nicejske klasifikacije ali pristopa k instrumentu.

ČLEN 21.22

Postopek registracije

1. Vsaka pogodbenica vzpostavi sistem za registracijo blagovnih znamk, v katerem je vsaka končna negativna odločitev, vključno z delno zavrnitvijo registracije, ki jo izda ustrezni upravni organ za blagovne znamke, posredovana v pisni obliki, ustrezno utemeljena in jo je mogoče izpodbijati.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi možnost ugovora vlogam za registracijo blagovnih znamk ali, če je ustrezno, registracijam blagovnih znamk. Taki postopki ugovora so kontradiktorni.

3. Vsaka pogodbenica zagotovi javno dostopno elektronsko podatkovno zbirko vlog in registracij blagovnih znamk.

ČLEN 21.23

Pravice iz blagovne znamke

Registrirana blagovna znamka podeljuje imetniku izključne pravice. Imetnik ima pravico preprečiti vsem tretjim osebam, ki nimajo njegovega soglasja, da pri trgovanju uporabljajo:

(a) kakršen koli znak, ki je enak blagovni znamki, za blago ali storitve, ki so enake tistim, za katere je blagovna znamka registrirana, in

(b) kakršen koli znak, ki je enak ali podoben blagovni znamki in se uporablja za blago ali storitve, ki so enake ali podobne tistim, za katere je blagovna znamka registrirana, če obstaja verjetnost zmede v javnosti, ki vključuje možnost povezovanja znaka in blagovne znamke.

ČLEN 21.24

Znane blagovne znamke

1. Člen 6a Pariške konvencije se smiselno uporablja za storitve. Pri ugotavljanju, ali gre za znano blagovno znamko, vsaka pogodbenica upošteva poznavanje znamke pri zadevnem delu javnosti, vključno s poznavanjem v zadevni pogodbenici, ki je posledica promocije znamke.

2. Člen 6a Pariške konvencije se smiselno uporablja za blago ali storitve, ki niso podobni tistim, za katere je blagovna znamka registrirana, če uporaba te blagovne znamke za to blago ali storitve kaže na povezanost med tem blagom ali storitvami in lastnikom registrirane blagovne znamke, in če utegnejo biti interesi lastnika registrirane blagovne znamke s tako uporabo oškodovani.

3. Za namene varstva znanih blagovnih znamk iz člena 6a Pariške konvencije ter člena 16, odstavka 2 in 3, Sporazuma TRIPS vsaka pogodbenica ustrezno upošteva načela iz Skupnega priporočila glede predpisov o zaščiti znanih znamk, ki sta ga sprejeli Skupščina Pariške unije za varstvo industrijske lastnine in Generalna skupščina WIPO na štiriintridesetem krogu sej skupščin držav članic WIPO, ki je potekal od 20. do 29. septembra 1999.

ČLEN 21.25

Vloge v slabi veri

Vsaka pogodbenica določi, da se lahko blagovna znamka razglasi za neveljavno, če je vložnik predložil vlogo za registracijo blagovne znamke v slabi veri. Vsaka pogodbenica lahko določi tudi, da se taka blagovna znamka ne registrira.

ČLEN 21.26

Izjeme glede pravic iz blagovne znamke

1. Vsaka pogodbenica določi omejene izjeme glede pravic iz blagovne znamke, kot je pravična uporaba opisnih izrazov, tudi v primeru geografskih označb, in lahko določi druge omejene izjeme, če take izjeme upoštevajo zakonite interese imetnika blagovne znamke in tretjih oseb.

2. Blagovna znamka lastniku ne daje pravice, da bi tretji osebi prepovedal uporabo naslednjih elementov, kadar se uporabljajo v skladu z dobrimi poslovnimi običaji v industrijskih in komercialnih zadevah:

(a) svojega imena ali naslova, če je ta tretja oseba fizična oseba;

(b) označb v zvezi z vrsto, kakovostjo, količino, predvidenim namenom, vrednostjo, geografskim poreklom in časom proizvodnje blaga ali opravljanja storitev ali v zvezi z drugimi značilnostmi blaga ali storitev ali

(c) blagovne znamke, če je treba navesti predvideni namen uporabe izdelka ali storitev, zlasti kot dodatkov ali rezervnih delov.

PODODDELEK 3

MODELI

ČLEN 21.27

Mednarodni sporazumi

Vsaka pogodbenica si po najboljših močeh prizadeva za pristop k Ženevskemu aktu Haaškega sporazuma o mednarodni registraciji modelov, sklenjenemu 2. julija 1999 v Ženevi.

ČLEN 21.28

Varstvo registriranih modelov

1. Vsaka pogodbenica zagotovi varstvo neodvisno ustvarjenih modelov, ki so novi in izvirni[1] [2]. To varstvo se zagotovi z registracijo, njihovim imetnikom pa zagotovi izključne pravice v skladu s tem pododdelkom.

2. Imetnik registriranega modela ima pravico, da tretjim osebam, ki nimajo njegovega soglasja, prepreči izdelavo, ponujanje za prodajo, prodajo, dajanje na trg, uvoz, izvoz, skladiščenje takih izdelkov ali uporabo izdelkov, ki nosijo ali vsebujejo zaščiteni model, če se to izvaja v komercialne namene.

ČLEN 21.29

Trajanje varstva

Obdobje varstva, ki je na voljo, vključno s podaljšanji, znaša vsaj 15 (petnajst) let od datuma vložitve vloge.

[1] Za namene tega člena lahko pogodbenica model, ki ima individualno naravo, obravnava kot izvirnega.

[2] Argentina zagotovi varstvo neodvisno ustvarjenih modelov, ki so novi ali izvirni.

ČLEN 21.30

Varstvo neregistriranih modelov

Vsaka pogodbenica lahko določi pravna sredstva za preprečevanje uporabe neregistriranih modelov.

ČLEN 21.31

Izjeme in izključitve

1. Vsaka pogodbenica lahko določi omejene izjeme pri varstvu modelov, če take izjeme niso v nerazumnem nasprotju z običajno uporabo zaščitenih modelov in ne posegajo nerazumno v zakonite interese imetnika zaščitenega modela, ob upoštevanju pravnih interesov tretjih oseb.

2. Varstvo modelov se ne razširja na modele, ki jih v osnovi narekujejo tehnični ali funkcionalni vidiki.

ČLEN 1.32

Povezava z avtorsko pravico

Kolikor je to določeno v njenih zakonih in drugih predpisih, vsaka pogodbenica zagotovi, da je model upravičen tudi do varstva na podlagi avtorskega prava pogodbenice od datuma, ko je bil ustvarjen ali določen v kateri koli obliki. Vsaka pogodbenica določi obseg in pogoje takega varstva, vključno s stopnjo zahtevane izvirnosti.

PODODDELEK 4

GEOGRAFSKE OZNAČBE

ČLEN 21.33

Zaščita geografskih označb

1. Ta pododdelek se uporablja za priznavanje in zaščito geografskih označb s poreklom na ozemlju pogodbenic.

2. Pogodbenici sprejmeta potrebne ukrepe za izvajanje zaščite geografskih označb iz odstavka 1 na svojih ozemljih, pri čemer določita ustrezno metodo za tako izvajanje v okviru svojega pravnega sistema in praks.

3. Za geografske označbe pogodbenice se ta člen uporablja le, če so zaščitene kot geografske označbe na ozemlju pogodbenice porekla v okviru njenega sistema registracije in zaščite geografskih označb.

4. Vsaka pogodbenica se po pregledu zakonodaje druge pogodbenice iz Priloge 21-A in geografskih označb iz Priloge 21-B ter po zaključku postopka ugovora ali javnega posvetovanja v zvezi z geografskimi označbami iz Priloge 21-B zaveže, da bo od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma te geografske označbe zaščitila v skladu z ravnjo zaščite iz tega pododdelka, vključno s posebno ravnjo zaščite, zlasti kot je določeno v členu 21.35(8) in Dodatku 21-B-1.

5. Vsaka pogodbenica lahko v svojih zakonih in drugih predpisih zaščiti geografske označbe za proizvode, ki niso kmetijska živila, vina, žgane pijače ali aromatizirana vina. Pogodbenici priznavata, da so geografske označbe iz Priloge 21-D zaščitene kot geografske označbe v državi porekla.

ČLEN 21.34

Dodajanje novih geografskih označb

Pododbor za pravice intelektualne lastnine iz člena 21.33(4) lahko na zahtevo pogodbenice in po zaključku korakov iz člena 21.59 Skupnemu svetu v trgovinski sestavi priporoči, naj v skladu s točko (f) člena 9.7(1) sprejme sklep o vključitvi novih geografskih označb v Prilogo 21-B, vključno s prenosom geografskih označb iz Priloge 21-C v Prilogo 21-B.

ČLEN 21.35

Obseg zaščite geografskih označb

1. Vsaka pogodbenica v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi zagotovi zainteresiranim stranem pravna sredstva za preprečitev:

(a) uporabe geografske označbe druge pogodbenice iz delov 1 in 2 Priloge 21-B za vsak proizvod, ki spada v ustrezno skupino proizvodov, kot je določeno v oddelku 3 Priloge 1-B, in ki:

(i) ne izvira iz države porekla, določene v Prilogi 21-B za to geografsko označbo, ali

(ii) ima poreklo v državi porekla, ki je v Prilogi 21-B določena za to geografsko označbo, vendar ni bil proizveden ali izdelan v skladu z zakoni in drugimi predpisi druge pogodbenice, ki bi se uporabljali, če bi bil proizvod namenjen potrošnji v drugi pogodbenici;

(b) uporabe kakršnih koli sredstev pri imenovanju ali predstavitvi blaga, ki bi označevala ali nakazovala, da zadevno blago izvira z geografskega območja, ki ni dejanski kraj porekla, na način, ki zavaja javnost glede geografskega porekla blaga;

(c) kakršne koli druge uporabe, ki pomeni dejanje nelojalne konkurence v smislu člena 10a Pariške konvencije;

(d) kakršne koli neposredne ali posredne komercialne uporabe zaščitenega imena za primerljive proizvode, ki ni v skladu s specifikacijo proizvoda za zaščiteno ime, ali ki izkorišča ugled geografske označbe;

(e) uporabe geografske označbe, ki nima porekla iz kraja, ki ga označuje geografska označba, čeprav je pravo poreklo blaga navedeno ali se geografska označba uporablja v prevodu ali skupaj z izrazi, kot so „vrsta“, „tip“, „stil“, „imitacija“ ali podobno, in

(f) kakršne koli zlorabe, posnemanja ali zavajajoče uporabe zaščitenega imena geografske označbe; ali kakršne koli napačne ali zavajajoče navedbe zaščitenega imena geografske označbe; ali kakršne koli prakse, ki bi potrošnika lahko zavedla glede pravega porekla, izvora in narave izdelka.

2. V zvezi z razmerjem med blagovnimi znamkami in geografskimi označbami:

(a) če je geografska označba zaščitena v skladu s tem pododdelkom, vsaka pogodbenica zavrne registracijo blagovne znamke za enak ali podoben proizvod, katere uporaba bi bila v nasprotju s tem pododdelkom, če je bila vloga za registracijo blagovne znamke vložena po datumu vloge za zaščito geografske označbe na zadevnem ozemlju; blagovne znamke, registrirane v nasprotju s tem odstavkom, se razveljavijo v skladu s pravom pogodbenic;

(b) za geografske označbe, ki so navedene v Prilogi 21-B na datum začetka veljavnosti tega sporazuma, je datum vložitve vloge za zaščito iz točke (a) datum objave postopka ugovora ali javnega posvetovanja na zadevnih ozemljih;

(c) za geografske označbe iz člena 21.34 je datum vložitve vloge za zaščito datum posredovanja zahteve za zaščito geografske označbe drugi pogodbenici;

(d) brez poseganja v točko (e) vsaka pogodbenica zaščiti geografske označbe iz Priloge 21-B tudi, če obstaja predhodna blagovna znamka; predhodna blagovna znamka pomeni blagovno znamko, ki je bila prijavljena, registrirana ali ustanovljena z uporabo, če to možnost predvidevajo zakoni in drugi predpisi zadevne pogodbenice, v dobri veri na ozemlju ene pogodbenice, preden druga pogodbenica na podlagi tega sporazuma vloži vlogo za zaščito geografske označbe iz odstavka 1;

taka predhodna blagovna znamka se lahko še naprej uporablja ali podaljša in se lahko spremeni, zaradi tega pa je morda treba vložiti novo prijavo blagovne znamke, ne glede na zaščito geografske označbe, pod pogojem, da v pravu o blagovnih znamkah, na podlagi katerega je bila blagovna znamka registrirana ali uveljavljena, ni razlogov za neveljavnost ali razveljavitev blagovne znamke;

niti predhodna blagovna znamka niti geografska označba se ne uporabljata na način, ki bi potrošnika zavedel glede narave zadevne pravice intelektualne lastnine, in

(e) pogodbenica ni zavezana k zaščiti geografske označbe, če bi zaščita zaradi sloveče, ugledne ali dobro znane blagovne znamke lahko zavedla potrošnika glede resničnega porekla proizvoda.

3. Nobena določba tega pododdelka pogodbenici ne preprečuje uporabe običajnega imena rastlinske sorte ali živalske pasme, ki obstaja na ozemlju te pogodbenice, v zvezi s katerim koli proizvodom[1].

[1] Pogodbenici v Dodatku 21-B-1 opredelita rastlinske sorte in živalske pasme, katerih uporaba se ne sme preprečiti.

4. Nobena določba tega pododdelka pogodbenici ne preprečuje uporabe posamezne komponente večkomponentnega izraza, ki je zaščiten kot geografska označba na ozemlju te pogodbenice, če je taka posamezna komponenta izraz, ki se v splošnem jeziku običajno uporablja kot splošno ime za povezano blago[1].

5. Nobena določba tega pododdelka od pogodbenice ne zahteva, da zaščiti geografsko označbo, ki je enaka izrazu, ki se v splošnem jeziku navadno uporablja kot splošno ime za povezano blago na ozemlju te pogodbenice.

6. Če je prevod geografske označbe enak izrazu ali vsebuje izraz, ki se v splošnem jeziku običajno uporablja kot splošno ime proizvoda na ozemlju pogodbenice, ali če geografska označba ni enaka takemu izrazu, vendar ga vsebuje, ta pododdelek ne posega v pravico katere koli osebe do uporabe tega izraza v zvezi z zadevnim proizvodom.

7. V zvezi s homonimnimi geografskimi označbami:

(a) v primeru obstoječih ali prihodnjih homonimnih geografskih označb pogodbenic za proizvode, ki se uvrščajo v isto kategorijo proizvodov[2], obe soobstajata sami po sebi, vsaka pogodbenica pa določi praktične pogoje, pod katerimi se zadevni homonimni označbi med seboj razlikujeta, pri čemer se upošteva potreba po zagotovitvi pravične obravnave zadevnih proizvajalcev in preprečevanja zavajanja potrošnikov, in

---

1 Pogodbenici v Dodatku 21-B-1 opredelita pogoje, za katere se zaščita ne zahteva ali odobri.
2 V skladu z Nicejsko klasifikacijo in njenimi spremembami.

(b) če ena od pogodbenic v okviru pogajanj s tretjo državo predlaga zaščito geografske označbe te tretje države in je to ime homonimno geografski označbi druge pogodbenice, se slednja obvesti in se ji da priložnost, da predloži svoje pripombe, preden se ime zaščiti.

8. Brez poseganja v člen 21.35(1) do 21.35(7) je določena posebna raven zaščite za naslednje primere geografskih označb iz Priloge 21-B[1]:

(a) „Genièvre“, „Jenever“ ali „Genever“: zaščita geografske označbe „Genièvre“, „Jenever“ ali „Genever“ predhodnim uporabnikom izraza „Ginebra“ na ozemlju Argentine, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Genièvre“, „Jenever“ ali „Genever“ v Argentini, ter predhodnim uporabnikom izraza „Genebra“ na ozemlju Brazilije, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Genièvre“, „Jenever“ ali „Genever“ v Braziliji, ne preprečuje nadaljnje uporabe izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na pristno poreklo geografske označbe in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

[1] Pojasniti je treba, da se posebna raven zaščite vsake države podpisnice Mercosurja, kot je opredeljena v členu 21.35(8), uporablja le v korist tistih predhodnih uporabnikov, ki so vključeni na seznam predhodnih uporabnikov zadevne države podpisnice Mercosurja.

(b) „Queso Manchego“: zaščita geografske označbe „Queso Manchego“ za sire, izdelane v Španiji v skladu z veljavnimi tehničnimi specifikacijami z uporabo ovčjega mleka, predhodnim uporabnikom izraza „Queso Manchego“ na ozemlju Urugvaja, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Queso Manchego“, če gre za sire, izdelane iz kravjega mleka, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla in sestave proizvoda;

(c) „Grappa“: zaščita geografske označbe „Grappa“ predhodnim uporabnikom izraza „Grappamiel“ ali „Grapamiel“ na ozemlju Urugvaja, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Grappa“, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(d) „Steinhäger“: zaščita geografske označbe „Steinhäger“ predhodnim uporabnikom izraza „Steinhäger“ na ozemlju Brazilije, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Steinhäger“, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(e) „Parmigiano Reggiano“:

(i) zaščita geografske označbe „Parmigiano Reggiano“ predhodnim uporabnikom izraza „Parmesão“ na ozemlju Brazilije in izraza „Parmesano“ na ozemljih Argentine, Paragvaja in Urugvaja, ki so te izraze uporabljali v dobri veri in neprekinjeno pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Parmigiano Reggiano“, ne preprečuje nadaljnje uporabe teh izrazov, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(ii) zaščita geografske označbe „Parmigiano Reggiano“ predhodnim uporabnikom izraza „Reggianito“ na ozemlju Argentine, ki so ta izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Parmigiano Reggiano“, ter na ozemlju Paragvaja in Urugvaja, ki so ta izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Parmigiano Reggiano“, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(f) „Fontina“: zaščita geografske označbe „Fontina“ predhodnim uporabnikom izraza „Fontina“ na ozemlju Argentine, Brazilije, Paragvaja in Urugvaja, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Fontina“, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(g) „Gruyère“ (Francija):

(i) zaščita geografske označbe „Gruyère“ (Francija) predhodnim uporabnikom izrazov „Gruyère“ in „Gruyere“ na ozemlju Argentine, Brazilije, Paragvaja in Urugvaja, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Gruyère“ (Francija), ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(ii) zaščita geografske označbe „Gruyère“ (Francija) predhodnim uporabnikom izrazov „Gruyerito“ in „Gruyer“ na ozemlju Urugvaja, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Gruyère“ (Francija), ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda;

(h) „Grana Padano“: zaščita geografske označbe „Grana Padano“ predhodnim uporabnikom izraza „Grana“ na ozemlju Brazilije, ki so izraz uporabljali v dobri veri in neprekinjeno vsaj 5 (pet) let pred objavo za ugovor proti geografski označbi „Grana Padano“, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na zaščiteno evropsko geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda, in

(i) „Gorgonzola“: zaščita geografske označbe „Gorgonzola“ predhodnim uporabnikom izraza „Gorgonzola“ na ozemlju Brazilije, ki so izraz uporabljali v dobri veri pred objavo za ugovor proti geografski označbi, ne preprečuje nadaljnje uporabe tega izraza, pod pogojem, da se ti proizvodi ne tržijo z uporabo grafične podobe, imen, slik ali zastav kot sklicevanj na pristno poreklo geografsko označbo in pod pogojem, da je izraz izpisan v pisavi, ki je znatno manjša od zapisa trgovskega imena, hkrati pa berljiva, in se od njega nedvoumno razlikuje glede porekla proizvoda.

9. Predhodni uporabniki iz odstavka 8, točke (a) do (i), so navedeni v Prilogi 21-E. Nasledstvo predhodnih uporabnikov in njegovi učinki se določijo z nacionalnimi zakoni in drugimi predpisi vsake države podpisnice Mercosurja.

10. Zaščitene geografske označbe iz Priloge 21-B na ozemljih pogodbenic ne postanejo generične.

11. Nobena določba tega poglavja pogodbenic ne zavezuje k zaščiti geografskih označb, ki niso ali niso več zaščitene v kraju porekla.

12. To poglavje ne posega v pravico subjektov, da uporabljajo svoje ime ali ime svojih poslovnih predhodnikov v komercialne namene, razen če se tako ime uporablja tako, da se s tem zavaja javnost.

ČLEN 21.36

Pravica do uporabe geografskih označb

1. Vsak gospodarski subjekt, ki trži kmetijske proizvode, živila, vina, aromatizirana vina ali žgane pijače, ki so skladni z ustrezno specifikacijo, lahko uporablja geografsko označbo na podlagi tega dela Sporazuma.

2. Ko je geografska označba zaščitena na podlagi tega dela Sporazuma, se za uporabo takega zaščitenega imena ne smejo zahtevati registracija uporabnikov ali dodatne pristojbine.

ČLEN 21.37

Izvrševanje zaščite

Vsaka pogodbenica zainteresiranim stranem zagotovi pravna sredstva za izvrševanje zaščite iz člena 21.35 z ustreznimi upravnimi in sodnimi ukrepi v okviru svojega pravnega sistema in prakse.

ČLEN 21.38

Uvoz, izvoz in trženje

Uvoz, izvoz in trženje proizvodov z imeni, navedenimi v Prilogi 21-B, so skladni z zakoni in drugimi predpisi, ki se uporabljajo na ozemlju pogodbenice, v kateri se proizvodi dajejo na trg.

ČLEN 21.39

Sodelovanje in preglednost na področju geografskih označb

1. Pododbor za pravice intelektualne lastnine iz člena 21.59 spremlja pravilno delovanje tega pododdelka in lahko obravnava vsa vprašanja, povezana z njegovim izvajanjem in delovanjem. Odgovoren je za:

(a) izmenjavo informacij o razvoju zakonodaje in politike v zvezi z geografskimi označbami ter o katerem koli vprašanju skupnega interesa na področju geografskih označb in

(b) sodelovanje pri razvoju alternativnih imen za proizvode, ki so jih proizvajalci ene pogodbenice nekoč tržili z izrazi, ki ustrezajo geografskim označbam druge pogodbenice, zlasti v primerih, ki so predmet postopnega opuščanja.

2. Pododbor za pravice intelektualne lastnine lahko Skupnemu svetu v trgovinski sestavi priporoči, naj v skladu s točko (f) člena 9.7(1) spremeni:

(a) Prilogo 21-A glede sklicev na pravo, ki se uporablja v pogodbenicah;

(b) Prilogo 21-B glede geografskih označb in izmenjave informacij v ta namen;

(c) Prilogo 21-C glede geografskih označb in

(d) Prilogo 21-E glede predhodnih uporabnikov.

3. Vsaka pogodbenica uradno obvesti drugo pogodbenico, če geografska označba iz Priloge 21-B na njenem ozemlju ni več zaščitena. Po takem uradnem obvestilu Skupni svet v trgovinski sestavi spremeni Prilogo 21-B v skladu s točko (f) člena 9.7(1), da se konča zaščita na podlagi tega dela Sporazuma. Samo pogodbenica, iz katere proizvod izvira, lahko zahteva konec zaščite geografske označbe iz Priloge 21-B na podlagi tega pododdelka.

4. Mercosur uradno obvesti Evropsko unijo, če po začetku veljavnosti tega sporazuma opredeli dodatne predhodne uporabnike, ki izpolnjujejo posebne zahteve iz točk (a) do (i) člena 21.35(8). Po takem uradnem obvestilu in če se pogodbenici strinjata, da predlagani dodatni predhodni uporabniki izpolnjujejo navedene zahteve, Skupni sveta v trgovinski sestavi spremeni Prilogo 21-E v skladu s točko (f) člena 9.7(1), tako da doda take dodatne predhodne uporabnike.

5. Pogodbenici neposredno ali v okviru Pododbora za pravice intelektualne lastnine vzdržujeta neposredne stike v zvezi z vsemi zadevami, povezanimi z izvajanjem in delovanjem tega pododdelka. Pogodbenica lahko od druge pogodbenice zahteva zlasti informacije v zvezi s specifikacijami proizvodov in njihovimi spremembami ter kontaktnimi točkami za nadzor.

6. Specifikacija proizvoda iz tega pododdelka je specifikacija, ki so jo odobrili organi pogodbenice na ozemlju porekla proizvoda, vključno z vsemi prav tako odobrenimi spremembami.

7. Pogodbenici lahko objavita specifikacije proizvodov ali njihove povzetke, ki ustrezajo geografskim označbam druge pogodbenice, zaščitenim v skladu s tem pododdelkom, v portugalščini, španščini ali angleščini.

PODODDELEK 5

PATENTI

ČLEN 21.40

Mednarodne pogodbe

Vsaka pogodbenica si po najboljših močeh prizadeva za pristop k Pogodbi o sodelovanju na področju patentov, sklenjeni 19. junija 1970 v Washingtonu[1].

[1] Za Evropsko unijo se lahko ta določba izpolni s pristopom njenih držav članic.

PODODDELEK 6

SORTE RASTLIN

ČLEN 21.41

Mednarodni sporazumi

Vsaka pogodbenica varuje žlahtniteljske pravice v skladu z Mednarodno konvencijo o varstvu novih sort rastlin, podpisano 2. decembra 1961 v Parizu, kakor je bila revidirana v Ženevi 10. novembra 1972 in 23. oktobra 1978 (listina UPOV iz leta 1978) ali 19. marca 1991 (listina UPOV iz leta 1991), in sodeluje pri spodbujanju varstva rastlinskih sort.

PODODDELEK 7

VARSTVO NERAZKRITIH INFORMACIJ

ČLEN 21.42

Obseg varstva poslovnih skrivnosti

1. Vsaka pogodbenica ob izpolnjevanju obveznosti spoštovanja Sporazuma TRIPS iz člena 21.1(1) in zlasti člena 39, odstavka 1 in 2, Sporazuma TRIPS vsem imetnikom poslovnih skrivnosti zagotovi ustrezne civilne sodne postopke in pravna sredstva, s katerimi se preprečijo pridobitev, uporaba ali razkritje poslovne skrivnosti ter pridobijo pravna sredstva v zvezi s tem, če se ti izvedejo na način, ki je v nasprotju s pošteno poslovno prakso.

2. V tem pododdelku:

(a) „poslovna skrivnost“ pomeni informacijo, ki:

(i) je skrivnost v smislu, da njena celota ali natančna konfiguracija in sestava njenih komponent ni splošno znana ali lahko dosegljiva osebam v krogih, ki se običajno ukvarjajo s to vrsto informacij;

(ii) ima tržno vrednost, ker je tajna, in

(iii) v zvezi s katero je oseba, ki ima zakoniti nadzor nad to informacijo, v danih okoliščinah razumno ukrepala, da jo ohrani kot skrivnost, in

(b) „imetnik poslovne skrivnosti“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki ima zakoniti nadzor nad poslovno skrivnostjo.

3. Za namene tega pododdelka pogodbenica upošteva, da je vsaj naslednje ravnanje v nasprotju s pošteno poslovno prakso:

(a) pridobitev poslovne skrivnosti brez privolitve njenega imetnika, kadar se izvede z nepooblaščenim dostopom do dokumentov, predmetov, gradiva, vsebin ali elektronskih datotek, ki so pod zakonitim nadzorom imetnika poslovne skrivnosti in vsebujejo poslovno skrivnost ali je iz njih mogoče sklepati o poslovni skrivnosti, oziroma z njihovo prilastitvijo ali kopiranjem;

(b) uporaba ali razkritje poslovne skrivnosti, kadar to brez privolitve imetnika poslovne skrivnosti stori oseba, ki:

(i) je poslovno skrivnost pridobila nezakonito;

(ii) je kršila sporazum o zaupnosti ali katero koli drugo dolžnost nerazkritja poslovne skrivnosti, ali

(iii) je kršila pogodbeno ali katero koli drugo dolžnost omejitve uporabe poslovne skrivnosti, in

(c) pridobitev, uporaba ali razkritje poslovne skrivnosti, kadar je oseba, ki je to storila, v času pridobitve, uporabe ali razkritja vedela ali bi morala v danih okoliščinah vedeti, da je poslovno skrivnost neposredno ali posredno pridobila od druge osebe, ki je poslovno skrivnost uporabila ali razkrila nezakonito v smislu točke (b).

4. Pogodbenici ni treba obravnavati nobenega od naslednjih ravnanj, kot da so v nasprotju s pošteno poslovno prakso iz tega pododdelka:

(a) oseba neodvisno odkrije ali ustvari ustrezne informacije;

(b) obratni inženiring proizvoda s strani osebe, ki ima proizvod zakonito v lasti in ki je ne zavezuje nobena pravno veljavna dolžnost, da omeji pridobitev ustreznih informacij;

(c) pridobitev, uporaba ali razkritje informacij, ki jih zahteva ali dovoljuje zakonodaja zadevne pogodbenice, ali

(d) uporaba izkušenj ter znanja in spretnosti zaposlenih, ki so jih ti pošteno pridobili med rednim opravljanjem dela.

5. Nobena določba tega pododdelka ne omejuje svobode izražanja in obveščanja, vključno s svobodo medijev, kakor je zaščitena v jurisdikciji vsake pogodbenice.

ČLEN 21.43

Civilni sodni postopki in pravna sredstva za poslovne skrivnosti

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da nobeni osebi, ki sodeluje v civilnih sodnih postopkih iz člena 21.42 ali ima dostop do dokumentov, ki so del teh sodnih postopkov, ni dovoljeno uporabiti ali razkriti nobene poslovne skrivnosti ali domnevne poslovne skrivnosti, ki so jo pristojni sodni organi v odziv na ustrezno utemeljeno vlogo zainteresirane strani opredelili za zaupno in s katero je bila seznanjena na podlagi tega sodelovanja ali dostopa.

2. V civilnih sodnih postopkih iz člena 21.42 vsaka pogodbenica zagotovi, da so njeni sodni organi pooblaščeni vsaj za to, da:

(a) v skladu z zakoni in drugimi predpisi pogodbenice odredijo začasne ukrepe, da bi preprečili pridobitev, uporabo ali razkritje poslovne skrivnosti na način, ki je v nasprotju s pošteno poslovno prakso;

(b) izdajo sodno odredbo, da bi preprečili pridobitev, uporabo ali razkritje poslovne skrivnosti na način, ki je v nasprotju s pošteno poslovno prakso;

(c) izdajo odredbo osebi, ki je vedela ali bi morala vedeti, da je pridobila, uporabila ali razkrila poslovno skrivnost na način, ki je v nasprotju s pošteno poslovno prakso, da imetniku poslovne skrivnosti plača odškodnino, ki ustreza dejanski škodi, ki jo je utrpel zaradi nezakonite pridobitve, uporabe ali razkritja poslovne skrivnosti;

(d) sprejmejo posebne ukrepe za ohranitev zaupnosti katere koli poslovne skrivnosti ali domnevne poslovne skrivnosti, nastale v civilnem postopku, ki se nanaša na domnevno pridobitev, uporabo in razkritje poslovne skrivnosti na način, ki je v nasprotju s pošteno poslovno prakso; v skladu s pravom pogodbenice lahko ti posebni ukrepi vključujejo omejitev dostopa do nekaterih dokumentov v celoti ali do njihovih delov, omejitev dostopa do obravnav in ustreznih zapisnikov ali dobesednih zapisov teh obravnav ter dajanje na voljo nezaupne različice sodne odločbe, v kateri so odlomki, ki vsebujejo poslovne skrivnosti, odstranjeni ali redigirani, in

(e) naložijo sankcije strankam ali drugim osebam, za katere je pristojno to sodišče, zaradi kršitve sodnih odredb v zvezi z varstvom poslovne skrivnosti ali domnevne poslovne skrivnosti, nastale v teh postopkih.

3. Pogodbenici ni treba zagotoviti sodnih postopkov in pravnih sredstev iz člena 21.42 v primeru ravnanja v nasprotju s pošteno poslovno prakso, v skladu s pravom te pogodbenice, da se razkrijejo kršitve, nepravilno ravnanje ali nezakonite dejavnosti ali da se zaščitijo legitimni interesi, ki jih priznava pravo.

ODDELEK C

UVELJAVLJANJE PRAVIC INTELEKTUALNE LASTNINE

PODODDELEK 1

CIVILNO IN UPRAVNO UVELJAVLJANJE

ČLEN 21.44

Splošne obveznosti

1. Vsaka pogodbenica ponovno potrjuje svoje zaveze v okviru Sporazuma TRIPS, zlasti iz dela III Sporazuma, in zagotavlja uveljavljanje pravic intelektualne lastnine v skladu s svojo zakonodajo ter v okviru svojega pravnega sistema in prakse.

2. V tem oddelku „pravice intelektualne lastnine“ pomenijo, če ni določeno drugače, pravice intelektualne lastnine, kot so opredeljene v členu 21.3(1), razen pravic iz členov 21.42 in 21.43.

3. Postopki[1], ki se sprejmejo, ohranijo ali uporabljajo za izvajanje tega oddelka, so učinkoviti, pošteni in pravični ter niso po nepotrebnem zapleteni ali dragi in ne vključujejo nerazumnih rokov ali neupravičenih zamud ter odvračajo od nadaljnjih kršitev. Vsaka pogodbenica upošteva potrebo po sorazmernosti med kršitvijo, pravicami vseh vpletenih strani, interesi tretjih oseb ter veljavnimi ukrepi, pravnimi sredstvi in kaznimi.

4. Pogodbenici uporabljata postopke iz odstavka 3 v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine na način, ki preprečuje nastanek ovir za zakonito trgovino in zagotavlja zaščito pred njihovo zlorabo.

5. Členi 21.44 do 21.58 ne ustvarjajo nobene obveznosti za pogodbenico, da vzpostavi sodni sistem za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine, ki se razlikuje od sistema za uveljavljanje prava na splošno v skladu s pravom te pogodbenice, niti ne vplivajo na zmožnost pogodbenic za uveljavljanje svojega prava na splošno.

ČLEN 21.45

Osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo postopkov

Vsaka pogodbenica prizna kot osebe, ki imajo pravico zahtevati uporabo postopkov v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine iz tega oddelka in dela III Sporazuma TRIPS v skladu s pravom države, v kateri poteka postopek, vsaj naslednje:

(a) imetnike pravic intelektualne lastnine;

[1] V tem oddelku „postopki“ vključujejo ukrepe in pravna sredstva.

(b) imetnike izključnih licenc, če jih pooblastijo imetniki pravic, in

(c) organe za upravljanje kolektivnih pravic intelektualne lastnine, ki se jim pravno in izrecno prizna pravica zastopanja imetnikov pravic intelektualne lastnine.

ČLEN 21.46

Dokazi

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so pristojni sodni organi pooblaščeni, da na zahtevo stranke, ki je predložila razumno razpoložljive dokaze v podporo trditvam Pogodbenice, da je pravica intelektualne lastnine te stranke kršena ali bo kršena, odredijo takojšnje in učinkovite začasne ukrepe za zavarovanje zadevnih dokazov v zvezi z domnevno kršitvijo, ob upoštevanju varstva zaupnih informacij[1].

2. Začasni ukrepi iz odstavka 1 lahko vključujejo podroben opis, z odvzemom vzorcev ali brez njega, ali fizični zaseg blaga, ki je predmet domnevne kršitve, ter v ustreznih primerih dokumentov, ki se nanašajo nanj.

3. Vsaka pogodbenica sprejme potrebne ukrepe, da se v primeru ponarejanja blagovnih znamk ali piratstva avtorskih pravic v komercialnem obsegu[2] pristojnim sodnim organom omogoči, da na zahtevo strani, če je ustrezno, odredijo predložitev ustreznih bančnih, finančnih ali trgovinskih dokumentov pod nadzorom nasprotne strani, če je to potrebno za ugotovitev obstoja in obsega kršitve, ob upoštevanju varstva zaupnih informacij.

---

[1] Za namene tega člena lahko „zaupne informacije“ vključujejo osebne podatke.

[2] Pogodbenica lahko razširi uporabo tega odstavka na druge pravice intelektualne lastnine.

4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so sodni organi pristojni, da v zvezi z ukrepi za zavarovanje dokazov vložniku naložijo, naj predloži ustrezno varščino ali enakovredno jamstvo za zagotovitev nadomestila za kakršno koli škodo, ki jo je utrpel toženec.

5. Če so ukrepi za zavarovanje dokazov preklicani ali prenehajo veljati zaradi katerega koli dejanja ali opustitve vložnika ali če je naknadno ugotovljeno, da ni bilo kršitve ali nevarnosti kršitve pravice intelektualne lastnine, lahko sodni organi na zahtevo toženca odredijo vložniku, da zagotovi tožencu ustrezno nadomestilo za škodo, ki so jo povzročili ti ukrepi.

ČLEN 21.47

Pravica do obveščenosti

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko pristojni sodni organi v primerih kršitve pravic intelektualne lastnine ter kot odgovor na utemeljeno in sorazmerno zahtevo tožnika kršitelju ali kateri koli drugi osebi odredijo, naj zagotovi ustrezne informacije o poreklu in distribucijskih mrežah blaga ali storitev, ki so predmet kršitve.

2. V tem členu:

(a) „katera koli druga oseba“ pomeni osebo:

(i) za katero se ugotovi, da v komercialnem obsegu poseduje blago, ki je predmet kršitve;

(ii) za katero se ugotovi, da v komercialnem obsegu uporablja storitve, ki so predmet kršitve;

(iii) za katero se ugotovi, da v komercialnem obsegu opravlja storitve, ki se uporabljajo pri dejavnostih, ki so predmet kršitve, ali

(iv) za katero je oseba iz točk (i) do (iii) opozorila, da sodeluje pri proizvodnji, izdelavi ali distribuciji blaga oziroma opravljanju storitev;

(b) „ustrezne informacije“ lahko vključujejo informacije o kateri koli osebi, ki je v komercialnem obsegu udeležena v kršitvi ali domnevni kršitvi, ter o načinih proizvodnje in distribucijskih omrežjih blaga ali storitev.

3. Ta člen se uporablja brez poseganja v druge zakonske določbe, ki:

(a) imetniku pravice zagotavljajo pravice do prejemanja popolnejših informacij;

(b) urejajo uporabo informacij, sporočenih v skladu s tem členom, v civilnem postopku;

(c) urejajo odgovornost za zlorabo pravice do obveščenosti;

(d) omogočajo zavrnitev predložitve informacij, ki bi osebo iz odstavka 1 prisilile k priznanju svoje vpletenosti ali vpletenosti njenih bližnjih sorodnikov, ali

(e) urejajo varstvo zaupnosti virov informacij ali obdelavo osebnih podatkov.

ČLEN 21.48

Začasni in previdnostni ukrepi

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so njeni sodni organi pristojni za to, da strani odredijo takojšnje in učinkovite začasne in previdnostne ukrepe, vključno z začasno odredbo, ali, če je ustrezno, tretji osebi, ki je pod jurisdikcijo zadevnega sodnega organa, odredijo, naj prepreči kršitve pravic intelektualne lastnine in naj zlasti prepreči vstop blaga, ki je predmet kršitve, v trgovinske tokove.

2. Začasna odredba se lahko izda tudi za zaseg ali izročitev blaga, za katero se sumi, da krši pravico intelektualne lastnine, da se prepreči vstop tega blaga na trgovinske poti oziroma njegov pretok po njih.

3. Vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko sodni organi v primeru domnevne kršitve v komercialnem obsegu, če vložnik dokaže, da bi lahko okoliščine ogrozile povračilo škode, odredijo preventivni zaseg premičnin in nepremičnin domnevnega kršitelja, vključno z blokiranjem njegovih bančnih računov in drugega premoženja. V ta namen vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko pristojni organi odredijo predložitev bančnih, finančnih ali trgovinskih dokumentov ali ustrezen dostop do ustreznih informacij.

4. Sodni organi lahko od vložnika zahtevajo predložitev vseh razumno razpoložljivih dokazov, na podlagi katerih lahko z zadostno mero gotovosti ugotovijo, ali je vložnik imetnik pravice in ali je pravica vložnika kršena oziroma ali je taka kršitev neizbežna, in vložniku naložijo, naj zagotovi varščino ali enakovredno jamstvo, ki zadostuje za zaščito toženca in preprečitev zlorab.

ČLEN 21.49

Pravna sredstva

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko pristojni sodni organi na zahtevo vložnika in brez vpliva na morebitno odškodnino, ki se dolguje imetniku pravice zaradi kršitve, in brez kakršnega koli nadomestila odredijo uničenje ali vsaj dokončno odstranitev blaga, za katero je bilo ugotovljeno, da krši pravico intelektualne lastnine, iz trgovinskih tokov. Tako blago se lahko uporabi v javnem interesu. Sodni organi lahko odredijo tudi odstranitev materialov in pripomočkov, ki se uporabljajo zlasti za izdelavo blaga, ki je predmet kršitve, iz trgovinskih tokov brez kakršnega koli nadomestila, tako da se čim bolj zmanjša tveganje nadaljnjih kršitev. Sodni organi pri obravnavanju takih zahtev upoštevajo potrebo po sorazmernosti med resnostjo kršitve in odrejenimi pravnimi sredstvi ter interesi tretjih oseb.

2. Pristojni sodni organi vsake pogodbenice lahko odredijo, da se ti ukrepi izvedejo na stroške kršitelja, razen če obstajajo posebni razlogi proti temu.

ČLEN 21.50

Sodne odredbe

Vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko pristojni sodni organi, če se s sodno odločbo ugotovi kršitev pravice intelektualne lastnine, zoper kršitelja ali, če je ustrezno, zoper tretjo osebo, za katero je pristojen zadevni sodni organ, izdajo sodno odredbo, katere cilj je prepoved nadaljevanja kršitve.

ČLEN 21.51

Alternativni ukrepi

Vsaka pogodbenica lahko določi, da lahko njeni sodni organi v ustreznih primerih in na zahtevo osebe, ki bi lahko bila predmet ukrepov iz člena 21.49 ali 21.50, namesto uporabe ukrepov iz člena 21.49 ali 21.50 odredijo plačilo denarnega nadomestila oškodovani strani, če se ugotovi, da ta oseba ni ravnala namerno in iz malomarnosti ali če bi ji izvedba zadevnih ukrepov povzročila nesorazmerno škodo ali če se oškodovani strani denarno nadomestilo zdi razumno zadovoljivo[1].

[1] Sodnik lahko pri odločanju, kaj je „razumno zadovoljivo“, upošteva javni interes.

ČLEN 21.52

Odškodnina

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so sodni organi pooblaščeni, da na zahtevo oškodovane strani kršitelju, ki je vedel ali bi moral iz utemeljenih razlogov vedeti, da sodeluje v dejavnosti, ki je predmet kršitve, naložijo, naj imetniku pravice plača odškodnino, primerno za nadomestitev dejanske škode, ki jo je slednji utrpel zaradi kršitve pravice intelektualne lastnine. Pristojni sodni organi pri določanju odškodnine:

(a) upoštevajo vse ustrezne vidike, kot so negativne ekonomske posledice, vključno z izgubljenim dobičkom, ki jih je utrpela oškodovana stran, morebiten neupravičen dobiček[1], ki ga je ustvaril kršitelj, in, če je ustrezno, elemente, ki niso ekonomski dejavniki, kot je nepremoženjska škoda, ki je imetniku pravice povzročena s kršitvijo, ali

(b) kot alternativno možnost točki (a) v ustreznih primerih določijo odškodnino v obliki pavšalnega zneska na podlagi elementov, kot je na primer vsaj znesek licenčnin ali pristojbin, ki bi jih kršitelj dolgoval, če bi zahteval dovoljenje za uporabo zadevne pravice intelektualne lastnine.

[1] „Neupravičen dobiček“ je dobiček, ki izhaja iz kršitve, v skladu s pravom pogodbenice.

ČLEN 21.53

Sodni stroški

Vsaka pogodbenica zagotovi, da so njeni sodni organi, če je ustrezno, pooblaščeni, da ob zaključku civilnega sodnega postopka v zvezi z uveljavljanjem pravic intelektualne lastnine odredijo, da stran, ki v postopku ni uspela, strani, ki je v postopku uspela, plača sodne stroške in druge izdatke, kot je določeno v pravu zadevne pogodbenice.

ČLEN 21.54

Objava sodnih odločb

Vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko njeni sodni organi odredijo objavo odločbe v primerih kršitve pravice intelektualne lastnine, razen če to ne bi bilo sorazmerno z resnostjo kršitve.

ČLEN 21.55

Domneva o avtorstvu ali lastništvu

Vsaka pogodbenica vsaj pri začasnih ukrepih, ki se zahtevajo v civilnih postopkih, ki vključujejo avtorske in sorodne pravice, domneva, da je, če ni dokaza o nasprotnem, oseba ali subjekt, katerega ime je na običajen način navedeno kot ime avtorja ali imetnika sorodne pravice dela ali vsebine, opredeljeni nosilec pravic takega dela ali vsebine.

ČLEN 21.56

Ozaveščanje javnosti

Pogodbenici sprejmeta potrebne ukrepe za boljšo ozaveščenost javnosti o varstvu intelektualne lastnine, vključno s projekti za izobraževanje in razširjanje informacij o uporabi pravic intelektualne lastnine ter njihovem uveljavljanju.

PODODDELEK 2

UVELJAVLJANJE PRAVIC NA MEJAH

ČLEN 21.57

Skladnost z GATT in Sporazumom TRIPS

Pri izvajanju ukrepov na mejah za uveljavljanje pravic intelektualne lastnine s strani carinskih organov, ne glede na to, ali so zajeti v tem poglavju ali ne, vsaka pogodbenica zagotovi skladnost s svojimi obveznostmi na podlagi GATT in Sporazuma TRIPS ter zlasti člena V GATT ter člena 41 in dela III, oddelek 4, Sporazuma TRIPS.

ČLEN 21.58

Ukrepi na mejah

1. Kar zadeva blago pod carinskim nadzorom, vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani postopke, v skladu s katerimi lahko imetnik pravice vloži zahtevke, s katerimi od carinskih organov zahteva prekinitev sprostitve ali zadržanje blaga, za katerega obstaja sum vsaj ponarejanja blagovnih znamk, piratstva avtorskih in sorodnih pravic v komercialnem obsegu ali kršenja geografskih označb (v nadaljnjem besedilu: sumljivo blago).

2. Pogodbenici nista dolžni uporabljati postopkov iz tega pododdelka za blago v tranzitu.

3. Vsaka pogodbenica spodbuja uporabo elektronskih sistemov, s katerimi lahko carinski organi upravljajo zahtevke, ki jim je bilo ugodeno, ali evidentirane zahtevke.

4. Vsaka pogodbenica zagotovi, da carinski organi vložnika v razumnem roku obvestijo, ali so njegovemu zahtevku ugodili ali ga evidentirali.

5. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se tak zahtevek ali evidenca uporablja za več pošiljk, kadar je to dovoljeno v skladu z določbami zakonodaje pogodbenice.

6. Vsaka pogodbenica lahko določi, da so njeni carinski organi v zvezi z blagom pod carinskim nadzorom pooblaščeni, da na lastno pobudo začasno prekinejo sprostitev sumljivega blaga ali ga zadržijo.

7. Vsaka pogodbenica zagotovi, da lahko carinski organi uporabljajo analizo tveganja za prepoznavanje sumljivega blaga.

8. Vsaka pogodbenica ima lahko v skladu s svojo zakonodajo vzpostavljene upravne ali sodne postopke, ki omogočajo uničenje sumljivega blaga, če zadevne osebe sprejmejo uničenje sumljivega blaga ali mu ne nasprotujejo. Če sumljivo blago ni uničeno, vsaka pogodbenica zagotovi, da se zadevno blago umakne iz trgovinskega toka, tako da se prepreči kakršna koli škoda za imetnika pravice.

9. Pogodbenici nista dolžni uporabljati tega člena za uvoz blaga, ki ga v drugi državi dajo na trg imetniki pravic ali ki se tam da na trg z njihovo privolitvijo. Pogodbenica lahko iz uporabe tega člena izključi nekomercialno blago v osebni prtljagi potnikov.

10. Pogodbenici zagotovita, da carinski organi vsake pogodbenice vzdržujejo reden dialog in spodbujajo sodelovanje z ustreznimi deležniki in drugimi organi, vključenimi v uveljavljanje pravic intelektualne lastnine iz odstavka 1.

11. Pogodbenici sodelujeta v zvezi z mednarodno trgovino s sumljivim blagom in zlasti pri izmenjavi informacij o taki trgovini.

12. Brez poseganja v druge oblike sodelovanja se Priloga 12-A uporablja za kršitve zakonodaje o pravicah intelektualne lastnine, katerih uveljavljanje spada v pristojnost carinskih organov v skladu s tem členom.

ODDELEK D

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 21.59

Pododbor za pravice intelektualne lastnine

1. Pododbor za pravice intelektualne lastnine, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz členov 2.4, 9.9 in 21.39 še naslednje naloge:

(a) izmenjava informacij:

(i) o pravnem okviru v zvezi s pravicami intelektualne lastnine in zadevnimi pravili o varstvu in uveljavljanju in

(ii) v zvezi z javno domeno na ozemljih pogodbenic ter

(b) izmenjava izkušenj o:

(i) zakonodajnem napredku;

(ii) uveljavljanju pravic intelektualne lastnine in

(iii) izvrševanju s strani carinskih, policijskih, upravnih in sodnih organov na centralni in podcentralni ravni.

ČLEN 21.60

Sodelovanje

1. Za lažje izvajanje tega poglavja pogodbenici sodelujeta:

(a) v Pododboru za pravice intelektualne lastnine;

(b) v mednarodnih forumih;

(c) prek različnih agencij ali

(d) na drug ustrezen način.

2. Področja sodelovanja vključujejo naslednje dejavnosti:

(a) usklajevanje za preprečevanje izvoza ponarejenega blaga, tudi z drugimi državami;

(b) tehnično pomoč, gradnjo zmogljivosti ter izmenjavo in usposabljanje osebja;

(c) varstvo in uveljavljanje pravic intelektualne lastnine ter razširjanje informacij v zvezi s tem, med drugim v poslovnih krogih in civilni družbi;

(d) javno ozaveščanje potrošnikov in imetnikov pravic ter spodbujanje institucionalnega sodelovanja, zlasti med uradi za intelektualno lastnino;

(e) aktivno spodbujanje ozaveščanja in izobraževanja splošne javnosti glede politik v zvezi s pravicami intelektualne lastnine;

(f) sodelovanje z MSP, tudi na dogodkih ali srečanjih, osredotočenih na MSP, glede uporabe, varstva in uveljavljanja pravic intelektualne lastnine;

(g) uporabo Konvencije o biološki raznovrstnosti in z njo povezanih instrumentov ter nacionalnih okvirov za dostop do genskih virov in z njimi povezanega tradicionalnega znanja, inovacij in praks ter

(h) spodbujanje prostovoljnih pobud deležnikov za zmanjšanje kršitev pravic intelektualne lastnine, tudi prek interneta in na drugih trgih.

POGLAVJE 22

MALA IN SREDNJA PODJETJA

ČLEN 22.1

Splošna načela

1. Pogodbenici priznavata, da MSP znatno prispevajo k trgovini, gospodarski rasti, zaposlovanju in inovacijam. Pogodbenici potrjujeta svojo namero, da podpreta rast in razvoj MSP s krepitvijo njihove sposobnosti za sodelovanje in izkoriščanje priložnosti, ki jih prinaša ta sporazum.

2. Pogodbenici priznavata pomembnost zmanjšanja netarifnih ovir, ki nesorazmerno obremenjujejo MSP. Priznavata tudi, da ta sporazum poleg določb tega poglavja vsebuje tudi druge določbe, katerih namen je okrepiti sodelovanje med pogodbenicama pri vprašanjih, ki so pomembna za MSP ali bi lahko drugače koristila MSP.

ČLEN 22.2

Izmenjava informacij

1. Vsaka pogodbenica vzpostavi ali ohrani svoje javno dostopno spletno mesto, ki vsebuje informacije v zvezi s tem delom Sporazuma, med drugim:

(a) besedilo tega dela Sporazuma, vključno z vsemi njegovimi prilogami, tarifnimi seznami in pravili o poreklu za določene izdelke;

(b) povzetek tega dela Sporazuma ter

(c) informacije, namenjene MSP, ki vsebujejo:

(i) opis določb tega dela Sporazuma, za katere ta pogodbenica meni, da so pomembne za MSP, ter

(ii) kakršne koli dodatne informacije, za katere ta pogodbenica meni, da bi koristile MSP, ki želijo izkoristiti možnosti, ki jih ponuja ta del Sporazuma.

2. Vsaka pogodbenica na spletišče iz odstavka 1 vključi povezave na:

(a) ustrezno spletišče druge pogodbenice;

(b) spletišča svojih vladnih organov in drugih ustreznih subjektov, za katera pogodbenica meni, da vsebujejo koristne informacije za osebe, ki jih zanima trgovanje, vlaganje ali siceršnje poslovanje na ozemlju te pogodbenice, vključno z razpoložljivimi informacijami, ki zadevajo:

(i) stopnje carin po načelu države z največjimi ugodnostmi ter preferencialnih carin in kvot, pravila o poreklu in carine ali druge pristojbine, naložene na meji;

(ii) carinske predpise in postopke za uvoz, izvoz in tranzit ter druge potrebne obrazce in dokumente;

(iii) predpise in postopke v zvezi s pravicami intelektualne lastnine;

(iv) tehnične predpise, po potrebi vključno z obveznimi postopki ugotavljanja skladnosti;

(v) povezave do seznamov organov za ugotavljanje skladnosti, kot je določeno v poglavju 13;

(vi) sanitarne in fitosanitarne ukrepe v zvezi z uvozom in izvozom, kot je določeno v poglavju 14;

(vii) javna naročila, pravila o preglednosti in objavo obvestil o javnih naročilih ter druge ustrezne določbe iz poglavja 20;

(viii) postopke registracije podjetja in

(ix) druge informacije, za katere koordinatorji za MSP menijo, da bi lahko bile v pomoč MSP;

(c) podatkovno zbirko, ki omogoča elektronsko iskanje po tarifni oznaki in vključuje informacije iz točke (b)(i) ter naslednje informacije:

(i) trošarine;

(ii) davke (davek na dodano vrednost ali prometni davek);

(iii) druge tarifne ukrepe;

(iv) odlog ali druge vrste olajšav, posledica katerih je zmanjšanje, vračilo ali oprostitev carine;

(v) merila za določitev carinske vrednosti blaga;

(vi) če je primerno, zahteve glede označevanja države porekla, vključno z namestitvijo in načinom označevanja;

(vii) informacije, potrebne za uvozne postopke, in

(viii) informacije, povezane z netarifnimi ukrepi.

3. Vsaka država podpisnica Mercosurja si po najboljših močeh prizadeva zagotoviti, da se najpozneje 3 (tri) leta po začetku veljavnosti tega sporazuma vzpostavijo spletišča in podatkovna zbirka iz odstavkov 1 in 2, ki vsebujejo čim več informacij o dostopu do njenih trgov.

4. Vsaka pogodbenica redno oziroma na zahtevo druge pogodbenice posodablja informacije in povezave iz odstavkov 1 in 2.

5. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se informacije iz tega člena predstavijo na način, ki MSP omogoča enostavno uporabo. Če je mogoče, si vsaka pogodbenica prizadeva, da so te informacije na voljo v angleškem jeziku.

6. Pogodbenica nobeni osebi iz pogodbenice ne zaračuna pristojbine za dostop do informacij, zagotovljenih v skladu z odstavkoma 1 in 2.

ČLEN 22.3

Koordinatorji za MSP

1. Vsaka pogodbenica prek koordinatorjev za MSP drugi pogodbenici sporoči svojega koordinatorja za MSP, ki je odgovoren za izvajanje nalog iz tega člena, ter vse spremembe kontaktnih podatkov koordinatorja za MSP. Koordinatorji za MSP:

(a) pripravijo delovni načrt za izvajanje nalog iz tega člena;

(b) opravljajo svoje delo prek komunikacijskih kanalov, o katerih se dogovorijo in ki lahko vključujejo elektronsko pošto, sestanke v osebni navzočnosti, sestanke ali komuniciranje prek telefonske konference ali videokonference ali komunikacijo z drugimi sredstvi, in

(c) o svojih dejavnostih redno poročajo Skupnemu odboru v trgovinski sestavi v preučitev.

2. Koordinatorji za MSP imajo naslednje naloge:

(a) zagotavljajo, da se pri izvajanju tega dela Sporazuma upoštevajo potrebe MSP;

(b) spremljajo izvajanje člena 22.2 z namenom zagotavljanja njegove ažurnosti in ustreznosti za MSP;

(c) priporočajo dodatne informacije, ki se lahko vključijo na spletišča pogodbenic iz člena 22.2;

(d) sodelujejo in si izmenjujejo informacije, da bi MSP Evropske unije in Mercosurja izkoristila nove priložnosti v okviru tega dela Sporazuma za povečanje trgovine in naložb;

(e) obravnavajo vse druge zadeve, ki so pomembne za MSP v zvezi z izvajanjem tega dela Sporazuma;

(f) po potrebi sodelujejo pri delu pododborov, ustanovljenih v skladu s členom 9.9, kadar ti pododbori obravnavajo zadeve, ki so pomembne za MSP;

(g) si izmenjujejo informacije za pomoč Skupnemu odboru v trgovinski sestavi pri spremljanju in izvajanju tega dela Sporazuma v zvezi z MSP in

(h) obravnavajo vsa druga vprašanja, ki izhajajo iz tega dela Sporazuma in so povezana z MSP.

3. Koordinatorji za MSP lahko pri izvajanju svojih dejavnosti sodelujejo z izvedenci in zunanjimi organizacijami, če je ustrezno.

ČLEN 22.4

Neuporaba reševanja sporov

Nobena pogodbenica za zadeve, ki izhajajo iz tega poglavja, ne uporabi postopkov za reševanje sporov iz poglavja 29.

POGLAVJE 23

KONKURENCA

ČLEN 23.1

Opredelitev pojmov

V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „protikonkurenčne prakse“ pomenijo vsako ravnanje ali dejanje, opredeljeno v konkurenčnem pravu pogodbenice, za katero je predvidena uvedba kazni;

(b) „organ, pristojen za konkurenco“ pomeni:

(i) za Evropsko unijo, Evropsko komisijo, in

(ii) za Mercosur, pristojne organe vsake države podpisnice Mercosurja;

(c) „konkurenčno pravo“ pomeni:

(i) za Evropsko unijo, člene 101, 102 in 106 Pogodbe o delovanju Evropske unije, Uredbo Sveta (ES) št. 139/2004 z dne 20. januarja 2004 o nadzoru koncentracij podjetij[1] in izvedbene predpise[2] v zvezi z navedenimi členi in navedeno uredbo, in

(ii) za Mercosur, konkurenčno pravo vsake države podpisnice Mercosurja in ustrezne izvedbene predpise;

(d) „koncentracije med podjetji“ pomenijo vsako transakcijo ali dejanje, kot je opredeljeno v konkurenčnem pravu pogodbenice, in

(e) „ukrepi izvrševanja“ pomenijo vsako uporabo konkurenčnega prava s preiskavo ali postopkom, ki ga vodijo organi pogodbenice, pristojni za konkurenco.

---

1 UL ES L 24, 29.1.2004, str. 1.

2 Pojasniti je treba, da se konkurenčno pravo v Evropski uniji uporablja za kmetijski sektor v skladu z Uredbo (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov in razveljavitvi uredb Sveta (EGS) št. 922/72, (EGS) št. 234/79, (ES) št. 1037/2001 in (ES) št. 1234/2007 (UL EU L 347, 20.12.2013, str. 671).

ČLEN 23.2

Načela

1. Pogodbenici priznavata pomen svobodne in neizkrivljene konkurence v svojih trgovinskih odnosih. Pogodbenici priznavata, da lahko protikonkurenčne prakse in koncentracije med podjetji, ki bistveno ovirajo učinkovito konkurenco, vplivajo na pravilno delovanje trgov in koristi liberalizacije trgovine.

2. S tem delom Sporazum niso združljivi, v kolikor lahko vplivajo na trgovino med pogodbenicama:

(a) sporazumi med podjetji, sklepi podjetniških združenj in usklajena ravnanja med podjetji, katerih cilj ali učinek je preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence[1], kot so opredeljeni v konkurenčnem pravu vsake pogodbenice;

(b) vsakršna zloraba prevladujočega položaja, kot je opredeljen v konkurenčnem pravu vsake pogodbenice, s strani enega ali več podjetij in

(c) koncentracije med podjetji, ki bistveno ovirajo učinkovito konkurenco, kot so opredeljene v konkurenčnem pravu vsake pogodbenice.

[1] Pojasniti je treba, da se ta točka ne razlaga tako, da omejuje obseg analize, ki jo je treba opraviti v primeru sporazumov med podjetji, sklepov podjetniških združenj in usklajenih ravnanj med podjetji v skladu z zadevnim konkurenčnim pravom vsake pogodbenice.

3. Pogodbenici priznavata pomembnost pregledne, pravočasne in nediskriminatorne uporabe konkurenčnega prava ob upoštevanju načel postopkovne pravičnosti do vseh zainteresiranih strani, vključno s pravico strani v preiskavi do obrambe.

ČLEN 23.3

Izvajanje

1. Vsaka pogodbenica sprejme ali ohrani v veljavi celovito konkurenčno pravo, ki učinkovito obravnava protikonkurenčne prakse in koncentracije med podjetji iz člena 23.2(2) ter spoštuje načela iz člena 23.2(3). Vsaka pogodbenica ustanovi ali ohrani organe, pristojne za konkurenco, ki so imenovani in ustrezno opremljeni za pregledno in učinkovito izvajanje njenega konkurenčnega prava.

2. Organi vsake pogodbenice, pristojni za konkurenco, določijo kontaktno točko in se o tem medsebojno obveščajo. Kontaktne točke lahko sporočajo in si izmenjujejo informacije v zvezi z izvajanjem členov 23.5, 23.6 in 23.7.

ČLEN 23.4

Podjetja v državni lasti in podjetja, ki so jim dodeljeni izključni ali posebni privilegiji

1. Nobena določba tega poglavja pogodbenici ne preprečuje, da bi določila ali ohranila podjetja v državni lasti, podjetja, ki so jim dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, ali monopole v skladu z njenim pravom.

2. Za subjekte iz odstavka 1 velja konkurenčno pravo, če uporaba takega prava pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog v javnem interesu, ki jim jih je dodelila pogodbenica.

ČLEN 23.5

Izmenjava nezaupnih informacij in sodelovanje pri izvrševanju

1. Organi, pristojni za konkurenco, si lahko izmenjujejo nezaupne informacije, da bi olajšali učinkovito uporabo konkurenčnega prava vsake pogodbenice.

2. Organ pogodbenice, pristojen za konkurenco, lahko zaprosi organ druge pogodbenice, pristojen za konkurenco, za sodelovanje pri ukrepih izvrševanja. Tako sodelovanje pogodbenicama ne preprečuje samostojnega odločanja.

3. Pogodbenica ni dolžna sporočati informacij drugi pogodbenici v skladu s tem členom. Ne glede na prejšnji stavek lahko pogodbenica, če drugi pogodbenici predloži informacije v skladu s tem členom, zahteva, da se take informacije uporabljajo v skladu s pogoji, ki jih določi.

ČLEN 23.6

Posvetovanja

1. Organ pogodbenice, pristojen za konkurenco, lahko zahteva posvetovanje z organom druge pogodbenice, pristojnim za konkurenco, če meni, da na njegove interese bistveno in negativno vplivajo:

(a) protikonkurenčne prakse, ki jih izvaja ali jih je izvajalo eno ali več podjetij s sedežem na ozemlju druge pogodbenice;

(b) koncentracije med podjetji iz člena 23.2(2) ali

(c) ukrepi izvrševanja organa druge pogodbenice, pristojnega za konkurenco.

2. Začetek posvetovanja iz odstavka 1 ne posega v nobeno ukrepanje organa pogodbenice, pristojnega za konkurenco, v skladu z njenim konkurenčnim pravom ali v avtonomijo njegovega odločanja.

3. Organ, pristojen za konkurenco, s katerim se opravi posvetovanje v skladu z odstavkom 1, lahko sprejme kakršne koli popravne ukrepe, ki se mu zdijo primerni, v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi ter brez poseganja v njegovo diskrecijsko pravico pri izvrševanju konkurenčnega prava.

ČLEN 23.7

Neuporaba reševanja sporov

Nobena pogodbenica za zadeve, ki izhajajo iz tega poglavja, ne uporabi postopkov za reševanje sporov iz poglavja 29.

POGLAVJE 24

SUBVENCIJE

ČLEN 24.1

Načela

Vsaka pogodbenica lahko dodeli subvencije, če so potrebne za doseganje cilja javne politike. Vendar pogodbenici priznavata, da lahko nekatere subvencije izkrivljajo pravilno delovanje trgov in ogrozijo koristi liberalizacije trgovine.

ČLEN 24.2

Sodelovanje

1. Pogodbenici priznavata potrebo po sodelovanju na večstranski in regionalni ravni, da bi:

(a) poiskali učinkovite načine za usklajevanje svojih stališč in predlogov v zvezi s subvencijami v okviru STO;

(b) preučili načine za izboljšanje preglednosti v zvezi s subvencijami in

(c) si izmenjevali informacije o delovanju svojih sistemov za nadzor subvencij.

2. Skupni svet v trgovinski sestavi lahko preuči možnosti, s katerimi bosta pogodbenici še bolje razumeli vpliv subvencioniranja na trgovino.

3. Pogodbenici najpozneje 3 (tri) leta po začetku veljavnosti tega sporazuma in nato v rednih časovnih razmikih pregledata delovanje svojega sodelovanja. Pogodbenici se medsebojno posvetujeta o načinih za izboljšanje svojega sodelovanja glede na pridobljene izkušnje in vse pobude o pravilih o subvencijah, razvite v okviru STO.

4. Podrobnosti takega sodelovanja se lahko določijo v upravnem sporazumu.

POGLAVJE 25

PODJETJA V DRŽAVNI LASTI, PODJETJA, KI SO JIM DODELJENI IZKLJUČNI ALI POSEBNI PRIVILEGIJI

ČLEN 25.1

Opredelitev pojmov

V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „komercialne dejavnosti“ pomenijo dejavnosti podjetja z namenom ustvarjanja dobička, katerih končni rezultat je proizvodnja blaga ali opravljanje storitev, ki bodo naprodaj na upoštevnem trgu v količinah in po cenah, ki jih določi podjetje[1];

(b) „poslovni vidiki“ pomenijo ceno, kakovost, razpoložljivost, tržljivost, prevoz in druge pogoje nakupa ali prodaje, ali druge dejavnike, ki bi se običajno upoštevali pri poslovnih odločitvah podjetja v zasebni lasti, ki deluje v skladu z načeli tržnega gospodarstva v zadevni panogi ali industriji;

(c) „podjetje, ki so mu dodeljeni izključni ali posebni privilegiji“ pomeni podjetje, javno ali zasebno, vključno s hčerinsko družbo, ki mu je pogodbenica formalno ali dejansko dodelila izključne ali posebne privilegije;

[1] Pojasniti je treba, da to izključuje dejavnosti, ki jih izvaja podjetje, ki posluje: (a) na neprofitni podlagi ali (b) na podlagi povračila stroškov.

(d) „izključni ali posebni privilegiji“ pomenijo pravice ali privilegije, ki jih pogodbenica dodeli enemu samemu podjetju ali omejenemu številu podjetij, pooblaščenih za dobavo blaga ali storitev, ki niso dodeljeni v skladu z objektivnimi, sorazmernimi in nediskriminatornimi merili, ob upoštevanju posebnih sektorskih predpisov, v skladu s katerimi je bila dodeljena pravica ali privilegij, kar bistveno vpliva na zmožnost vseh drugih podjetij, da dobavljajo enako blago ali storitve na istem geografskem območju pod dejansko enakovrednimi pogoji[1];

(e) „storitev, ki se opravlja pri izvajanju javnih pooblastil“ pomeni storitev, ki se opravlja pri izvajanju javnih pooblastil, kot so opredeljena v členu I:3(c) GATS in, če je ustrezno, v členih 1(b), (c) in (d) Priloge o finančnih storitvah h GATS, in

(f) „podjetje v državni lasti“ pomeni podjetje, ki je v lasti ali pod nadzorom pogodbenice[2].

---

[1] Pojasniti je treba, da izdaja licence omejenemu številu podjetij pri dodeljevanju omejenih virov s pomočjo objektivnih, sorazmernih in nediskriminatornih meril sama po sebi ni izključni ali posebni privilegij.

[2] V tej opredelitvi se izraz „v lasti ali pod nadzorom“ nanaša na primere, v katerih ima pogodbenica v lasti več kot 50 % osnovnega kapitala ali nadzoruje uveljavljanje več kot 50 % glasovalnih pravic ali kako drugače izvaja enakovredno stopnjo nadzora nad podjetjem v skladu s pravili upravljanja tega podjetja.

ČLEN 25.2

Področje uporabe

1. To poglavje se uporablja za podjetja v državni lasti in podjetja, ki opravljajo komercialne dejavnosti, ki jim je pogodbenica formalno ali dejansko dodelila izključne ali posebne privilegije. Če podjetje združuje komercialne in nekomercialne dejavnosti, to poglavje zajema samo komercialne dejavnosti tega podjetja.

2. To poglavje se ne uporablja za javna naročila blaga ali storitev, ki jih pogodbenica kupi za namene javne uprave in ne za nadaljnjo komercialno prodajo ali uporabo pri proizvodnji ali dobavi blaga ali storitev za komercialno prodajo, ne glede na to, ali je to javno naročilo „zajeto javno naročilo“ v smislu člena 20.3.

3. To poglavje se ne uporablja za storitve, ki se opravljajo pri izvajanju javnih pooblastil.

4. To poglavje se ne uporablja za podjetja v državni lasti ali podjetja, ki so jim bili dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, če so bili v katerem koli od 3 (treh) preteklih zaporednih proračunskih let letni prihodki iz komercialnih dejavnosti zadevnega podjetja iz tega poglavja manjši od 200 (dvesto) milijonov posebnih pravic črpanja.

5. To poglavje se ne uporablja za komercialne dejavnosti podjetij v državni lasti in podjetij, ki so jim dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, v zvezi s sektorji ali podsektorji, za katere niso sprejete posebne zaveze v skladu z dodatkoma 25-A-1 in 25-A-2, ali sektorji ali podsektorji, za katere so sprejete posebne zaveze z omejitvami v skladu z dodatkoma 25-A-1 in 25-A-2, v obsegu teh omejitev in ob upoštevanju pogojev, določenih v navedenih dodatkih.

6. To poglavje se ne uporablja za podjetja v državni lasti v obrambnem sektorju.

7. To poglavje se ne uporablja za podjetja v državni lasti ali podjetja, ki so jim dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, iz dodatkov 25-A-1 in 25-A-2. Člen 25.4 se ne uporablja za podjetja v državni lasti, navedena v Dodatku 25-A-1.

ČLEN 25.3

Splošne določbe

1. Vsaka pogodbenica potrjuje svoje pravice in obveznosti iz člena XVII GATT 1994, Dogovora o razlagi člena XVII GATT 1994 ter člena VIII GATS.

2. Nobena določba tega poglavja pogodbenici ne preprečuje, da bi ustanovila ali ohranila podjetja v državni lasti, določila ali ohranila monopole ali podjetjem dodelila izključne ali posebne privilegije.

ČLEN 25.4

Poslovni vidiki

1. Vsaka pogodbenica zagotovi, da njena podjetja v državni lasti in podjetja, ki so jim dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, kadar opravljajo komercialne dejavnosti na ozemlju pogodbenice, pri nakupu ali prodaji blaga ali storitev ravnajo v skladu s poslovnimi vidiki, razen pri izpolnjevanju svojega javnega pooblastila ali namena[1], kot je določen v pravu pogodbenice.

2. Odstavek 1 tem podjetjem ne preprečuje:

(a) nakupa ali dobave blaga ali storitev pod drugačnimi pogoji, tudi glede cene, če so ti drugačni pogoji v skladu s poslovnimi vidiki, ali

(b) zavrnitve nakupa ali dobave blaga ali storitev, če je ta zavrnitev v skladu s poslovnimi vidiki.

[1] Pojasniti je treba, da pojem „javno pooblastilo ali namen“ med drugim vključuje dejavnosti narodnih bank v zvezi z nakupom blaga in storitev v skladu z zveznimi zakoni o javnih naročilih ter posojilne politike v podporo cenovno dostopnim stanovanjem, izvozu ali uvozu, mikro, malim in srednjim podjetjem ter kmetom ali katere koli naloge, ki jih pogodbenica dodeli svojim podjetjem v državni lasti in podjetjem, ki jim pogodbenica dodeli izključne ali posebne privilegije. Pojem „javno pooblastilo ali namen“ vključuje tudi dejavnosti, ki jih izvaja javni subjekt ali sklad v zvezi s socialno varnostjo ali javnimi pokojninskimi načrti.

ČLEN 25.5

Preglednost

1. Pogodbenica, ki utemeljeno domneva, da na njene interese negativno vplivajo komercialne dejavnosti podjetja v državni lasti ali podjetja, ki so mu dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, druge pogodbenice, lahko od druge pogodbenice zahteva, naj v pisni obliki predloži informacije o komercialnih dejavnostih tega podjetja, za katere veljajo določbe tega poglavja. Pogodbenica, ki je prejela zahtevo, pravočasno odgovori, kolikor je to mogoče.

2. Zahteve za informacije iz odstavka 1 vsebujejo navedbo zadevnega podjetja, blaga, storitev in trgov ter interesov iz tega poglavja, ki so po mnenju pogodbenice, ki je predložila zahtevo, deležni negativnega vpliva.

ČLEN 25.6

Sodelovanje

Pogodbenici sodelujeta, tako da:

(a) preučita možnosti za sprejetje dodatnih zavez glede podjetij v državni lasti in podjetij, ki so jim dodeljeni izključni ali posebni privilegiji, in

(b) izmenjujeta izkušnje pri razvoju najboljših praks o upravljanju podjetij v državni lasti.

ČLEN 25.7

Sprememba Priloge 25-A

Prilogo 25-A pregleda Skupni odbor v trgovinski sestavi 5 (pet) let po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma, da se preuči možnost sprejetja dodatnih zavez. Skupni odbor v trgovinski sestavi lahko sprejme sklep o spremembi Priloge 25-A, če je ustrezno.

POGLAVJE 26

TRGOVINA IN TRAJNOSTNI RAZVOJ

ČLEN 26.1

Cilji in področje uporabe

1. Cilj tega poglavja je okrepiti vključevanje trajnostnega razvoja v trgovinske in naložbene odnose pogodbenic, zlasti z določitvijo načel in ukrepov v zvezi z delovnimi[1] in okoljskimi vidiki trajnostnega razvoja, ki so posebnega pomena v trgovinskem in naložbenem okviru.

[1] V tem poglavju izraz „delo“ pomeni strateške cilje Mednarodne organizacije dela v okviru agende za dostojno delo, ki so izraženi v Deklaraciji MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo.

2. Pogodbenici opozarjata na Agendo 21 o okolju in razvoju, sprejeto na Konferenci Združenih narodov o okolju in razvoju, ki je potekala od 3. do 14. junija 1992 v Riu de Janeiru, in Deklaracijo iz Ria o okolju in razvoju iz leta 1992, na Johannesburško deklaracijo o trajnostnem razvoju in Johannesburški načrt o izvajanju svetovnega vrha o trajnostnem razvoju iz leta 2002, Ministrsko deklaracijo Ekonomskega in socialnega sveta Združenih narodov o ustvarjanju okolja na nacionalni in mednarodni ravni za spodbujanje polne in produktivne zaposlitve ter dostojnega dela za vse in njen učinek na trajnostni razvoj iz leta 2006, Deklaracijo MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo in sklepni dokument Konference ZN o trajnostnem razvoju iz leta 2012 z naslovom „Prihodnost, ki si jo želimo“, ter na cilje trajnostnega razvoja Agende 2030.

3. Pogodbenici priznavata, da so gospodarske, socialne in okoljske razsežnosti trajnostnega razvoja medsebojno odvisne in se vzajemno krepijo, ter potrjujeta svojo zavezanost spodbujanju razvoja mednarodne trgovine na način, ki bo prispeval k cilju trajnostnega razvoja za blaginjo sedanjih in prihodnjih generacij.

4. V skladu z instrumenti iz odstavka 2 pogodbenici spodbujata trajnostni razvoj z:

(a) razvojem trgovinskih in gospodarskih odnosov na način, ki prispeva k doseganju ciljev trajnostnega razvoja ter podpira njune delovne in okoljske standarde in cilje v okviru trgovinskih odnosov, ki so svobodni, odprti in pregledni ter spoštujejo večstranske sporazume, katerih podpisnici sta;

(b) spoštovanjem svojih večstranskih zavez na področju dela in okolja in

(c) okrepljenim sodelovanjem in razumevanjem njunih delovnih in okoljskih politik in ukrepov, povezanih s trgovino, ob upoštevanju različnih nacionalnih razmer, zmogljivosti, potreb in ravni razvoja ter spoštovanju nacionalnih politik in prednostnih nalog.

5. Ob priznavanju razlik v njunih stopnjah razvoja se pogodbenici strinjata, da to poglavje pooseblja sodelovalni pristop, ki temelji na skupnih vrednotah in interesih.

ČLEN 26.2

Pravica do urejanja in ravni varstva

1. Pogodbenici priznavata pravico vsake od njiju, da določi svoje politike in prednostne naloge trajnostnega razvoja, določi ravni domačega varstva okolja in dela, ki se ji zdijo primerne, ter sprejme ali spremeni svoje zakone in druge predpise ter politike. Te ravni, zakoni in predpisi ter politike so skladni z zavezanostjo vsake pogodbenice mednarodnim sporazumom in delovnim standardom iz členov 26.4 in 26.5.

2. Vsaka pogodbenica si prizadeva izboljšati svoje ustrezne zakone in predpise ter politike, da bi zagotovila visoko in učinkovito raven varstva okolja in dela.

3. Pogodbenica ne bi smela oslabiti ravni varstva, določene v njenem okoljskem ali delovnem pravu ter drugih predpisih, z namenom spodbujanja trgovine ali naložb.

4. Pogodbenica ne opusti svojega okoljskega ali delovnega prava in drugih predpisov, ne odstopi od njih in ne predlaga take opustitve ali odstopanja, da bi tako spodbujala trgovino ali naložbe.

5. Pogodbenica ne opusti dejanskega izvrševanja svojega okoljskega ali delovnega prava ter drugih predpisov z dolgotrajnim ali ponavljajočim se ukrepanjem ali neukrepanjem, da bi tako spodbujala trgovino ali naložbe.

6. Pogodbenica ne uporabi svojega okoljskega in delovnega prava ter drugih predpisov na način, ki bi pomenil prikrito omejevanje trgovine ali samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo.

ČLEN 26.3

Preglednost

1. Vsaka pogodbenica v skladu s poglavjem 27, ob zagotavljanju ozaveščenosti in spodbujanju udeležbe javnosti v skladu s svojimi pravili in postopki, zagotovi pregleden potek razvoja, uveljavitve in izvajanja naslednjega:

(a) ukrepov za varovanje okolja in delovnih pogojev, ki bi lahko vplivali na trgovino ali naložbe, in

(b) trgovinskih ali naložbenih ukrepov, ki bi lahko vplivali na varovanje okolja ali delovnih pogojev.

ČLEN 26.4

Večstranski standardi in sporazumi na področju dela

1. Pogodbenici potrjujeta pomen večje usklajenosti politik za dostojno delo, ki obsegajo temeljne delovne standarde in visoko raven zaščite dela skupaj z učinkovitim izvajanjem, ter priznavata koristno vlogo, ki jo lahko imajo navedena področja za ekonomsko učinkovitost, inovacije in produktivnost, vključno z izvozno učinkovitostjo. V zvezi s tem prav tako priznavata pomen socialnega dialoga o zadevah s področja dela med delavci in delodajalci, njihovimi organizacijami in vladami ter se zavezujeta k spodbujanju takega dialoga.

2. Pogodbenici znova potrjujeta svojo zavezo, da bosta spodbujali razvoj mednarodne trgovine na način, ki spodbuja dostojno delo za vse, vključno z ženskami in mladimi. V zvezi s tem vsaka pogodbenica ponovno potrjuje svojo zavezanost spodbujanju in učinkovitemu izvajanju konvencij in protokolov MOD, ki so jih ratificirale države podpisnice Mercosurja in države članice Evropske unije in ki jih MOD uvršča med aktualne.

3. V skladu z ustavo MOD ter Deklaracijo MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu ter njeno dopolnitvijo, ki je bila sprejeta 18. junija 1998 v Ženevi (v nadaljnjem besedilu: Deklaracija MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu), vsaka pogodbenica spoštuje, spodbuja in učinkovito izvaja mednarodno priznane temeljne delovne standarde, kot so opredeljeni v temeljnih konvencijah MOD, ki so:

(a) svoboda združevanja in učinkovito priznavanje pravice do kolektivnih pogajanj;

(b) odprava vseh oblik prisilnega ali obveznega dela;

(c) učinkovita odprava dela otrok in

(d) odprava diskriminacije pri zaposlovanju in poklicih.

4. Vsaka pogodbenica si še naprej trajno prizadeva za ratifikacijo temeljnih konvencij, protokolov in drugih ustreznih konvencij MOD, katerih pogodbenica še ni in ki jih MOD uvršča med aktualne. Pogodbenici si redno izmenjujeta informacije o svojem napredku na tem področju.

5. Pogodbenici opozarjata, da je med cilji Agende 2030 odprava prisilnega dela, in poudarjata pomembnost ratifikacije in učinkovitega izvajanja Protokola iz leta 2014 h Konvenciji o prisilnem delu.

6. Pogodbenici se posvetujeta in sodelujeta, če je ustrezno, pri vprašanjih s področja dela, povezanih s trgovino, ki so v skupnem interesu, tudi v okviru MOD.

7. Pogodbenici ob sklicevanju na Deklaracijo MOD o temeljnih načelih in pravicah pri delu in Deklaracijo MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo ugotavljata, da kršitve temeljnih načel in pravic pri delu ni mogoče uveljavljati ali kako drugače uporabljati kot legitimno primerjalno prednost ter da se delovni standardi ne bi smeli uporabljati za ščitenje trgovinskih interesov.

8. Vsaka pogodbenica spodbuja dostojno delo, kot je predvideno v Deklaraciji MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo. Vsaka pogodbenica posebno pozornost nameni:

(a) razvoju in krepitvi ukrepov za varnost in zdravje pri delu, vključno z nadomestilom v primeru poškodbe pri delu ali poklicne bolezni, kot je opredeljeno v ustreznih konvencijah MOD in drugih mednarodnih zavezah;

(b) dostojnim delovnim pogojem za vse, med drugim v zvezi s plačami in zaslužki, delovnim časom in drugimi delovnimi pogoji;

(c) inšpekciji dela, zlasti z učinkovitim izvajanjem ustreznih standardov MOD o inšpekcijah dela, in

(d) nediskriminaciji v zvezi z delovnimi pogoji, vključno z nediskriminacijo delavcev migrantov.

9. Vsaka pogodbenica zagotovi, da so na voljo dostopni upravni in sodni postopki, da se omogoči učinkovito ukrepanje proti kršitvam pravic delavcev iz tega poglavja.

ČLEN 26.5

Večstranski okoljski sporazumi

1. Pogodbenici priznavata, da je okolje ena od treh razsežnosti trajnostnega razvoja – gospodarska, socialna in okoljska – ter da bi bilo vse tri treba obravnavati uravnoteženo in celostno. Poleg tega pogodbenici priznavata, da lahko trgovina prispeva k trajnostnemu razvoju.

2. Pogodbenici priznavata pomen skupščine Združenih narodov za okolje v okviru Programa Združenih narodov za okolje (v nadaljnjem besedilu: UNEP) in večstranskih okoljskih sporazumov kot odziv mednarodne skupnosti na svetovne ali regionalne okoljske izzive ter poudarjata potrebo po okrepitvi vzajemne podpore med trgovinsko in okoljsko politiko.

3. Vsaka pogodbenica potrjuje svojo zavezanost spodbujanju in učinkovitemu izvajanju večstranskih okoljskih sporazumov, protokolov in njihovih sprememb, katerih pogodbenica je.

4. Pogodbenici si redno izmenjujeta informacije o svojem napredku v zvezi z ratifikacijo večstranskih okoljskih sporazumov, vključno z njihovimi protokoli in spremembami.

5. Pogodbenici se posvetujeta in sodelujeta, če je ustrezno, pri okoljskih zadevah, povezanih s trgovino, ki so v skupnem interesu v okviru večstranskih okoljskih sporazumov.

6. Pogodbenici priznavata svojo pravico do sklicevanja na člen 28.2 v zvezi z okoljskimi ukrepi.

7. Nobena določba tega sporazuma pogodbenici ne preprečuje sprejetja ali ohranitve ukrepov za izvajanje večstranskih okoljskih sporazumov, katerih pogodbenica je, če so taki ukrepi skladni s členom 26.2(6).

ČLEN 26.6

Trgovina in podnebne spremembe

1. Pogodbenici priznavata pomembnost uresničevanja končnega cilja UNFCCC, pri odzivanju na neposredno grožnjo podnebnih sprememb ter priznavata vlogo, ki jo ima pri tem trgovina.

2. V skladu z odstavkom 1 vsaka pogodbenica:

(a) učinkovito izvaja UNFCCC in Pariški sporazum, ki temelji na navedeni konvenciji, in

(b) v skladu s členom 2 Pariškega sporazuma spodbuja pozitiven prispevek trgovine k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov in razvoju, odpornemu na podnebne spremembe, ter k povečanju sposobnosti prilagajanja škodljivim vplivom podnebnih sprememb na način, ki ne ogroža proizvodnje hrane.

3. Pogodbenici, če je ustrezno, dvostransko sodelujeta pri vprašanjih podnebnih sprememb, povezanih s trgovino, regionalno in v mednarodnih forumih, zlasti v okviru UNFCCC.

ČLEN 26.7

Trgovina in biotska raznovrstnost

1. Pogodbenici priznavata pomembnost ohranjanja in trajnostne rabe biotske raznovrstnosti v skladu s Konvencijo o biološki raznovrstnosti, podpisano 5. junija 1992 v Riu de Janeiru, Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prostoživečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, podpisano 3. marca 1973 v Washingtonu (v nadaljnjem besedilu: CITES), Mednarodno pogodbo o rastlinskih genskih virih za prehrano in kmetijstvo ter sklepi, sprejetimi na njeni podlagi, ter vlogo, ki jo lahko ima trgovina pri prispevanju k ciljem navedenih konvencij in pogodbe.

2. V skladu z odstavkom 1 vsaka pogodbenica:

(a) spodbuja uporabo konvencije CITES kot instrumenta za ohranjanje in trajnostno rabo biotske raznovrstnosti, med drugim tudi z vključitvijo živalskih in rastlinskih vrst v dodatke k navedeni konvenciji, kadar se šteje, da je stanje ohranjenosti zadevne vrste ogroženo zaradi mednarodne trgovine;

(b) izvaja učinkovite ukrepe za zmanjšanje nezakonite trgovine s prostoživečimi vrstami v skladu z mednarodnimi sporazumi, katerih podpisnica je;

(c) spodbuja trgovino s proizvodi, ki temeljijo na naravnih virih in so pridobljeni s trajnostno rabo biotskih virov ali ki prispevajo k ohranjanju biotske raznovrstnosti, v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi, in

(d) spodbuja pošteno in pravično delitev koristi, ki izhajajo iz uporabe genskih virov, ter, če je ustrezno, ukrepe za dostop do takih virov in soglasje po predhodnem obveščanju.

3. Pogodbenici si izmenjujeta tudi informacije o pobudah in dobrih praksah v zvezi s trgovino s proizvodi, ki temeljijo na naravnih virih, da bi ohranili biotsko raznovrstnost, ter, če je ustrezno, sodelujeta pri obravnavi vprašanj iz tega člena na dvostranski ali regionalni ravni in v mednarodnih forumih.

ČLEN 26.8

Trgovina in trajnostno gospodarjenje z gozdovi

1. Pogodbenici priznavata pomembnost trajnostnega gospodarjenja z gozdovi in vlogo trgovine pri uresničevanju tega cilja ter obnove gozdov za ohranjanje in trajnostno rabo.

2. V skladu z odstavkom 1 vsaka pogodbenica:

(a) spodbuja trgovino s proizvodi, ki izhajajo iz gozdov, s katerimi se trajnostno gospodari in v katerih se sečnja izvaja v skladu z zakoni in drugimi predpisi države sečnje;

(b) po potrebi in s soglasjem po predhodnem obveščanju spodbuja vključevanje lokalnih skupnosti in domorodnih ljudstev, ki temeljijo na gozdarstvu, v trajnostne dobavne verige lesnih in nelesnih gozdnih proizvodov, da bi izboljšala njihovo preživetje ter spodbujala ohranjanje in trajnostno rabo gozdov;

(c) izvaja ukrepe za boj proti nezakoniti sečnji in z njo povezani trgovini;

(d) izmenjuje informacije glede trgovinskih pobud o trajnostnem gospodarjenju z gozdovi, upravljanju gozdov in ohranjanju gozdnatosti ter sodeluje, da bi se čim bolj povečal učinek in zagotovila vzajemna podpora njunih politik v skupnem interesu, in

(e) če je ustrezno, na dvostranski in regionalni ravni ter v mednarodnih forumih sodeluje pri vprašanjih v zvezi s trgovino in ohranjanjem gozdnih površin ter trajnostnim gospodarjenjem z gozdovi v skladu z Agendo 2030.

ČLEN 26.9

Trgovina ter trajnostno upravljanje ribištva in akvakulture

1. Pogodbenici priznavata pomembnost ohranjanja in trajnostnega upravljanja morskih bioloških virov in morskih ekosistemov in spodbujanja odgovorne in trajnostne akvakulture ter vlogo trgovine pri uresničevanju teh ciljev ter skupno zavezanost doseganju cilja trajnostnega razvoja 14 Agende 2030, zlasti njegovih podciljev 4 in 6.

2. V skladu z odstavkom 1 vsaka pogodbenica na način, ki je skladen z njenimi mednarodnimi zavezami:

(a) izvaja dolgoročne ukrepe za ohranjanje in upravljanje ter trajnostno izkoriščanje živih morskih virov v skladu z mednarodnim pravom, kot je določeno v konvenciji UNCLOS in drugih ustreznih instrumentih Združenih narodov in Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (v nadaljnjem besedilu: FAO), katerih pogodbenica je;

(b) deluje v skladu z načeli Kodeksa odgovornega ribištva FAO, sprejetega z Resolucijo št. 4/95 z dne 31. oktobra 1995 (v nadaljnjem besedilu: Kodeks odgovornega ribištva FAO);

(c) aktivno sodeluje v regionalnih organizacijah za upravljanje ribištva in drugih ustreznih mednarodnih forumih, v katerih je članica, opazovalka ali sodelujoča nepogodbenica, da bi dosegla dobro upravljanje ribištva in trajnostno ribištvo, tudi z učinkovitim nadzorom, spremljanjem in izvrševanjem ukrepov upravljanja ter, če je ustrezno, z izvajanjem sistemov dokumentiranja ali potrjevanja ulova;

(d) v skladu s svojimi mednarodnimi zavezami izvaja celostne, učinkovite in pregledne ukrepe za boj proti nezakonitemu, neprijavljenemu in nereguliranemu ribolovu ter iz mednarodne trgovine izključi proizvode, ki niso skladni s takimi ukrepi, in v ta namen sodeluje, tudi z olajšanjem izmenjave informacij;

(e) si prizadeva za usklajevanje ukrepov, potrebnih za ohranjanje in trajnostno rabo čezconskih staležev rib na območjih skupnega interesa, in

(f) spodbuja razvoj trajnostne in odgovorne akvakulture ob upoštevanju njenih ekonomskih, socialnih in okoljskih vidikov ter v skladu z izvajanjem ciljev in načel iz Kodeksa odgovornega ribištva FAO.

ČLEN 26.10

Znanstvene in tehnične informacije

1. Pri določanju ali izvajanju ukrepov za varovanje okolja ali delovnih pogojev, ki bi lahko vplivali na trgovino ali naložbe, vsaka pogodbenica zagotovi, da so znanstvene in tehnične dokaze, na katerih temeljijo, izdali priznani tehnični in znanstveni organi ter da ukrepi temeljijo na ustreznih mednarodnih standardih, smernicah ali priporočilih, če ti obstajajo.

2. V primerih, ko znanstveni dokazi ali informacije niso zadostni ali so neprepričljivi in obstaja tveganje resnega poslabšanja stanja okolja ali tveganje za zdravje in varnost pri delu na njenem ozemlju, lahko pogodbenica sprejme ukrepe na podlagi previdnostnega načela. Taki ukrepi temeljijo na razpoložljivih ustreznih informacijah in se redno pregledujejo. Pogodbenica, ki sprejme take ukrepe, si prizadeva pridobiti nove ali dodatne znanstvene informacije, potrebne za prepričljivejšo oceno, in take ukrepe pregleda, če je ustrezno.

3. Če ukrep, sprejet v skladu z odstavkom 2, vpliva na trgovino ali naložbe, lahko pogodbenica pozove pogodbenice, ki je ukrep sprejela, naj predloži informacije, ki kažejo, da so znanstveni dokazi ali informacije v konkretni zadevi nezadostni ali neprepričljivi in da je sprejeti ukrep skladen z njeno lastno ravnjo varstva, ter lahko zahteva razpravo o zadevi v Pododboru za trgovino in trajnostni razvoj iz člena 26.14.

4. Ukrepi iz tega člena se ne uporabljajo na način, ki bi pomenil sredstvo za samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo ali prikrito omejevanje mednarodne trgovine.

ČLEN 26.11

Trgovina in odgovorno upravljanje dobavnih verig

1. Pogodbenici priznavata pomembnost odgovornega upravljanja dobavnih verig z odgovornim ravnanjem podjetij in praksami družbene odgovornosti podjetij na podlagi mednarodno dogovorjenih smernic.

2. V skladu z odstavkom 1 vsaka pogodbenica:

(a) podpira razširjanje in uporabo ustreznih mednarodnih instrumentov, ki jih je potrdila ali podprla, kot so tristranska deklaracija MOD o načelih za večnacionalna podjetja in socialno politiko, sprejeta novembra 1977 v Ženevi, globalni dogovor Združenih narodov, vodilna načela Združenih narodov o podjetništvu in človekovih pravicah, ki jih je Svet za človekove pravice potrdil v svoji resoluciji 17/4 z dne 16. junija 2011, ter smernice OECD za večnacionalna podjetja: Priporočila za odgovorno ravnanje podjetij v svetovnem okviru, priložena Deklaraciji OECD o mednarodnih naložbah in večnacionalnih podjetjih, sprejeti 21. junija 1976 v Parizu;

(b) spodbuja podjetja k prostovoljnemu prevzemanju družbene odgovornosti podjetij ali odgovornih poslovnih praks v skladu s smernicami in načeli iz točke (a) in

(c) zagotovi podporni okvir politike za učinkovito izvajanje načel in smernic iz točke (a).

3. Pogodbenici priznavata koristnost mednarodnih sektorskih smernic na področjih družbene odgovornosti podjetij in odgovornega ravnanja podjetij ter spodbujata skupno delo v zvezi s tem. V zvezi s smernicami OECD o potrebni skrbnosti za odgovorne oskrbovalne verige z minerali z območij, prizadetih zaradi konfliktov, in območij z visokim tveganjem ter njihovimi dopolnitvami pogodbenici, ki spoštujeta ali podpirata navedene smernice, tudi spodbujata njihovo uporabo.

4. Pogodbenici si izmenjujeta informacije in najboljše prakse ter, če je ustrezno, sodelujeta pri vprašanjih iz tega člena, tudi v ustreznih regionalnih in mednarodnih forumih.

ČLEN 26.12

Druge trgovinske in naložbene pobude, ki spodbujajo trajnostni razvoj

1. Pogodbenici poudarjata svojo zavezanost krepitvi prispevka trgovine in naložb k cilju trajnostnega razvoja v njegovi gospodarski, socialni in okoljski razsežnosti.

2. V skladu z odstavkom 1 pogodbenici:

(a) spodbujata cilje agende za dostojno delo v skladu z Deklaracijo MOD o socialni pravičnosti za pravično globalizacijo, vključno z zajamčeno plačo, vključujočo socialno zaščito, zdravjem in varnostjo pri delu ter drugimi vidiki, povezanimi z delovnimi pogoji;

(b) spodbujata trgovino in naložbe v blago in storitve ter prostovoljno izmenjavo praks in tehnologij, ki prispevajo k boljšim socialnim in okoljskim razmeram, vključno s tistimi, ki so še posebej pomembne za blažitev podnebnih sprememb in prilagajanje nanje, na način, ki je skladen s tem delom Sporazuma, in

(c) če je ustrezno, na dvostranski in regionalni ravni ter v mednarodnih forumih sodelujeta pri zadevah iz tega člena.

ČLEN 26.13

Sodelovanje na področju trgovine in trajnostnega razvoja

1. Pogodbenici priznavata pomembnost sodelovanja za doseganje ciljev tega poglavja. Med drugim lahko sodelujeta pri:

(a) delovnih in okoljskih vidikih trgovine in trajnostnega razvoja v mednarodnih forumih, vključno zlasti s STO, MOD, UNEP, UNCTAD, političnim forumom Združenih narodov na visoki ravni za trajnostni razvoj in večstranskimi okoljskimi sporazumi;

(b) vplivu delovnega in okoljskega prava in standardov na trgovino in naložbe;

(c) vplivu trgovinske in naložbene zakonodaje na delo in okolje ter

(d) prostovoljnih sistemih zagotavljanja trajnostnosti, kot so sistemi za pravično in etično trgovino ter okoljski znaki, z izmenjavo izkušenj in informacij o takih sistemih.

2. Za doseganje ciljev iz tega poglavja lahko pogodbenici sodelujeta tudi pri trgovinskih vidikih:

(a) izvajanja temeljnih, prednostnih in drugih aktualnih konvencij MOD;

(b) agende MOD za dostojno delo, vključno z medsebojnimi povezavami med trgovino ter polno in produktivno zaposlenostjo, prilagajanjem trga dela, temeljnimi delovnimi standardi, dostojnim delom v svetovnih dobavnih verigah, socialno zaščito in socialnim vključevanjem, socialnim dialogom, razvojem znanj in spretnosti ter enakostjo spolov;

(c) izvajanja večstranskih okoljskih sporazumov in medsebojne podpore pri sodelovanju pri takih večstranskih okoljskih sporazumih;

(d) dinamičnega mednarodnega režima o podnebnih spremembah v okviru UNFCCC, zlasti izvajanja Pariškega sporazuma;

(e) Montrealskega protokola o substancah, ki škodljivo delujejo na ozonski plašč, sklenjenega 16. septembra 1987 v Montrealu, in vseh njegovih sprememb, ki sta jih pogodbenici ratificirali, zlasti ukrepov za nadzor proizvodnje in porabe ozonu škodljivih snovi in fluoroogljikovodikov (HFC) in trgovine z njimi ter spodbujanja okolju prijaznih alternativ tem snovem in ukrepov za obravnavanje nezakonite trgovine s substancami, ki jih ureja navedeni protokol;

(f) družbene odgovornosti podjetij, odgovornega poslovnega ravnanja, odgovornega upravljanja svetovnih dobavnih verig in odgovornosti, tudi v zvezi z izvajanjem, spremljanjem in razširjanjem ustreznih mednarodnih instrumentov;

(g) ustreznega ravnanja s kemikalijami in odpadki;

(h) ohranjanja in trajnostne rabe biotske raznovrstnosti ter poštene in pravične delitve koristi, ki izhajajo iz uporabe genskih virov, vključno z ustreznim dostopom do teh virov iz člena 26.7;

(i) boja proti nezakoniti trgovini s prostoživečimi vrstami iz člena 26.7;

(j) spodbujanja ohranjanja gozdov in trajnostnega gospodarjenja z njimi za zmanjšanje krčenja gozdov in nezakonitega izsekavanja iz člena 26.8;

(k) zasebnih in javnih pobud, ki prispevajo k cilju zaustavitve krčenja gozdov, vključno s tistimi, ki povezujejo proizvodnjo in potrošnjo prek dobavnih verig, v skladu s ciljema trajnostnega razvoja 12 in 15 Agende 2030;

(l) spodbujanja trajnostnih ribolovnih praks in trgovine s trajnostno upravljanimi ribiškimi proizvodi iz člena 26.9 in

(m) pobud za trajnostno potrošnjo in proizvodnjo, skladnih s ciljem trajnostnega razvoja 12 Agende 2030, ki med drugim vključujejo krožno gospodarstvo in druge trajnostne gospodarske modele, namenjene povečanju učinkovite rabe virov in zmanjšanju nastajanja odpadkov.

ČLEN 26.14

Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj ter kontaktne točke

1. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj, ustanovljen v skladu s členom 9.9(4), ima poleg nalog iz člena 2.4 in 9.9 še naslednje naloge:

(a) olajševanje in spremljanje dejavnosti sodelovanja, ki se izvajajo na podlagi tega poglavja;

(b) izvajanje nalog iz členov 26.16 do 26.18 in

(c) opravljanje potrebnega pripravljalnega notranjega dela za Skupnega odbora v trgovinski sestavi, tudi v zvezi s temami za razpravo z notranjima svetovalnima skupinama iz člena 2.7.

2. Pododbor po vsakem sestanku objavi poročilo.

3. Vsaka pogodbenica v okviru svoje uprave imenuje kontaktno točko za lažje komuniciranje in usklajevanje med pogodbenicama o vseh zadevah v zvezi z izvajanjem tega poglavja.

ČLEN 26.15

Reševanje sporov

1. Pogodbenici si z dialogom, posvetovanjem, izmenjavo informacij in sodelovanjem po najboljših močeh prizadevata za reševanje morebitnih nesoglasij glede razlage ali uporabe tega poglavja.

2. Pogodbenici lahko kateri koli rok iz členov 26.16 in 26.17 sporazumno podaljšata.

3. Vsi roki, določeni v tem poglavju, se štejejo v koledarskih dnevih od dneva po dejanju ali dejstvu, na katerega se nanašajo.

4. Za namene tega poglavja se stranke v sporu iz tega poglavja določijo v skladu s členom 29.3.

5. Nobena pogodbenica za zadeve, ki izhajajo iz tega poglavja, ne uporabi postopkov za reševanje sporov iz poglavja 29.

ČLEN 26.16

Posvetovanja

1. Pogodbenica lahko zahteva posvetovanja z drugo pogodbenico glede razlage ali uporabe tega poglavja tako, da kontaktni točki druge pogodbenice, določeni v skladu s členom 26.14(3), predloži pisno zahtevo. V zahtevi mora biti jasno predstavljena sporna zadeva in kratek povzetek trditev v skladu s tem poglavjem, vključno z navedbo ustreznih določb iz tega poglavja in razlago, kako zadeva vpliva na cilje tega poglavja, ter vsemi drugimi informacijami, ki so po mnenju pogodbenice pomembne. Posvetovanja se začnejo takoj po tem, ko pogodbenica predloži zahtevo za posvetovanja, v vsakem primeru pa najpozneje 30 (trideset) dni po datumu prejema zahteve.

2. Posvetovanja potekajo v osebni navzočnosti ali, če se pogodbenici tako dogovorita, prek videokonference ali drugih elektronskih sredstev. Če posvetovanja potekajo v osebni navzočnosti, potekajo na ozemlju pogodbenice, na katero je zahteva naslovljena, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.

3. Pogodbenici začneta posvetovanja, da bi dosegli obojestransko zadovoljivo rešitev zadeve. Pri zadevah, povezanih z večstranskimi sporazumi iz tega poglavja, pogodbenici upoštevata informacije MOD ali ustreznih organizacij ali organov, pristojnih za večstranske okoljske sporazume, ki sta jih ratificirali obe pogodbenici, za spodbujanje skladnosti med delom pogodbenic in teh organizacij. Če je ustrezno, se pogodbenici lahko dogovorita, da se bosta posvetovali s takimi organizacijami ali organi ali katerim koli drugim strokovnjakom ali organom, ki se jima zdi primeren.

4. Če pogodbenica meni, da je o zadevi potrebna nadaljnja razprava, lahko pisno zahteva sklic Pododbora za trgovino in trajnostni razvoj ter o tej zahtevi uradno obvesti kontaktno točko, določeno v skladu s členom 26.14(3). Taka zahteva se predloži, ko preteče vsaj 60 (šestdeset) dni od datuma prejema zahteve iz odstavka 1. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj se sestane takoj in si prizadeva doseči obojestransko zadovoljivo rešitev zadeve.

5. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj upošteva vsa stališča o zadevi, ki jih predložita notranji svetovalni skupini iz člena 2.7, ter vse strokovne nasvete.

6. Vsaka rešitev, ki jo dosežeta pogodbenici, se javno objavi.

ČLEN 26.17

Skupina izvedencev

1. Če v 120 (sto dvajsetih) dneh po zahtevi za posvetovanja iz člena 18.16 ni dosežena obojestransko zadovoljiva rešitev, lahko pogodbenica zahteva ustanovitev skupine izvedencev za preučitev zadeve. Vsaka taka zahteva se v pisni obliki predloži kontaktni točki druge pogodbenice, določeni v skladu s členom 26.14(3), v njej pa se navedejo razlogi za zahtevo za ustanovitev skupine izvedencev, vključno z opisom zadevnih ukrepov in navedbo ustreznih določb iz tega poglavja, za katere meni, da se uporabljajo.

2. Če v tem členu ni določeno drugače, se uporabljajo členi 29.9, 29.11, 29.12, 29.26 in 29.27, ter poslovnik iz Priloge 29-A in Kodeks ravnanja iz Priloge 29-B.

3. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj na svojem prvem sestanku po začetku veljavnosti tega sporazuma sestavi seznam najmanj 15 (petnajstih) posameznikov, ki so pripravljeni in sposobni delovati v skupini kot izvedenci. Seznam je sestavljen iz 3 (treh) podseznamov: 1 (enega) podseznama, ki ga predlaga EU, 1 (enega) podseznama, ki ga predlaga Mercosur, in 1 (enega) podseznama posameznikov, ki niso državljani nobene od pogodbenic. Vsaka pogodbenica predlaga vsaj 5 (pet) posameznikov za svoj podseznam. Pogodbenici izbereta tudi vsaj 5 (pet) posameznikov za seznam posameznikov, ki niso državljani nobene od pogodbenic. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj zagotovi, da se seznam posodablja in da ves čas vključuje najmanj 15 (petnajst) izvedencev.

4. Posamezniki iz odstavka 3 morajo imeti strokovno znanje ali izkušnje na področju zadev, obravnavanih v tem poglavju, vključno z delovnim, okoljskim ali trgovinskim pravom, ali reševanja sporov, ki izhajajo iz mednarodnih sporazumov. Delujejo kot posamezniki, so neodvisni in ne sprejemajo navodil od nobene organizacije ali vlade v zvezi z vprašanji, povezanimi s sporom, ter niso povezani z vlado nobene od pogodbenic. Ravnajo tudi v skladu s Prilogo 29-B.

5. Skupino izvedencev sestavljajo 3 (trije) člani, razen če se pogodbenici dogovorita drugače. Predsednik je izbran s podseznama posameznikov, ki niso državljani nobene od pogodbenic. Skupina izvedencev se ustanovi v skladu s postopki iz odstavkov 1 do 4 člena 21.9. Izvedenci se izberejo izmed ustreznih posameznikov s podseznamov iz odstavka 3 tega člena v skladu z ustreznimi določbami iz odstavkov 2, 3 in 4 člena 29.9.

6. Razen če se pogodbenici v 7 (sedmih) dneh po datumu ustanovitve skupine izvedencev, kot je določena v členu 29.9(5), dogovorita drugače, so pristojnosti skupine naslednje:

„ob upoštevanju ustreznih določb poglavja 26 Partnerskega sporazuma med Evropsko unijo in njenimi državami članicami na eni strani ter Skupnim južnoameriškim trgom, Argentinsko republiko, Federativno republiko Brazilijo, republiko Paragvaj in Vzhodno republiko Urugvaj na drugi strani preučiti zadevo, navedeno v zahtevi za ustanovitev skupine izvedencev, ter v skladu s členom 26.17 izdati poročilo s priporočili za rešitev zadeve“.

7. V zvezi z zadevami, povezanimi s spoštovanjem večstranskih sporazumov iz tega poglavja, mnenja izvedencev ali informacije, ki jih skupina izvedencev zahteva v skladu s členom 29.12, vključujejo informacije in nasvete ustreznih organov MOD oziroma organov, pristojnih za večstranske okoljske sporazume. Vse informacije, pridobljene na podlagi tega odstavka, se zagotovijo obema pogodbenicama, da predložita pripombe.

8. Skupina izvedencev razlaga določbe tega poglavja v skladu z običajnimi pravili razlage mednarodnega javnega prava.

9. Skupina izvedencev pogodbenicama predloži vmesno poročilo v 90 (devetdesetih) dneh po njeni ustanovitvi in končno poročilo najpozneje 60 (šestdeset) dni po izdaji vmesnega poročila. Ti poročili vsebujeta ugotovljena dejstva, uporabo ustreznih določb ter utemeljitev vseh ugotovitev in priporočil. Vsaka od udeleženih pogodbenic lahko skupini izvedencev predloži pisne pripombe k vmesnemu poročilu v 45 (petinštiridesetih) dneh od datuma izdaje vmesnega poročila. Po preučitvi vseh takih pisnih pripomb lahko skupina izvedencev poročilo spremeni in opravi kakršen koli nadaljnji pregled, za katerega meni, da je ustrezen. Če meni, da rokov iz tega odstavka ne bo mogoče upoštevati, predsednik skupine izvedencev o tem pisno obvesti pogodbenici in navede razloge za odlog in datum, na katerega namerava skupina predložiti vmesno ali končno poročilo.

10. Pogodbenici končno poročilo javno objavita v 15 (petnajstih) dneh po tem, ko ga predloži skupina izvedencev.

11. Pogodbenici razpravljata o ustreznih ukrepih, ki jih je treba izvesti, ob upoštevanju poročila in priporočil skupine izvedencev. Pogodbenica, proti kateri je vložena pritožba, obvesti svojo notranjo svetovalno skupino iz člena 2.7 in drugo pogodbenico o svojih odločitvah glede vseh dejavnosti ali ukrepov, ki jih je treba izvesti, najpozneje 90 (devetdeset) dni po objavi poročila. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj spremlja nadaljnje ukrepanje na podlagi poročila skupine izvedencev in njenih priporočil. Notranja svetovalna skupina iz člena 2.7 lahko opažanja v zvezi s tem predloži pododboru za trgovino in trajnostni razvoj.

ČLEN 26.18

Pregled

1. Za lažje doseganje ciljev tega poglavja pogodbenici na sestankih Pododbora za trgovino in trajnostni razvoj razpravljata o njegovem učinkovitem izvajanju, vključno z morebitnim pregledom njegovih določb, pri čemer med drugim upoštevata pridobljene izkušnje, razvoj politike v vsaki pogodbenici, razvoj mednarodnih sporazumov in stališča, ki jih predstavijo deležniki.

2. Pododbor za trgovino in trajnostni razvoj lahko pogodbenicama priporoči spremembe ustreznih določb tega poglavja, ki odražajo izid razprav iz odstavka 1.

POGLAVJE 27

PREGLEDNOST

ČLEN 27.1

Opredelitev pojmov

V tem poglavju se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

(a) „upravna odločba“ pomeni odločbo, ki vpliva na pravice ali obveznosti osebe v posamezni zadevi, zajema pa upravno ukrepanje ali upravno neukrepanje ali nesprejetje upravne odločbe, kot je določeno v zakonih in drugih predpisih pogodbenice;

(b) „zainteresirana oseba“ pomeni katero koli fizično ali pravno osebo, ki jo zadeva ukrep za splošno uporabo, in

(c) „ukrep za splošno uporabo“ pomeni zakon, predpis, sodno odločbo, postopek ali upravno odločbo za splošno uporabo, ki lahko vpliva na katero koli zadevo, ki jo zajema ta del Sporazuma.

ČLEN 27.2

Cilji

Vsaka pogodbenica si ob priznavanju vpliva, ki ga lahko ima njeno regulativno okolje na trgovino in naložbe med njima, prizadeva spodbujati pregledno in predvidljivo regulativno okolje ter učinkovite postopke za gospodarske subjekte, zlasti za mala in srednja podjetja, v skladu z določbami tega poglavja.

ČLEN 27.3

Objava

1. Vsaka pogodbenica za ukrep za splošno uporabo v zvezi s katero koli zadevo, zajeto v tem delu Sporazuma, zagotovi naslednje:

(a) ukrep takoj objavi prek uradno določenega medija in, če je to izvedljivo, prek elektronskih sredstev ali da na voljo kako drugače, in sicer tako, da se vsem omogoči, da se seznanijo z njim;

(b) navede obrazložitev cilja in utemeljitev ukrepa ter

(c) zagotovi dovolj časa med objavo in začetkom veljavnosti ukrepa, razen kadar to zaradi nujnosti ni mogoče.

2. Kolikor je mogoče, vsaka pogodbenica pri sprejemanju ali spreminjanju pomembnih zakonov ali drugih predpisov za splošno uporabo v zvezi s katero koli zadevo, ki jo zajema ta del Sporazuma, v skladu s svojimi pravili in postopki:

(a) vnaprej objavi osnutek zakona ali predpisa ali posvetovalne dokumente, v katerih so navedene podrobnosti o cilju in utemeljitev takega zakona ali predpisa;

(b) zainteresiranim osebam in drugi pogodbenici zagotovi razumno možnost, da predložijo pripombe o takem osnutku zakona ali predpisa ali posvetovalnih dokumentih, in

(c) si prizadeva upoštevati prejete pripombe k takemu osnutku zakona ali predpisa ali posvetovalnih dokumentih.

ČLEN 27.4

Poizvedbe

1. Vsaka pogodbenica najpozneje 3 (tri) leta po datumu začetka veljavnosti tega sporazuma vzpostavi ali ohrani ustrezne mehanizme za sprejemanje poizvedb katere koli osebe in odzivanje nanje glede katerega koli predlaganega ali veljavnega ukrepa za splošno uporabo in načina njegove uporabe v zvezi s katero koli zadevo, ki jo zajema ta del Sporazuma.

2. Pogodbenica na zahtevo druge pogodbenice takoj predloži informacije in odgovori na poizvedbe v zvezi s katerim koli ukrepom za splošno uporabo ali katerim koli predlogom za sprejem ali spremembo katerega koli ukrepa za splošno uporabo v zvezi s katero koli zadevo, zajeto v tem delu Sporazuma, za katero pogodbenica, ki je predložila zahtevo, meni, da lahko vpliva na dejavnosti iz tega dela Sporazuma.

ČLEN 27.5

Izvrševanje ukrepov za splošno uporabo

1. Vsaka pogodbenica vse ukrepe za splošno uporabo v zvezi s katero koli zadevo, zajeto v tem delu Sporazuma, upravlja objektivno, nepristransko in razumno.

2. Vsaka pogodbenica pri uporabi ukrepov za splošno uporabo za osebe, blago ali storitve druge pogodbenice v posebnih primerih:

(a) poizkuša osebe, ki jih upravni postopek neposredno zadeva[1], v razumnem roku in v skladu s svojimi zakoni in drugimi predpisi obvestiti o začetku upravnega postopka, vključno z opisom narave postopka, poročilom pravnega organa, v okviru katerega se postopek začne, ter splošnim opisom vseh zadevnih vprašanj, in

(b) takim zainteresiranim osebam zagotovi razumno priložnost, da predložijo dejstva in argumente, s katerimi podprejo svoja stališča pred kakršno koli končno upravno odločbo, če to dovoljujejo čas, narava postopka in javni interes.

[1] Pojasniti je treba, da so v zadevah iz poglavja 23 take osebe naslovniki sklepa organa pogodbenice, pristojnega za konkurenco.

ČLEN 27.6

Pregled in pritožba

1. Vsaka pogodbenica ustanovi ali ohrani splošna, arbitražna ali upravna sodišča ali postopke za namene takojšnjega pregleda ali pritožbe in, če je to upravičeno, popravka upravne odločbe v zvezi s katero koli zadevo, ki jo zajema ta del Sporazuma. Vsaka pogodbenica zagotovi, da njene postopke pregleda ali pritožbe nediskriminatorno in nepristransko izvajajo sodišča, ki so nepristranska in neodvisna od organa, pristojnega za upravno izvrševanje, in jih sestavljajo posamezniki, ki nimajo znatnega interesa glede izida zadeve.

2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da imajo stranke v postopkih iz odstavka 1 pravico do:

(a) razumne možnosti, da podprejo ali zagovarjajo svoja stališča, in

(b) odločitve na podlagi dokazov in predložitve evidence ali, če to zahteva pravo pogodbenice, evidence, ki jo pripravi upravni organ.

3. Vsaka pogodbenica zagotovi, da odločbo iz odstavka 2, točka (b), ob upoštevanju pritožbe ali nadaljnjega pregleda v skladu s pravom pogodbenice izvaja organ, pristojen za upravno izvrševanje v zvezi z zadevno upravno odločbo, in da ta sklep ureja delovanje tega organa.

ČLEN 27.7

Kakovost in izvajanje pravne ureditve ter dobre regulativne prakse

1. Pogodbenici priznavata načela dobrih regulativnih praks in spodbujata kakovost ter izvajanje pravne ureditve. Pogodbenici si zlasti prizadevata za:

(a) spodbujanje uporabe ocen regulativnega učinka pri pripravi glavnih pobud in

(b) vzpostavitev ali ohranitev postopkov za spodbujanje rednega retrospektivnega ocenjevanja ukrepov, ki so v splošnem interesu.

2. Pogodbenici si prizadevata sodelovati na regionalnih in večstranskih forumih za spodbujanje dobrih regulativnih praks in preglednosti v zvezi z mednarodno trgovino in naložbami na področjih, ki jih zajema ta del Sporazuma.

ČLEN 27.8

Razmerje do drugih poglavij

To poglavje se uporablja brez poseganja v posebna pravila iz drugih poglavij tega dela Sporazuma.

POGLAVJE 28

IZJEME

ČLEN 28.1

Varnostne izjeme

Nobena določba tega dela Sporazuma se ne razlaga tako, da:

(a) se od pogodbenice zahteva, da zagotovi kakršne koli informacije, katerih razkritje bi bilo po njenem mnenju v nasprotju z njenimi bistvenimi varnostnimi interesi, ali dovoli dostop do takih informacij, ali

(b) pogodbenici prepreči sprejetje ukrepa, za katerega meni, da je potreben za zavarovanje njenih bistvenih varnostnih interesov:

(i) v zvezi s proizvodnjo orožja, streliva in vojnih pripomočkov ali trgovino z njimi ter v zvezi s tako trgovino in posli z drugim blagom in materiali, storitvami in tehnologijo ter v zvezi z gospodarskimi dejavnostmi, ki se izvajajo neposredno ali posredno za oskrbo vojaških ustanov;

(ii) v zvezi s fisijskimi in fuzijskimi materiali ali z materiali, iz katerih so ti pridobljeni, ali

(iii) pridobljenih med vojno ali v drugih izrednih razmerah v mednarodnih odnosih ali

(c) pogodbenici preprečuje, da bi sprejela kakršen koli ukrep za izpolnitev mednarodnih obveznosti v okviru Ustanovne listine ZN za ohranjanje mednarodnega miru in varnosti.

ČLEN 28.2

Splošne izjeme

1. V skladu z zahtevo, da se taki ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil sredstvo za samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med državami, v katerih prevladujejo enake razmere, ali prikrito omejevanje mednarodne trgovine, se nobena določba iz poglavij 10, 12 in 25 ne razlaga tako, da pogodbenici preprečuje sprejetje ali izvrševanje ukrepov iz člena XX GATT 1994. V ta namen je člen XX GATT 1994, vključno s pojasnjevalnimi opombami in dopolnilnimi določbami, smiselno vključen v ta del Sporazuma in je njegov sestavni del.

2. V skladu z zahtevo, da se taki ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil sredstvo za samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med državami, v katerih prevladujejo podobne razmere, ali prikrito omejevanje liberalizacije naložb ali trgovine s storitvami, se nobena določba iz poglavij 18 in 25 tega sporazuma ne razlaga tako, da kateri koli pogodbenici preprečuje sprejetje ali izvrševanje ukrepov, ki so:

(a) potrebni za zavarovanje javne varnosti ali javne morale ali za ohranjanje javnega reda[1];

[1] Izjemi o javni varnosti in javnem redu se lahko uporabita samo, kadar obstaja resnična in dovolj resna grožnja za enega od temeljnih interesov družbe.

(b) potrebni za varovanje življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;

(c) povezani z ohranjanjem neobnovljivih naravnih virov, če se taki ukrepi uporabljajo v povezavi z omejevanjem domačih vlagateljev ali domače ponudbe ali uporabe storitev;

(d) potrebni za varovanje narodnega bogastva umetniške, zgodovinske ali arheološke vrednosti;

(e) potrebni za zagotovitev skladnosti z zakoni ali drugimi predpisi, ki niso v neskladju z določbami tega dela Sporazuma, vključno s tistimi, ki se nanašajo na:

(i) preprečevanje zavajajočih in goljufivih praks[1] ali obravnavanje posledic neizpolnjevanja obveznosti iz pogodb;

(ii) varovanje zasebnosti posameznikov v zvezi z obdelavo in razširjanjem osebnih podatkov ter varovanje zaupnosti osebne dokumentacije in računov ali

(iii) varnost.

[1] Pojasniti je treba, da to vključuje predpise o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma.

3. Nobena določba poglavja 18 se ne razlaga tako, da preprečuje sprejetje ali izvrševanje ukrepa, s katerim se izvaja zahteva, ki jo naloži ali uveljavi sodišče, upravno sodišče ali organ, pristojen za konkurenco, da se odpravi kršitev zakonov in drugih predpisov o konkurenci.

4. Pojasniti je treba, da se pogodbenici zavedata, da če taki ukrepi sicer niso združljivi z določbami poglavij 10, 12 in 25:

(a) ukrepi iz točke (b) člena XX GATT 1994 vključujejo okoljske ukrepe, ki so potrebni za varovanje življenja ali zdravja ljudi, živali ali rastlin;

(b) se točka (g) člena XX GATT 1994 uporablja za ukrepe za ohranjanje živih in neživih neobnovljivih naravnih virov in

(c) lahko ukrepi, sprejeti za izvajanje večstranskih okoljskih sporazumov, spadajo pod točko (b) ali (g) člena XX GATT 1994.

5. Preden ena pogodbenica sprejme kakršne koli ukrepe v skladu s točkama (i) in (j) člena XX GATT 1994, drugi pogodbenici zagotovi vse ustrezne informacije, da se najde rešitev, sprejemljiva za obe pogodbenici. Če pogodbenici v 30 (tridesetih) dneh od predložitve takih informacij ne skleneta dogovora, lahko pogodbenica začne uporabljati zadevne ukrepe. Kadar izjemne in kritične okoliščine zahtevajo takojšnje ukrepanje, lahko pogodbenica, ki namerava sprejeti ukrepe, uporabi ukrep, potreben za obravnavo okoliščin, brez predhodnega obvestila in o tem takoj obvesti drugo pogodbenico.

ČLEN 28.3

Obdavčitev

1. Nobena določba tega dela Sporazuma ne vpliva na pravice in obveznosti Evropske unije ali njenih držav članic ali držav podpisnic Mercosurja v okviru katere koli davčne konvencije. V primeru kakršne koli neskladnosti med tem delom Sporazuma in katero koli davčno konvencijo prevlada davčna konvencija, kar zadeva to neskladnost.

2. V skladu z zahtevo, da se taki ukrepi ne uporabljajo na način, ki bi pomenil samovoljno ali neupravičeno diskriminacijo med državami, v katerih prevladujejo podobne razmere, ali prikrito omejevanje trgovine ali naložb, se nobena določba tega dela Sporazuma ne razlaga tako, da pogodbenici preprečuje sprejetje, ohranjanje ali izvajanje katerega koli ukrepa, namenjenega zagotavljanju pravične ali učinkovite uvedbe ali pobiranja neposrednih davkov[1], ki:

(a) razlikuje med davkoplačevalci, ki niso v enakem položaju, zlasti glede na njihovo rezidentstvo ali kraj, kjer so vložili svoj kapital, ali

---

[1] Pojasniti je treba, da pogodbenici razumeta, da taki ukrepi vključujejo ukrepe, ki niso v skladu s členom 18.4 in katerih namen je zagotoviti pravično ali učinkovito uvedbo ali pobiranje neposrednih davkov, ki jih sprejme pogodbenica v okviru svojega davčnega sistema, ki:
(i) veljajo za nerezidenčne vlagatelje in ponudnike storitev ob priznavanju dejstva, da se davčna obveznost nerezidentov ugotavlja glede na obdavčljive izdelke, ki izvirajo z ozemlja pogodbenice ali se tam nahajajo;
(ii) veljajo za nerezidente, da se zagotovi uvedba ali pobiranje davkov na ozemlju pogodbenice;
(iii) veljajo za nerezidente ali rezidente, da se prepreči izogibanje ali utaja davkov, vključno z ukrepi za izpolnitev obveznosti;
(iv) veljajo za uporabnike storitev, ki se opravljajo na ozemlju druge pogodbenice ali z njega, da se zagotovi uvedba ali pobiranje davkov od takih uporabnikov iz virov na ozemlju pogodbenice;
(v) ločujejo med vlagatelji in ponudniki storitev, ki morajo plačati davek na po vsem svetu obdavčljivo blago, ter drugimi vlagatelji in ponudniki storitev, ob priznavanju razlike v naravi davčne osnove med njimi, ali
(vi) določajo, dodelijo ali razdelijo prihodek, dobiček, zaslužek, izgubo, odbitek ali dobropis posameznikov rezidentov ali podružnic ali med povezanimi posamezniki ali podružnicami iste osebe, tako da se ohrani davčna osnova pogodbenice.
Davčni izrazi ali pojmi v tej opombi so določeni v skladu z davčnimi opredelitvami in pojmi oziroma ustreznimi ali podobnimi opredelitvami in pojmi iz notranjega prava pogodbenice, ki sprejema ukrep.

(b) si prizadeva preprečiti izogibanje ali utajo davkov v skladu z določbami katere koli davčne konvencije ali domače davčne zakonodaje.

3. V tem členu:

(a) „rezidentstvo“ pomeni rezidentstvo za davčne namene in

(b) „davčna konvencija“ pomeni konvencijo o izogibanju dvojnemu obdavčevanju ali kateri koli drug mednarodni dogovor ali ureditev, ki se v celoti ali pretežno nanaša na obdavčitev, pri čemer so pogodbenice tega dogovora ali ureditve Evropska unija ali njene države članice ali država podpisnica Mercosurja.

ČLEN 28.4

Razkrivanje informacij

1. Nobena določba tega dela Sporazuma od pogodbenice ne zahteva, naj da na voljo zaupne informacije, katerih razkritje bi oviralo izvrševanje zakonodaje ali bilo kako drugače v nasprotju z javnimi interesi ali bi vplivalo na upravičene poslovne interese določenih javnih ali zasebnih podjetij, razen če senat potrebuje take zaupne informacije v postopku za reševanje sporov v skladu s poglavjem 29. V takih primerih senat zagotovi, da je zaupnost v celoti zagotovljena.

2. Kadar pogodbenica predloži informacije, ki se štejejo za zaupne v skladu z njenimi zakoni in drugimi predpisi, druga pogodbenica te informacije obravnava kot zaupne, razen če se s pogodbenico, ki je informacije predložila, dogovori drugače.

ČLEN 28.5

Oprostitev obveznosti STO

Če je obveznost iz tega dela Sporazuma vsebinsko enakovredna obveznosti iz Sporazuma o STO, se vsak ukrep, izveden v skladu z oprostitvijo obveznosti, sprejeto na podlagi odstavkov 3 in 4 člena IX Sporazuma o STO, šteje za skladnega z vsebinsko enakovredno določbo tega dela Sporazuma.

POGLAVJE 29

REŠEVANJE SPOROV

ODDELEK A

CILJ, OPREDELITEV POJMOV IN PODROČJE UPORABE

ČLEN 29.1

Cilj

Cilj tega poglavja je vzpostaviti uspešen in učinkovit mehanizem za:

(a) izogibanje in reševanje sporov med pogodbenicama glede razlage in uporabe dela III Sporazuma, da se po možnosti doseže sporazumna rešitev, in

(b) ohranitev ravnotežja koncesij, dodeljenih z delom III Sporazuma, kadar je ustrezno.

ČLEN 29.2

Opredelitev pojmov

V tem poglavju in prilogah 29-A, 29-B in 29-C:

(a) „svetovalec“ pomeni posameznika, ki ga stranka pooblasti za svetovanje ali pomoč v zvezi z arbitražnimi postopki;

(b) „arbitražni senat“ pomeni senat, ustanovljen v skladu s členom 29.9;

(c) „arbiter“ pomeni posameznika, ki je član arbitražnega senata;

(d) „pomočnik“ pomeni posameznika, ki v okviru mandata arbitra opravlja raziskave ali zagotavlja pomoč temu arbitru;

(e) „kandidat“ pomeni posameznika, čigar ime je na seznamu arbitrov iz člena 29.8(3) in ki se ga upošteva pri izboru za člana arbitražnega senata, ustanovljenega v skladu s členom 29.9;

(f) „tožeča stranka“ pomeni stranko, ki zahteva ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 29.7;

(g) „izvedenec“ pomeni posameznika s specializiranim in priznanim znanjem in izkušnjami na določenem področju, ki ga arbitražni senat ali mediator zaprosi za mnenje ali čigar mnenje na tem področju je predloženo kateri koli stranki ali ga stranka zahteva;

(h) „mediator“ pomeni posameznika, ki izvaja mediacijo v skladu s členom 29.6;

(i) „zastopnik stranke“ pomeni zaposlenega ali katero koli osebo, ki jo imenuje vladna služba, agencija ali kateri koli drugi javni subjekt pogodbenice, ki zastopa pogodbenico v sporih v skladu s tem poglavjem, in

(j) „osebje“ arbitra pomeni posameznike, ki delujejo pod vodstvom in nadzorom tega arbitra, razen pomočnikov.

ČLEN 29.3

Stranki ali stranke v sporu

1. V tem poglavju so lahko stranke v sporu Evropska unija in Mercosur ali ena ali več držav podpisnic Mercosurja. Stranke v sporu se v nadaljnjem besedilu imenujejo „stranka“ ali „stranki“ ali „stranke“.

2. Evropska unija lahko začne postopek za reševanje sporov zoper Mercosur v zvezi z ukrepom, ki se nanaša na Evropsko unijo ali eno ali več njenih držav članic, če je zadevni ukrep ukrep Mercosurja.

3. Evropska unija lahko začne postopek za reševanje sporov zoper eno ali več držav podpisnic Mercosurja v zvezi z ukrepom, ki se nanaša na Evropsko unijo ali eno ali več njenih držav članic, če je zadevni ukrep ukrep teh držav podpisnic Mercosurja.

4. Mercosur lahko začne postopek za reševanje sporov zoper Evropsko unijo v zvezi z ukrepom, ki se nanaša na Mercosur ali vse države podpisnice Mercosurja, če je zadevni ukrep ukrep Evropske unije[1] ali ene ali več držav članic Evropske unije.

5. Ena ali več držav podpisnic Mercosurja lahko posamično začne postopek za reševanje sporov zoper Evropsko unijo v zvezi z ukrepom, ki se nanaša na to državo oziroma te države podpisnice Mercosurja, če je zadevni ukrep ukrep Evropske unije ali ene ali več držav članic Evropske unije.

6. Če več kot ena država podpisnica Mercosurja začne postopek reševanja sporov zoper Evropsko unijo v zvezi z isto zadevo, se smiselno uporablja člen 9 Dogovora o reševanju sporov[2].

---

[1] Pojasniti je treba, da bi ukrep Evropske unije iz tega člena zajemal tudi ukrep ene ali več držav članic Evropske unije.

[2] Pojasniti je treba, da odstavek 3 člena 9 Dogovora o reševanju sporov državi podpisnici Mercosurja ne preprečuje, da imenuje člana arbitražnega senata s podseznama iz točke (b) člena 29.8(3) tega poglavja, ki ni član, ki je opravljal ali opravlja funkcijo arbitra v arbitražnem senatu, ustanovljenem za preučitev pritožbe druge države podpisnice Mercosurja o isti zadevi.

ČLEN 29.4

Področje uporabe

Določbe tega poglavja se uporabljajo za vse spore:

(a) v zvezi z razlago in uporabo določb dela III tega sporazuma (v nadaljnjem besedilu „zajete določbe“), razen če je izrecno določeno drugače, ali

(b) v zvezi s trditvijo stranke, da ukrep, ki ga je uporabila druga stranka, izniči ali bistveno zmanjša ugodnosti, ki jih ima na podlagi zajetih določb, na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama, ne glede na to, ali je tak ukrep v nasprotju z določbami dela III Sporazuma ali ne, razen če je izrecno določeno drugače.

ODDELEK B

POSVETOVANJA IN MEDIACIJA

ČLEN 29.5

Posvetovanja

1. Stranki si prizadevata za rešitev kakršnega koli spora glede domnevne neskladnosti z zajetimi določbami iz točke (a) člena 29.4 ali glede domnevnega izničenja ali bistvenega zmanjšanja iz točke (b) člena 29.4, tako da začneta posvetovanja v dobri veri, da bi dosegli sporazumno rešitev. V zvezi s tem je treba dodatno preučiti posebne izzive neobalnih držav v razvoju.

2. Stranka zahteva posvetovanja s pisno zahtevo, ki jo predloži drugi stranki in Skupnemu odboru v trgovinski sestavi, pri čemer navede razlog za zahtevo, vključno z opredelitvijo spornega ukrepa in, v primeru spora iz točke (a) člena 29.4, zajetih določb, za katere meni, da se uporabljajo in jih druga stranka ni izpolnila, ali, v primeru spora iz točke (b) člena 29.4, ugodnosti, za katere meni, da so bile zaradi zadevnega ukrepa izničene ali bistveno zmanjšane na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama.

3. Posvetovanja se izvedejo najpozneje 15 (petnajst) dni po datumu prejema zahteve in potekajo na ozemlju stranke, na katero je naslovljena zahteva, razen če se stranki dogovorita drugače. Posvetovanja se štejejo za zaključena najpozneje v 30 (tridesetih) dneh od datuma prejema zahteve, razen če obe stranki soglašata z nadaljevanjem posvetovanj. Posvetovanja in zlasti stališča, ki jih stranki izrazita med posvetovanji, so zaupna in ne posegajo v pravice katere koli stranke v nadaljnjih postopkih.

4. Posvetovanja o nujnih zadevah, vključno s tistimi v zvezi s pokvarljivim blagom ali drugim blagom ali storitvami, ki začnejo v kratkem času hitro izgubljati kakovost, trenutno stanje ali tržno vrednost, se opravijo najpozneje 15 (petnajst) dni po datumu prejema zahteve in se štejejo za zaključena v teh 15 (petnajstih) dneh, razen če obe stranki soglašata z nadaljevanjem posvetovanj.

5. Med posvetovanji vsaka stranka zagotovi informacije o dejstvih, da se omogoči popolna preučitev, kako bi lahko sporni ukrep v primeru spora iz točke (a) člena 29.4 vplival na uporabo dela III Sporazuma ali v primeru spora iz točke (b) člena 29.4 izničil ali bistveno zmanjšal ugodnosti, ki jih ima stranka, ki je predložila zahtevo, na podlagi dela III tega Sporazuma na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama.

6. Če se posvetovanja ne opravijo v roku, določenem v odstavku 3 ali 4, odvisno od primera, ali če se posvetovanja zaključijo in sporazumna rešitev ni dosežena, lahko stranka, ki je zahtevala posvetovanja, zahteva ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 29.7.

7. Zahteva za posvetovanja v zvezi s sporom iz točke (a) člena 29.4 ne posega v pravico stranke, ki je predložila zahtevo, da sočasno ali naknadno zahteva posvetovanja v zvezi s sporom iz točke (b) člena 29.4 v zvezi z istim ukrepom in obratno.

ČLEN 29.6

Mediacija

Stranka lahko v skladu s Prilogo 29-C zahteva začetek mediacije v zvezi s katerim koli ukrepom stranke, ki negativno vpliva na trgovino med strankama. Mediacija se lahko začne le na podlagi medsebojnega soglasja strank.

ODDELEK C

ARBITRAŽA

ČLEN 29.7

Začetek postopka arbitražnega senata

1. Če stranki ne dosežeta rešitve spora s posvetovanji v skladu s členom 29.5 ali če tožeča stranka meni, da tožena stranka ni izpolnila sporazumne rešitve, dogovorjene med posvetovanji, lahko tožeča stranka zahteva ustanovitev arbitražnega senata s pisno zahtevo, ki jo predloži toženi stranki in Skupnega odbora v trgovinski sestavi.

2. Tožeča stranka navede razloge za zahtevo, vključno z opredelitvijo spornega ukrepa, in v primeru spora iz točke (a) člena 29.4 pojasni, kako ta ukrep pomeni kršitev zajetih določb na način, ki jasno predstavlja pravno podlago za tožbo, ali, v primeru spora iz točke (b) člena 29.4, kako so zaradi zadevnega ukrepa izničene ali bistveno zmanjšane ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi dela III tega sporazuma.

3. Zahteva za ustanovitev arbitražnega senata v zvezi s sporom iz točke (a) člena 29.4 ne posega v pravico tožeče stranke, da sočasno ali naknadno zahteva ustanovitev arbitražnega senata v zvezi s sporom iz točke (b) člena 29.4 v zvezi z istim ukrepom in obratno.

4. Če je tožeča stranka hkrati in v zvezi z istim ukrepom zahtevala ustanovitev arbitražnega senata tako v zvezi s sporom iz točke (a) člena 29.4 kot tudi v zvezi s sporom iz točke (b) člena 29.4, se ustanovi en sam arbitražni senat, ki vodi eno arbitražo v zvezi z obema sporoma. V primeru poznejših arbitraž v zvezi z istim ukrepom se poznejša arbitraža, kadar je to mogoče, predloži istemu senatu kot predhodni spor.

ČLEN 29.8

Imenovanje arbitrov

1. Arbitri morajo imeti strokovno znanje ali izkušnje iz prava in mednarodne trgovine. Arbitri, ki niso državljani stranke, so pravniki.

2. Arbitri:

(a) so neodvisni;

(b) delujejo kot posamezniki;

(c) ne sprejemajo navodil od nobene organizacije ali vlade in niso povezani z nobeno vlado ali vladno organizacijo pogodbenice tega sporazuma in

(d) izpolnjujejo določbe Priloge 29-B.

3. Skupni odbor v trgovinski sestavi najpozneje v 6 (šestih) mesecih po začetku veljavnosti tega sporazuma sestavi seznam vsaj 32 (dvaintridesetih) posameznikov, ki so pripravljeni in sposobni opravljati nalogo arbitrov. Seznam je sestavljen iz naslednjih 3 (treh) podseznamov:

(a) enega podseznama 12 (dvanajstih) posameznikov, ki jih predlaga Evropske unije;

(b) enega podseznama 12 (dvanajstih) posameznikov, ki jih predlaga Mercosur, in

(c) enega podseznama 8 (osmih) posameznikov, ki jih predlagata obe pogodbenici, ki niso državljani nobene od pogodbenic in ki opravljajo funkcijo predsednika arbitražnega senata.

4. Skupni odbor v trgovinski sestavi zagotovi, da seznam iz odstavka 3 tega člena vsebuje zahtevano število posameznikov. Skupni odbor v trgovinski sestavi lahko spremeni seznam arbitrov v skladu s členom 25 poslovnika iz Priloge 29-A.

5. Če ob ustanovitvi določenega arbitražnega senata v skladu s členom 29.9 seznam iz odstavka 3 tega člena ni sestavljen ali, ko je sestavljen, naloge arbitra v sporu ne morejo opravljati vsi posamezniki z določenega podseznama, sopredsednik Skupnega odbora v trgovinski sestavi tožeče stranke z žrebom izbere arbitre v skladu s členi 10, 26 in 28 do 31 poslovnika iz Priloge 29-A.

ČLEN 29.9

Ustanovitev arbitražnega senata

1. Arbitražni senat sestavljajo 3 (trije) arbitri.

2. Najpozneje 10 (deset) dni po datumu prejema pisne zahteve za ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 29.7(1) se stranki med seboj posvetujeta, da bi se dogovorili o njegovi sestavi[1]. Stranki lahko pri izbiri arbitrov upoštevata strokovno znanje, pomembno za predmet spora. Arbitražnemu senatu vedno predseduje posameznik, ki ni državljan nobene od pogodbenic.

3. Če se dogovor o sestavi arbitražnega senata ne doseže v roku iz odstavka 2 tega člena, vsaka stranka imenuje enega člana arbitražnega senata s podseznama te stranke iz člena 29.8(3) najpozneje 10 (deset) dni po izteku roka iz odstavka 2 tega člena. Če stranka v navedenem roku ne imenuje arbitra, sopredsednik Skupnega odbora v trgovinski sestavi tožeče stranke ali njegov pooblaščenec najpozneje 5 (pet) dni po izteku roka iz prejšnjega stavka z žrebom določi arbitra s podseznama te stranke.

[1] Pojasniti je treba, da se lahko stranki pri dogovoru o sestavi arbitražnega senata v skladu s tem odstavkom dogovorita, da za arbitre izbereta osebe, ki niso vključene na seznam arbitrov, sestavljen v skladu s členom 29.8(3).

4. V obdobju iz odstavka 2 tega člena si stranki prizadevata doseči dogovor o predsedniku arbitražnega senata. Če stranki ne moreta doseči dogovora, ena od njiju od sopredsednika Skupnega odbora v trgovinski sestavi tožeče stranke zahteva, da z žrebom določi predsednika arbitražnega senata s podseznama iz člena 29.8(3) najpozneje v 5 (petih) dneh po tej zahtevi.

5. Datum ustanovitve arbitražnega senata je datum, ko so vsi izbrani arbitri sprejeli imenovanje v skladu s poslovnikom iz Priloge 29-A.

6. Če stranka meni, da arbiter ne ravna v skladu s Prilogo 29-B, se uporabijo postopki iz Priloge 29-A.

7. Če arbiter ne more sodelovati v postopku, odstopi ali ga je treba zamenjati, se izbere nov arbiter v skladu z izbirnimi postopki iz tega člena in poslovnikom iz Priloge 29-A. Arbitražni postopki se v tem obdobju prekinejo za največ 25 (petindvajset) dni.

8. Stranki sprejmeta pooblastilo vsakega arbitražnega senata, ustanovljenega v skladu s tem poglavjem, kot zavezujoče, *ipso facto* in brez potrebe po arbitražnem sporazumu.

ČLEN 29.10

Odločitev o nujnosti

Če stranka tako zahteva, arbitražni senat v 10 (desetih) dneh od svoje ustanovitve odloči, ali zadeva sodi med nujne zadeve.

ČLEN 29.11

Zaslišanja

Zaslišanja arbitražnega senata so javna, razen če stranki v sporu določita drugače. Zaslišanja arbitražnega senata so delno ali v celoti zaprta za javnost, kadar stališče ali argumenti stranke vsebujejo informacije, ki jih je ta stranka označila za zaupne.

ČLEN 29.12

Informacije in tehnični nasveti

1. Arbitražni senat lahko v skladu s Prilogo 29-A zahteva mnenje izvedencev ali pridobi informacije iz katerega koli vira, ki se mu zdi ustrezen.

2. Mnenja izvedencev in informacije, pridobljene iz katerega koli ustreznega vira, niso zavezujoči.

3. Izvedenci morajo biti osebe s strokovno veljavo in izkušnjami na zadevnem področju. Arbitražni senat se pred izbiro teh izvedencev posvetuje s strankama.

4. Arbitražni senat določi razumen rok za predložitev informacij ali poročila izvedencev.

5. Osebe pogodbenic so pooblaščene, da arbitražnemu senatu predložijo dopise *amicus curiae* v skladu s pogoji iz Priloge 29-A. Ti pogoji zagotavljajo, da dopisi *amicus curiae* ne ustvarjajo nepotrebnega bremena za stranki v sporu in neupravičeno ne zavlačujejo ali otežujejo postopkov arbitražnega senata.

6. Kakršne koli informacije, pridobljene v skladu s tem členom, je treba predložiti vsaki od strank, da izrazita pripombe.

ČLEN 29.13

Pravo, ki se uporablja, in pravila razlage

1. V primeru spora iz točke (a) člena 29.4 arbitražni senat spor reši v skladu z zajetimi določbami.

2. V vseh sporih iz člena 29.4 arbitražni senat razlaga zajete določbe v skladu z običajnimi pravili razlage mednarodnega javnega prava. Pri razlagi obveznosti iz tega sporazuma, ki je enaka obveznosti iz Sporazuma o STO, arbitražni senat upošteva vse ustrezne razlage, ki so skladne s katero koli zadevno razlago iz odločitev Organa STO za reševanje sporov.

ČLEN 29.14

Arbitražna odločba

1. Arbitražni senat strankama predloži vmesno arbitražno poročilo najpozneje 90 (devetdeset) dni po datumu ustanovitve arbitražnega senata. V vmesnem arbitražnem poročilu se navedejo ugotovljena dejstva, uporaba zajetih določb, če je ustrezno, ter utemeljitev vseh ugotovitev in priporočil arbitražnega senata.

2. Kadar arbitražni senat meni, da roka iz odstavka 1 ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega senata o tem pisno obvesti stranki in Skupni odbor v trgovinski sestavi ter navede razloge za odlog in datum, ko namerava arbitražni senat predložiti vmesno arbitražno poročilo. Vmesno arbitražno poročilo se v nobenem primeru ne predloži pozneje kot 120 (sto dvajset) dni od datuma ustanovitve arbitražnega senata.

3. V nujnih primerih, vključno s tistimi. ki so povezani s pokvarljivim blagom ali drugim blagom ali storitvami, ki začnejo v kratkem času hitro izgubljati kakovost, trenutno stanje ali tržno vrednost, si arbitražni senat po najboljših močeh prizadeva predložiti vmesno arbitražno poročilo v 45 (petinštiridesetih) dneh, v vsakem primeru pa najpozneje v 60 (šestdesetih) dneh od datuma ustanovitve arbitražnega senata.

4. Stranka lahko arbitražnemu senatu predloži pisno zahtevo za pregled določenih vidikov vmesnega arbitražnega poročila najpozneje 14 (štirinajst) dni po prejemu poročila, v nujnih primerih, vključno s tistimi, ki so povezani s pokvarljivim ali sezonskim blagom ali storitvami, pa najpozneje 7 (sedem) dni po prejemu poročila. Po preučitvi kakršnih koli pisnih pripomb strank k vmesnemu arbitražnemu poročilu lahko arbitražni senat poročilo spremeni in opravi kakršna koli nadaljnja preverjanja, za katera meni, da so potrebna.

5. Če v roku iz odstavka 4 ni predložena nobena pisna zahteva za pregled določenih vidikov vmesnega arbitražnega poročila, vmesno arbitražno poročilo postane arbitražna odločba.

6. Arbitražni senat predloži svojo arbitražno odločbo strankama in Skupnemu odboru v trgovinski sestavi najpozneje 120 (sto dvajset) dni po ustanovitvi arbitražnega senata. Če arbitražni senat meni, da tega roka ni mogoče upoštevati, predsednik arbitražnega senata o tem pisno obvesti stranki in Skupni odbor v trgovinski sestavi ter navede razloge za odlog. Arbitražna odločba se v nobenem primeru ne izda pozneje kot 150 (sto petdeset) dni po ustanovitvi arbitražnega senata.

7. V nujnih primerih, vključno s tistimi. ki so povezani s pokvarljivim blagom ali drugim blagom ali storitvami, ki začnejo v kratkem času hitro izgubljati kakovost, trenutno stanje ali tržno vrednost, si arbitražni senat po najboljših močeh prizadeva predložiti arbitražno odločbo najpozneje v 60 (šestdesetih) dneh od datuma svoje ustanovitve. Arbitražna odločba se v nobenem primeru ne izda pozneje kot 75 (petinsedemdeset) dni po tem datumu.

8. V arbitražni odločbi se navedejo ugotovljena dejstva, uporaba zajetih določb, če je ustrezno, ter utemeljitev ugotovitev in priporočil. Arbitražna odločba vključuje zadostno analizo argumentov strank ter jasno odgovarja na vprašanja in pripombe obeh strank, vključno s tistimi k vmesnemu arbitražnemu poročilu.

9. Arbitražni senat objektivno presodi predloženo zadevo, vključno z objektivno presojo dejstev primera ter argumentov in dokazov, ki sta jih predložili obe stranki, ter:

(a) v primeru spora iz točke (a) člena 29.4 uporabo zajetih določb in skladnost z njimi ali

(b) v primeru spora iz točke (b) člena 29.4 obstoj izničenja ali bistvenega zmanjšanja katere koli ugodnosti, ki jo ima tožeča stranka na podlagi zajetih določb na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama.

10. V primeru spora iz točke (b) člena 29.4, razen če se stranki dogovorita drugače, arbitražni senat:

(a) ugotovi, ali sporni ukrep izniči ali bistveno zmanjša ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi zajetih določb, na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama;

(b) če je ustrezno, določi raven ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi zajetih določb, ki so bile izničene ali bistveno zmanjšane na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama;

(c) če ugotovi, da sporni ukrep izniči ali bistveno zmanjša ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi zajetih določb, na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama, toženi stranki priporoči uvedbo obojestransko zadovoljive prilagoditve; tožena stranka spornega ukrepa ni dolžna preklicati, in

(d) če je ustrezno in če tako zahtevata obe stranki, predlaga načine in sredstva za dosego obojestransko zadovoljive prilagoditve, vključno z nadomestilom; taka priporočila za stranki niso zavezujoča.

11. Arbitražni senat si prizadeva za sprejemanje odločitev s soglasjem. Če odločitev kljub temu ni mogoče doseči s soglasjem, se o sporni zadevi odloča z večino glasov. Arbitri ne izdajajo nasprotujočih si ali ločenih mnenj in ohranjajo zaupnost glasovanja.

12. Skupni odbor v trgovinski sestavi arbitražno odločbo arbitražnega senata v celoti javno objavi, razen če se stranki sporazumno odločita za neobjavo delov arbitražne odločbe, ki vsebujejo zaupne informacije.

13. Arbitražna odločba je za stranki zavezujoča od datuma njene izdaje in zoper njo ni pritožbe.

14. Arbitražna odločba ne more povečati ali zmanjšati pravic in obveznosti, določenih v zajetih določbah. Arbitražna odločba se ne razlaga tako, da osebam podeljuje pravice ali nalaga obveznosti.

15. Odstavki 2, 4, 6, 8 in 11 se uporabljajo za odločitve arbitražnega senata iz členov 29.18, 29.19, 29.20 in 29.21.

ČLEN 29.15

Umik, sporazumna rešitev ali začasna prekinitev spora

1. Tožeča stranka lahko s soglasjem tožene stranke umakne tožbo, preden je izdana arbitražna odločba.

2. Če stranki dosežeta sporazumno rešitev kadar koli pred izdajo arbitražne odločbe ali po njej, obe stranki o tem pisno obvestita Skupni odbor v trgovinski sestavi.

3. Arbitražni senat pred izdajo arbitražne odločbe na zahtevo obeh strank kadar koli začasno prekine svoje delo za obdobje, o katerem se dogovorita stranki in ki ne presega 12 (dvanajst) zaporednih mesecev. V tem obdobju arbitražni senat nadaljuje svoje delo le na pisno zahtevo obeh strank. O zahtevi se uradno obvesti Skupni odbor v trgovinski sestavi. Postopek se nadaljuje od faze, v kateri je bil začasno prekinjen, 20 (dvajset) dni po datumu prejema zahteve. Če se delo arbitražnega senata začasno prekine za več kot 12 (dvanajst) mesecev, pooblastila arbitražnega senata prenehajo, brez poseganja v pravico tožeče stranke, da pozneje zahteva ustanovitev arbitražnega senata v zvezi z isto zadevo.

ČLEN 29.16

Zahteva za pojasnilo

Stranka lahko najpozneje 10 (deset) dni po prejemu arbitražne odločbe arbitražnemu senatu ter v vednost drugi stranki in Skupnemu odboru v trgovinski sestavi predloži pisno zahtevo za pojasnilo v zvezi s posebnimi vidiki katere koli ugotovitve ali priporočila iz arbitražne odločbe, za katero stranka, ki je predložila zahtevo, meni, da je dvoumno. Druga stranka v sporu lahko arbitražnemu senatu predloži pripombe k tej zahtevi najpozneje v 5 (petih) dneh po prejemu zahteve. Arbitražni senat odgovori na zahtevo za pojasnilo arbitražne odločbe najpozneje 15 (petnajst) dni po prejemu zahteve. Zahteve za pojasnila se ne uporabljajo kot sredstvo za pregled arbitražne odločbe.

ČLEN 29.17

Izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe

1. Tožena stranka sprejme vse potrebne ukrepe, da takoj v dobri veri izpolni zahteve iz arbitražne odločbe.

2. Če arbitražni senat ugotovi, da sporni ukrep izniči ali bistveno zmanjša ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi zajetih določb, na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama, stranki začneta posvetovanja, da bi dosegli sporazumno rešitev. Stranki si prizadevata dati prednost rešitvi, ki učinkovito razširja dostop do trga z ukrepi, ki vključujejo znižanje tarif ali odpravo netarifnih ovir.

ČLEN 29.18

Razumen rok za izpolnitev zahtev

1. Če takojšnja izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe ni izvedljiva, se toženi stranki določi razumen rok za njihovo izpolnitev. V tem primeru tožena stranka najpozneje 30 (trideset) dni po prejemu arbitražne odločbe obvesti tožečo stranko in Skupni odbor v trgovinski sestavi o dolžini razumnega roka, ki ga bo potrebovala za izpolnitev zahtev.

2. Če se stranki ne moreta dogovoriti glede dolžine razumnega roka za izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe, tožeča stranka v 20 (dvajsetih) dneh po tem, ko tožena stranka prejme uradno obvestilo iz odstavka 1, pisno zahteva, da dolžino razumnega obdobja določi prvotni arbitražni senat. O taki zahtevi se uradno obvesti druga stranka in Skupni odbor v trgovinski sestavi. Arbitražni senat predloži svojo odločitev strankama in Skupni odbor v trgovinski sestavi najpozneje 20 (dvajset) dni po predložitvi zahteve.

3. Tožena stranka pisno obvesti tožečo stranko o svojem napredku pri izpolnjevanju zahtev iz arbitražne odločbe vsaj 1 (en) mesec pred iztekom razumnega roka.

4. Stranki lahko razumni rok sporazumno podaljšata.

ČLEN 29.19

Pregled vseh ukrepov, sprejetih za izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe

1. Pred iztekom razumnega roka iz člena 29.18 tožena stranka uradno obvesti drugo stranko in Skupni odbor v trgovinski sestavi o vseh ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe.

2. Če se stranki ne strinjata glede obstoja ukrepa, ki ga je tožena stranka sporočila v skladu z odstavkom 1, ali njegove ali skladnosti z arbitražno odločbo ali zajetimi določbami, lahko tožeča stranka od prvotnega arbitražnega senata zahteva, da odloči o zadevi. V taki zahtevi izrecno opredeli posamezni sporni ukrep in pojasni, zakaj ta ukrep ni v skladu z arbitražno odločbo ali z zajetimi določbami, tako da je jasno predstavljena pravna podlaga za pritožbo. Arbitražni senat strankama predloži svojo odločitev najpozneje 45 (petinštirideset) dni po predložitvi zahteve.

ČLEN 29.20

Začasna pravna sredstva v primeru neizpolnitve zahtev

1. Če tožena stranka ukrepa, ki ga je sprejela za izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe ali zajetih določb, ne sporoči v razumnem roku, določenem v skladu s členom 29.18, ali če arbitražni senat v skladu s členom 29.19(2) odloči, da ne obstaja noben ukrep za izpolnitev obveznosti ali da ukrep, sporočen v skladu s členom 29.19(1), ni v skladu z arbitražno odločbo ali obveznostmi tožene stranke v skladu z zajetimi določbami, tožena stranka na zahtevo tožeče stranke predloži ponudbo za začasno nadomestilo.

2. Tožeča stranka lahko po uradnem obvestilu toženi stranki in Skupnemu odboru v trgovinski sestavi začasno opusti koncesije ali druge obveznosti v skladu z zajetimi določbami, če:

(a) se tožeča stranka odloči, da ne bo zahtevala ponudbe za začasno nadomestilo v skladu z odstavkom 1, ali

(b) je taka zahteva vložena, dogovor o nadomestilu pa ni dosežen v 30 (tridesetih) dneh po:

(i) izteku razumnega roka, določenega v skladu s členom 29.18, ali

(ii) izdaji arbitražne odločbe v skladu s členom 29.19(2), s katero se ugotovi, da ni bil sprejet noben ukrep za izpolnitev zahtev ali da ukrep, sporočen v skladu s členom 29.19(1), ni v skladu z arbitražno odločbo ali z zajetimi določbami.

3. Začasna opustitev koncesij ali drugih obveznosti ne presega ravni, ki je enakovredna izničenju ali zmanjšanju, ki nastane, ker tožena stranka ni izpolnila zahtev iz arbitražne odločbe. Tožeča stranka uradno obvesti drugo stranko o koncesijah ali drugih obveznostih, ki jih namerava začasno opustiti, 30 (trideset) dni pred datumom, ko naj bi začasna opustitev začela veljati.

4. Tožeča stranka bi si morala pri odločanju o tem, katere koncesije ali druge obveznosti bo začasno opustila, najprej prizadevati za začasno opustitev koncesij ali drugih obveznosti v sektorju ali sektorjih, na katere vpliva ukrep, za katerega se ugotovi, da ni v skladu z zajetimi določbami ali da je izničil ali bistveno zmanjšal ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi dela III tega sporazuma, na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama.

5. V primeru spora iz točke (a) člena 29.4 se lahko začasna opustitev koncesij uporabi tudi za sektorje, ki niso sektor ali sektorji, v katerih je arbitražni senat ugotovil izničenje ali zmanjšanje, zlasti če tožeča stranka meni, da taka začasna opustitev učinkovito spodbuja izpolnjevanje zahtev.

6. Če tožeča stranka v primeru spora iz točke (b) člena 29.4 meni, da začasna opustitev koncesij v sektorju ali sektorjih, na katere zadevni ukrep negativno vpliva, ni izvedljiva ali učinkovita, lahko začasno opustitev uvede v drugih sektorjih. V tem primeru tožeča stranka upošteva:

(a) trgovino v sektorju, na katero sporni ukrep negativno vpliva, in pomen te trgovine za to stranko;

(b) širše gospodarske elemente, povezane z izničenjem ali bistvenim zmanjšanjem, in

(c) širše gospodarske posledice začasne opustitve koncesij, vključno z razširitvijo sprejetja začasnih pravnih sredstev v več sektorjih, da se upošteva različna gospodarska velikost zadevnih sektorjev.

7. V primeru spora iz točke (b) člena 29.4 tožeča stranka toženi stranki v sektorju, za katerega veljajo zadevna pravna sredstva, še naprej zagotavlja obravnavo, ki je bistveno ugodnejša od obravnave, ki jo je tej stranki zagotavljala pred začetkom veljavnosti tega sporazuma.

Zlasti kadar se sprejme začasno pravno sredstvo z začasno opustitvijo tarifnih koncesij, tožeča stranka da prednost blagu, ki je predmet popolne liberalizacije tarif.

Za blago, za katero veljajo tarifne kvote, se vsa začasna pravna sredstva uporabijo tako, da najmanj 50 (petdeset) odstotkov obsega kvote iz Priloge 10-A, ki se nanaša na toženo stranko, ostane nespremenjenega in v celoti dostopnega v skladu s pogoji dela III tega sporazuma.

Za blago, ki je predmet postopne liberalizacije, pri kateri je obdobje do popolne liberalizacije daljše od 11 (enajst) let, začasna pravna sredstva v obliki začasne opustitve tarifnih koncesij ne presegajo 50 (petdeset) odstotkov razlike med stopnjo iz Priloge 10-A, ki se uporablja v zadevnem času, na eni strani in nepreferencialno tarifno stopnjo, ki jo uporablja stranka, ki je začasno opustila izvajanje tarifnih koncesij, na drugi strani, dokler se trgovina z zadevnim blagom v celoti ne liberalizira.

8. V primeru spora iz točke (b) člena 29.4 v zvezi z neobalno državo v razvoju tožeča stranka preuči, katere nadaljnje ukrepe bi lahko sprejela glede na okoliščine te neobalne države v razvoju, pri čemer upošteva ne le zajetje trgovanja spornih ukrepov, temveč tudi učinek morebitnih začasnih pravnih sredstev na posebne gospodarske izzive te neobalne države v razvoju.

9. Če tožena stranka meni, da priglašena raven začasne opustitve koncesij ali drugih obveznosti presega raven, enakovredno izničenju ali zmanjšanju, ki je posledica neizpolnjevanja zahtev iz arbitražne odločbe s strani tožene stranke, lahko od prvotnega arbitražnega senata pisno zahteva, da odloči o zadevi. O taki zahtevi uradno obvesti tožečo stranko in Skupni odbor v trgovinski sestavi najpozneje 30 (trideset) dni po datumu prejema uradnega obvestila iz odstavka 2. Tožeča stranka v 10 (desetih) dneh od datuma prejema zahteve za arbitražni senat predloži dokument, v katerem navede metodologijo, uporabljeno za izračun stopnje začasne opustitve koncesij ali drugih obveznosti. Arbitražni senat predloži svojo odločitev najpozneje 30 (trideset) dni po prejemu zahteve. V tem obdobju tožeča stranka ne izvede začasne opustitve koncesij ali drugih obveznosti.

10. Opustitev koncesij ali drugih obveznosti je začasna in ne nadomešča cilja izpolnitve vseh zahtev iz arbitražne odločbe in zajetih določb. Koncesije ali druge obveznosti se začasno opustijo le, dokler:

(a) niso v primeru spora iz točke (a) člena 29.4 vsi ukrepi, za katere je arbitražni senat ugotovil, da niso skladni z zajetimi določbami, umaknjeni ali spremenjeni, da bi se tožena stranka uskladila z navedenimi določbami;

(b) niso v primeru spora iz točke (b) člena 29.4 vsi ukrepi, za katere je arbitražni senat ugotovil, da izničujejo ali bistveno zmanjšujejo ugodnosti, ki jih ima tožeča stranka na podlagi zajetih določb, na način, ki negativno vpliva na trgovino med strankama, umaknjeni ali spremenjeni tako, da se to izničenje ali bistveno zmanjšanje odpravi;

(c) se stranki ne sporazumeta, da ukrep, ki je bil uradno sporočen v skladu s členom 29.19(1), pomeni skladnost tožene stranke z arbitražno odločbo ali zajetimi določbami, ali

(d) stranki ne dosežeta sporazumne rešitve v skladu s členom 29.24.

11. Ne glede na odstavek 1 v primeru spora iz točke (b) člena 29.4 lahko obojestransko zadovoljiva prilagoditev za dokončno rešitev spora vključuje nadomestilo.

ČLEN 29.21

Pregled ukrepov, sprejetih za izpolnitev zahtev, po sprejetju začasnih pravnih sredstev v primeru neizpolnitve zahtev

1. Tožena stranka uradno obvesti tožečo stranko in Skupni odbor v trgovinski sestavi o vseh ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev zahtev iz arbitražne odločbe po začasni opustitvi koncesij ali drugih obveznosti oziroma po uporabi začasnega nadomestila, odvisno od primera. Z izjemo primerov iz odstavka 2 tožeča stranka odpravi začasno opustitev koncesij ali drugih obveznosti najpozneje 30 (trideset) dni po datumu predložitve uradnega obvestila. Če je bilo uporabljeno nadomestilo, razen v primerih iz odstavka 2, lahko tožena stranka preneha z uporabo takega nadomestila najpozneje 30 (trideset) dni po uradnem obvestilu, da je izpolnila zahteve iz arbitražne odločbe.

2. Če se stranki ne strinjata glede tega, ali tožena stranka s priglašenim ukrepom izpolnjuje zahteve iz arbitražne odločbe ali zajetih določb, lahko katera koli od strank najpozneje v 30 (tridesetih) dneh po predložitvi uradnega obvestila o ukrepu od arbitražnega senata pisno zahteva, da odloči o zadevi. O taki zahtevi se uradno obvesti druga stranka in Skupni odbor v trgovinski sestavi. Arbitražni senat o svoji odločitvi uradno obvesti stranki in Skupni odbor v trgovinski sestavi najpozneje 45 (petinštirideset) dni po prejemu zahteve. Če arbitražni senat odloči, da je ukrep, sprejet za izpolnitev zahtev, skladen z arbitražno odločbo in z zajetimi določbami, začasna opustitev koncesij ali drugih obveznosti oziroma uporaba nadomestila, odvisno od primera, preneha. Če je ustrezno, tožeča stranka prilagodi raven začasne opustitve koncesij ali drugih obveznosti ravni, ki jo določi arbitražni senat.

3. Začasna opustitev koncesij ali drugih obveznosti ali nadomestilo, odvisno od primera, preneha tudi, če arbitražnemu senatu ni predložena zahteva v skladu z odstavkom 2.

ČLEN 29.22

Priloge

1. Priloge 29-A, 29-B in 29-C so sestavni del tega poglavja.

2. Spori na podlagi tega poglavja se obravnavajo v skladu s prilogama 29-A in 29-B.

3. Skupni odbor v trgovinski sestavi lahko spremeni prilogi 29-A in 29-B.

ODDELEK D

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 29.23

Izbira razsodišča

1. Spori v zvezi z isto zadevo, ki izhajajo iz zajetih določb in Sporazuma o STO ali katerega koli drugega sporazuma, katerega pogodbenici sta zadevni stranki, se lahko rešujejo na podlagi tega poglavja, Dogovora o reševanju sporov ali postopkov za reševanje sporov iz drugega sporazuma po presoji tožeče stranke.

2. Za namene tega člena:

(a) se postopki reševanja sporov v skladu s Sporazumom o STO začnejo, ko stranka vloži zahtevo za ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 6 Dogovora o reševanju sporov;

(b) se postopki reševanja sporov v skladu s katerim koli drugim sporazumom začnejo, ko stranka vloži zahtevo za ustanovitev senata ali sodišča za reševanje sporov v skladu z določbami navedenega sporazuma, in

(c) se postopki reševanja sporov v skladu s tem poglavjem začnejo, ko stranka vloži zahtevo za ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 29.7.

3. Ne glede na odstavek 1 in ob upoštevanju odstavka 4, kadar Evropska unija ali Mercosur ali ena ali več držav podpisnic Mercosurja zahteva ustanovitev senata v skladu s členom 6 Dogovora o reševanju sporov ali na podlagi ustreznih določb drugega sporazuma, katerega pogodbenici sta zadevni stranki, ali arbitražnega senata v skladu s členom 29.7, ta stranka ne sme začeti drugega postopka v zvezi z isto zadevo na nobenem drugem razsodišču, razen v primerih, ko pristojni organ izbranega razsodišča ni sprejel odločitve o glavni stvari zaradi razlogov v zvezi s pristojnostjo ali postopkovnih razlogov, razen ustavitve postopka po zahtevi za umik ali začasno prekinitev postopka.

4. Potem ko Mercosur zahteva ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 29.7, država podpisnica Mercosurja ne začne drugega postopka v zvezi z isto zadevo na nobenem drugem razsodišču. Potem ko Evropska unija zahteva ustanovitev arbitražnega senata v skladu s členom 29.7 proti Mercosurju, Evropska unija ne začne drugega postopka proti eni ali več državam podpisnicam Mercosurja pred katerim koli drugim razsodiščem, če je izpodbijani ukrep te ali teh držav podpisnic Mercosurja ukrep za izvajanje izpodbijanega ukrepa Mercosurja in Evropska unija trdi, da gre za kršitev vsebinsko enakovredne obveznosti.

5. Na isto zadevo se nanašata dva ali več sporov, kadar spori vključujejo isti stranki v sporu, se nanašajo na isti ukrep in obravnavajo domnevno kršitev vsebinsko enakovredne obveznosti[1].

[1] Pojasniti je treba, da se dva ali več sporov, ki vključujejo isti stranki v sporu in se nanašajo na isti ukrep, vendar se ne nanašajo na domnevno kršitev zajetih določb ali Sporazuma o STO ali katerega koli drugega sporazuma, katerega pogodbenici sta zadevni stranki, za namene tega člena ne obravnavajo, kot da se nanašajo na isto zadevo.

6. Brez poseganja v odstavek 3 nobena določba tega sporazuma pogodbenici ne preprečuje začasne opustitve obveznosti z dovoljenjem Organa STO za reševanje sporov ali na podlagi postopkov za reševanje sporov iz drugega mednarodnega sporazuma, katerega podpisnici sta stranki v sporu. Sporazum o STO ali drugi mednarodni sporazum med strankama se ne uporabi za to, da bi se pogodbenici preprečila začasna opustitev obveznosti v skladu s tem poglavjem.

ČLEN 29.24

Sporazumna rešitev

1. Stranki lahko kadar koli sprejmeta sporazumno rešitev za kakršne koli spore iz člena 29.4. Stranki se dogovorita o roku za izvedbo take rešitve.

2. Če se med postopki arbitražnega senata doseže sporazumna rešitev, stranki o tej rešitvi skupaj obvestita predsednika arbitražnega senata. Po takem uradnem obvestilu se postopek arbitražnega senata konča.

3. Vsaka stranka sprejme potrebne ukrepe za izvedbo sporazumne rešitve v dogovorjenem roku.

4. Rešitev se lahko sprejme s sklepom Skupnega sveta v trgovinski sestavi. Sklenitev sporazumne rešitve med strankama je lahko odvisna od zaključka vseh potrebnih notranjih postopkov. Sporazumne rešitve se javno objavijo, ne da bi vsebovale informacije, ki jih je stranka označila za zaupne.

5. Stranka, ki izvaja rešitev, v dogovorjenem roku pisno obvesti drugo stranko o vseh ukrepih, ki jih je sprejela za izvedbo sporazumne rešitve.

ČLEN 29.25

Roki

1. Arbitražni senat ali mediator lahko strankama kadar koli predlaga spremembo katerega koli roka iz tega poglavja, pri čemer navede razloge za svoj predlog.

2. Kateri koli rok iz tega poglavja se lahko podaljša z medsebojnim soglasjem strank.

ČLEN 29.26

Zaupnost

Posvetovanja arbitražnega senata so zaupna. Arbitražni senat in stranki katero koli informacijo, ki jo stranka predloži arbitražnemu senatu, obravnavajo kot zaupno, če jo ta stranka označi kot zaupno. Kadar stranka arbitražnemu senatu predloži zaupno različico svojih pisnih stališč, na zahtevo druge stranke predloži tudi nezaupni povzetek informacij iz svojih stališč, ki se lahko razkrije javnosti.

ČLEN 29.27

Stroški

1. Vsaka stranka krije svoje stroške, povezane z udeležbo v postopkih arbitražnega senata ali mediacije.

2. Stranki[1] si skupaj v enaki meri delita organizacijske stroške, vključno s plačilom in stroški arbitrov in mediatorja, v skladu s Prilogo 29-A.

[1] Pojasniti je treba, da se taki stroški delijo skupaj v enaki meri med Evropsko unijo na eni strani ter državami podpisnicami Mercosurja, ki so stranke v sporu, in Mercosurjem, če je tudi slednji stranka v sporu, na drugi strani.

DEL IV

KONČNE DOLOČBE

POGLAVJE 30

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 30.1

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum začne veljati med pogodbenico EU in pogodbenico Mercosurja prvi dan meseca, ki sledi dnevu njihove medsebojne pisne uradne obvestitve o zaključku njihovih notranjih postopkov, ki so potrebni v ta namen.

2. Uradna obvestila se pošljejo generalnemu sekretarju Sveta Evropske unije in vladi Republike Paragvaj ali njunima naslednikoma, ki sta depozitarja tega sporazuma.

ČLEN 30.2

Uporaba pred začetkom veljavnosti

1. Ta sporazum se lahko začasno uporablja. Takšna začasna uporaba lahko poteka med Evropsko unijo na eni strani ter Mercosurjem in/ali eno ali več državami podpisnicami Mercosurja na drugi strani v skladu z njihovimi notranjimi postopki.

2. Začasna uporaba tega sporazuma ali njegovih delov se začne prvi dan drugega meseca po datumu, ko:

(a) je Evropska unija objavila uradno obvestilo o zaključku svojih notranjih postopkov in navedla dele tega sporazuma, ki se začasno uporabljajo, in

(b) so po uradnem obvestilu Evropske unije Mercosur in/ali ena ali več zadevnih držav podpisnic Mercosurja objavili uradno obvestilo o zaključku svojih notranjih postopkov ali ratifikaciji tega sporazuma in potrdili, da se strinjajo z začasno uporabo delov tega sporazuma, ki jih je predlagala Evropska unija.

3. Uradna obvestila se pošljejo depozitarjema tega sporazuma.

4. Skupni svet in drugi organi, ustanovljeni na podlagi tega sporazuma, lahko opravljajo svoje naloge v obdobju, v katerem se ta sporazum ali njegov del začasno uporablja. Vsi sklepi, ki jih sprejmejo v tem obdobju pri opravljanju svojih nalog, se uporabljajo izključno med pogodbenicama, ki začasno uporabljata ta sporazum, in prenehajo veljati med pogodbenico ali pogodbenicami, ki prenehajo začasno uporabljati ta sporazum, in preostalo pogodbenico ali pogodbenicami.

5. Kadar se v skladu s tem členom ta sporazum ali nekatere določbe tega sporazuma začasno uporabljajo, se vsako sklicevanje na datum začetka veljavnosti razume kot sklicevanje na datum, od katerega se začne ta uporaba.

6. Kadar Evropska unija in ena ali več držav podpisnic Mercosurja v skladu s tem členom začasno uporabljata ta sporazum ali nekatere določbe tega sporazuma, se sklicevanje na Mercosur razume kot sklicevanje na to državo, ti državi ali te države podpisnice Mercosurja, ki so se strinjale z začasno uporabo tega sporazuma.

7. Začasno se lahko uporabljajo tudi spremembe tega sporazuma ali njegovih delov v skladu s tem členom. Če se take spremembe sprejmejo med začasno uporabo tega sporazuma, se uporabljajo za Mercosur in/ali katero koli državo podpisnico Mercosurja, ko ta soglaša z začasno uporabo tega sporazuma ali njegovih delov v skladu z odstavkom 2, in ostanejo veljavne po začetku veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 30.3

Sklici na zakone in druge sporazume

1. Če ni določeno drugače, se sklici na zakone in druge predpise pogodbenice razumejo tako, da vključujejo tudi njihove spremembe.

2. Če ni določeno drugače, se vsak sklic ali vključitev na podlagi sklica v okviru tega sporazuma na druge sporazume ali pravne instrumente v celoti ali na njihov del razlaga tako, da vključuje tudi povezane priloge, protokole, sprotne opombe ter razlagalne in pojasnjevalne opombe.

3. Če ni določeno drugače, se sklici na mednarodne sporazume v tem sporazumu ali njihova vključenost v ta sporazum, v celoti ali delno, razumejo tako, da vključujejo tudi njihove spremembe ali sporazume, ki nasledijo te mednarodne sporazume, ki začnejo veljati za obe pogodbenici na datum podpisa tega sporazuma ali po njem. Če se pojavi kakršno koli vprašanje v zvezi z izvajanjem ali uporabo določb tega sporazuma, ki je posledica takih sprememb ali sporazumov, ki nasledijo zadevne sporazume, se pogodbenici lahko na zahtevo ene od pogodbenic posvetujeta med seboj v okviru Skupnega sveta, da bi poiskali obojestransko zadovoljivo rešitev za to vprašanje, če je primerno. Kot rezultat takega posvetovanja lahko pogodbenici s sklepom Skupnega sveta ustrezno spremenita ta sporazum.

4. Odstavek 3 se smiselno uporablja, če je za Evropsko unijo in eno ali več držav podpisnic Mercosurja začela veljati sprememba mednarodnega sporazuma ali sporazum, ki bo nasledil mednarodni sporazum, ki je naveden v tem sporazumu ali vključen vanj v celoti ali delno.

ČLEN 30.4

Izpolnjevanje obveznosti

1. Vsaka pogodbenica na podlagi načel vzajemnega spoštovanja, enakopravnega partnerstva in spoštovanja mednarodnega prava sprejme vse splošne ali posebne ukrepe, potrebne za izpolnjevanje svojih obveznosti iz tega sporazuma.

2. Če ena od pogodbenic meni, da druga pogodbenica ni izpolnila katere od obveznosti iz dela III tega sporazuma, se uporabijo specifični mehanizmi iz navedenega dela Sporazuma.

3. Če ena od pogodbenic na podlagi dejanskega položaja meni, da je druga pogodbenica kršila obveznosti, ki so v členu 1.2(1), členu 5.2(2) in členu 7.7(3) opisane kot bistveni elementi tega sporazuma, lahko sprejme ustrezne ukrepe.

O tem in sprejetih ukrepih nemudoma uradno obvesti drugo pogodbenico. Pogodbenica lahko zahteva nujna posvetovanja o zadevi, da bi poiskala sporazumno rešitev. Zadevni pogodbenici si prizadevata za posvetovanja, preden se sprejmejo ustrezni ukrepi. Pogodbenica, ki pošlje uradno obvestilo in ki sprejme ukrepe, predloži vse ustrezne informacije, potrebne za temeljito preučitev razmer.

V tem odstavku lahko „ustrezni ukrepi“ vključujejo delno ali popolno začasno prekinitev izvajanja tega sporazuma. Začasna prekinitev izvajanja tega sporazuma je skrajni ukrep in se lahko uvede le v primeru posebej resnih in znatnih kršitev bistvenih elementov iz člena 1.2(1), člena 5.2(2) in člen 7.7(3). V tem primeru sta pogodbenici oproščeni obveznosti, da v obdobju začasne prekinitve v celoti ali delno izvajata ta sporazum v medsebojnih odnosih. Taka začasna prekinitev velja za najkrajše obdobje, ki je potrebno za rešitev zadeve na način, ki je sprejemljiv za pogodbenici.

4. Če ena od pogodbenic na podlagi dejanskega položaja meni, da druga pogodbenica ni izpolnila katere od obveznosti po tem sporazumu, razen obveznosti s področja uporabe odstavkov 2 in 3, o tem uradno obvesti drugo pogodbenico. Pogodbenici okrepita svoja prizadevanja za posvetovanje in sodelovanje, da bi vprašanja reševali pravočasno in sporazumno, ter organizirata posvetovanja pod okriljem Skupnega sveta, da bi dosegli obojestransko sprejemljivo rešitev. Skupni svet lahko od Skupnega odbora zahteva, da se v 15 dneh sestane, da se opravijo nujna posvetovanja. Vsaka pogodbenica zagotovi ustrezne informacije, potrebne za temeljito preučitev. Kadar Skupni svet v 90 dneh od datuma uradnega obvestila ne more najti rešitve, sprejemljive za obe strani, lahko pogodbenica, ki pošlje uradno obvestilo, sprejme ustrezne ukrepe. V tem odstavku lahko „ustrezni ukrepi“ vključujejo le opustitev delov I, II in IV tega sporazuma. V tem primeru sta pogodbenica, ki pošlje uradno obvestilo, in pogodbenica, ki prejme uradno obvestilo, oproščeni obveznosti, da v obdobju začasne prekinitve v medsebojnih odnosih izvajata dele tega sporazuma, katerih izvajanje je bilo začasno prekinjeno.

5. „Ustrezni ukrepi“ iz odstavkov 3 in 4 se sprejmejo ob polnem spoštovanju mednarodnega prava in so sorazmerni z neizpolnitvijo obveznosti iz tega sporazuma. Prednost morajo imeti ustrezni ukrepi, ki najmanj ovirajo delovanje tega sporazuma.

6. Začasna prekinitev izvajanja katerega koli dela tega sporazuma v zvezi z državo podpisnico Mercosurja ne sme povzročiti začasne prekinitve izvajanja tega sporazuma v zvezi z drugimi državami podpisnicami Mercosurja, razen kadar je popolna začasna prekinitev izvajanja tega sporazuma v skladu z odstavkom 3 primerna za odpravo kršitve bistvenih elementov iz člena 1.2(1) in člena 5.2(2). Pri odločanju, ali naj se ta sporazum v celoti začasno prekine, pogodbenica EU upošteva vse ukrepe, ki jih je Mercosur sprejel proti državi podpisnici Mercosurja, ki je kršila Sporazum.

7. Začasna prekinitev izvajanja tega sporazuma v primeru kršitve bistvenega elementa iz člena 7.7(3), ki jo stori država podpisnica Mercosurja, ne pomeni začasne prekinitve izvajanja tega sporazuma v zvezi z drugimi državami podpisnicami Mercosurja.

ČLEN 30.5

Spremembe

1. Pogodbenici se lahko pisno dogovorita, da bosta spremenili ta sporazum. Sprememba začne veljati, potem ko pogodbenici izmenjata pisni uradni obvestili, ki potrjujeta, da sta izpolnili svoje veljavne notranje zahteve in postopke, ki so potrebni za začetek veljavnosti spremembe, ali na drug datum, o katerem se dogovorita.

2. Ne glede na odstavek 1 se Skupni svet v trgovinski sestavi ali Skupni odbor v trgovinski sestavi, kot je ustrezno, lahko odloči za spremembo prilog k temu sporazumu ali drugih delov dela III tega sporazuma, če Sporazum tako določa. Tak sklep lahko določa, da se take spremembe uporabljajo od datuma, o katerem se dogovorita pogodbenici, ali po uradnem obvestilu o izpolnitvi pravnih zahtev pogodbenice ali pogodbenic, če je ustrezno.

ČLEN 30.6

Pristop novih držav članic k Evropski uniji

1. Evropska unija uradno obvesti pogodbenico Mercosur o vsaki prošnji tretje države za pristop k Evropski uniji.

2. Evropska unija med pogajanji z državo kandidatko, ki želi pristopiti:

(a) na zahtevo pogodbenice Mercosur v največji možni meri zagotovi vse informacije v zvezi s kakršno koli zadevo iz tega sporazuma in

(b) upošteva vse pomisleke, ki jih je izrazila pogodbenica Mercosur.

3. Skupni odbor dovolj zgodaj pred datumom pristopa tretje države k Evropski uniji preuči vse učinke takega pristopa na ta sporazum.

4. Pogodbenici v potrebnem obsegu pred začetkom veljavnosti sporazuma o pristopu tretje države k Evropski uniji s sklepom Skupnega sveta uvedeta potrebne prilagoditve ali prehodne ureditve v zvezi s tem sporazumom.

5. Brez poseganja v odstavek 4 se del III tega sporazuma uporablja med novo državo članico Evropske unije in pogodbenico Mercosur od dne pristopa te nove države članice k Evropski uniji.

ČLEN 30.7

Pristop držav pogodbenic k Mercosurju

1. Mercosur uradno obvesti pogodbenico EU o vsaki prošnji tretje države za pristop k Mercosurju.

2. Mercosur med pogajanji z državo kandidatko, ki želi pristopiti:

(a) na zahtevo pogodbenice EU v največji možni meri zagotovi vse informacije v zvezi s kakršno koli zadevo iz tega sporazuma in

(b) upošteva vse pomisleke, ki jih je izrazila EU.

3. Vsaka država pogodbenica Mercosurja, ki na dan podpisa tega sporazuma ni pogodbenica tega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: država pogodbenica, ki prosi za pridružitev Mercosurju), lahko pristopi k temu sporazumu s protokolom o pristopu, ki ga skleneta pogodbenica EU in država pogodbenica, ki prosi za pridružitev Mercosurju. Protokol o pristopu vključuje rezultate pristopnih pogajanj in po potrebi vse prilagoditve, ki jih priporoči Skupni odbor v trgovinski sestavi v skladu z odstavkom 4. Ta sporazum se spremeni v skladu s členom 30.5(1), da se upoštevajo pogoji pristopa, kot so bili dogovorjeni v protokolu o pristopu med pogodbenico EU in državo pogodbenico, ki prosi za pridružitev Mercosurju.

4. Med pogajanji o protokolu o pristopu iz odstavka 3 lahko Mercosur spremlja delegacijo države pogodbenice, ki prosi za pridružitev Mercosurju, pred zaključkom pogajanj pa lahko katera koli pogodbenica zahteva sestanek Skupnega odbora, da se preučijo morebitni učinki pristopa države pogodbenice, ki prosi za pridružitev Mercosurju, na ta sporazum in po potrebi priporočijo morebitne prilagoditve.

ČLEN 30.8

Priloge, dodatki in protokoli

Priloge, dodatki in protokoli k temu sporazumu so njegov sestavni del.

ČLEN 30.9

Zasebne pravice

1. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da osebam podeljuje pravice ali nalaga obveznosti razen tistih, ki so ustvarjene med pogodbenicama v skladu z mednarodnim javnim pravom.

2. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da dovoljuje neposredno sklicevanje na ta sporazum v notranjih pravnih sistemih pogodbenic. Država pogodbenica Mercosurja, podpisnica tega sporazuma, lahko v skladu s svojim notranjim pravom določi drugače.

ČLEN 30.10

Rok veljavnosti

Ta sporazum velja za nedoločen čas.

ČLEN 30.11

Odpoved

1. Pogodbenica EU ali pogodbenica Mercosurja lahko drugo pogodbenico pisno obvesti, da namerava odpovedati ta sporazum.

2. Odpoved začne veljati devet mesecev po uradnem obvestilu iz odstavka 1.

ČLEN 30.12

Verodostojni jeziki

Ta sporazum je sestavljen v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.